राष्ट्रीय अभिलेखालय
नेपाल

विषय: शैव तन्त्र
पुस्तक नाम: जयद्रथयामल
क. सं. पं १९७९
वि. सं. ४३०
पत्र सं: ३१०
आकार ९½ × ३०

NATONAL ARCHIVES
NEPAL

Subject:
Manscript-Name:
C. No.
S. No.
Folio. No.
Size.

Short Title Jayadrathayāmala

NEPAL-GERMAN MANUSCRIPT PRESERVATION PROJECT
National Archives, Kathmandu, Nepal.

Manuscript No. 5 - 1979 विषय नं. Śaivatantra 430

Catalogue (बृहत् संक्षिप्त सूचिपत्रम्) vol. 4,1 No. 288 ff

TITLE:

Jayadrathayāmala

No. of leaves: 310 Size in cm: 9½ × 30 Reel No. A 151/15

Date of filming: 10.10.71

Remarks: paper, newāriscript

नगमि ३

[illegible]सस्त्रमर्त्ती किरीटी गौर्यै [illegible] नवाञ्जयसगन्धा ।। कर्पूरसदा तुंद्रुमस्यरीकात्वमना भीत्रामधु तवावनभ्रयमक्ष्ट्रला ।। ८
यन्नूर वधुवपुर्भमस्पृभिमानपुष्पै हेरावपकुसुमेषु वा खंवन्ताघे ।। नत्यप्रलतकनकाकान्तितमातकान्त्यास्वालिंगितंनातेय तिलतले
मामि ।। ९ ।। श्रीलोकसहनिवसल्लमसुजवल्लमत्सत संततमहोत्सवमत्तमन्द्र ।। कन्दकुनन्दनवतेशनदिकुकान्तसन्तानसंततिविलतसुविकाश
२ यज्ञमू ।। १० ।। नक्तासितात्यवरदानवप्यागोपपत्नाथाद्देस्तुनामवर्वितासनसंगतिविष्टौ ।। तानेयनेयनभेदेवतदवतायाऽभीमेकयनकानि २
धीविदधामिमूर्द्ध्ना ।। ११ ।। विज्ञानमणिद्राणायिदकिणावायमीतीदनात्कसत्यमलकोमलवामपाणि ।। क्रान्तित्रिदकुशयिमनाङ्प्रकाय
णीमाभ्यस्त्रैलोक्यमोहनगताःपरिपूजयामि ।। १२ ।। नक्तोत्पलाम्तकपालघना [illegible] चाम्पांबंधीतमालदलकोमलनीलदेहाः ।। ब्राह्म्या
दिकाश्चविनमूषणानक्षवस्त्रामानृद्धितीयस्वतुनखगतानमामि ।। १३ ।। पाशांकुशांकितस्य मायवर्वर्जकस्तुद्राविलुद्रितकनकतुणातुणा
गौः सीमद्भिमीयवतुनस्तगसर्पपर्वसंकोनपूर्वदशदैवतमर्चयामि ।। १४ ।। ज्ञाणास्सपाशसृणिपाणिसुगन्धिमाल्याकाभाध्यकर्पणस्तुरः
स्वनगास्त्वनिस्रां ।। गुप्ताःवालानिविकलान्यनुसर्पवांछासंपूर्णा सोऽडसदलेयनिपूजयामि ।। १५ ।। सोदेअविद्यमहिमधुतिदी

क.२६३

नमस्त्रिपुरायै॥ न्क्राम्नताम्बुनिधिमध्यलसत्प्रवालद्वीपस्थुरत्ननगरमन्दिरमध्यमाने॥ श्रीकल्पवृक्षतलपार्श्वमनन्तवक्त्रगेहस्थ राजु
२५८० तमहामणिपीठिकायां॥२॥ श्रीमत्त्रिकोणवह्निचक्रकोणवसुदिक्कोण कयन्वस्तुर्दशकोणयुक्तं॥ वन्नासभोडशदलानलवन्नको
णनूपुरचतुर्मुखसद्म्प्रणामामि चक्रं॥१॥ पाशांकुशास्तनकपालनिभूतनन्दिहस्तानमर्वि विधिवन्मू अरुणनीलदेहं॥ नित्योत्सवं सकलविघ्न
१२×४ विनाशदक्षं श्रीमद्गणेश्वरमहं प्रणमामि नित्यम्॥३॥ पीयूषभाण्डमरवण्डकपालखण्डदण्डानिदंडनुजदण्डमतिप्रचण्डम्॥
श्रीकुण्डलद्वयविमण्डितगण्डमीडे नीलांबुदद्युतिनाथमहं च॥४॥ चंचत्कपालशुककपालनिशूलदंडखट्वाङ्गडमरुमण्डितपाणिदंडं
नीलांजनप्रचयपुंजनिभप्रसन्नं वीरेश्वरनामकमहं शरणं प्रयामि॥५॥ नक्राभिवक्रपविदारितदैत्यवर्ग्गं चक्राङ्कितं सुपनिबुद्धि
करकुमारी॥ दुर्गीनिसर्गमनिवर्ग्गलदुर्गसिद्धिसिंहासनोपविष्टतांसततं नमामि॥६॥ पद्मद्वयाभयवरोद्यतपाणिपद्मां पद्मा
सनेनसमलंकृतपाणिपद्मां॥ पद्मामुखपद्मवदनां खलुपद्मनाभं हृत्पद्मपद्मवसतिं सततं नमामि॥७॥ उद्यन्द्रुघांति

२ त्रिकोणापवनमाङ्कुतसर्वपूर्ण [illegible] दित्यनमामि नदूस्पदेव्यः॥ कामेश्वरीमम ददातु समस्तकामान्नूवडेश्वरीनगवतीन्नप
मालिनीच॥२३॥ श्रीमत्त्रिकोणपुण्डरीकस्फुरितां श्रीनेत्रांवालातपद्युतितनुत्तुङ्गोन्दुमौलि॥ पीयूषनाजनवरांकुशपाशहस्तां कामेश्वरीं भगव
तीं प्रतिपूजयामि॥२४॥ पाशांकुशास्तुतकपालननेन्द्रमाञ्ज वापेक्षुसंगतकनामतुणोत्रि॥ त्रां॥ श्रीमत्त्रिकोणपरदैवतदक्षिणस्थां वज्रेश्वरीं भगवती ३
परिपूजयामि॥२५॥ वज्राननां त्रिनयनां तरुणेन्दुमस्तां पाशांकुशाद्युतपुस्तकराजहस्तां॥ श्रीमत्त्रिकोणपरदैवतवामभागे सुप्रानगेभगव
तीं भगमालिनीश्च॥२६॥ दत्तेतिपुष्पवनमाङ्कुतसर्वपूर्णा सत्कालिकेतिपरमेनवमेषुपूर्णा॥ मस्त्रापनापनयनाभिनदूस्पदेवीं सेवप्रासमयीं परमेश्व
रीत्वां॥२७॥ सिन्दूरसुन्दरशरीनविद्रीयमानराजीवदाडिमजवानववंधुजीवां॥ श्रीमन्महत्सुकुटकोटिमराघ्य नतसवब्रह्मवानिपनमास्तवन्दुचेत्वां॥२८॥
प्रत्यग्रनागरसुरार्धविकृतविम्बमुख्याल्निकालकुटिलालकवयल्लवानां॥ ज्ञानन्दसांद्रकरुणामयसुप्रसन्नलीलाविलोलललितोत्पललोचनालीं॥२९॥
मुकुन्दलताविजितवाउपिणाकपाणिवाणासनं विनिवेशितवाणलीलाम्॥ तद्विश्वकर्मसुविनिर्मितनासिकायां सञ्जासनां त्रिनयनां तरुणोन्दु

स्मानोक्तास्तु मतवनासम्युमान्याद्रीः । स्मृतानानंगकुसुमादिस्तु आष्टसर्वसंक्षोभनकेसदनकेपविपूजयामि ॥ १६ ॥ शोभ स्वाणां
संपूज्य कुसुर्ध्च वसंक्षोभिनीं च सुखरतुर्दमादेवतास्ताः ॥ सर्वसौभाग्यविधिनायविपूजयामि सौभाग्यप्रदायकचतुर्दशकोणचक्रे (१२
मुद्रादेवतान्यवना मवलुसर्वसिद्धिप्रदा दशकोणकुलमध्ये स्थाश्री ॥ सर्वार्थसाधकबहिर्दशकोणचक्रे संपूजयामि कुलको
लिनियोगिनीस्ता ॥ १८ ॥ कर्पूरपूरितमुखा विनाकुमालाः सीमान्तसत्कनतानितिगमदेवीः ॥ सर्वार्थरक्षणकरे दश
कोणचक्रे सर्वप्रियाः प्रमुखिकादश पूजयामि ॥ १९ ॥ पीठेषु पुस्तकवलस्त्वस्फटिकमालावान्प्रवालसुविनिर्वातेनी प्रवालनम्
सर्वादिनोगहननक्रावनेष्टकोणवासवताष्टकमहं वन्दस्य मीडे ॥ २० ॥ वनान्यथनाः वालाः पासांकुशेषुसुधनुना
युक्तनूपगाणि ॥ सीमत्रिकोणवहिनास्युवदेवतानानन्तसुतत्ततमनप्रसुगा ॥ २१ ॥ सीमत्रिकोणवसिवा देवत
नदेवीः जडजमुखीः पतिपूजयामि ॥ कुन्दकुसुमलकपालमितगन्धवाहच्छिमामायवनो घृतपाणिपद्माः ॥ २२ ॥ श्रीम

दर्पिगोचनमनोहरपादपद्मां ॥ ३९ ॥ सीब्रह्मविष्णुशिवमौलिमणिस्पृष्टालमालोलिक्ष्यशोणकमलच्छायापदद्युम्नां ॥ सीश्रावकायकनकगोमयकुसुमस्त
दिसातिदिसवन्नन्नमनप्रसन्नां ॥ ४० ॥ त्रैलोक्यमोहनमयीं परमेश्वरीं च त्रैलोक्यविस्मयमयीं परमेश्वरीं त्वां ॥ त्रैलोक्यकारणमयीं परमेश्वरीं
४ त्वां स्वेच्छयेश्वरीं भुवनेश्वरीं शरणं प्रयामि ॥ ४१ ॥ त्रैलोक्यमोहनमुखाष्टकचक्रतत्त्वस्थाने प्रकटादिका सिद्धदेवी ॥ सीमत्रैलोक्यमोहनमंत्रसमस्तमुद्रा
पुष्पैस्तु पूजयपरमेश्वरीं तर्पयामि ॥ ४२ ॥ पंचादितत्त्वमयपंचदशीं वियावत्त्वित्याष्टतिथिं क्रममयीं खलु केऽपि धूपपाः ॥ कामेश्वरी प्रभृति नित्यकसीति ४
नित्यामंत्रैः प्रतापनमयित्वापि पूजयन्ति ॥ ४३ ॥ त्वं गीयसे प्रथमतस्त्रिपुरेति मातः पश्चाद्द्वितीयवसनो त्रिपुरेश्वरीति ॥ तार्तीयके त्रिपुरसुन्दरि नि
केति तुर्यमानः पश्चात्त्रिपुरवासिनिकात्वमेव ॥ ४४ ॥ त्वं पंचमे भगवति त्रिपुराप्रवासीः संक्षपवात्रिपुरमालिनिकात्वमेव ॥ त्वं सप्तमे भगवति त्रिपुराति
सिद्धा त्वं चाष्टमे भगवति त्रिपुराम्बिकेति ॥ ४५ ॥ पूर्णप्रतापनमये नवमातिमुख्ये सीमन्नवात्रिपुरसुन्दरिकात्वमेव ॥ सीमन्नवात्मकमहत
चक्रराजसंगीयसे सुधातिनिन्नसुकोणदेवा ॥ ४६ ॥ स्वादौस्याम्बदयावपरावासगादिपय्यावतुर्दशास्या सितनोदशासौ ॥ पश्चाच्चतुष्टयमपि

मौलिं॥ इअच्छिकस्वमनोनवसस्नेवास्यिया क्षितवेदित कन्दुकिन्वा। सोदर्य्येदेवतमहाम्बगनानिविच्रपचावमित्तुकस्तीयमनाप्यसं॥३१॥
नानाघ्नना ड्डिन्नुलरा सुलगामिरामालोपम्पकर्णान्तिकिञ्चुकानिविराजमानाग्रां॥ कूस्ततकुण्डलविमण्डितगण्डशोभापापिण्डम्बसिन्दुतस्तुचानितविमण्डना
नां॥३२॥ कर्पूरपूरपरिपूरितवाहुनागवल्लीनवाङ्गपुनवहुगणितावशोधीसू। रत्नैरसूम्भितमणिद्युतिदीप्यमानसद्घाटरस्याद्वियुगावधेयानितवं
मुकाण्टीं॥३३॥ नानाजारसापूरितवालवमूलमीलालनानसवधुआस्थितवाङ्गबल्लीं॥ नक्रोत्पलोज्ज्वलदलानलकोमलाङ्गवालप्रवालललिताङ्गुलि
पाणिलीलां॥३४॥ नाभिस्वकर्मपनियत्तवितिर्मितस्त्रीमत्ताङ्गुरीयकनखद्युतिदीप्यमानां॥ कोनाथिकानणवमम्पतततच्छ्यासांकुशाङ्कुरचनुरा
मुवदेवतांतपं॥३५॥ त्रैलोक्यदुर्ल्लभमहामणिनायकलीसंस्तमोक्लिकपरलोज्ज्वलहारबन्दौ॥ लावण्यवानिपनिर्म्मितहलिकुंमपोमावित्र॥ वसु
कुंभा
मालुलपूर्णयौला॥३६॥ लोकत्रयेप्यतिसुदुर्ल्लभसाम्यशोभामाविनाविश्वजेत्रयशोनिबद्धां॥ लावण्यलानिम्रहलानिजदत्तप्रविकमर्मोमकसघुतिम
यीनवरोमनाजीं॥३७॥ कंचनमीविचिरयां चितकांचनाघ्रकांचीववानितुमिन्नदीपिवित्रवस्त्रां॥ श्रीकामन्वाननमस्तुरुजवामनश्नापश्नापविनावि
नाविसुकुमानतनोरहेमुग्मां॥३८॥ रत्नाभ्रपृष्ठविविदुर्ग्धदसोन्निवेशजंघाशुकुभ्यानिनमरणायनिगूहगुल्फयां॥ वावस्पतेनपिवोनवनातियातिसो

[illegible]

वि.सं. ८३०

पृ. [illegible]

श्री १ [illegible]म्नाय॥ वेदाङ्गायत्नादेश्ववनानयनकं प्रक्रमार्थसमूहं॥ क्रियायाल्लोदयानानंद
नूयस्समद॥ यावकंकालवीना। कालाकावप्रयानेन वन्तु जगदिदं वादयन्नी सकातीं। विश्वानुवाक
दीक्षानंदनवसगवा कालनेकानवन्तु॥ ॥अथातो दशसादश्च जयप्रथम स्पन्दी॥ पुनश्चाव
वविरक्षणं प्राणपद्मयपार्थयं॥ ॥[illegible]॥ अथ मयादवदेवन्प्रमत्युत्समोत्पन्नं॥ सनदस्यम १
दादीक्सतुंयसर्वसिद्धिदं॥ निमिलमत्र पवद्धसिद्धयाजनन्वयम् श्वत्मादिग्यदेवादौ ब्राक्तौ विक्र
नवत्सूया॥ नत्वयर्थकसमयतु यावत्तस्वाद्विदि। यथायक्षाणमुदिग्यनव नानायनार्थिना॥ वाम
वदनोरुगवन्नभाकं वक्रामिनथं मां कथय प्रक्षाणमुदिग्यनत्रमनरूयत्रथं॥ वामदेव उवाच सयनैनव

स्व २. मि २

नानायनार्थिना सिद्धाद्यैर्यमिदं कस्मात्तत्रस्यास्तत्वयाकृतं॥ ऽमदादिगमदं वसनदस्य सलक्षणं। य
मूनिश्चस्थयास्तु तानक्रमाकर्णयाम्यहं॥ ऽवमाकर्ण्य सहसात्य कथ कुमुदेक्षण। उवाचेदं स्मिनश्चास्तां
सासयजगदीश्वर॥ ॥श्रीभैरव उवाच॥ मृत्युप्रातिवक्ता रहस्यमिदमद्भुतं। यथाप्रवाल नवदल ब्रह्म
लगमाक्रवामनात॥ यथासाविधेयवस्तु णाकाथ कीसमीचिन। नतु यादृगनिर्देनाद्भवस्य वनस्यमेयः
॥निमिलमत्र मन्त्र ब्रह्मासिद्धयपिसकथा। त्वमद यत्वयायान्यदेयामूनि वयाकथा॥ गणकेयत्र पवनमगन
पथचार्कप्रयामिकादि प्रभावानेक दर्शयन्तां गास्त्र मनदनादिमत॥ यकोत्तनयत्रदोषयसर्वानूनामदक्ष
यंअवसर्वालिगाम्भ्रातिमनु पेदजमनव। अनादि नयानल्येवदगकोयकागकानिव। वक्तु लोहजा
मायन्तु गह्वाक्रवशाक्तिकं॥ तद्यदनानुसावलमाकि मायानिकं कथं। गास्त्राण्यनादीनि सदाशिव
न३

नैक ४१

श्री २ स्यनमकाननं ॥ प्रदक्षिणीकृत्वा काननाद्बहिः ॥ गुरूपर्वक्रमाचन ॥ निर्मिलमातृमण्डलं ॥ प्रविवार्यमनीषि
रिष्वानस्यात्समातृगणकाः ॥ सिद्धराजं प्रतिष्ठितं ॥ ब्रह्मणा स्थापयामास तत्र मनोज्ञमद्भुतं ॥ वृन्दुकाना
दिमरञ्जस्तुं शिवप्रोक्तं सनातनं ॥ ब्रह्मा रुद्रपदद्वारि ॥ शिवनैवाचनादिकं ॥ स्वयं शिवप्रसादात्स्वविप्र
स्नातसञ्जनस्यै ॥ गुरुं च ब्रह्मणा रुद्रप्रशंसयाकृतं नस्वयं ॥ एवं जनः समस्याकामकतुकानदक्षना २
वक्षामिनवयं हुतं पवाब्रह्माणं ब्रवत् ॥ एकदा तु फलावस्था तु फलाकर्षवः प्रभुः ॥ वेदः सं गाय
निवदूर्ध्वपास्यानैः समाहूतः ॥ मदाविकृतिसंयुक्ता ज्ञाननिष्ठ सूजाकलः ॥ पद्मस्य यानत्र्यदविसा
काद्दवीसमस्तकं ॥ शिवलोकादागतासाकोऽभूत् तामादान्यमूलमं ॥ यात्मनस्वाद्यदेवदेवीनदीव्यां कृ
दर्गीसर्गं ॥ नाद्दक्षादीक्षवयवं ब्रह्मा प्रादस्तुतुक्तं वत् ॥ कोनस्त्वमागतारुद्र नान्योयुक्तस्त्रस्तुना ॥ प्रदीप
हस्तु

यानवपूयामन्त्रनओपर्वदिनं ॥ एकदास्वादिसुश्रोणिकजाकाननमद्भुतं ॥ एवमाकर्ण्यसादेवीवाल्गीवाग्वि
गानदाप्रादत्तब्रह्माणमवोचत् ॥ शिवलोके मयागतं ॥ देवानदस्यमकुलंयनसंत्रुद्धमानसा ॥ आगतास्मि यवा
कृ कृपप्रसादात्स्वनमं स्ववनं ॥ यास्मानैसमयकेत्र वल्कियानमेस्वर ॥ एवं श्रुत्वा तदा ब्रह्मा हर्षात्मारुदन्त्रि
य ॥ तत्र गन्तुमनीयकं सरुत्यावलवादनं ॥ स्वक्षनदर्पिकामासीनस्तुमागुपयाजद ॥ वन्दुवासीमहावदाकु
ताक्षानवर्गाणिका ॥ प्रनोदप्रणवकृत्वा धाम्नालूक्ष्मानवर्द्धसं ॥ प्रग्रदयातृगायत्री सावित्री वधूजं वरं ॥ ता
तासंविद्ययावर्णं वितृकृतिजमनादि ॥ विदिवदांगजं सर्वेदवदेवायूयौ ॥ साययौ ब्रवक्तुकोतुं गतायु
पमगाड्रिचत् ॥ तत्रास्तिना यनाहूमाप्रणवः ॥ पंचदेवान ॥ उपग्रदास्कंधानस्या यतदृरूवमूलमं ॥ वेदवे
दांगजं सर्वदेवदेवीमूयाजद ॥ संस्थयानन्द धाम्नान्मकौ ननाब्रमेमेवाद्धि ॥ दिनन्वगर्भविश्राजं नल्य दि
कृ२ श्री १ श्री १

श्री ५

कृकयालन्दा ॥ एवं मयानयं दिव्यं नाम्नां ब्रह्मन यथं श्रुतं । भालायानोवल्यवाहोसनदावामकल्पयथ ॥ ब
वृंदवगल्लो॰ सर्वं वक्ष्यमानं यितामहं । श्रियाययनमयाङ्गक्षमानूयाहवल्यालमं ॥ प्रविवग्यनथासस्व
३ ठेरवप्रयितामहं । जवम्लमसमास्त्रीयप्रययोयत्रगंकरं ॥ गक्कमाना॰ सवकदाविश्लूलोकमूपक्रमण
नमाक्रमयनोत्स्नकंजशाश्लं समादन ॥ विश्नूयंवरथालस्मा मदामायामय॰ प्रभु॰ । नेत्सगन्नमनस्य
ब्रह्मण्णायथमूलं ॥ ब्रह्मलोकाययात्रुष्ट पयानेसहसालदा । गन्धश्रीकंगुक्ववीर्य्ये यानास्त्रीविप्रमादया
नं ह्लक्षानवस्त्रं कल्यब्रह्माणमरुवलदा । मनिर्वणोप्रमानमानं गन्धिक्षाविवर्जितं ॥ मंदरागम्यमथक्रु ३२
त्वान्तुल्लावस्त्रगद्र॰ स्विकं । यिनन्तुमेमदहनमन्दसत्म्य नसर्वदा ॥ यत्रदंगन्धिविल्लानंनयाग्यं॰ गन्लव
क्रुंण । व्रवसनियसान्मानं ब्रह्मलोकादिनामदः ॥ जदास्त्रनिस्क्तिनान्मासो ध्यानंनाकान्तिमेन्यवी ॰ कल्य

श्री १ ग्रं १२

यित्वाप्रमृक्षो वस्त्रौतुनानंनमाप्रम । उवाचययनमंगानं ब्रह्मासर्वजगत्प्रभु ॥ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ नमस्कृ
दवदवायशिवायायकमूर्त्तये । महाश्रायप्रवन्नायतेलोकाधुनन्नोजसे ॥ गुह्यहानन्तूदहायउमाको
न्तायतेनम॰ । नीलकण्ठायवेदायतेश्रयायकोतेजसे ॥ नमास्तेनवन्नयायग्मगानंनिलयायव । गन्ध
नादासूत्रयायवदावसायतेनम॰ ॥ क्रूद्धवज्जादवस्त्रायपनदन्तसत्त्वन्नयिन । मीघानीवेवपूवनमानि
त्यंकयंदिनं ॥ वदान्तनामन्दवायवंदानायमदोजसे । नमोकामान्तनस्त्रायप्राणप्राणनथायव ॥ धूर्य्यायि
बीनवमूर्बब्रह्माय्याययतेनम॰ ॥ त्रिगुणयकांदायव्रह्मोयद्युप्रसदा ॥ मन्नासिमाहगदनेसंसा
नयानसंकटं । नागादिकृणयक्षलंइहवरूवसागर ॥ मग्नमूर्ध्नन्दयनवातूणानसनिर्द्धन । संसान
दावजलदयागन्धिकायवक॰ ॥ विमयाग्नीविषादंष्टसनेकत्तूम्मन । ज्ञानथसस्तयेदाम्भ्रम

श्री ५

श्री
४

थ समुकाश्चय ॥ विष्णो यदि मिया दानमहा मार्कण्डेय महर्षि । यादिमां पवमगा नग नला गकवल
ल ॥ यदि मस्या यिदीनस्य ऋस्म विव यार्ज्नवा० । समयायानलुकस्य त्राणं कृनुकृषध्वज ॥ अक्का
नना मयादवनधममत्प्रकस्यिन । नस्मा० कमस्वमदेवनु उवृद्धनाम्नन ॥ व वैयावन्मदानेजाब
क्षासा उमूदीनयन् । नोमन्द वल्य सफा सादर्गनेन मूलयालिन ॥ मयाविनीर्ल्ल स्कुरुनवक्षणं कुपूव
नसा । उवावाद न नलस्य वक्षणो स्तुनिन जस० ॥ उत्लिष्ठ पद्मासनदं मामादे प्रेज दन्तु पृक् ॥ तुष्टा
स्मिन वददवनु रूवनानोन नसं प्रनं । वदाकिं यनवास्यव बनजादत्वायिस्किनः ॥ अवमाकर्ण्य तद्
सादनु वद्वनली मनः । तुष्ठा ववन्दयन लोग्रावायप्रलनामम ॥ मां भादियां नसा मक्कं विनलः य
निकल्पिनः । न ननद्ध नवास्मि सवदः सयनिद्धदः ॥ शुक्र मृगाकाविष्ठानं आगच्छन्नुयदानिकां ।
४

ना२

नकुंवापिनथां...नन्१

अनिमादसमाविष्टः प्रमादर्शिनः शिवः ॥ नस्माद्रथ वरं मक्कं याहि नस्कथा स्तुनं । प्रसादात्त वदवग
जयामस्तु नवात्रनः ॥ नक्ति ज्ञानयान्यनास्तु श्रोतुं ममभद्गश्वर । अवंश्रुत्वान नस्तस्मै नयाचा कं सूम
श्वम ॥ मत्प्रसादाङ्क्तस्मास्तुजयास्तु नवसंप्रनं । अनस्मा क्षावनलञुक्क नन्तु नवजयद्रथ ॥ नामनीवन्तु
नालाकस्वयं वक्षा मिसंप्रनं । शिवन्ष्टुदतिवैदास्यसंज्ञायान्याद्विद्यानि ॥ अवं नकु वनं मर्ल्यगलः गा
यन्तुरुं गिलः । गन्धमादनसं कृस्तु जयद्रथ रुं शिश्रुतं ॥ कथयिष्यत्यसंदशा० स्तुनाम्नानन्त्रमूलमं । स
दारूयाम्मनद्वक्षा० श्रुत्वायानिवदस्यनः ॥ नस्माहमं दिमलाकं नत्रमन्तु यदास्यदं । गाकं नदस्य संयू
कंध्यानवीनववार्द्धिन ॥ अवं श्रुत्वा मयासार्द्धं मल्लाकं यागनस्कदा । मत्रा यविद्वल्लनदाम्नदाजगदीश्व
नः ॥ नदा मसायदवदविप्रजिनं यग्नुक्रमं । भाव्यं यथान्तनवायं स्मृत्नं नदा विलीकृतं ॥ मूर्ध्ना तु नावि

श्री
२

लोकेश्वरस्य तादेवीकरं किली । तदा कायितम लोकत्रयाणां हृदयं सद ॥ एव सुत्वा प्रत्युत्पन्नमगनाद्भुत
वादन । यावदेवता देवब्रह्मणः पक्षमेत्य ॥ सर्वदा यवकल्याण कल्पकोटीयम ॥ विकवाले
महादेवमन्त्रो द्रुमलनयन ॥ मदानां समनाकुलानां वद्धवी करं किली । समागता यावत्तवाजगतव
लना घना ॥ एव वक्त्री यावन्दं कुरूपा दशभुजा खेला । कयमाईन्तु कापा सारूपत्याधिस्थानकी ॥ स
माथनवना मन्त्रब्रह्मणां निर्मलं लिनः । तम्मकुमवसम्पत्सावधानाय विद्याविल ॥ पयो नृविधम वाजुद
वदवी कुरु किली । तदा मयासादृश्य वसीम सौनिन थमसा ॥ श्रुतासा विविधे स्फीतं दवव वी कुणादनी
ननोकद्धनमगमः पवित्रद्धामदन्वयी ॥ उपलानं महाकीर्ति जगत्सम्भिस्त्र प्रत्यन्द । नयासमासासमानं
ब्रह्मणा मन्त्र नसवे ॥ वदर्थतालरसस्नानादि विधवर्षगतानसः । ततो वनिष्ठतु क्षाणं मदः प्रवदयाव
श्री २

२

न । तस्य सङ्गस्य वैस्यास्तदग्यानन्तरमनूलम ॥ दंसदंसाकनायमुकाथन विद्वर्जितं । नयानदवदवनि
मठवीर्यसमन्वितं । वासं यत्र मासन्नत्र ब्रह्मा नीतपितामदः । सलाकमगेमठक्षा पद्मनानः स्व
रालमेः ॥ ततः प्रकृति कालागुरु तकुम तेदनूलम । शिवस्कन्दादि विस्थानं जयन्तु यमितिस्थतं ॥ ततः
कदाचिद्देवगिरिं पाताल समीरितेः । नवनानावर्णानाम मूर्तं ओरा विता मको ॥ जिह्वा स्वर्णकावि
ज्ञानं नयधारं समाश्रितो । दिव्य वर्षसहस्रं तु वायुरूपो निवासतो ॥ तदातस्यो त्रु कमतो ब्रह्मा स्व
यम्भुवागतः । सदा स्तूपादवदावि वनदर्शनं प्रत्ययितः ॥ तया कृतिं तदा ब्रह्मा वनमतदनूलम । यास
दङ्गो कनादवीवदाम्नायपूगायकं ॥ नामास्वादि समासनयथा मूर्दं वया श्रुता । प्रवमूकोतेतस्मात्स्य
अक्षतो कपितानद ॥ आवश्यो देवदेवगीयासदे ज्ञाकवास्तनः । गुरूनि सम्भ्रम लेवततस्तावागते

श्री ४

किर्णि ॥ हिमवत्पर्व्वते रम्ये वसिष्ठस्याश्रमं प्रति । सवने मौ नमस्तत्र जपन् समुनिसत्तम ॥ वर्षाणां वर्षकोटि
स्थाय पाय सर्वं क्रमन्तुल । सूर्यपार्श्वे कयोदर्षु समीप समुपागतः ॥ तावन्मासमन्ते वाग्राकामस्यैव
सीवला ॥ समाविस्तस्य देवस्य मनाप्यन्ते नामृत ॥ तदूष्णक्रिषुमानन्तुमानिनारायणोरुषव ॥ कृ
पाचिण्णामहास्रागस्रनपायनत्रुपस ॥ यतुष्टि ब्रुकानतुस्मे वाविन्द्र वासद । स मालाकिनवा
सम्यक् नं आर्षि सम्मनीध्वयः ॥ विनोगयामास तस्मै समालोकनेमाम्मनः । तदा विपास्मो हृष्टान्मा
वसिष्ठस्तु समानसः ॥ वंश नोत्तुपूनलूभ्रूक्कोनामवायद । यूष्मप्रसादा मूकाम्भिन्नदाया
पालय तृणान्न ॥ तस्माल प्रसादामक्रुतुम्भूथणा मन्त्रदस्यका । कनमन्त्रवतनादं स वङ्गिः कस्म
मार्ल्लेवान् ॥ विमायिकेस्तु संहृष्टो कृपया मुनिसत्तमः । एवमाकर्ण्य तौ सम्यक् वसिष्ठोन्नाम्नि ४

म रु स्तुति ५: मू(ख्य) ॥ मे ३ किल ४ वे ५

सत्तमान् ॥ आवावन्तु यथानर्थ्यदेवी मन्त्रं मादार्थदः । यासदय्याकृनादेवी मन्त्रवीर्याय दत्तं हित ॥ नाना
यत्नेनयारव्या वसिष्ठायमहात्मने । तेनैवपूर्वमारव्याने वसिष्ठा मुनिभिः किलं ॥ शिवादेवी ब्रह्मलोका
वसिष्ठस्यापनागनी । तन्तु । स्नेन्नस्तैडनिक्का तासन दस्युन्तु मंत्रं ॥ त्रिभायदेवदेसनाग्निनक्षदेजयत्र
यात्रकलवसमारव्याने यथादृष्टादेकस्त्रया ॥ ७ ॥ दलिस्नयन्त्रमणियन्त्रिकाकूविनयादयूगकसाभिनं
किमपनं वदवस्थार्दमजसोकनन्नान्यकर्न्नस्रवमानकं ॥ ७ ॥ इतिमहाबलानसिविद्यायां उग्रतार
देकल्पे युद्धयामले समहाकल्पे चतुर्विंशतिसाहस्रे वसिष्ठाविचारे तृतीयपटल प्रश्नो वनारस्य वर्णपटलः ॥ ७ ॥
एवमाकर्ण्य गिरिजा नन्दस्य यजमम्यवनात । पुनः प्रष्टुकदेवन्तु कान्तामन्त्रमहार्णवं ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥
देवदेव उग्र लोकगनदणागदवत्सल । सर्व्वज्ञ सर्वगविहारोत्तलोकत्राणकल्पतं ॥ श्रुत्वा हिमनदवंगयासा
श्लो ३

श्री १

ब्रह्मागमादेवी।प्राणासर्वक्षयकलासदृशाकनमालिनी॥यथानयासावक्तिसाधकासाक्षकांक्षिणः।सर्वसि
द्धिप्रदायासाहक्तुस्मिंप्राप्तप्रथादिता॥एवंश्रुत्वादेवदेवीगसंनाथमिदंवच।प्रत्युवाचप्रहृष्टात्मास्मृत्वांदे
ह्मणोमर्दाविनी॥यथायोनकनानाम्यादिमत्तुवनादेन।यामवाप्यनलावक्तिसाधकाविगतामया॥स
र्ववीर्यमयाग्रासर्वमन्त्रमयावरा।सर्वयोगमयीस्वकाःसर्वबंधप्रसूदनी॥सर्वमन्त्राग्रदलनीसर्वाङ्कु १
प्रतिवानली।सर्वसम्यत्प्रदाश्रेष्ठासर्वदुःखनिकन्दनी॥सूरवसौराग्यजननीरूपायस्मानयदेनी।ब्रह्मानू
शुधनीयोग्रमहाष्टकह्मासनः॥ब्रह्माकंकालसद्दीणाकालकंकालप्रदनेः।यावादर्यानविहृष्णीकांल
लब्धयमस्विनि॥मान्दवम्मनिगिर्यश्रन्मगांनेयम्गरुलमे।श्रावार्यःस्वप्रसूनाम्नावीरावानयन

यनः॥वांकालब्धश्चवस्वर्णमहाग्नुपल्लविनी।कृत्वायूष्यावकीर्णकुपर्यास्मदयविनुर्णा॥तत्रदृती
सदायन्तुमदिरानन्दनन्दितः।सप्रयितःस्वर्णवलादिग्वासासंयतन्द्रियः॥वज्ञाधानस्तिनांद्रक्षांदे
वादेवींकर्नकिलां।प्रस्तुनदजगर्ज्ञस्ता(पञ्चम)-वज्रमातृका॥वक्तुनप्रेद्धनकृत्वानवकांष्टविस्तजि
तां।दयंदयविलाप्यववामदक्षिणेक्रमा०॥सावकाष्ठकुमकस्या०नतांशुतद्देवदेव।प्रणतासिता
श्रेकृतीनवाक्तप्रत्रकाष्ठको॥त्रकयंवागमवंतुकाष्ठकासमूर्छतः।एवंवकस्यनिष्पलिनीक्ताग्र
स्यप्रकाशिकत॥अजवर्णविपिर्दविकथ्यमानमश्नून।पूर्वस्यप्रणवंदयंसर्वमन्त्रालयंगुरुं॥नगा
नकादानस्वयावत्कांष्ठंतवाक्षम।आदयानवदयानिस्वनातिस्वमदान्विव॥तस्याजंषंत्रयःकोष्ठा
कालस्थावान्तदालिनी।मध्यमंवर्जयित्वातुनथावारुणमकाशगा॥वत्वानःकोष्ठायवावतयामन्या

श्री ८

स्वर्णां लिखेत् । यावत्कालं तु लग्नं दवि नष्टा पाप्रा विलीमतः ॥ अनया पद्धत्यागनवकोणे लिखेत्क्रमात्
। ऊर्ध्वपूर्वादिकोणत्रयं वदितव्यम् ॥ तदधो यावत्त्रिखद्धविवर्णानि तन्मध्यमे । ततः पंचवर्णकोष्ठ
नवधा सव्यवस्थितान् ॥ तेषां लिखेत्क्रमाद्विलोमप्रभृतिकं पदपंचकं । तस्याधः कोणकोष्ठे यमकाग्निकट
स्थितः ॥ नकारस्तु तदा तथा पूर्वोक्तक्रमेण तस्य षः । क्षकारादीनि वर्णानि पंचानि क्रमतः ॥ इयानि
पंचकोष्ठानां पूर्वकोष्ठान्तु मध्यमे । तस्य दक्षिणदिग्भागे पंचकोष्ठगतं लिखेत् ॥ ओं ह्रीं वज्रयोगिनीं
पदवर्णं विलिखेयत् । तस्याधः सममालिख्य ग्रंथोर्द्ध साकारं लिखेत् ॥ मातृकावज्रनेवस्यां सर्ववर्णं
विरूपितं । संपूर्णं विविधवर्णाक्षरनामान्यवादिदिः ॥ सर्ववीरायवारनलतताविद्यासमूहं नत् । स्फूर्ति
द्र्कल्पयित्वा तु जगतः स्यत्निरुद्धं ॥ सर्ववर्गगाग्रगंधादौ ग्राह्यं यल्लवमन्यथा । वज्रग्रंथितताः य ८

स्याद्यवतुर्वर्णपूर्वमालया ॥ सदक्षिणमध्यशृंगं सर्वदा येन विरूपितं । वर्णं सर्वपयकाकारं द्वितीयं पातिकी
र्तितं ॥ पूर्वस्थानाद्वकाराद्विवायुकोणगं तु पूर्वयेत् । तेनस्थानतं पूर्वकोणं तृतीयवर्णनायकं ॥ यदुमकेन्मद
वोद्रत्रैलोक्यकारकं । वज्रयोगिनीपूर्वं नदर्पसस्याग्रस्थं मदावलं ॥ तस्याधः स्थानसंस्थितं पूर्वान्तु यविरू
पितं । दक्षिणस्थविरूपं मद्र्धादिंतु सर्वायुधायमं ॥ अकारस्याग्रमृत्युसकारस्याग्रशीर्षगं । उकारस्थपूर्वे
स्थाग्रं सा कस्थं कोणस्थं नावि ॥ नाकेनेलाक्षितं सर्वस्थाकनेवा विरूपितं । विन्तुमतस्समारव्यातं कणादौ वर्गका
रकं ॥ पूर्ववायुस्कमार्गाय्यमध्यस्थानवकाराप्रिय । केनेअतेन संपूर्णं वर्णमन्नद्वासदं ॥ पूर्ववकथादय
स्वकाराद्यं पूर्वनर्ददत् । नाकेनसंपूर्वं मृष्ट्यादिपूर्ववल्लिंददक्रमात् ॥ साक्ष्मं वनमे सात्रर्दयंमतुमपुनलं । स
काकवयदं अन्त । द्वितीयं सर्वद्याद्वृतं ॥ पूर्ववाकं तु नाकेन युक्तं दयं वियग्यितः । वज्रमेधं ततादयं

श्री ८

ध्मा १

ध्मान्तस्यायविसंस्थितं ॥ कान्तेन्तस्थित वृक्षस्यूर्द्ध तुर्यलसत्स्थितं । हान्तेनमलिनं कृत्वायित्तु मायान्तग्रहनं ॥ वान्त
मूलत्रयं देवाग्निसाध्यस्यायविसंस्थितं । स्मान्तेनसंपूटीकृत्वायित्तु कालानलायनं ॥ वज्रमध्ये पुनर्दद्यं पूर्व्वस्थित
समन्वितं । पूर्व्वचतुर्थसादितं कान्तेनवामनेत्रकं ॥ सान्तेनसंपूर्णं त्रयं बीजकालानलान्तकं । आन्तं पुनस्तृ
तीयसान्तस्स्वरमूर्द्धयं ॥ यवान्तवं पदस्यारं तृतीयं पवि कीर्त्तितं । माग्रन्तुत्रयं देवाग्निलान्तस्थं वमसावृ
तं ॥ पूर्व्वचतुर्थसादितं सान्तेनवामलीकृतं । पूनर्घान्तसमृद्धस्य साध्यस्स्वरमूर्द्धयं ॥ अन्तवं पदमृगदि
चतुर्थ । बिम्बकानलं सकारायपूनर्दद्यनान्तेनं वविरूपितं ॥ कान्तेनविचित्रितं त्रयं बीजकालाग्निवर्द्धसं ।
८० मध्यसमृद्धस्यथा मस्कं नाभिकल्पयं ॥ शान्तस्थं कल्पयित्वा तु पूनः शान्तस्थितं कृतं । पूर्व्वादितीय
मिन्दसंहान्तेनवामलीकृतं ॥ वान्तं साध्यवास्वरस्थानं प्रदं प्रक्षान्तु यातनं । अन्तं महायानतन्त्रं दं वज्रासन

सौ २ ह्रा ३ ज्मा २

८

तत्परं ॥ वज्रान्तु याजयं कृत्या पूर्व्वमध्यस्थितं मह ॥ हान्तेनविचित्रितं कृत्वास्थायं पञ्चास्वमूर्द्धयं ॥ कान्तेन
संपूर्णं कार्यं पूनर्वान्तसमूर्द्धयं । कान्तेनसंपूटं कृत्वा साध्यमस्वरमूर्द्धयं ॥ अन्तं मध्यपदं यानं दं सवि
द्रावबलात्मकं । कार्यं कान्तसमायूक्तं वर्णसर्वकयावदं ॥ नमबकान्तसं नरं शान्तयूथार्व्वमध्यकं । हान्ते
नविचित्रितं कृत्वायित्तु मार्गेण्तु लक्ष्मकं ॥ वान्तं कान्तपूटं कृत्वा साध्यमस्वरमूर्द्धितं । अन्तं सकृत्समृद्धितं प
दं स्वयान्तु पातनं ॥ पूर्व्वादिगं पूनरुत्या यान्तमाग्निगतं पूनः । पूर्व्वादितीयसादितं हान्तेनवामलीकृतं ॥
कार्यं तु कावलंस्य यामाक्षा हृदान्तसंस्थितो । वान्तं पूर्व्वदितं यावान्तदेयपनः प्रियं ॥ सान्तेनमस्तकाक्रा
न्तं वज्रान्तुनान्तसंयुक्तं । वान्तत्वान्तसाध्यवर्णस्वरवान्त कृत्वा सर्व्वविद ॥ पदमध्यसमृद्धितं सर्व्वभृक्षान्तु मादर्का
। अत्रान्तं देवदेवाग्नि सर्व्वसिद्धं सर्व्वदं ॥ सान्तेतु कं वलं (दं वलं) दमा ० लान्तकं वलं । आत्मो विलोमसंयि:

मूलमं १

श्री

का२ का२ का१

॥ ओं स्वाक्नणाकल्किन कृतु ॥ पूर्वद्वनीयस्ववितं वजान्तु पूनन्नुवयं ॥ सौपस्कं पूर्ववि कृत्यां ॥ काक्नवे
मतीकान ॥ वीर्न न साधमस्वनं स्पायदनसमक्षवं ॥ वृत्कन मकाध्यानं संसावा ह्नदकं स्न ॥ वा
न मूध्य स्यवर्णगं कानकर्नु पिकेणीर्वकं ॥ स्वान्कसमूढ्व य दूया साकस्कं साकस्तुविकं ॥ स्ताक नविक्तिनं
कृत्यां दीजर्वलाककर्मकं ॥ भूसायं पूनन्नुङ्घ स्यपाकसाकसमन्विकं ॥ वजान्तु पूनन्तुकं स्ववाक पर्वविं
स्नुविकं ॥ भूस्सासाघ्पूनर्दय वजान्तु नाक्नसंपूक ॥ वाक्नणाकन्तुं दत्तासाध्यमस्वनमूढ्वनं ॥ दणमं
यदमूढिस्न नवाल्लविम्वमादवं ॥ पूनवजान्तुमूढ्स्यपाकस्कं पूर्वयंवनं ॥ काक्नस्नुविकं कुतायिन्तुं न
वेष्यवाम्स्वर्वं ॥ भूस्सामक्नुपूनर्दयं वर्ल्नया ताकुकापनं ॥ यदमकाकनं कृय म्रक्नं य नमूरुमं ॥ पन्नु
र्थ्य समूढस्वणाक्नमर्हे किर्नविनं ॥ साकस विविनं कुतावाकं वाम्रवयम्बनि ॥ दादणं यदमर्थयं अ
र्न्न यनूस्यकालनं ॥ साकमूढ्स्यदवाभिन्द्रवयंयमसं क्लिनं ॥ साक्नस्नुपिनं कुतापूनन्नवमथाकृतं ॥ १०

का२ का१ पू१ पू२

स्वपस्कधाविवदयं किञ्चुलाह्नन वर्जितं ॥ नादक्नलो पिन्तुकृणो नाकना पनिस्नुपिनो ॥ धं दद नमः साध्वनि
जीवयुवमण्वनि ॥ यवाल्लयदमूढिस्न जयादणमिदं मद ॥ ८० ॥ मध्यं अदिसं स्कं वाक्नं स्वाकल्किनं कृतु ॥
पूर्वादिनीयरवविकं स्वाक्नं वाम ताकनं ॥ भूस्सायिन्तुस्वयकाग्रं कृत्यायिसमूढ्वनं ॥ म्रकनं यदमूढिस्न
वतुर्दणमिदं मया ॥ देवासूनन वन्तु नां मन्त्राणां त्रासनं मद ॥ पूनर्वजान्तुमध्यस्कं पूर्ववस्यंयसं क्लिनं
॥ स्वानस्नुपिनं मनुर्भूस्सायं पूननूढ्वनं ॥ म्रकनं यदमने कृसिसर्वयातालजावनं ॥ दणयवसमूढिस्न
मध्वजृप्रविकाणकं ॥ गकमध्यं पूनर्दत्ता कान्न नयदिदीपिकं ॥ भूस्सायमूढ्वनं कृयात्राकनं भीतणं यद
॥ वर्ष्र मध्यं पूनर्दम्रा नाक्न काक्नविस्नुविनं ॥ वजान्तु कान्तसादकं पूवत्तुयं मकान्मिम ॥ कानं वाकं यि
तुद्धनं साध्यमस्वनमूढ्वनं ॥ भीक्नसाक्नसमायुक्तं स्वगमर्थ्यसमूढ्वनं ॥ अल्लं मथादं यविज्ञ्यं यदमा

का२ का२

श्री ११

का२ का४ का४ ठू२ कु१ का२

यछ्याटन ।यांकं समुद्रनं देविवजाणु फालिंसंयुनं ॥कालु मध्य पूनदयं छकं लाय्स समर्चिनं ।थाक
साक समायुक्तं खगमध्य समुद्रनं ॥नामनला किनं कपुडाकं लाकक्षियिनं ।गाकं मुर्वकृतीयाकं
अकुं गांकनला किनं ॥साधं निर्जीवमुद्रयपलनक्षा दगं स्कनं ।नवार्लं थानवयुवं सदायोगग्वना
क्विनं ॥याग्र समुद्रनलुवं गांकतुर्यं विकुषिनं ।कांकं नकुपिनं मपुषिलाय्यपूनतूष नं ॥ड नथिं
गतिमवर्ल यजमनदुनानदं ।दळु मध्य समुद्रलगांकतुर्यकिकुषिनं ॥हाकस्कुषिनं कुत्वावाय्
पूर्व पूनर्ददं ।यदं विंगकिमकूयं छकथानदानूनं ॥ददमध्यसमुद्रयपवर्ल किनं काट्ट ।ध
वयांकं पूनदयं पूनउम्लांक्कुनवर्जिनं ॥अकनथानमुद्रिक्षयदं विंगकसकूवं ।वजालु गांक
स्कंतुर्यकाकविलुविनं ॥पूनर्वजालु मूद्रयनाकं नापविक्षुविनं ।गकमध्यं पूनर्दखागगमध्य पून

का४ थू१ का

११

का३ का

र्ददं ॥पूनर्वज्ञालु यितुं तुनाकं मापकिषुविनं ।०त्रमध्याकवलस्पा ० टनमध्यं त्रिसंयुनं ॥वाकंमा
कांकिनं कुत्वासाय्यमस्वनमुद्रवनं ।क्वाविंगकिममनकृवियदं थावकलंग्वनं ॥य्यवर्ल समुद्रिकं व
ज्ञालुगकथ्यद्दनं ।वज्ञालु यितुतुयूनं ०गांकवं वद्धिवायूनं ०॥वज्ञालु हाकसंयुक्तं वजायथिम
मयूकं ।हाकयुक्तं द्विधाकार्य कांकं काय नकुमिनं ॥वज्रमध्यं साकयुक्तं नवनिर्जीवमुद्रयं ।त्रि
धाकुत्वायदंप्रधिवत्रयाविंगमुदाहनं ॥वज्ञालु कयनं थानं दगार्ल यतिकीर्तिनं ।गकमध्यं पू
नर्दयं नाकं नवामली दुनं ॥पूनकं मेववर्ल गहाकनैवकिक्षुमिनं ।वज्ञालु नाकसंयुक्तं याग्र लाक
विकुषिनं ॥द्विधाकुत्वासूनगानिकृतीयकांकावेत्रिनं ।अवमध्यं समुद्रयपवर्लिनीयसंयुनं ॥था
कंगांकं किनं कुत्वासाय्यं निर्जीवमुद्रनं ।वजुर्विंगकिमकूयं यदवल्लर्लमकुलं ॥पूनर्वज्ञालु

का१ का२ थू२ थू२ थू२

श्री

१२ मूछ्सस यक्लें स्मान्कनुबिके।वाके काका किने दयं सांग्र निर्जीवमृछयं७॥पूनः संमूछ्यंद्द वियव
विंशयदस्मून।अ्कर यनम भाकं तें लाक्षी ग्यर्यदा स्मर्व॥पूर्वलसुद्धममूछसवाकें लाकस्थिनं कू
नू।प्रर्वत्हि नयसंयुक्ती पूनःकाकाल्कवागकं॥वाकें कोकं किनल्स्या सांग्र निर्जीवमूछवं७।यष्ठिं शि
त्रिमयनक्ष्वि यतुवर्ल्ण मदापूर्द॥वज्रांर्ल कानतुर्यां कंस्यान्कनें वोमलीकूर्न।वाकसाग्रेतुनिर्जीवं स १२
काविंशयदालूनं॥ठार्लं मदावल भार्कं सदार्ते लोकडामर्व।गदकमर्थं वर्णवर्व सान्याकाकस्थि
नं कनू॥तुर्यस्हान्कनं मूर्गु साककाकां किनं पूनः।सांग्र निर्जीवमूछस्य एवं दविद्विषी ददं७॥य
स्मर्धं ववजांकं दर्वांद्विनीयस्मृबिनं।यरुमर्थं द्विनीयं कांकं त्रितयविज्रकं॥वाकें काकदनं छाला
सांग्र निर्जीवमूछयं७।अ्ष्टाविंश पदक्षयं स्ववर्ण्णविश्वनायकं॥वाकें पूनः समूछलसार्धग्वाकसम

घ५

न्विनं।प्रर्वत्कि संयूनं छन्वाकाकं दृनीयलां किनं॥ढ्यनख्न यत्याछत्यपर्वत्कि नयशालिनं।छाया
काकसमायूक्तं वाकं कांका किनं पूनः॥सांग्र नियमितं दयं मदूर्ल्ण पदनायकं।एकानाविंशतिमं ह्नय
वादनाकुस्यजीविनं॥लकमख्य समूछत्यकौकमख्य समुछवं७।वृघमर्थं समूछत्य कोकमर्थं समूछ
वं७॥वदनमर्थं समूछत्य स्वाग्यस्थं नत्प्र कीर्तितं।वाकं साकोनतादयो दूनवाकें नदनेक्यूक॥वाकं काक
दनं दयं सांग्र निर्जीवमूछवं७।त्रिंशत्लरव्वा कुमं दस्यो७ वदं सर्वार्थ सिद्धिदं॥सप्तकार समारव्यानं पू
नर्जीवं समूछवं७।दाकं लाग्रं तथा नाग्रे नाकें नेवामलीकूनं॥पूनलछिनदानकु दाकसाकां किनं पू
नः॥निर्जीवं सांग्रं समूछत्य वतुवर्ल्ण त्रिंशमं॥यदमेत समारव्यानं सप्तासौ निषिण्गामकं।गकमर्थं
कवलस्या०कांकस्लं काकमं पूनः॥रुाकनाविद्विनं मूर्द्धा पूनर्नाग्रं तथा ददं७।पवमंउवमर्थ्यंव

वीरं३ त्या३

श्री

पूर्वोक्तकेवलंदय नटमध्ये सिद्धिविज्ञेयं ॥१

श्या१

सांकमासयुक्तमीकिन ॥ यरुमध्ये पंचमध्ये ग ऋमध्ये तिविज्ञेयं ॥ कडमध्ये केवलं चचयमध्ये ननः८ पूनः८

स्फुनं स्वाङ्कपंचमंवठनमध्ये त्रयांकिनं । कान्कं पंचमुस नदं धान्कं कान्कस्फिनं कृनू ॥ कान्कं दयांकिनं

कार्यं कान्कंनान्कं नरूषिनं । वान्कं लान्कस्फुनं कार्यां० कान्कं टनयविज्ञेयं ॥ नं पं वुमस्फिनं कूर्या० धान्कं

१२ स्कान्कस्फिनं ... दियूक । टनमध्ये टनीयान्कं वान्कं कान्कपूनं कृनू ॥ साध्यं निर्जीवमवाउ द्वाविंश पदमू २२

लम । नूजान्तुयान्न धांव द्वाविंश युक्तनाविनं ॥ वजान्तु पि समयच्छ नकान्क नवामली कृनं । यान्कं कान्कं

पूनं साध्यमजीवं नद्धिः धान्कयं० ॥ अकनं कान्कयासि शं पदमनन्मदावलं । वान्कनान्क नस यूकं स्वान्कं

वद्वियूनंवदं० ॥ पूर्वाद्वितयसंयूक कान्कं त्रिसवनसयूनं । यरुमध्ये द्वितीयांकं मपरवमयचाङ्कयं० ॥ वा

न्कं कान्कयूटं कलासाध्यं निर्जीवमूङ्कयं० । वजन्तुस्त्रिंशतिम क्रू यं मङ्ङल्लमानकं पदं ॥ वजान्तु नान्कस्वचि

८८ लय

नं वान्कं लान्कस्फिनं कृनू । यान्कं नेवाम नाजान्कं पूनर्वान्कं सकाकृकं ॥ नान्कं नविज्ञेयं नवं पूनर्वं वं दयेबुन

० । नान्कं नान्कं पूनर्द्धयाः० स्वान्कं द्वितयस्तु बिनं ॥ ठान्कं सनूङ्कयं कृत्या स्वान्कं कान्कं ननः८ पूनः८ । चयमध्ये ध्यान्क

नूटं रूयमध्ये सयं चमं ॥ नान्कं टनीयसंयूकं पूनर्नान्कं सकान्केग । वान्कं साध्यं वनिर्जीवं दशयं यान्कन

पदं ॥ पंचविंशतिमं धानं ब्रजान्तु कवलान्वणं । वजान्तु मध्यस्तं यूकं लान्कं नेवामली कृनं ॥ वान्कं साध्यं वं

निर्जीवं षड्विंश द्धाकनं पदं । नकमध्ये सम्बूङ्कयनवमध्ये सयच्छनं ॥ यान्कटनीयस्वचिनं वान्कं साध्यन

जीवकं । तुर्यर्दले सप्तविंश स्यात् पदमनतस्म कृ नं० ॥ पूर्वालपकम मूङ्कत्य वान्कं सान्कं सनूङ्कनं० । पूर्वा

त्यदात्पदाग्रस नन्नं नन्नं त्रयमत्याङ्कयं० ॥ धान्कं सनूङ्कनं कृत्या ठान्कं धान्कं सयं चमं । नान्कं द्वितीयसंयू

कं वाग्रं कान्कस्फिनं कृनू ॥ नान्कं नविज्ञेयं कार्यात् स्वान्कं द्वितीयस्तु बिनं । ठान्कं सनूङ्कयं कृत्या लान्कं द्विन

श्री
२४

यत्न विनं ॥ आग्र ताक्र क्लिनं स्नूयाहूनीयनसमाविनं । दिया कूर्य्या प्रदं येनठ यत्त नक्र यमूलमं ॥
गार्क्षं समूव नक्रूया लाग्नं याक्र क्लिनं क्रनू । नाक्रनसंयूनं हाव दिया कूर्य्या प्रूदालमं ॥ रवाक्रं सन्दव
न द्धविडाक्र मून नायिप्रिय । द्विया कूर्य्या त्यदं यनत्थं यम कवल यूनः ॥ जडाक्रो यिगु संसूनो वलाक्रं
द्विनवीकिनं । टप्र मथ्य गनंथाक्र मार्कनदनूया नयेठ ॥ ताक्र सन्दूव नक्रूया मद्दस्कु यव मग्यवि । वाक्रं
हनीयाम्ग नसं यूनद्या नुकवलं ॥ लाग्नं माय्न नसंयूक्तं साक्र नं वामनीक्रनं । याक्रं प्रिवियिनं क्रर्याठ
दाक्रक्रु र्या किनं कनं कूनू ॥ नयमथ्यं समूद्धलमां क्रस्यायनिस्नूदनि । काक्रं प्रिविनु रवायिनं वाक्र कार्क
किनं कूनू ॥ सायनिर्जा वमूक्ष्यपद मनन्मदोलवनं । यव्वानिं गनव्यकानावर्ल्लं द्वाप्रिगमं स्फनं ॥ छा
र्धं समूद्व नद्धविपूनस्कं डाक्र विप्रिनं । रवाग्नं क्राक्र क्लिनं दयं काक्रनं वामनीक्रनं ॥ वाक्रं काक्रयूठं द २४

लाइ

ग्रि ४

यं साग्रं निर्जा यमूद्ध यठ । त्रकान दयदवागियवानिं गनिमंस्कनं ॥ यत्त नक्र नमं नक्रहा ठं सर्व सिद्धि दंय
यदं । यनन्थंसमूद्धस्वजाग्नं द्विनयाकिनं ॥ मार्क सन्दूधन क्रूया याक्र नं वामनीक्रनं । क्राक्रं लाक्र यूनर्दयं
हनीयां किनमूर्ज ॥ जूसवर्ल्ल दयं यूयं पूनन्वुसमूवयठ । लाक्र नाक्र नसयूक्तं वाक्रं लाक्र क्लिनं यूनः ॥ का
क्रं हनीयसंयूक्तं याक्रं क्राक्र विंसूनं । साग्नं निर्जाव मूक्ष्य नूद्रार्ल्ल यदक्रळनं ॥ यवानिं गनिमं यावं मद्
स्वेन यपूजिनं । दाक्रं क्राक्र क्लिनं स्नूया उर्याकं डाक्र विक्लिनं ॥ कार्क स्नाठकं वलस्नूया टाक्रं ला यक्लिनं कू
नू । यूनः क्राक्र हनीयां यं छाग्न ठस्व नस्फूमिनं ॥ वाक्र क्राक्र यूठं साग्नं निर्जा यं यवळकनं । यव्वानिं गो
कसंयूक्तं निर्जायं यवठकनं ॥ यव्वानिं गो कसंयूक्तं यंदयं यसूनं नकवं । वाक्र नाक्र नसंयूक्तं छाग्नं काय
लमूवयठ ॥ जाक्रं नाक्र नसंयूक्तं छाग्नं यांका किनं कूनू । डयमथ्य स्किनं दयिहनीयस्वयनां किनं ॥

खा ग्रि ४

श्री
१२ वार्के नाकेनसंयुक्तं वार्कं ला न क्तिनं कृनू । कार्के त्रिस्वनसंयुक्तं काकयविविकुविकं ॥ ०व्रमध्ये समूह
लुसाय निर्जीवमूष्ट नंठ । वार्के काकयूटे कृतासार्य निर्जीवमादनंठ ॥ प्रकादनुं लं मूदिस् न्नवतावि ग
कं पदं । वज्राणु उर्ध्यणिनसं साधं य यमस क्लिनं ॥ कार्के काका किनं कृता निर्जीवमूदनंठ । त्रिवता विग
मल्ल यंयद यर्ल महावलं ॥ स्वार्कं कान्क क्लिनं कार्य सार्के हाकयिक्तु मिनं । वज्राणु यक्ष्याकाकं वार्के १७
नाकेनविक्लिनं ॥ वज्राणु पंयक्ता कांय वार्के सायमजीवकं । पर्वल्लं पदमूदिस्वताविग वृक्षयूनं
वज्राणु कान्कउर्ध्या कंठाकेने वामली कृनं । वार्के नाका कि नं कृया सायमस्वनमूष्टनंठ ॥ घ्रल्ल पयावि
कं प्रार्के वताविग किनं पदं । वार्के नाकां किनं कृयानं यत्रिस्वनलोक्लन ॥ स्वार्के द्विगुण मूष्ट स्यदिनं
यमां किनं मिवानू । कार्के त्रिविक्रूरवविनं दार्के नंने वलां किनं ॥ ढठ मध्ये पूनर्दनं वार्के स्वार्कं नलें

हा १

कनः । कार्के त्रिविक्रूसंयुक्तं टार्के थाकं क्लिनं कृनू ॥ त्रिविक्रूलां किनं कृता वार्के दयं पूनः त्रियं । नमवक्का
करववितिकृया गाकमजीवदं ॥ प्रवादर्ग्लं मूदिस् पक्ष्वाविगकं पदं । वार्के काकेनरववितं वार्के काक
विवित्रिनं ॥ सायनस्वनमूष्टल वस्वाविगसयकं । धकरं पदमन्त्यात्न्नवामसमृद्धि दं ॥ वज्राणु ना
कसंयूकं स्तनयंवकंवलं । वज्राणु दिस्वराजाकं यनमध्यं नत्येवदि ॥ कार्के त्रिस्नूर्यरवविनं पूनः भाग
ल्मूष्ट यंठ । स्वार्के दितीयसंयुक्तं वठ मध्यं वकंवलं ॥ ढठमध्यं समूहलुयव याकेस्वाकसं क्लिनं । कार्के
त्रिस्नर्यरवविनं वार्के आर्के क्लिनं कृनू ॥ पर्वातनी नसंयूकं दाकेननेवलां किनं । अस्य पूर्व नादु
नेनदीन जान्क क्लिन कृनू ॥ मूर्वान्तिकीयरवविनं वार्केनने वलां क्लिनं । अस्य पर्वाग लोक्लनेन दी
नं जानक्लिनं पूनः ॥ कृयमध्ये द्वितीयां कजंकं नार्के नविक्लिनं उर्यं कार्के नर्यां वार्के यार्के कार्के

ग
१८

सरुतिमं ।प्रकतत्रपयसिंतुं यथार्क मयागतः ।कार्दं याकं न था सार्ध निर्जीवंकानयलकूः ॥
मसादणार्क्ल मूदिपूयतानिंग सवाप्ूमं ।मदमन मदायोतुतु लाककायकानकं ॥हाकंतुर्यस
वृजातुं कास्कः ८ यितुमकाल ८ ।प्रम्मपर्वपूनर्दवं यदमेन दिनकान ॥प्रकायवागतन मदामाय
नियद्वन ।प्रवविधयदंस्तुयाकान्कंस्तुं किंतुमानयाठ ॥घकानं यदमनद्विपवागं सर्वसिद्धिदं ।
हार्लतुर्यं नथाकाकं वार्धं याधंसको निर्नं ॥ यितुमननप्रकायानं सर्वदतेश्वनाकंकं ।हाकंतुर्यं
नयावार्कं सस्कार्कं यितुमकाल ८ ॥अघ्रसाघ्रु रयापित्रूजर्लं यदमूदाकूनं ।प्रकायवागमक्लेयपद
नक्कश्ववानक ॥ स्वार्कं कार्कं स्वनेयलकाकें रवार्कं नव्येवालः ८ ।याकयवसमं ग्रदं गाकं त्रिस्वनलाकिः
नं ॥सर्घं स्वनयमादमलाधं त्रिस्वन ःगासिन ।याकं कार्कं ययंयस्तुं गाकं स्वाकं यकाकिमं ॥वयन

हार २ मं ५

१८

घ्राकयूरं त्रिविन्दुरवचिनं गियानू ।चार्कनं नवरवयिनं यार्कमाघं त्रिविन्दयूक्त ॥थाग्रंनाकं नरवयिनं थार्नं
माघत्रिविन्दुकं ।थाधंनाकं नखयिनं लाधं त्रिस्वनविक्लिनं ॥वजातुं साकं संयूक्तं वजातुंकं वलंयूनः ।काकं
काकं नथाघ्रार्कं लाकं वर्णं क्रमणतु ॥थाग्रं त्रिविन्दुरवचिनं माघं कवन्नमूदयं ० ॥नाग्रं लाग्रक्लिनं कुस्यक्लि
यं कं ययमश्वनि ॥कार्कं माकं नसंयूक्तं लाकं त्रिस्वरथाधिनं ॥यूर्वसमूत्रवनयग्राः साघ्रुनामाक्लिनं पूनः ।
मार्कं कार्कं सकर्क्क यलाधं त्रिस्वनविक्लिनं ॥याकयूटं स्तुया लाघं यतिमूद्वनं ० ।वतुर्थिं गाकनं क्लेयं ॥
द्विपयागंयदालमं ॥सर्वक्रयवानं क्लेगं मदामलायसिद्धिदं ।वार्कं वाकं नसंयूक्तं गार्कं कार्कसवाकयू
यूक्त ॥ अकानं यदमन झत्रियंयागं प्रकीर्तितं ।वजातुं कार्कसंवरं तुर्यं हाकं विचित्रितं ॥अकं कार्कं
स्क्लिनं स्तुया नाकं ननामलीकृतं ।गार्कं नाकं नसंयूक्तं अकानं यदमस्तवंतं ० ॥वतुयंगामं क्लेयस्तुयसी

लमे ?

श्री १७

सिद्धिदायकं । पंचपंचकथाजकं स्वाहकं क्रियांकितं ॥ यां कं पंचमसंयुक्तं गांकं त्रिस्वनत्रुविकं लम

वकं वलंत्रया० पमर्थं सम्बुनं० ॥ सां कं नेवललं त्रसूजं कं स्वाकस्थितं कन्तू । तांकं नेवमलं त्रसूजं कं

स्वाकस्थितं कन्तू । नांकं नविष्ठितं ऋसू गांकं विद्यापूनर्दं० । हृनीयं द्विस्वनाक्षांकं वज्रांकुशं त्रिस्व वांकि

तं ॥ वांकंकांकं यूद्वंदू वासार्थं निर्यातितं पूनः ॥ द्वादशार्थ्यमिदं धानं त्रयलोकप्रपूजितं ॥ पंचपंचयाग

मंत्रं सर्वकिजाप्रस्फकनं । वज्रांकुशं जकसंयुद्धं गांकं नयूठितं कन्तू ॥ यांकं कं नरवविष्ठं पिंतु कालान

लायमं । स्वार्थं त्रिविन्दुरवयिकं वज्रांकुशं लांकं सं स्थितं ॥ नांकं नविष्ठितं त्रसू वांकं कांमं नलां स्थितं । सार्घ्यं

निर्यातितं दत्वा चतुर्थं पंचपूजनं ॥ यद्यं यांगं केमं नद्विमयानं सप्रकाशितं । वज्रांकुशं यांकं नांस्थितं

कंठं कांकसं स्थितं ॥ उर्यकां कं गिंवाक्षां कं कां कं द्विस्वनसंयुनं । सार्घ्यं निर्यातितं दत्वा यदमं नंद्विवक्त

त ॥ सप्तपंचयागमंत्रयं सर्वसिद्धिप्रवर्तकं । वज्रांकुशं कांकं संयुद्धं कांकं नेवामतीकृतं ॥ यांकं कांकं कितंस्थ

यामार्घ्यं निर्यातितं पूनः ॥ षष्ठकं न यदमं नस्मादष्टूर्यं वागनं प्रिय ॥ कांकं द्विस्वनसंयुक्तं यांगेन नंगमं

पूनः ॥ वंकं नांकं नरववित्तं लांकं लांकं च वस्थितं ॥ कांकं त्रिविन्दुरवविन्तं जांकं सांकं वायांत्रितं । कांकं त्रि

विन्दुरवविन्तं वांकं सार्घ्यं पूजावकं ॥ चतुर्थं दायपंचविवर्थ्यमिनं नमदावलं । एकादशांकनं त्रयं प्रकाशनषष्ठ

मस्थितं ॥ मदावलंदे भौमेन्दु त्रलांकं कायकांवकं । वांकं नांकं नसंयुक्तं सांकं नेवविन्दु विन्तं ॥ स्वार्घ्यं नस्मा

त्रिमं नष्टक्र कांकं नेववि विप्रितं । वांकं कांकं नयूठितं सार्घ्यं निर्यातितं पूनः ॥ अष्टकं षष्ठमं त्रयं यदसंन

धूपानदं । वज्रांकुशं कांकसंयुद्धं तुर्यं सांकं विविप्रितं ॥ रउमर्थ्यं कविलस्था० लांकं कांगं कितं पूनः ॥ सा

कं नविष्ठितं मत्रूयाय्यमास्थितं पूनः ॥ यांकं नांकं कितं दत्वा वार्घ्यसार्घ्यं निर्यातितं । सप्तर्थ्यमकपकुंस्था

अष्ट
नेव

श्री
२८ सदंसर्वलिनालन । स्वान्तं पंचमसंन्नदं जाकं केवलमग्रवंत ॥ धनाकं नरवविनं कृतालाकं धर्म मनांति
मं । वज्रान्तु मद्वसदिनं सान्तं नैवामलीकृतं ॥ वज्रान्तु सान्तसंन्नदं उर्ध्वहांक विचित्रंकं । वाग्र सामानि
पतितं पदद्वामद्वमंस्नतं ॥ स्वद्वाकनं कुलस्नानं वालानामूलमालनं । सान्तसमूद्व नद्भया स्वकादि २८
गुलमूलनं ॥ कान्तस्थितं नमः द्वात्वकान्त विस्वनसंपूनं । द्वाग्रनाकाकिनं नूयावान्तलाकं स्थितं कृतू ॥
कान्तं त्रिविनू स्वविकं वज्रान्तु कान्तसंस्थितं । उर्ध्वस्नाका किनं नूर्धु भिकं केवलमग्रवंत ॥ वाग्र स्वाग्र
नथाकान्तं ब्रकत्रदिनिस्याजयंत । वान्तं भिस्वनूस स्थितं धाग्र नान्तं नायिक्नितं ॥ वज्रान्तु जाकसंन्नदं का
कनान्तं विविचित्रंनं । उर्ध्वस्ना कांकिनं नूमूविनं सांग्रं नियामितं ॥ जयादंगाकवं दांकं त्रिमद्वं पदमूल
मं । सर्ववानालमथनं सर्वचक्रं विंयाथकं ॥ कांग्र या मस्मसंन्नदं द्विनीयस्य न लाकिं नं । वान्तं नान्तं कं

स्वार्ध्यं
वलं स्वाध्यं थं ग्र धा ग्रस्थितं कृतू ॥ त्रिस्वयनां किनं कृन्नू धानं कान्तस्थितं कृतू । नानू स्वकार्य्य खविनं सा
नं सामग्रमजीवकं ॥ मत कनयदं कृमं वज्रुः मद्व मसार्थंदं । प्राकृन्नं गल्यपूनर्दयं सर्वस्मा दादिमद
यं ॥ सान्तं त्रिविनू स्वदिनं भान्तं नान्तं नायिक्नितं । अन्तं साग्रं नियतिकं पदं क्ञानप्रवलकं ॥ पंचमक्षस
मास्वानं षड्दलं सर्वकामदं । नं द्वृक्रा क्रिन्नमानं तु मूनिनर्वायसंनाकृवंत ॥ कृयाग्वि मामदासागनं म
पार्यं न्नूयसा । चतुष्पुद्दि प्रकानं स्मृ त्वां विद्यां द्वनासदा ॥ समालाकिं नवान्नू सम्यक्तानं ग्रविंसमूनीन्
नः । विनोद्वयोमसन्नस्मं समालाकननमान्नर्नं ॥ नदा वियाप्ना दूक्रा न्नावणिकृन्नु कृमोन्मनः । वन्यनोतु
पनस्कृतभद्वकामांन्नू वायदं ॥ यून्नमलसादान्नूकास्मिन्नदाषापालूदान्नूनांत । न्नमालूसादनामकं मू
यतां ग्रंक्रादस्मकं ॥ कं नमन्तु वलनादंस्नवक्रिः कन्नयान्नूवांत । विमाविनन्तु सेनकांकृपयामूनिसं
कृ ।

लमा ॥ एवमाकर्ण्य मौ सम्यक् वसिष्ठात् ऋषिसत्तमात् । श्रावयतु यथान्यायं देवी तं मन्दार्थदं ॥ यासदस्र
करीदेवी मन्त्रवीर्य्यप्रदर्शिका । नारायणेन देवाद्यातो वसिष्ठाय महात्मने ॥ विद्रूमराग नवकासं ति
स्वयं तु च तत्क्रमात् ॥ उपर्युपरि कोणेषु त्रिस्वत्र भक्ष्य पनि लिख्य ॥ तत् चतुर्व लिख देवि वल्लीनि न तन्म
ध्यमा । ततः पत्र वयं कोष्ठानवधासं यथ स्थिता ॥ तथा लिख क्रमादेवि तेषां घात्येषु वर्णं । तस्या
धः कोणकोष्ठ यवकानि कटं स्थितः ॥ नकार ऋकारं ददात्य्यधो भूत्र वृक्षं तत्सु सः । ककारादीनि वर्णा
नियाकाति क्रमेण रूकः ॥ देयानि पत्र कोष्ठानां धूम्र स्थानासु मध्यम । तस्य दक्षिणदिग्भागे त्रकार
कोष्ठगतं लिख ॥ ऊर्ध्वं देवत याग्रं वल्लो नवकं ल्लोवि लिखयेत् । तस्याधः समन्तात् लिखम्न्त्रं कोदंसाक
रं लिख ॥ मातृका वर्णं मंवस्या सर्ववर्णं विभूषितं । सं कर्त्रि विधि वक्तु सासवादि
वर्णांविनिर्न्यस मध्यमे । ततः पंचदयकोष्ठानव धो स्थिताः ॥

स्थि ॥ सर्वविनाय वाचननतो विद्यासम्बन्धे तु प्रकृतिं दं कल्याय विद्युत्भुजगतः स यविहृदं ॥ पूर्णजं
गात्र गृ चाधोभाष्य स्वनमग्यादि । ककारं थि ततः पश्चात् चतुर्थ पूर्व मालया ॥ सदक्षिण मध्ये हृस्वत
दन्तन विभूषितं । वर्णस्तु र्य्य यूकाकान्तु द्वितीयपंचिकोर्लितं ॥ स्थुथस्तु नावकादेवि वायकोणस्तु मूर्ध
रेतानं तत्स्थ नन्त्मधूर्कं तृतीयवर्णनायकं ॥ यदमततमहाबीज उलोक त्रयकावकं । वक्त्र ग्रंथं
पूनर्दत्यं यस्योप्रस्थ मदाबलं ॥ तस्याधस्थे नमादितं पर्वत्वचतुर्थविभूषितं । दान्तं नस्तु षितं मूर्ध्नि बिन्दु
सूर्ययुक्तो यमं ॥ अकारस्यादि मूर्ध्न्युमकारस्याद्य गर्भगं । कारुणं यूद्रिनं कुर्याद्बीजमत्यन्त दानूनं
॥ भूकारत्थ पूनस्थानयं मध्ये कुर्याद्यावि । लान्तं ततान्नितं मूर्ध्नि लाके तं च विभूषितं ॥ यिन्दु मन्तस
मारवानं कृत्व दावतन कावकं । यदमत लम्भोरवात बध्वर्ण सर्वकामदं ॥ वज्रान्तु यंचमयूतस्थान्तं

श्री
२०

उ५ उ.१

वामलीकृतं ।अन्यपूर्वं पुनर्दयं मकारं पदमूलगं ।अर्द्धबिन्दुसमासमं सर्वग्रन्थिविपाटनं ॥ वज्रान्तु
सत्वसंपुटं तुर्यस्वाक्षविरिचितं । द्वयमक्षं वज्रान्तु द्वितीयस्वरविक्षितं ॥ द्वयनष्टं पुनर्नाक्ष पाद्य
नाक्षनरूपितं । वाक्षं साद्यं नियमितं पञ्चलं सफबद्धिमं ॥ पदमां पात्कयांडाकं सर्वत्रैलोक्यडामरं ।
गान्तं कोन्तं तथा याक्षं वज्राण्डस्वाक्षविक्षितं ॥ टङ्कं मध्यं नाभयित्रं वज्राण्डं नाक्षसंयुतं । वाक्षं साद्यं नि
यमितं पदं सप्तचक्षमस्तकं ॥ सफाकारं वामवर्त्यं पदं सवज्रवत्प्रेरयं । सर्वपूर्वं टङ्कमध्यं तृतीयं नव
लीक्षितं ॥ दान्तं द्वितीयस्वरविक्षं काक्षं नाक्षनरूपितं । स्वमध्यं काक्षपूर्वं तुर्यस्वाक्षविविचित्रितं ॥ वाद्य
साद्यं नियमितं पदमकीनसंमितं । मण्डकारं नदाद्यानं खवज्रवीवनसुक्षकं ॥ वज्राण्डं काक्षसंपुटं
तुर्यस्वाक्षविक्षितं । लाक्षं केवलसम्मूढं स्वटाक्षं यं वमसंक्षितं ॥ दान्तं तृतीयस्वरविक्षं काक्षं दाक्षं नवि

मा.२

२०

उ.

क्षितं । पुनर्वाद्यं ददद्वीजं याक्षं मण्डद्विभक्तम् ॥ स्वक्षिमं पञ्चसंपूर्कं चाक्षं धाद्यक्षिमं त्रियुक्तं । वाक्षं सा
द्यं नियमितं पदं सप्तकृतिमस्तकं ॥ धनञ्जयं नवदं ख्यं दमान्तं निषिकार्यकं । टङ्कमध्यं सनूहृत्य काक्षं
लाक्षस्थितं द्वियुक्तं ॥ याक्षं वाक्षं त्रिस्वरविक्षं वज्राण्डं कान्तु संस्थितं । सपञ्चं काक्षस्वरविक्षं वाक्षं साद्यं नियो
जितं ॥ व्रतसफतिमञ्जूयं सर्वदुःखक्षयसिद्धिदं । मध्यपूर्वं दवदवलितं नाक्षियत्नसाधयेत् ॥ गान्तं काक्षक्षि
तं कृत्यं तुर्यस्वाक्षविविचित्रितं । धायेत द्विकन्नस्तया टङ्कमध्यं पुनर्ददेत् ॥ याक्षं पञ्चमसंपुटं घान्तको
क्षद्विनं पुनः । लाक्षं वाक्षं नरस्वरविक्षं मदवञ्जाक्षं प्रकल्पयेत् ॥ याक्षं साद्यं नियमितं पदं द्वासकनिस्थितं ।
अक्षान्तं कोऽस्रक्षं कृतं यं सफसागरनाममं ॥ वाक्षं नाक्षनरस्वरविक्षं गाक्षं नैवामलीकृतं । पुनरूर्ध्वं वमूर्द्धस
नाक्षमानसकाक्षिमं ॥ केवलं तं सम्मूढ्यसाद्यं नियमितं पुनः । अक्षारं पदमनाद्विदं वदं घाक्षि

उ४

श्री
२१

सप्कर्नि ॥लार्क नार्के नरवचिनं थार्य दिसू स्तू चिनं ।वार्के त्रिस्वनसं लिनं यार्के लार्क लिनं पूनः ॥सार्क
लार्क नरवचिनं जार्क सार्थ नियाजिनं ।घउकार्य पदथार्न वजुः सप्कनिम प्रिय ॥वजार्णु कार्कसं
त्र उठुर्थरार्क विविविनं ।लार्क द्विस्वनसं जिनं पार्क नार्के नसंयूनं ॥नार्क लार्क लिनं स्तू यार्के कार्के
त्रिस्वनलं लिनं ।वार्क सार्थ नियजिनं घउर्ल्म पदन्लनं ॥वार्गरुवर्षप्रदक्षय पयसप्कनिमरुर्ज
गार्के कार्के नथायार्के थार्य स कमसं लिनं ॥अर्थ वार्थस्लिनं नार्के विद्विनवकारः कून्न ।नार्क
जार्क लिनं कूर्यार्कुर्यरार्क विविविनं ॥वार्क सार्थ नियजिन हर्ल्मपालनियाठनं ।गुरुर्क घदसप्क
निमप्रूलमं ॥लार्क लार्क लिनं कूर्याः द्वितीयस्वनलं लिनं ।दार्क त्रिस्वनसंयूर्क कार्क द्विस्व
नसं यूनं ॥स्कार्थ नार्के नरवचिन नार्क लार्क लिनं कूर्न ।कार्क त्रिविद्रस्ववित घजार्णु कार्कसं
×सप्कारनदा २

२१

ष्ठा २

लिनं ॥उर्ध्वरार्क कार्क किनं मूर्छा गार्थरार्क कार्क किनं पूनः ।नमवसार्करवचिनं कार्के केवलमूर्धयं ॥
थार्के रार्क किनं मूर्छा अर्क सार्थ स्लिन कून्न ।कार्क लिनं नार्क यूर्क अर्क सार्थ नियाजिनं ॥जया दगा
कर्नदीपक सर्वथाविप्ररूप कर्का ।सप्कसप्क नियिनथार्न पदसर्वार्थसिद्धिद ॥थार्य गार्क लिनं कूर्याः थार्क
त्रिस्वनलं विनं ।लार्क समूर्छय कूर्या दार्क वपूनरूवनं ॥यार्क वष्ठ लिनं स्तू या कार्के थार्यस्लिनं पूनः ॥
लार्क कार्क नरवचिनं दार्क नलं किनं कून्न ॥द्वितीयस्वनसं जिनं वजार्क नं नसंयूनं ।अर्क सार्थ नियजि
नं पदसत्र्यर्थ भप्ननिनं ॥दगाकार्न नदारोद्ध्वं जुष्ठासप्कनिमरुर्ज ।गार्क तृतीयसादिनं थार्यसप्क
मसंयूनं ॥गार्क केवलमूर्छयथार्क नार्के नरवचिनं ।दार्क लार्क लिनं स्तू या दार्क द्विस्व नस्तूयिनं ॥
वार्क कार्क लिनं स्तू या उर्ध्वरार्क विविविनं ।अर्क सार्थ नियजिनं विपर्हपदालनं ॥अष्टोकार्न वेक
लार्न

दीनप्रसीनिनमम वद्धि। अकें कवलमृष्ठम नाष्टे तुर्ग्या किर्न्दकृतु॥ नार्के लाकक्षिनस्तुयाकांकेंउ
श्री स्वनलाक्षिनं। टाक्लयेयमस्यूक्त कार्के त्रिस्वनसंयूनं॥ दार्क नेनेवसंयूक्त कार्क नार्केनसंयूनं। कार्कु
२२ तुर्यनथाखाद्य याक्लेलार्केनायेककनः॥ वार्केसांघ्रंनियनि नं दगार्ल्फे यदमूलमं। अमानिनं मारखार्क २२
सर्वनागप्रस्कन्नं॥ टप्रे मर्ष्य समपृष्ठम् कार्कनार्कष्ठिनं पूनः। द्विमीयस्वनसंयूक्त शार्क जार्क
क्षिनकृतु॥ दिस्वन्हौवसंयूक्त नार्क कवलमृष्ठ नें०। एवं दिस्वनसंयूक्त कार्क नार्क नस्तार्थमनं॥ व
जोर्गु वष्टसंयूक्त यार्केनं वामलीकृनं। वार्केसांघ्रं नियमिनं अप्राप्ते वेकर्णानंनं॥ आघोयनीस्य
नार्थ वामननसंजीवनीकिंव। सर्वपूर्वपूनर्दर्य कार्क मद्दनसंयूनं॥ अर्क कार्क त्रिसंयूक्त नार्केला
नक्षिनपूनः। कार्कस्थं पूननार्ष्य यंतुर्यस्याकाविविनिनं॥ अर्क सांघ्रंनियमिनं षडर्ल्फे सर्वशार्किद।

मासीनिनममनदक्षिणाक्षियूद्धिकवसदा। सार्के नथाचवजार्गु टार्क जार्के क्षिनंपूनः॥ तार्के त्रिस्वन
संलिनं यार्क जार्कस्थनार्कयुक्त। पूर्वर्गे गस्वनुयेण अर्कसांघ्रंनियामिनं॥ उयानीनियसकार्ले य
दंसर्वकूसिद्धिदं। शार्के कार्के नथायार्क दार्कद्विस्वनसंदिनं॥ कार्के त्रिदिनकुरवचिनं टार्केनेनं वविक्षि
नं। वजार्गु वष्टसंयूक्तस्तार्केनं वामलीकृनं॥ यार्केसार्के नियमिनं नस्वर्ल्फे यागसमिदं। वस्तुनानी
निमस्त्रुयं वन्नासानसर्वसिद्धिदं॥ वार्के यार्केनथावार्थ जार्कस्थेवयनिक्षिनं। वार्कस्थार्के क्षिनं दयंटा
नं द्विस्वनसंयूनः॥ कार्के जार्कक्षिनस्तुयाघार्के द्विस्वनसंयूनं। जार्के तुर्क वर्लस्तुयाचार्के कार्के त्रि
विन्नयुक्त॥ वजार्गु वष्टसंयूक्तस्तार्के शार्ष मदावनं। वार्कस्थांघ्रंनियमिनं सार्घ्रं वयूननृष्ठ नें०॥ अकाद
शार्ल्फेमूर्दिक्ष यवानीनिनमेयदं। सर्वपूर्वपूनर्ल्फुयां टार्के त्रिस्वनसंयूनं॥ दार्के त्रिस्वनन्त्क्षिनं कार्के

श्री
२३

नाके नसंयूत । सर्वकूर्व पूनरूया पाके नाकस्थित पूनः ॥ तृतीयस्त्ववसस्तिन्न नाकेन नेवलास्थित । ना
केनू नेवरवाविन लाके त्रिस्त्वनोविज्ञिन ॥ नाके लाकस्थितनरूया काके नाके स्थित पूनः ॥ द्वितीयस्त्वव
संस्तिन्न काम्य ज्ञाकेस प्राकिम ॥ नाके नाकेन संयूक्त नाके कान्दपुट पूनः ॥ नाके गाकेनरवाविके पूनः
पूर्वपदा किमं ॥ चतुर्दश्याकेर दीक्षवशानीतिकनपद । स्वाके पदसनृच्छ्यकाके जाकस्थित पूनः ॥ २३
द्वितीयस्त्ववसंयूक्त याके नाके नरूवित । नाम्य त्रिस्त्वनसं स्तिन्न काम्य काकस काकिन ॥ गाके काके कि
न मूर्धुलाके द्वित्स्त्वनसंयूत । काके न नेवरवायेक वज्ञान्तु त्रिस्त्वनाकिन ॥ पूर्वयाकाकिन वाकेनवार्कयपदमू
लमं । सप्तानीतिकन क्रयसूरवसीलाम्यसिद्धिदं ॥ गाकेन्तु पूर्ववज्ञान्तु काकपितुमूलमं । नाके क
वलमूच्छ्यया केशाके त्रिविन्नूयूक्त ॥ मवाके लाके नेरवावेन पूर्वाके पूनरुक्तः ॥ सप्तानीतिकनं नाके

स्वठ २ बु २

गिवदर्श मदावर्ल ॥ षत्कोन पदं दविक्रम वामनकानर्क । याके माके नरवविनं गाके वित्रस्याकि
न ॥ काम्यकं पितुनाकान पूर्वाके पूनरुक्तः । षट्कोन पदमनम्भित्र काके नवकः गुरु ॥ तन्के त्रिस्त्वनु
द्धनि यन्त्रे नीयित्स स्थित । पूर्वाकेतु पूनालनः ॥ षट्कोन पदसनम्भित्र काके नवकः गुरु । जाके त्रि
स्त्वनमूबुनि यत्रानीपितु संस्थित ॥ पूर्वाकेतु पूनर्माके अष्टकोन पदमूलमं । त्रव नवाके नरूप सि
द्धवज्ञ पवनात्विदं ॥ काम्यज्ञाके नाकविन्दु पूर्व गाकेनविज्ञिन । पूर्वस्याके काकवित्र वर्तुर्न्ले पदालमं
॥ नवयेक कथाङ्गं च पदसर्वजयावह । वज्ञान्तु पूनरवस्या ऽयं यस्केगा काविज्ञिन ॥ पूनर्नास्थितनदीनं न
डाके लाम्य स्थित पूनः । डाके पवमसंवृत नाके त्रिस्त्वनसंयूत ॥ नाके गाकाकिनरूया पूर्वस्याके नथाकः ।
पनरस्पाकेनरूयायद ध्यानवक कथा ॥ काके पस्यसमानुट्ठ कुर्मगाकविविज्ञिन । मवाके गाकेनरवविनं ॥

श्री २४

यार्कं द्विस्वनसंयुक्त ॥ कार्कं त्रिस्वनसंयुक्तं पूर्वस्यार्क नथानन ॥ पंचवर्णं त्रिनवकं पदसर्वोत्कमालम ॥ हार्कं
उर्यव वजांगुं जनकार्कं मध्ये कन ॥ धार्कं केवलमूध्वयवार्क धार्कं सर्वार्किम ॥ कनीयस्वनसंयुक्तं यिन्तु
लुन सनुध्वनं । दूर्वस्यार्कं पूनस्वार्कं उर्यर्ण्ण पदनलम ॥ श्रीपदनवर्ण क्षयवक्रार्द्धनविकप्रिय । गार्कं द्विस्व
नसंयुक्तं लार्कं केवलमूलम ॥ खार्कं त्रिस्वनसंयुक्तं गार्कं कानपूर्वकन्नु उर्यहार्कं विविजं वपूर्वार्कं वाकनास्य २४
उ ॥ पंचवर्णं यंचनवर्ण पद पावकिदावर्ण । झार्कं द्विस्वनसंयुक्त यार्कं साम्पल्लिनकनु ॥ नार्कं नखविंद नृ । वि
जांगुं यक्षसंयुक्तं । दूनध्मूर्व मदापार्क वकुवर्णं यदालम ॥ बद्धि नस्मधिकं क्षय प्रनत्वविनकथा । सार्पेय
कन नखविंद कार्कं सप्तमसंस्क्रिनं ॥ थार्प त्रिस्वनमूर्धन पूर्वपार्कं पूनर्दवं । सप्तानवविनम क्ष यं वक्रुव
कनर्कपदं ॥ कार्कं साम्पल्लिन स्थाने गार्कं नैयामत्तीकन । पूर्वयार्क पूनस्वार्क षष्ठ्णं मद्याधिकप्रिय ॥ स

मानवनिमक्षयं कलयर्द्धनवालनं । लार्कं द्विस्वनसंयुक्तं कार्कं यथूनसंस्क्रिनं ॥ डार्कं त्रिस्वर्यखविंद वजांगुं
लार्कसंस्क्रिनं । वार्कं उर्ध्वविंदिउं नत्यवर्ययार्कं मदार्कंग ॥ नवानवानिम क्षयं पयार्कं पदमूलनं । गार्कं कार्क
ल्लिनक्षयं मार्कं कयतमूध्वयंग ॥ नार्धं क्लाधस्क्रिनं श्रीकं भार्कं त्रिस्वनसंयुक्तं । मार्कं कयतमूर्ध्वसेनार्धं क्लाध
क्लिनपूनः ॥ ज्ञार्कं केवलनूर्ध्वसयपूर्वयार्कं पूनः कन्नु । अष्टार्कनवगनमं पदनत्यलनालमं ॥ प्राग्थिमा
ष्टंगगस्वयानार्कं हार्कविदिर्जितं । ज्ञार्कं केवलनूर्ध्वसयार्ध मंष्टगायूनध ॥ नार्कं नखविंद क्षयं नार्कं ला
कल्लिनपूनध ॥ गार्कं त्रिस्वनसंयुक्तं गार्कं कार्कपूर्वकसवं । उर्यहार्का किंद मूर्द्धि पूर्वयार्क कनान्नग ॥ स
यकानवेकगनपद निम्नि पदसदा ॥ ठ अनर्ध साकविंदुं यार्कं कार्का तनार्किन । क्लाधपूनार्कं नखविंदथा
कं लार्कस्क्रिनं पूनध ॥ कार्कं उविन्नवविंद वजांगुं कार्कसंस्क्रिनं । उर्यहार्का किंद नमूर्ध्वर्वयार्क पूनःपूनः ॥

श्ना२ ठ२

श्री
२७ अत्राकनंतु प्रथिकगंतं भाक्ये पदान्तुमं । पञ्चान्तु पश्चात्संयुक्तो गाकेनैवामलीकृतं ॥ गान्तु तु केव
लं दयात्साके द्विस्वनस्तुषितं । वार्के त्रिस्वरसंयुक्तो गाके केवलस्वरं ॥ पूर्वपार्श्वपूनर्द्धपश्च
र्न्य प्रापिके गतं । पमानादेवदेवगिग्यारखानं के यथार्थं तु ॥ प्याके याने नुखवितं काके त्रिस्वरसं
युतं । लाकेने नवखवितं याके केवलस्वरं ॥ याम्य काकलिनं स्तुया कृष्यकाकविलक्षितं । पूर्वपार्श्वं २७
पूनर्द्वाव यतुर्द्धिक्वाधिके गतं ॥ मतक्केव पद कृ य सर्वकर्म्मकार्यं गुरु । मार्के द्विस्वरसंयुक्तो वार्केन
कक्षितं पूनः ॥ कार्के त्रिस्वरसंस्थितं मार्के द्विस्वरसंयुतं । ठतमर्थ पूनर्द्धप्रोतं कार्के केवलस्व
रं ॥ स्वार्के द्विस्वरमन्तुनिंजार्के केवलस्वरं । वार्के द्विस्वरसंयुक्तो याम्य याके क्षितं पूनः ॥ याके या
कक्षितं कार्के संस्थितं याके संयुतं । स्तार्के सविक्षितं पितुर्द्देलोक ग्रासयस्थरं ॥ वार्के स्नाकेन पूर्दि

का३
नं साध्य नियतितं पूनः । द्वादशान्ते समृद्धिकं दद पश्चाधिके गतं ॥ तोव पंचमसंस्थितं वार्के लाकक्षितं का
नू । नाके नस्तुषितं कृत्वा दके काकक्षितं पूनः ॥ लाके तु पंचमस्तुया याके द्विस्वरसंयुतं । ननु केवलित
कृत्वानं वसप्तमसंयुतं ॥ याम्य गाके नखवितं वाके पंचमस्तुषितं । स्ताके नसंयुतं कृत्वा वक्रान्तु काके संस्थि
तं ॥ कृष्यसाके विवितकत्तूनवर्के मतांतिमं । पंचमस्के संकाके नस्तुषितं पवनं पदं । एकादशान्ते विरूपं
षड्द्विंश्च वाधिके गतं । पदमनत्समास्थानं पवमान्तकयुतकं ॥ नाम्ये गाके नखवितं वाके द्विस्वरसंयुतं ।
षाके केवलस्वरं त्स्वार्के त्रिस्वरसंयुतं ॥ लाकेने नबखवितं वाके याकक्षितं कृत्वा । द्वितीयस्वरसंस्थितं स्ता
केनेवामलीकृतं ॥ याके वक्रान्तु केवय्याके काकपूर्वं कृत्वा । स्ताके षष्ठक्षितं स्तुया याके स्ताकविवित्रितं ॥
वार्के काकाकितं स्तुया नस्मा पः साध्य यातितं । दशान्तकनपद भाके सदासप्ताधिके गतं ॥ सर्वविघ्नो पद

श्री

२८

५२

तनं ब्रह्मानिरुभरुजनं । यम्बिमंग्लगगंस्त्र्याकाकरुठुर्म्लाक्षिनं ॥ काकनरवविनं यम्वान्नाकं गाके
नदीयिनं । वाकं केवलमूर्छत्युध्याथं नाकेनरूविनं ॥ ज्ञानं केवलमूर्छसद्याथं नाकेनरूबिनं । ज्ञानं
केवलमूर्छलक्ष्याथं नाकेनरूपिनं ॥ वज्राणुं यद्व संयूकं हाकेनेवामनीकृतं । वज्राणुं ताकसंत्रदं का २८
केनरवविनं पूनः ॥ स्वस्वर्वर्णं महाध्यानं गनमक्षाधिकं यदे । सर्वनागक्रयकनं विमरूकयदाककं ॥ व
ज्राणुं स्वाकसंत्रदं हाकं तुम्विरूपिनं । वाकं साधास्ठिनं हात्वानिजीवं विन्दुनः त्रियं ॥ घूकरं यद
मकत्वनवाधिकगनंस्मृनं । ज्ञानं साकेनसंस्रितं स्वाथंकेवलमूर्छ्यं ॥ याकं त्रिस्वनमूर्छुनं याकंका
कंसकाक्षिम । पर्वाहितीयमूर्छत्युक्ष्याथं वाकंक्षिकं नथा ॥ टाकं यवनसंत्रदं काकंकेवलमूर्छयं । या
कं साकेनसंयूकं क्षाथं केवलमबदि ॥ वाकं त्रिस्वनसंस्रितं साकं केवलमूर्छयं । वज्राणुं द्विस्वनाज्ञा

५२

कं याकं याककिरूपिनं ॥ टाकं केवलमवाज्रजणुं त्रिस्वनसंयूकं । हाथं वाथं यवज्राकं याकं जाकं स
काक्षिमं ॥ ज्ञाकं वयक्षसंयूकं पिन्दुमकत्रयाजयं । जाकं काक्यूदस्त्रयीसाम्यत्रदमजीवकां ॥ ब्रह्मा
दगाकनंश्राकं दगाधिकं गनंयदं । जाकं नाकेनसंस्रितं हाकेनेवामलीकृतं ॥ काकं केवलमूर्छत्युरवा
कं याथं सनाक्षिम । कार्दसमूर्छ नक्षयागार्क याकक्षिनं यनः ॥ याकं यवमसंत्रदं टाकसाजं कत्वेकनः
नाकेनरवविनं मूर्छयाककेवलमूर्छयं ॥ वज्राणुं द्विस्वनाज्ञाकं जाकंगाकं विविप्रिनं । काकं केवलमूर्छ
त्युवाकं द्विस्वनलाक्षिनं ॥ काकं त्रिस्त्र्यर्थरवविनं टाकंनं नेवविक्षिनं । नाकं केवलमूर्छत्युध्याथं काक
क्षिनं पूनः ॥ द्विरवां द्विस्वनसंयूकं जाकं त्रिस्वनलाक्षिनं । वज्राणुं ज्ञाकसंत्रदं जाकं ज्ञाककिरूपिनं ॥
काकं त्रिस्त्र्यर्थरवविनं यूर्वयूर्वं पूनर्ददं । लाकं याथं नयकाकं केवलावर्णं नायकाः ॥ टाकं याथं क्षि

श्री नंकाकस्याकं द्विस्वनस्तुविनं। वाकं साम्यं क्षिनं कृत्वानिर्जीवं वाकमूलमं॥सकविंशाकनं यावंम
नमकादशालनं। पदमेकसमास्थाने मध्यानकीयकर्षणं॥यांकनांकनस्वविंक्षाकं कवलमूख्य
२१ ाकाकंत्रिस्वनसंयूक्तं यांकं केनेवलाक्षिनं॥लाकंद्विस्वनसंयूक्तं वाकं षष्ठक्षिनं यूनः।यावंमहे
कीयसक्षित्रेणाकं नांकं नसंयूकं॥क्षाम्य कवलमूख्य सवाकं शाकपूठ यूनः।सायं नियतिनकु
सादशालंपदमूलमं॥शकं वोडशसंपूर्णं यादांनांकं प्रकीर्तितं।स्वाकं द्विस्वनसक्षिनं काकंके २१
वलमूख्यनं०॥काकं द्विस्वनस्वर्धनं थायं काकस्थिनं कात्र।त्रिस्वचालकनं नसूनं द्विस्वविनं॥वज्ञा
स्तुत्रिस्वचाक्षाकं यदमेनद्विधाकात्र।वज्ञान्तु यचमयूर्णं शाकेनेवानलीकाकं॥वाकं साम्यं क्षिनं कू
र्यातित्रीवं यनमध्वनि।दशाकनंयदक्षनघनकाटिप्रपूकोक॥उयादशाधिकं क्षूयं शनमकल

७४

मासकः॥नांकं कवलमूख्यसवज्ञान्तु लाकसंक्षिनं॥पद्वं लेवामलीसनं वज्ञान्तु त्रिस्वनांकिनं।शांकंका
कक्षिनं स्यालांकं त्रिस्वनसंयूक्तं॥यांकं कवलिनस्यापदमद्विधाकात्र।स्वाकं द्विस्वनसंयूक्तं यांकंक
वलमूख्यनं०॥थांकं यवमसंयूक्तं साम्यं नांकं नसंयूक्तं।वाकं नस्वक्षिनं क्यातुर्य्यस्यांकं विविक्रिकं॥
वज्ञान्तु लाकसंपूर्णं पूर्ववत्त्रिक्रिनं कात्र।लाकं यांकनस्वविनं तांकं कवलमूख्यनं०॥सायं नियतिनं यांके
लद्धांशा प्रतिपूनकं।सप्ताद्रशालं पूर्वेक्यचतुर्दशशताधिकं॥पूनर्वज्ञान्तु यितुंतु काकस्थं तुर्य्यदी
पर्क।स्याकनांविघ्नेन पूर्वकाकं त्रिस्वनदीयितं॥वाकं थाप्रस्थिनं कृत्वा द्वितीयस्वरलाक्षिनं।यांकंक
वलमूख्यसञांकं त्रिस्वनस्तुर्विं॥शांकं षष्ठपूनं कृत्वा काकस्यांकं वकवत्।द्विधापदं समोलिखयांकंद्वि
स्वनस्यांकयूक्तं॥पूनर्वाधंमद्रु त्रितुं काकं स्याकेनदीयितं।शांकं कवलमूख्यसयांकं काकपूठ पूनः॥
१२

श्री
२८

गंकूर

साम्र नियक वाक्य पद सर्वार्थसिद्धिद । आतगाक्रावकं कृय विकिमार्थफलप्रदं ॥ दगमधाधिकं भाक
गनमनन्मदन्थवि । पुनः स्वाक्य द्विवा कडाक नदघ्नकूमूघनेउ ॥ वाक्य धाम क्लिंयावाक्य त्रिस्वनयाजि
नं । स्वाक्यसम्कमसंमूट वाक्य धाम क्लिन पुनः ॥ वाक्य रुमीयसं सूक्य पदस्याम पूनर्दृदेउ । जाक
केवल मघ्रमदाक्यफेवुल मूछ्वयेउ ॥ वाक्य स्वाक्यक्लिन रुया काक्य त्रिस्वनथाजिन । नं नेवा किनम २८
म्रुनिषाकं साक्य क्लिन ॥ याक्य केवलमूछ्वय वज्राण्डु द्विवा किन । पूनर्याक्य दिस्वनाकं का के द्विस्व
वकूषग ॥ पूनर्दिषानमर्द स्वाउने नेवा के उडोनग । लाक्य नूरु मदावर्ण काक्य कलछा कन्मूघ
यउ ॥ साम्राम्रटं उनिजीवं यदं सर्वक्रयावद । सम्राउगीयदं कृय मद्वासिद्धिप्रदायकं ॥ व्रका
वेगनि वर्णं उनवर्द विप्रकाशिन । वजाण्डु पूनर्मूम्रार्थलाक्य स्कं उर्थ्यवरुषिन ॥ हाके नविक्रि

कूरू४

२ पूर्वगाक्य पनर्ददेउ ॥४

नं क्रष्णाजक्य नाक्य सदां निमं । पूनर्य बदिन वर्णं स्थाघं काक्य विस्तुषिन ॥ जक्य सा घास्कुन कलानि
क्रीवं पानमूलमं । यं याक्य सक्क दगक्रिर्यूनं गनमिदं स्मन ॥ म्रस्मे वर्दवर्द वंगि पदस्याम पूनर्दर्देउ ।
सर्वस्यां नं पूनर्स्वाक्य पद घक्वनमूछवेउ ॥ म्रक्लादगाक्यनगन नेवास्वामं यथार्थनः । साम्रस्हाक्यकि
नं कार्य पूर्वस्याक्य पूनर्ददेउ ॥ पूर्व स्याक्य पूनर्स्थाक्य पद घक्वनमूछन । म्रक्लादगाक्यनगन नवानवा
नं यथार्थनः ॥ साम्रस्हाकं किन कार्य पूर्वस्याकं पूनर्ददेउ । पूर्वसंस्वाव्रकदीनगन विंगाषिकंय
दं ॥ उर्थ्य वजाण्डु काक्यस्क काक्य नेवामलीकन । पूर्वाक्य पूनर्नस्याक्य नं वयकपूट पूनः ॥ अक्रानं विं
गनियूनं यदानाछुगन स्मन । हाक्य याक्य व वज्राण्डु याम्यं काक्यस षस्कं ॥ पिउमन स्मदाया नं
याकं केवलमूछ्वयउ । वज्राण्डु द्विस्वना जाक्य हाके नेवामन्ती कन ॥ वाक्य त्रिविन्दु स्वविन नाक्य नघत्रकी

श्री
२९

र्लिनं । थ्याकं वांदं सकुर्याकं स्राकस्यमिकन्मथन ॥ गाकंस्राकेनसदिनं गाक माथं स्छिनं धूनः । निर्जी
वं दुयदवं ागिअप्रसार्ल्ल वनमूलनं ॥ ग्रकविंशा लुवगनं सम्यक्कवनिवदिनं । वजान्तु यंयमयूनंस्रा
कनेवामलीकनं ॥ वाकंत्रिविन्दुरववियनं नाकं नदुव्युकीर्लिनं । थ्याकंमाथंसकुर्याकस्तनस्यमिकनमवे
नं ॥ गाकस्राकेनसदिनं गाकमाअस्छिनं धूनः । निर्जीवं दवदयवागिअप्रदार्ल्ल यदमूलनं ॥ ग्रकविंशाल
नगनं सम्यक्कवनिवदिनं । यंनं दिस्वनसंयुक्त लाकं त्रिस्वनस्दिनं ॥ थयंकान्दस्छिनं कुवान्दर्व लंकन
लास्छिनं । वाकंकवन्तुनंसु यायाकं काकं विचित्रिनं ॥ वडर्ल्ल वेदनानाम्बंतु – याविंगानिमगनं । यंनस्रा
कस्छिनं लाकधूननायंदंदत्रियं ॥ गाकंप्राकस्छिनसूयां वाकंत्रिस्वयल्मास्दिनं । वजान्तु यवुसदिनस्राकने
वामलीकनं ॥ थाकंसाअस्छिनं कुवानिर्जीववनवार्ल्लनि । वतुर्विंशाधिकंगनसप्तार्ल्ल यदमूलनं ॥ वव्रव
२९
ग३

जगीर
वान्तु मथ्यकंस्राकंपंयमविचित्रनं । प्रूवस्याकद्विधायांकयकनं पदनूलनं ॥ पंयविंशाधिकगनं सख्यायाय
चिकीर्लिनं । वाकं वाकं दिस्वरांक वाकंत्रिस्वनस्थितं ॥ काकं वजान्तु सं गटं कंवलमूयं चं० । ढाकंस्राकनेस
युकं धूनः प्रर्थं तुयूनमकं ॥ पूनस्कमवयूगलं अं तिमन्नीकविद्विनं । वाकं थाकंकाकन्गट नाकनेवा
मलीकनं ॥ वाकं लाकस्छिनं सूयांकाकं त्रिस्वनलास्छिनं । वाकंत्रिस्वनस्थूनिं काकं कवलमूय चं० ॥ ढव
वष्ठ गाकविंत्र स्राकनेवामलीकनं । वजान्तु त्रिस्वनाजाकं प्रवकिंयाक्तिमस्यय । ग्रकानविंशवर्ल्लस्या
त्सकविंशनिममूनं । पदमन्तसमाख्यानं धायं यक्तप्रस्जनं ॥ काकं द्वायस्छिनं कार्याया घस्कं ०नकंस
स्छिनं । धूनः काकंस्छिनं कार्यंतु ध्यंस्राकविचित्रनं ॥ थितुमकन्मदाथ्या नतेनाग्रसनाकूलं । काकं ०नकंधूनः
काकं साघस्कं जीववर्जितं ॥ घ्नकनं यंदमाख्यानं सप्तविंशालुवगनं । काग्रं द्विस्वनमूलमस्राकं विंत्र म

आन्के २ ना॰

श्री कण्डसं ॥ स्वाम्प कनलिनस्कृयास्वाके द्विस्वनयाजिनं । ऋाक पवमसनद्रा वांनोदोष्टथ्वृष्ठ्लगो ॥ मांकेनवि
३० क्षिन कार्य वाकेलाकक्षिन पूनः । काकं त्रिस्वनक्ष्र्यूनिगाकं काकक्षिनंकार्त्र ॥ पूनजीवं क्षिनं छत्वा ऋाके
नेवामलीकृनं । वांकेसाघ्यासिक्षिनंकृयानिर्जीवदविदापयत ॥ दगाल्लपदमनद्विशनं त्रिंशांछ्रमस्मृनं । व ३०
जान्तुकाकुसंनृदकाकस्थंसाकविंक्षिन ॥ तुर्ध्यां किकमदापिंडु याकेदवलमूलयंत । वजान्तु द्विस्वना जाके
यान्तनेनेवध्यांसिनं ॥ मांकेयाकेनरववितं ओके साकक्षिनं पूनः । तुर्य्यसाकं किन कत्वा पदमनद्रुठक
न ॥ त्रकानविंशदमिकशनकनत्पानिकालिनं । ओके नाका किनस्कृयाऋाकेनेवामलीकृनं ॥ काम्पनाम्पस्थि
नंकत्वा नाकेनेवाशनादनं । ऋाकेकेवलमूलशाकं काकक्षिनं कृन्द ॥ मांके नाकेनस्य्नक्के वजान्तुम
स्नसंयूनं । ऋाके नेवामनीकृनं पूर्वांल्लस्थं पूनर्ददत ॥ स्वाके द्विस्वनक्ष्र्यूनिं याकं त्रिस्वनसंयूनं । वाकं

ना ४

नेना किनंस्कृया वाकसाघक्षिनं ददंत ॥ यनिनं दवदवशिनृजाल्लंपदमूलनं । शनं त्रिंशममधिकंक
वास्थान यथार्थकः ॥ पूनस्थाम्पवांशनृद ऋाकेनेवामलीकृनं । त्रकानाम्पकेवलिननाकं केवलमूलयंत ॥
स्वाम्पथाम्पसमानृद । त्रिस्वनालकृनं कृन्द । पूर्वस्याकं पूनश्वाके यदंय वाल्लमूलमं ॥ त्रकविंशांमिकभाकं
शनमनत्समासनः । वजान्तु काकयूटिनं तुर्यसाकदिवित्रिनं ॥ काम्पसाघ्यसमानृद ऋाकेनेवा किनशि
वान्न । ऋकेकवलिनस्कृया वाके त्रिस्वनयाजिनं ॥ काम्पं नाके नरववितं पूर्वयागांनिमं पूनः । मतकनय
दभाकंशनद्वाविंशदूलमं ॥ वजान्तु वक्तसंयूकं साकेनेवामली कृनं । वजान्तु काकसदिन पूनयवदद
त्रिय ॥ घ्रकनंयदमास्वात्र्यावंशालनशनं । पूनर्वजान्तु नक्कृलकाकस्थं तुर्यनाक्षिनं ॥ ऋाके नाविक्षि
नंक्ष्र्यूवाकेसाम्पक्षिनं कृन्द । निर्जीवदवदवांशि पद घ्रकनमूलमं ॥ वनुर्विंशाधिकशनं नवप्राकंम

रु ११ मृ२

श्री रुग्नवि। स्नाघंत्रुर्याकिनंतृया लाङ्कंकवमूष्ठनं७॥ स्नान्कंकवलिनंपश्चा७नवाकद्विगुलमूष्ठवं७। स्ना
३१ कनूरं नाकविक्र हालाववंप्रंयाजयं७॥ नाकं लाकस्छिनं काय्यं क्नाकं त्रिस्वनसंयूकं। ठाकंतुक
वलस्रुया काकुर्यं वलमूष्ठनं७॥ ठाकं लाकसमानूरं थाघं त्रिस्वनस्रुभिनं। वक्राणु काकसंनूरंतु
यकाकविस्रुयिनं॥ ठ्तीयं कंवलंदयवज्राणु कवल पूनः। अन्यपर्व्व पूनर्दयखाक द्विस्ववविन्नि ३१
नं॥ ठाकंकवलमूष्ठयठाकंस्नाकविस्रुयिनं। खाकंकवलमूष्ठयकाकं त्रिस्वयला क्रिनं॥ ठकंठाकस्छि
नं हालात्रिविन्द्वगिवसादनं। याकं द्विस्वनमूष्ठनिस्नाकनेयामलीकनं॥ गाकंसाकस्छिनंस्रुया नाकं त्रि
स्वनयाजिनं। नाकंकवलमूष्ठलयाकं कवलमूष्ठनं७॥ यज्राणु द्विस्वनाक्राकं पूनर्याकं नदंकिनं। काकं
त्रिस्वनमूष्ठनिं ठकं नाकागिगादनं॥ पूर्व्वयानं पूनग्वाकं यदस्यास्यभकीर्त्तिनं। यंचविंशाधिकंभ्राकं
ग४

नमनमध्यानव। [illegible] त्रिंशस्यकनसंस्थानं सर्व्वकामफलप्रदं॥ दाकंद्विस्वनसंयूकं काकं ननेयक्रुयिनं
याकंकवलमूष्ठस्यठाकं त्रिस्वनगारिनं॥ काघ्रंकवलमूष्ठस्य वज्राणु मध्वसंयूनं। पूर्व्वयानं पूनग्वाकंप
दस्यास्यप्रकीर्त्तिनं॥ सप्ताकूनं समास्थानं शनं अदिंशमूलनं। पूर्व्वाग्रिकं पूनस्तृतीयं पूनर्नूष्ठनं७॥ कंवलव
ज्रनथान्तः पूनस्कं त्रिस्वनाकिनं। यानाकंवलमूष्ठस्यवज्राणु द्विस्वनार्किनं॥ काकंकवलतुर्याकंकवलमूष्ठयं
७। लाकं त्रिस्वनमूष्ठनिं गाकंस्नाकमयं वमं॥ याकं द्विस्वनसंयूकं ज्राकं याकंनलाञ्छिनं। याकंकवलस्रुयाद
कं लाकंक्रिनं क्रनूं॥ काकं त्रिस्वनमूष्ठनिं याकंकवलमूष्ठवं७। वज्राणु द्विस्वनाक्राकं काघ्यं चाघ्यक्षलागनं॥ ज्राकंना
नांकिनं कार्यं यदमनन्मध्यावलं। ठकंनाकांकिनंस्रुयावनमं पूर्व्वयानकं नं७॥ सप्तविंशाधिकाणकं पदानां यविकी
र्त्तिनं। जस्राविंशतिस्ति द्विवर्ण्णं दीयिनं यानगामनं॥ वज्राणुसाकसंनूरं ठुर्यस्नाकंविस्रुयिनं। पूर्व्वयानं पूनस्था

श्री

३२ सयर्पर्क विनियाजय० ॥ घकन पदमनकद्धि असाविंगनकालनं । यायकवलमूछ्यसाकांकं पूर्वयान मूक
॥ घकनं पदमन स्यायत्र विंगनकालनं प्रकदीन मदासा । नयागज्ञतिस नावदं ॥ पूनर्वज्ञाण्ड पिण्डुकुको
कस्कं तुर्यलाक्षिन । साकयूकं समास्वाकं पूनः वाग्रं सनांनिमं ॥ सम्प्र नदकसं यूकं धकन पदमस्छनं । वत्ता
विंगाधिकं श्राकं पदानर्थगनम्यूलनं ॥ पूनर्वज्ञाण्ड पिण्ड स्याकुर्यनंकंगानयाहूंगं । पूर्वयानाकिनं कार्याछुक्क ३२
नं पदमस्छनं ॥ वत्ताविंगनदयेकं स्यात गनुमनदुप्राकुनं । वजाण्डु पद्म सयूकं साकांक पूर्वयानयूक ॥ घक
नं पदमनदद्धियवत्ताविंगयूकुगनं । कांकं यतुर्वसिंस्कायम्यछयमायम्सयवक ॥ छिस्वानं समानांक अम
काकविलुपिनं । यतुनकायमनडिप्रिवत्ताविंगयूकनं ॥ गनमनम्मयास्वानं पदाना वीनवंदिकं । थाप्र
काकंक्षिनं हताकाकंकाकंनवर्ल्लकं ॥ पदंगनालनं भाकं वत्ताविंग वतुर्यूनं । वज्ञाण्डु साकंसंनूदं तुर्यस

कविंगाषिनं । पूर्वयानं पूनम्याक घकन पदनायकं ॥ वत्तावि गंसयंवाकंगनंनवर्ल्लनं मया । वज्ञाकंमां
नसंनूदं पूनर्जाकं क्षिनं कान ॥ कांकांकिनं पूनः हता पूर्वमानं यूनंयूनः । घकनं पदमूदिष वद्धत्ताविंग
कंगनं ॥ पूनवज्ञाण्डु यिण्डुनु पयंदमस्कं वपर्वयूक । प्रनघकुनमूद्दिष्ठ वत्ताविंगससकं ॥ गनुपदा
नाउदिष्ठ प्रेला कत्रासयत्मन । स्वानं कांकस्कसांकांकसांकनं वामली हनं ॥ पूर्वयानं यानं पूनर्दय घक
नं पदमूछनं । यावत्ताविंगदापूवगनमनदुदाहनं ॥ पूनर्वाकं कांकयूकं सकांकं नांकसयूनं । पूर्व
यानं पूनर्दयात घकनं पदमवदि । वत्ताविंगनवांकस्कं गनमनदुदाहनं । वज्ञाण्डु साकुरवविनं वज्ञा
ण्डु स्कायसंक्षिनं ॥ पूनः साकक्षिनं हताससवद्धं याक साकयूक । यिण्डुम्यायूनर्दय देवयानं मत्तावर्ल ॥
अकनं पदमनदद्धि गाईगनम्मूदाहनं । पूनः स्वाकं कांकयूनं सांकांकं साकविछिनं ॥ पूर्वयानं पूनर्दय

श्री ३३ पद घकनमूलम् । प्र कयवांगदषिकंगनमनष्ववाजन ॥ पुनः प्रवल्लि नंदय पदमकार्ण्णमूलम् । द्विवं
वाणाधिकमनं पुनर्वर्नसमक्ष वं७ ॥ कानकसंधूटिनं दलासकालंधेव वर्ण्णकी । पदंगलालनं ह्लंयं त्रियवानं
महावलं ॥ ष्कोनायपुनर्दषा कोकनपुटिनं पुनः । साध्रसनस्त्रनिजीव पदमनद्ववाहनं ॥ उेलाक्षत
मनं नामवर्ण्णकेनउदाहनं । चतुयवाणदयिकं यदानांगनमूलम् ॥ कार्लिनं यवदवगिसमासानन्तुवि ३३
स्तना । सदृश्वमूकनानांयमत्ववारिंगनियूनं ॥ मवास्थामदाविग्राऋ फ्वाल्लागीर्षकाकनी । उेलाक्षतमना
नाम्नी सर्वकर्म्मकरीगुरा ॥ सर्वप्रियंयदलनीइः कलोयनिकाकनी । दंयासृनमनुष्याणारूयदारूयहाविनी ॥
सकलस्तूनादवदयी विभ्राउेलाक्षतमना ॥ नमाक्रियंनददननमाक्रियं नसाधयं७ ॥ नमाक्रियं नक्वनूनं न
नाक्रियं मदीयथं० । नं नाक्रियं नददनं नन्नाक्रियं नरूकयं० ॥ ननाक्रियं नदलनं देवदग्राउसावकः । स

र्वमन्त्राग्रदलनी सर्वमन्त्राग्रनायकी । सर्वमन्त्रावनीया वासर्वसदारूसेवकी ॥ सर्वमूषान्तुदलनी सर्वमन्तुलयप्रद
नी । सर्वनागकयकरी सर्वास्तूननिकाकनी ॥ सर्वकानणदर्पघ्नी सर्वदुःखकार्यकरी । सर्ववक्रगध्वनी द्यावासर्वय
न्त्राग्रघातनी ॥ सर्वमन्त्रनयीदीक्षा सर्वविघ्नार्ण्णमन्तिना । सर्वेश्वर्यप्रदादेवीया० मयाप्रस्तिमृति ॥ यस्त्रेमावक्रगा
नित्यप्रश्नल्लागीर्षकाविनी । सदवासेनवः सा का० दर्णनाम्नी कदथस्तकः ॥ यस्त्रनावमर्यदविसदानूकः प्रकी
र्तितः । पदयदार्थ यावस्यं मुखनिश्चतिसेनावि ॥ सर्वमन्त्राजगदं प्रादर्णनाक ल्लमायदः । दवदयदिवदव
स्यासेनवं वस्तुवकिहि ॥ कदीयायस्सवीदवियायों कासर्वदवनाः । कांकंकंमनं श्रीनियतं सस्यैमावक्रुसंस्थि
ता ॥ नमीर्थनं मदामन्त्रं नंदवं नं मदामूरवं । नं क्लीं घुं नं सदापृक्षीं यस्त्रेमावक्रसंस्थिता ॥ प्रमाषिंमन्तुवक्रगालि
खितायाविधानयं७ । सम्भ्रक्षा सर्वदेवानां रवचनीणां सदासदवं७ ॥ यत्रतिष्ठतिसोदवीकमायननमूलम् । प्रकद

(श्रीः) ३

श्री वदनवध्वा॥ प्रत्ययपाठ मात्रेण॥ यद्भस्मिवस्तुमखिलं भक्तिमतिस्वदेवं॥ पादाप्रवलमात्रेणालिङ्गोसाग्रादिका
नयान्ता नाम यद्धर्वपदवर्गाद विनाशमनुसंज्ञाय॥ यस्यास्तिधानकथनात्तु लाक्षे वयपदरूपं॥ केनैषामन्तवक्र
३८ श्रीकृपायै लोकडामरा॥ यस्यस्कन्धपरभ्युत्थानालिविकायनवाधूनः॥ पुस्तकं कथनवारदत्तासनवामस्तमः॥ श्रिय
यद्यीकिन्तु॥ सर्वतत्त्वं स्वसरुव सानिवूलमः॥ श्रियपायक्तिनन्तानि वक्तव्यो॥ हितानिव॥ निस्तव गामिमात्रालि ३५
कुलकौलतत्त्वानिव॥ तावत्सदर्विनत्वं स्वयदीर्घमन्त्रसंख्येन॥ विषयार्थं मन्त्रयन्त्रावाबोद्धत्वसाधिष्ठवय
७॥ तन्तुरूसमयासर्वं तनसंवलिमालमा॥ पृथक्किवक्तानोक्तनना स्याद्यायनवायना॥ विष्णत मन्त्रसर्वत्व
वस्तु॥ पीठ विनिर्मिते॥ यन्मात्रभ्रष्टा वदीर्घ्य यथाक्रि ॥ क्रिया॥ यथाक्रमं॥ त्रयवं वर्णविसर्गं आनीय तत्रामादि
कं॥ संप्रदायादिकं सर्वं सांदार्य्य॥ मनायूनेः॥ नगक्ने वर्णमिन्तु वक्त्राणामयूनमूते॥ ॥ यस्या

स्याप्रदलादवदानाज्ञाकलके वदि॥ ब्रह्मादि वयतनस्वर्ग कस्मै वर्णयिन्तु कमः॥ क्लीम ह्रसू दयादस्याकूल
तिक कुसाखिलाः॥ पतने मयवृ यानिकस्त्वां वर्णयिन्तु कमः॥ पदेककविवानाते यस्यावीर्यविलोकने॥ कु
तनिर्दतमसर्वं कस्मै वर्णयिन्तु कमः॥ यस्याः प्रज्ञानि यानेन नमस्तुयर्द्धतसन्निः॥ पतन्त्यागावनिकता
कस्मै वर्णयिन्तु कमः॥ यस्याः पदविन्यासेनाकिं विवादाद दानिन्दति॥ जगदेतत्प्रयात्यव कस्मै वर्णयिन्तु
कमः॥ ज्ञानदिवा मस्यागनयस्तु नासिद्धसं मर्ति॥ निपातयति पापं गीकस्मै वर्णयिन्तु कमः॥ यस्याः कु
लुलिनीवक्त्र यक्तिः पदविकासना॥ ब्रह्मशीर्षं नियतते कस्मै वर्णयिन्तु कमः॥ यस्याः संघधूयागाल
विवादवस्वरवि॥ नियत हंसवनकूलं कस्मै वर्णयिन्तु कमः॥ यस्याः संकावनात्रेण कालाग्निर्दुःसमा ब्रजे
त॥ प्रकाश्यनिप्रयानेन कस्मै वर्णयिन्तु कमः॥ यस्याः स्वंदादनंदनी वीर्यव्यक्तिकलाप्रया॥ लियन

गा२

श्री
३५ ईशानवक्त्र कर्त्ता वर्णयितुं क्षमः ॥ यस्यालपटलालाट संस्थानप्रिय । घोरवक्त्र नियामिनं कर्त्ता वर्णयितुं क्षमः ॥ यस्याश्वत्थ पापीठ कलापीठ प्रकाशनात । नियम देशन वक्त्र कर्त्ता वर्णयितुं क्षमः ॥ यस्याः स कावनिक वैर्मदापातप्र मदने । सदाशिव नियमन कर्त्ता वर्णयितुं क्षमः ॥ यस्यामदानावनव विलयक्रमवादिनः ॥ नियम ईशानवक्त्रं कर्त्ता वर्णयितुं क्षमः ॥ यस्याः स्व मनायोडे । यिन्त्रा क्रि यिमूर्त्तनः । यतक्रियाक्रिवक्त्र कर्त्ता वर्णयितुं क्षमः ॥ यस्याः कलन योगनकालकं काल कालनं । महाकाल नियमन कर्त्ता वर्णयितुं क्षमः ॥ यस्याः कला कर्म दानवदगा क्रिया योगतः । यत क्रिया पदाकूर्म कर्त्ता वर्णयितुं क्षमः ॥ विमाग्निवाव नंद विकृतमयमनयास्तृणं । यत्क्रीडितामहाविद्या जग द्रासैकयस्मनान् ॥ स्वक्रियास्तु समरस्यविश्वस्यास्य प्रसादनः । प्रवर्द्धे वाय स्वरू ग निश्चलारूव सांप्रदं ॥ अ ॥ २१

अजानासिस्वश्रानि अय ज्वाला सिद्धे नवि । अय्रयान्यासिस्वरूग अय्यनंत विकाशनं ॥ जानंद देवदेव । नंद वदयाप्रसादनः । गजानन्दमहान्मला स्वर्ज क्रानासवात्वणा ॥ साक्षात्सारु ववावर्त्मसाद्वकाशस्वनासुव । अयजीवनिस्वश्रानि अय नस्वमहासव ॥ अयाप्तनयमन्तं गि स्वधाक्रा नधिसानक्ति । मनुसावर्ज गदिर्दज यज्ञयदिनं विनिः ॥ ॐ लृसनास्वनामनामलिनतनाजि संगाजिनां प्रियगलकथितं यथावत् । इमादेनस्य मनिवेलागमसानसानस्वतं संसानदावजलदं जगतां हिताय ॥ संभायसावसिनजान्तु विदवदाविद्यकासिप्त र्लविस्ववासिमदाक्ष दासियान्यासि वीनन्तु वियक्ष्मनमासिस्वरू कियायनं गवदानिवदस्वर्गाम ॥ ॥ इति श्रीवक्त्राकंसिविद्यायाः शिवद्वैदजयज्ञयामल ह्तीमध्ये तु लोका ज्ञानमनावक्त्रमन्त्रोद्धारवादिनीयः पटलः ॥ ॥ ८ ॥ ॥ अथ वक्ष्ये वादनस्वाक्रमं देवागमलाविका । भामायविक्रमा तासायूनः श्रीवावर्गकन ॥ ७ ॥

३८ श्रीदेव्युवाच ॥ देवदेव महादेव सर्वमन्त्रप्रनायक । पर्वस्थं च महाध्यानं मन्त्रन्यासं सुरेश्वर ॥ नादमायाकृतं क
नमहासंदाहस्तेनैव त्रैलोक्यव्यापकान्वितं जगत्सर्वं तन्नात्मक ॥ यन्निष्टं कर्मिर्ग भवन्ति देवलोके यथा सुखं । तत्प्र
सादात्पुनरनादि विनाशनमहौजसः ॥ इदानीं श्रोतुमिच्छामि यथान्यासं सुनाथ च । यथा ध्यानं यथा व्याप्ति यथा मन्त्र
लभ्जनं ॥ यथा दीक्षादिषु कृत्य साधनं सम्पदादिकं । तथा देव श्रोतुमिच्छामि सर्वं मे देवेश्वर ॥ उक्ताकृतनं स्त्या ३८
त्रैलोक्यात्मनां कृतं । तत्सर्वं समासेन वद हृद्यं वदितायम् ॥ ॥श्रीभैरव उवाच ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि यादृ
शादितत्त्वया । न्यासं प्रक्रान्तिं वा सार्थं यथावदनुपूर्वशः ॥ शृणु सन्ततमदेव न्यासमन्त्र समावरं । यन्नित्यः संप्र
पूर्वे वङ्गे लक्षणं यच्च तु क्रमं ॥ यथा स्पर्शकथा चनकत्री संस्था यथान्मनि । आधयदक्षान्यस्य कनया नं मध्ये दिव्य
याः ॥ यन्थादिनः भवत्येन विदिशन्त्याधि सन्दवि । पूनः कृत्वा सर्वं देवं यथा मूलाङ्गुली वर्णां ॥ विदेव मर्वयोज

नन्यासं यथा स्थितेन सम्यक् विवाचि । चीनावलि महाप्याप्य संक्षा न्यासं वर्जितं ॥ संकावनक्रलं सर्वं यत्क्रमानन्दयागकः ॥
हत्वा सर्वप्रवर्त्तनं क्रमयुक्तमनुदनः ॥ यन्त्रायुक्तं यस्य हृद्विन्दुनादान्तस्य यत् । विलीनं कृत्वा सं प्र
सर्वं नालीनसंस्थितो ॥ अथातु मन्त्रलाकानसंस्था कार्त्तवसान्तं । विग्रह्य तु चिन्तकानं यावद्कुसनास्व
नावद्धि प्रास्य न्मन्त्री विकासात्कं यनादिनां । नयाप्रसन्न वयलदानन्दवस निर्द्दर ॥ कत्रादिनासे नवीसाक्रम
कत्यानि कीर्त्तिते त न्यासानन्दस्वनिकं स्वविश्रान्ते यदादिनं ॥ सूक्रमनतुसंकोचलयप्रलयस्वासनं । कत्रानुलोम
त्यवना विलोमाके स्मनं छिवा ॥ एवं प्रसनसंकोचेन महात्मप्रकाशिता । अनया विन्यसंद्विदिप्यागक्तिनिवा
नगां ॥ एवमास्यकन्न्यासं मतुं गनद्धविप्यति । सर्वज्ञानादियाभाक्ताः मतुं गल्लनुनध्यमि ॥ तत्र ध्यायं नूप
याक्तिसंवा वप्रसवात्मका गिवलीनास्ववसामर्थ्या सूक्ष्मोयक्तासदेवतं ॥ तस्मात्सर्वं गमकद्धि न्यासं वर्ण्णात्मकं

श्री
37

नदि॥ एवं वर्णं स्थानात्तत्त्ववर्णं द्विवर्णं त्रिवर्णं दश॥ वर्णक्रमं॥ गा वर्णन्यासस्य दर्शनं कुलं गतः॥ यदाक्षरं गा॥ सूयदी
ल्ता पद्मावकाः। पदवर्णं समारूढ्या पदन्यासं समाचरेत्॥ एवं न्यासं परं प्रलापयस्या कुलजमनादि। महामुद्रा
प्रया गतस्तिद्धिर्महादेवप्रदः॥ शिवः प्रकृतियादर्भ्यसस्यादाक्षिणा वधं। विन्यासत्रयं देवि पदं यदि त्वम्
मूर्धं॥ एवं न्यासः समाख्यातः सर्वकाम्यफलं तव भूतनन्दादिकाः सर्वस्य पिण्डशाः प्रणोदिताः॥ विन्यासत्रयं दाः
स्मृ गतस्तिद्धिकुलदाः स्मृताः॥ एवं विन्यासमात्रेण कृतं नतनूमध्यम॥ एवं सर्वे नवाकावासामकृः यवमा
र्थविज्ञ। यथा विप्रस्थवीप्राकाधानाऽत्ता कुजामना॥ शिवादवीत्र कृणोसानन्दर्दनसवसवसो। द्वाविंवीकाद्वना
मर्थवक्तनाकथितनर्दिं॥ न्यासमात्राद्वदविद्भूतीकाम्बुलपद्वर्षि। नरुवल्ल्य वर्सन्ददं वचस्थ विषमस्मम॥ ॥ॐ तिरिरेवव
ॐ सोस्थानं न्यासं गवदादिमयावकस्यसं वर्ति॥ अथ नाम्नां न वक्ष्यति मद्भानुद्वनन्दं नीनि॥
गार ४ा

37

विष
आकसिविद्यावी० शिवक्द्रदजयत्र्यामल तृतीयपट्टके तत्त्वाक्रतामनावद्भन्यासविधिस्तृतीयः पटलः॥ ॥७॥ ॥
श्रीरुवनवडयाव। अथातः संप्रवक्ष्यामि नन्दस्य मिदमूलनं। यत्न कास्मविदावानं तवाग्रकथयामिन॥ मुद्रान्या
सनसंतताद्विग्रस्य कुलार्णवं। निस्वतावनियाकावनिर्द्वन्द्विविगतामय॥ यतीविकाणमायाक्तिनत्ताकतेन
नमूनाः। दिशतितत्त्वसूनमयाक्षात्तक्षिसमाविशः॥ एवंकिकृयत्रवेगस्याचावावनयागतः। विन्दूरोलेव
सर्वं वजाषानकालदियं॥ ॐ त्रियात्योत्रियस्कनं विषयासीगसान्न। महर्षकृयतादविसंस्तृतमनितलकः॥ ॥
यतोविंशतितसर्वं यत्र यानिवतोत्रय। तसत्तायं स्वस्वकर्यं सवगुणतर्कानिर्दं॥ तत्रात्र दसावकत्रावर्घा
सासाकलादय। विन्नयस्कुलन्नयणमहासे नवसास्तनान्॥ अनेकवक्तनयनाम् नेकाकुरुसीवणी। अनया
दनसक्त्री वार्गध्यव वर्णरुनवी॥ वम्नूनागिनान्तद्वालादीपितदिगतस्तनाना यज्ञमधकुरुसदापन्न यतद्व
मूर

ल४ खण्ड४

श्री ३८ ह्रिशिखाकाल ॥ यो वपुरंग विक्षिपनिर्द्धनिमहलाण्डुकी । विपुलो घुघुलटाप्रसीवलंवदनालसं ॥ श्र
ग्रान्कयाद्रमकालाकलिनुखिलादिकूला । महानिर्वनस्फाणकुवनेत्राजदानदा ॥ नूत्रान्तुग्नद्रष्मव
योवर्षा चवानाक्ष्यदिनः । कल्पकयाग्निसहृशोकावकेरस्मिवानना ॥ वमकल्यान्कसकलात्रनसंक्ष
सवकर्णा । वगन्तुक्ष ममाहनग श्री कठस्वरूवर्धा ॥ ब्रह्माण्डुलकावुमदादनदूनोसदा । गंसीनयोला नै ३८
श्राकुकूलनकालिनाहग्नी ॥ यो वाक्षा नामहानावरुम्नब्रह्माण्डुकर्थना । कूलात्रिगनसंकाशा दगनप्रालि
वृर्दना ॥ उल्कटक्रोधनिष्ठुर मनिष्पूक दगनाग्निना । यो वदक्रातवालीनसमप्रविदूधाहना ॥ समग्रसेनव
गान श्रीयानूहिललायिनी । वजुशालमसंपुष्ठ करकल्पवनसका ॥ मक्षावणमहानृणु विनाजिमस्र
श्रवना । न्नकाकेगकण्डुब्राहनालेण्डापीउरुषणा ॥ योवजिकागन्मादग्रमायानूहिललायिनी । वयुसि

लमसंघट्टविस्यानुकार्यकना । योवादार्द्दण्डुलक्षोपधिवाजिनगमीनिला ॥ गंसीनमन्त्रमधानष्यानमर्थयग
सिला । प्रावाविस्फुलिंगकोगगनसलीनमण्डिना ॥ वज्रावउमहानावधिनाविनष्कालाण्डुका । सिंहसूचनसंघ
कूपायस्फुनविलविनी ॥ ब्रह्माण्डुलकसदादश्मशानविस्वकना । गुह्याकस्नायूनिष्ठीनगसीवोदवसासेवां ॥
विशालकदर्शकोटिकूटितागीविलाल्वणा । स्वाचिवर्म्मसंस्कृतन्तुक्ष्मागावस्यानका ॥ सर्वकारणककाल
मखलासममण्डिना । स्वमभूधम्बलकाल जघानुप्रविनाजिना ॥ कल्पवृक्षगनस्कंवदयूरासूवजांघिका । पाद
यागदिपानाल्ध्वानमधुलिलावना ॥ सामग्रविदूधापीउन्दयूनासेवानना । कायास्वणमहाकालमूण्डुदक्षे
कयादिका ॥ योनदून्तकककालन्यस्क्रयादद्धिनीयका । अभयनाजास्ककंसीनसेवबन्द्रकथागता ॥ सवूर्णयक्ली
साध्यावायादायार्थेस्यानका ॥ कूलनाः नन्द्रसीरावष्णासिनावयधाल्वणा ॥ कानणाक्तंशिनादस्कुनविकत्यग्वि

भु १

श्री
३२

रुमणा । कमामार्त्तण्डवर्ण्णा कन्दलैकनककान्तिका ॥ कत्वग्नास्त्रगुदामविन्दुवर्ण्णि ब्रह्मकेकालस
वीणावादनैकविनादिता ॥ कन्दलविनिक्षिप्तसर्वास्त्रायानलपटा । ब्रह्माण्ड श्रीमद्धवगमन
सांसवा । केचित्कनैस्तैनवमूलुयानिणी केचिन्महाकालशिवा विस्तर्लि केचिद्बालखद्विकलायमूवकोन
मानयकेश्चिद्दिशानगम्यनान् ॥ केचित्कर्मब्रह्मकान्तसमर्पनिष्पीडयन्तीरूपणमन्तुवाद । केचिन्महाविम्भ
दुवप्रवर्तुं निलादयन्तीकृतगर्भसंस्कृं ॥ केचिद्ब्रनुआर्ल्मिकल प्रदीर्घं निश्चयन्तीरूपमूननर्मसा । केचित्क
येवीश्वनवक्त्रमन्त्र प्रवर्तयन्तिमधुरालयस्ता ॥ केचित्सप्तशिवकलसकलप्रदीप्तं प्रकाकलवविनिपीडं
यन्ती कवोचे ॥ केचित्कनैनाखिलसैनवलीमवक्त्रं आनन्दि वर्ल्मदिधानककालवन्तुं ॥ केचित्तथागतक्
लं निखिलं महाक्रोम कितीक्रकनवालनिर्वेकवादो॥ कश्चित्क्रयार्कीणनयनगवमर्गग्रस्तु नया कनर्थाव

ध्य१ व१

३२

निर्वीयसर्व ॥ केचित्पानाञ्जनकलविवलप्रक्कनन्तसमन्तान् । वक्त्रवक्त्राक्षियन्ती प्रतिदिशमनिशंकाल
नाज्ञीकनानादस्केयानेष्ट ॥ केचिज्जलदनलक्कलेसक्कयन्तीसमन्तात् । केचित्ब्रह्माण्डलकान्तविवलविंगलद्
ज्ञक्रन्दुक्रियन्ती केचिद्दक्त्रैविनिर्यत्प्रत्सर्पणिविगिरवाघोनन्तपक्रुणार्द्र केचित्पाताग्रदंष्ट्राजकवविद
लनीदामविश्रुस्नगर्भे ॥ पातालवेसीषयन्तीकायसुनयमहाघोरस्वर्ल वः केचित्पातालदासाघमन
दलनाभिरवीसीमन्नैवक्त्रवस्तुनादन्ती केचिद्ध्वद्ध्व पदसनपुरेः केचिद्द्ध्वनदक्षिणः केचिद्दवत्रिदश
दनू नूना वक्त्रकन्तु विवित्य ॥ कणं महानावनवैभक्कवनकणं विघोसीवसंस्कवक्त्रः कणंसघा
ध्यप्रलयकयाला । कणप्रमन्ता कणमूलनादकणं नूदनी । कणमूलनदन्ता । कणं महातास्रविला
समन्ता । कणजगभ्रासवना कणं वघासार्दलसंनिकाशा । कणस्वनावविक्त ऋसाकर्तनिव

पा२ व१ला१ जयहिश्च
कणव१

श्री
४०

५ कंलनसावाक्कसदभ्रयूका । २

खकाक्किकंणसदभ्रा । कंलमवन्नूथा । कंणवसाविग्ववयूविलासा । कंणवनभ्रेशनवक्रवस्रा । कंणवनभ्रा
सनकामक्षीम्रा । कंणस्त्रन्नयाविक्षगाकयकंणवंसावावृंरिनखकान्दि । कंणयमावकंणमूपयानकंणप्रन
लागिवक्तुलनन्नया । कंलप्रवल्लें कंलमववषामम । कंणमदास्कन्नन्निसाविविन्स्य । कंलनसावक्रसदभ्रा दितो कंल
मदास्कन्नन्निसाविविन्स्य । कंलनसावसदभ्राविका । कंलनसावाक्कसदभ्रयूका । कंलनस्सर्वायूषपावद
स्का । कंलनसागतनत्ये नवसायषव क्रा । कंलमकविन्स्रा । कंलनसावक्रुगलेनयूका । कंलनमाजीवसद
भ्रवक्रा । कंलनसाजवूकवक्राचित्रा । कंलनवंबाननूलकवक्र । कंलनसानिकमूशकिगगा । कं
लनसालादलवीदिवक्र । कंणलिवाकूदिमूयायूकेमा । कंलगजेन्नाननलनयूका । मदान्ववक्रा
कंलमंववविन्स्य । कंलनाविन्नामूखचित्रिकागी । कंलनक्षोलिकलक्षवक्रा । समन्दवक्रायिसम ४०

५ सनन्दन्नया । षगात्यनगव । २

कनताससनन्दयादायिसमन्ददस्का । समन्दजानन्नकटिस्कलासा । समन्दवक्रादननासिकाया ॥ सूसमन्दकजास
मन्दसासासमन्दवावा । समन्दकर्ण्णयसमन्दजिक्कासमन्दयानायिसमन्दसीम्रावंयानमन्दाकम्पेकाविन्स्या
सपास्तनवी । नानान्नयषनायमासिनूचिनाविन्स्ययवासर्वदा ॥ कन्ना विकमिउंकनः पयगांदवाम्रदाखेने
वान् । प्रातउं नास्तुदगोद कान्विदयनसं वर्जयित्वाप्रिय ॥ जूषादगीगुजीदानां वक्रुयवक्रसानूना । मदोयू
षयना दीक्षां विकयमाथस्नदनि ॥ यमासिमनन्नयावाप्रनस्कन्धनिवासिनी । वक्रनारीविविस्यासासर्व
नखग्वनाकनी ॥ सासक्किकनिदंष्रानव्यस्कंलनूसनेग्वि । प्राप्यासघपिसेथे वादवदवीकल्पादनी ॥ तथायिस
र्वयदगासिन्नासिन्नेववस्तुना । अक्रासामर्थ्य संयुक्तासवत्रिवेकन्नयिनी ॥ नरुदमत्ताविक्र्यपनदेवीकल्पादनी
मायंनल्लन्दनि । यथाक्रकानथासद्वयिथासर्वानिश्चेकिना ॥ सर्वस्माविकथाकमाक्रकन्नयासन्नदःना ॥ ब्रकवक्राश्व

श्री ४१

मनुजादेवासपञ्चनायका ॥ वज्राङ्कवपुसंयुता ॥ कपालीकृतधारिका । खड्गखट्वाङ्गहस्तप्रसन्नमुण्डमालकान्वि

यता ॥ महाउग्रनरूपस्थानप्रसन्नकामिसंस्थिता । किंवा परं गल्ल्यिथ्यदेवीपकास्त नृपदः ॥ नसदमतुवि

स्यर्थ पचमार्थन्तसे नवि । मथानृविकमाम्नायमथानृविकमार्ग्यथ ॥ पलवायसमस्तमापदनेकेनवाप्रिय ।

यथाप्रज्ञानथाज्ञानं यथाध्यानं कथावृत्तं ॥ ब्रवमन्तं ध्यायमानानां वीनवाम्नायकंथ्यव । नस्यकिं वक्तनाकेनम्लपूतं

कृपदः प्रिय ॥ दयाकानस्त्वं साक्षात् किमनः पनन्मपर्न ॥ कूनिविविधर्वं मादामसेकालिवज्राकपलमि

दनूदानं वर्ल्लिने न यथावत् ॥ निखिलविद्युधवज्राध्यानमूयमयानेकिमपरमथूनानवद्मिवीनन्दुवन्म ॥ ॥

कूनिमदासैरवज्ञानसिविधापी० निनर्द्दजयद्रथयामलंवतुर्द्दिशनिसादग्रमनीवमर्द्धउलाकुडा

मनावकेध्यानपदलम्बतुर्थः ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ब्रवन्नुखामहादेवीविस्मयान्त्यविकला । कथविद्युपसंल ४१

९४

७२

सर्सस्थायिवजयद्रथ ॥ समात्वाम्यवसादेवीमहादेवानदावल ॥ जयद्रथसान्त्वयित्वासैरवावाक्यमब्रवीत् ॥ ॥

श्रीदेवदेवाच ॥ साधुदेविमहासागसर्वदीनेन्द्रवान्दिने । यद्वसंदिनममखिद्याद्रवध्यानं रूयावद ॥ साधुसिम्नु

यनेसाधुयन्तुमत्सगनीजगादेवीखन्नयकथनयत्रु नकयनागन ॥ सापिमार्थस्यवासम्यक्वत्प्रसादानुवाथ

नात । ननक्षासिप्रवृध्वासिर्यश्रुता तादृ मयास्मृत ॥ नाक्रमासामपादेवीनानृदार्दं दिनत्पर्द । नदाप्रक्षुवीयूमयरुन्न

वक्तो किमनः पनं ॥ पूनामदाब्रह्मना ॥ सा गूंगानूरवलिसमाद्रयानू । वक्नुवानीमिस्तूरुणमदाब्रह्मानुमरुन्नं ॥

सर्वदालिकमस्यूर्यब्रह्मणापानिनः ॥ शिवः । पूनः ब्रसस्यस्तलनभस्मसासमानया ॥ कथिमानादिसमूर्ल्हस्त्वा

त्सर्वदनन्दिनि । यथार्थनायकाधिनायूभस्य नत्रनध्यन ॥ सणांनिनदिन्यलनादेव्रगणस्त्वमध्यनं । नस्मादस्मानमदा

ध्यानासंकटाजमदक्षुन ॥ स्वक्तोवमहासंगक्कीननान्वविनाशः कूर्ट । ब्रमानानीमहाध्यानाकालनाशीरूपानका ॥

श्री

४२ सुमनीमादनीवान्मात्रुदासासमाश्रिता। श्रीदूतामधानवक्रोणीक्रमावाक्रोदयाजगा॥न्सुर्म्मक्रोदयादाममदामा

हगदर्शिता।कालालिमोपिलन्निसादरको योयमादिसा॥सिंदूदक्रोस्फिदगनानानाधिकिाल न्नूपवां।सिंदूयामा

वर्त्तवज्रावन्वसनसगाश्रिया॥वज्राकोंकल्लेस्वलावागलुाप्रूतमालिका।यागलुपाज्ञसूत्राजल वालिकान

ना॥नानासर्वगगाथानानाश्रव्यनिदर्शनाः।नानासंकल्पकामर्गीनानामत्रात्ताभिःप्रदा॥विपाकोंटिसमापानावादिम

ँ क्रोदयालमा।कृतीनामग्रजननीपारणाश्रत्रितिपिपकालवज्रापानीश्वरबयतिवि दा॥सर्वलिनादिरूनानां

कलानांकर्त्तदपका।वक्राणांवक्रनाशेणीमत्रानांमाटकास्मृता॥सेवयानांप्रागक्रियागणीनांपनास्मृता।सेव ४२

वानोवागक्रियागणीनांपनास्मृता॥उस्नूवानांसदामायादिसासायकवाक्सा।न्नवानांत्रसिधनासोवसूमवा

मनःश्रयि॥निन्नानान्नलिंड्गाम्पानामगनंत्रया।सागवानांमद्यावसोवगालानामदान्वना॥द्विपदानांपनावावा

हुं५

वीर

हनसर्वचतुष्पदां।पाधीनांदिपनाधित्रासादक्रासर्वदंष्ट्रिणां॥स्यादास्यादंदकादीनांपिहणांवस्त्रधापना।स्त्रमा

स्यःसर्वनागानांऔंवानामीषधीपना॥नूदस्यंमत्रविद्यानांपेगिनांधारणापना।गायत्रीसर्वकृन्दानांवक्रीनांवय

वागिखा॥विश्वन्मादिकूज्ञाणांकल्पभोत्रमकूज्ञणां।पिकृनामपिवानाद्मीसाधानांलब्धिरास्मृता॥सिद्धास्पास

र्वसिद्धानां द्विपदपूजापास्मृता।उक्तूष्माणांकृष्णन्नर्वाकोनागीयालनावनाः॥सर्वस्त्रीणांस्मृतागौरीवस्त्रनांपा

वमीस्मृता॥किंकराणांस्मृतायाम्यानैअनीसर्वकसा॥वानूणीसागवाणांसावायवीमानवक्षपि।ग्रहाणांसाक्त

वीधाकान्नूज्ञणांमौलिकास्मृता॥कूष्माण्डीगुह्यकानांसा।गोवीसायमगणश्रयिं।ग्रहाणांसाक्तवीधाक्रागुह्यकयास

र्वसामया॥वेनायकीदिदेवानांकूर्मीनांतुजगामना।निद्राकासर्वसत्वानांनागानांभोगनास्मृता॥सेनवानांवर्म

मूलस्तुकालीभुजंगवनान्।प्रेगकानांभिवादूनीकालरात्रीकपवनान्॥अन्नूर्णाकामरूपन्नूर्वविन्धामालानिधी

श्री
४२ न्वनात्मा नायकीन वक्त्राणां आदिग्रानां ववौस्वी॥ निर्णासादेवकन्यानांसा विद्या सर्वसाधसा। सकर्वीनां मक्रा
संथ्याग्नी न्वनीनन्दियर्दर्गा॥ नावसिद्धी कुलत्राणां वक्रणानागदास्मृता। गाकिनीनांमदः मायाणाक्रियाणीन्वव
कुलं॥ दीक्षिःसासर्वविद्यानांकामिनीनां प्रियायना। निरवाणक्रिब्रह्मव क्रोजीवयक्रोसनस्वनी॥ वृष्टिःसायर्द
ननानांसदेवासूनमानूवान्। सूदनन्धीयदाक्रन्दकदामनीनिसास्मृता॥ त्रवसामनुविद्यानांणात्रान्त्रकुलदेव ४२
नां। मानवासर्वमत्राणां वायकत्वेनसंस्थिता॥ सूक्ष्मात्वदेदण्याफिःकीर्लिमाकीर्लिनिकूना। मयावायस्तूनग
निसम्यकसिद्धिमूयावदे७॥ ध्यात्वानादविलापान्कमयेनध्येर्मूर्ध्द। सूनवसद्विलमाविग्यप्रविज्ञनाउसकलां॥
कलानादनिनादान्कअर्कनार्द्धकलाक्रवान्। वर्णनाउकलापानमोक्षायाक्रनसंयूटान्॥ पूटपद्माडसंग्रावयाव
र्णडर्ध्वनाग्निमसिद्धिः। नाग्निमसिद्धिवायूनाश्चन्द्रमन्दयाताकुमालिका॥ मालिकावायूसनद्यप्रविलवाक्रिवनसां।
मू २

घटनथाक्रिसंत्रर्कदीर्घवृन्दनकःयनं। पवनमदादिसंदीर्घदीक्षमानीमदाकानं॥ अकनार्द्धमदानात्नीनाली
नाघ्मकानं पूर्वपूनः। पूननर्ग्माम्मदानानीमानीवानग्निर्याक्रयं७॥ शर्मयूक्तायाक्रिवक्रथाक्रामानीकेनाग्निय
। त्रवसंदानगाथाक्रिवर्णिनापानमन्ध्वनी॥ त्रवमाकर्णदेवर्गासवूनाजायद्रथः॥ पूनःपूनर्दन्कवनीथनली
सन्नयागतौ॥ स्त्रोत्रेन्ननिविखेर्दवकामयित्वा पूनःपूनःवक्राउर्द्धवदवर्गासर्वणपवनमन्यवं॥ ॥ग्रीदेवूवा
व॥ त्वत्प्रसादात्नसम्मादेवीध्यानवलाकना७। लूधसंक्रास्मिसूतनांनाजावापिजयद्रथः॥ ॥ऊं नित्ये यव
ग्निकसिदियायी१०जयद्रथमानलतृतीयषट्क आफ्कि१ यंवनः॥ ॥७॥ ॥ग्रत्वायापिकदादेवीलब्रुस
क्रंसूतन्ध्वनी। पूनःमग्रहृरुणवानन्दस्यमिदमूलमं॥ ॥देव्यूवाव॥ ग्रतंनदत्वमविलंत्वत्प्रसादान्मया
विज्ञानग्रतदेवदेवणउत्मवाविक्रमदेव। उम्नानकालसगवन्मन्त्राद्भानंनमग्रतं। देवीनां नाम यथानि

श्री
४४

संक्रमानिमयानघे॥ त्रकदास्यादिरूगवडुजंगवनरूपन॥ ॥श्रीभैरव उवाच॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि
दर्शयन्नमाकुले। येनकस्यविदास्यात्कदग्रकथयामि च॥ उग्रानसमयादेविविज्ञात्मनानिलक्षयेत्॥ द्रुक
म्यचिन्तु वलनप्रवं.णाचा मदर्पण॥ शिष्यप्रयर्णिवचनं श्रुत्वा काकेवचाननं। अर्के द्रप्रशु मा.अस्य नास्ति
त्तदसंगमं॥ मदिरामर्पदत्वा वाग्रे त्रिणास्तु भाव्यंत्याग्निव०। गात दत्वाक्रियावाथ णूक्ष्म कर्णानूपूर्विना॥ प्र
क्लिन्नादेवकन्यार्यस्तमिकाननुग्रनापःथो। ददर्शमाश्रवणस्त्रीध्वजवतकनसुधा॥ वचना गाग्वयवनायस्या
देवामृतं सुवं०। दधिमधुक्लिलालाजान्घृतद्रव्यार्थम्णामर्च॥ कार्णाअववनक्तासापद्व्यदत्वास्तु पूर्विना॥ अ
युकामा कामवमाकामार्णकामसत्क्षथा॥ सं कल्यकामा लूकसा सिद्धि दासिद्धि संभवेत्। रुवर्के साथ कस्यो द विज्ञा
वेप्रद्वे वादिना॥ ॐ द वामृत ऊरुलदाभ्रसत्का: स्फुरुलकर्णा: ॥ विप्राकुतात्मा दनत्णग्रदणवन्त्रतृर्ष्या:॥ स्त्री

४४

दनंकालमध्यस्य इस्तखःभ्रेस्थवर्जितः॥ डना षिकागाः क्लिन्नांगा क्लिन्नाण्र्सक्लेद्विनः॥ सूक्ष्मा मग्निदण्डुसुजाः क्ष
भुवर्णाग्नि गास्तुनं। विनूषरक्षदत्तायपूज्राः कृडवडुव्ययदाः॥ णाहमाविषाणस्यावियवीनार्द्धयागिनाः। र
वेनस्तदवेनवनाविनूक्षावानूद्र मर्पूरवा॥ वर्जयनम्रक्तानि भायान्धिक्लजयक्लिवा। हमरणामार्जनारक्तर्णाविव
वनादरवथास्तु याः॥ डायाग्विलारवरूपदेयुक्तामन्त्रास्मूद्धनं०। अकाकनाक्षकनवाशूयूग्मात्क्षित्स्त्य
कृपृथक्॥ कथा प्रवक्ष्याम्यखिलं विघ्नोनामानुपूर्वशः॥ महामावीकालनाउंरूथायना॥ कालसंकर्षणियवाज्
यनाकालमरवला। रंजनीमोदनीयवर्ह्वा ल्कावमदावला॥ वीणग्वरियनावामापा कान्मोस्वनक्षमिका॥
मसानंरवकथादंदा नूडनावेग्वनिरूथा॥ करंकमूखीक्षयवानथादंडरवत्र्मिका। स्द्रवंग्वनीत्ययवानथास्त
क्लाविणायना॥ विस्कवाजीग्वनीग्वाम्यानथा दद्दरुजुदिका। वाकसंग्वनीत्ययनानथा सर्वा क्लमायवा॥ महाम

श्री ४३ यानथाबन्धायवावागीश्वरीस्कता। दिव्यकर्म्मणीत्यथवा विश्वन्द्रयानथायना॥ नथक्रत मूर्खीवान्नासीमवाज
श्वविष्ठपना। यामूत्तास्थायथाश्रीकानथाविन्दामणीयना॥ कालकक्वान्तनी कुल्लाकूलवाजन्मनिष्ठ यथा। जीववक्र
श्वनिस्थाम्याविश्वलक्ष्मीर्निविश्रुता॥ दिव्यमूर्त्तिः कविस्त्राकाकाविमृकृतिसंक्लिना॥ कुदिनामकिस्यैदनमदामानी
मदावल॥ संकविस्तान्याद्रियानामयानेकार्त्तिकाप्रियं। अतस्तु संप्रवक्ष्यामि यथावदनुपूर्व्वशः वाप्यमानानिम्नं ४३
यदविनदातिष्ठितलप्रदं। पूर्व्ववन्माहके पक्ष किंतु प्रकारवर्जितं॥ द्वावाश्व नवधर्म्मासादूपविशोसमूद्यनेत सर्वं
गानिदवदकेन्द्या शिष्याबायाप्रकृत्भवत॥ सर्व्वविघ्नविनस्याय प्रज्वलनादिस्तम्भनं॥ मदायोगेश्वरी हृत्सवीन
नाथाग्रसंस्तम्भनं॥ वियवीनवानं ध्यस्कं मदार्स्रेनवस्तम्भनं। कालानिसूदनाज्ञा जनःकालमूत्रवक्रमाता॥ रवा
द्विगक्वाद्विषायुक्ताद्विमसाज्ञानवक्रमं। साजाजदित्रानं युक्ता मद्दिगद्दंपूर्नदिषा॥ स्वधा वद्धिवर्मजे

म ग्ध५ उ।

ग४

तानुवक्तिनियाजयेत्॥ मर्ज्जनी वद्धिवायुक्ता मदाकृष्याग्रसंस्तम्भनं। विनानवाजश्वनाग्रसंध्यसागाग्रगाजयेत्॥ ५०
त्रिसंध्याह्लनेक्षदयवाभ्यानविन्दुना। सरवक्षालवलाकृत्क्षमूगलावर्णशाखिनं॥ सलनसं वल्लवीजयस्तुनिव
वननृष्टगं॥ द्विषंस्थितिवकर्त्तनमननानवायवं॥ अपयनास्तिकजात्सनाथादिस्यामायूनः। विन्दुशक्तित्रयं
युक्तानलतालयवेदिषा॥ जल्यदवाद्विषायुक्ता यवस्पर्श वमस्थजो। एतवानिलशक्तोग्रवज्राकीविकलान्तयं॥
कर्ज्जनवकथाकूराग्रथाल्गावर्दिवेधूना। आयुक्तवोग्रध्यवसीमध्यमाप्रसूद्धःसहो॥ एवलिचननास्थमाहृदयं
सर्व्वकामदं अकतालाशनसार्द्धयाजवाणिनियोजयेत्॥ ताकानशलमायुक्तलगवन्ध्यगस्मरेत। सदालि
वायनिम्नल यदज्ञस्वनियोजयेत्॥ त्रयमक्षदीक्रूत्यज्ञस्वनन्दलगवेनथा। जस्वयुक्तंत्रकालवं वषक्कानं नथा
मन॥ सजस्वं वाकानमूर्ध्यनमधामसवदि। जस्वं धामगनी नंवस्रामंवधायिनिनथा॥ नावायत्नो विष्णुलसो

हू२

श्री ४४ पृथक्गात्तादिनाकिको । पृथग्गवाषिकानन्तु पृथक्प्रकृतिविकारं ॥ निनूपमनिर्विकारो जस्सर्वनिषन्नं तथा ज्ञ
संनिषन्नपूर्ज्जानिषनाकृवमवदि ॥ निवजननिवासो यदपमसदाकवा ॥ जसनानन्यतेजस्थ्यनर्कनूयकेव
लं ॥ जस्वनसर्वसानिष्यं तथा सर्वनिकेतनं जस्वा । शिवनिसृदनालिवस्मोक्षवापयो ॥ जसापुकाणि छक्कपुदा ४५
निवासव्रवव । सदक्षत्रक्षनागाग्रं ग्यक्तस्याग्रगस्स ॥ विस्वादवसक्षकालोअन्मायानरुण पृथक् ।
रुवनिर्द्धवकावाला स्वधार्थ मनवाजयूक ॥ स्वर्गणयक्षपूनूपामऊथनयदं पूनः ॥ वृषकब्रक्षगाक्षी वकेथ
विनाद्दं पृथक् ॥ पृथग्रापनिमिन्वप्नवस्कृत्व वेपृपक ॥ पृथक्गक्षावसंविन्यपृथक्गन्यनमनूवस्तप ॥
ववण्नवनो पृथक्विन्तं महासूनायूषं पृथक् । पृथगकयानकस्वनथानिसोदयं पृथक् ॥ स्वर्गनिन्नस्तनिसे
नं मदग्ववनपद पृथक् । स्वनिदेशकाकवकीवसाक्षिकासुजा पृथक् ॥ महादेवसदश्राकात्पृथग्वस्त्रनवनो ।
५२

महापवनमग्वनाक्सर्वानासपदं पृथक्पृथक् । वासुदेवज्ञानवृन्दं यथाङ्गस्फुलं पूनः ॥ सर्वनाम्नतवासो
पृथक्साकायदं पृथक् । पूनादिमध्यावसाने स्वनाके पदमवदि ॥ पवनमसूप्रदेवस्वनानंडपदं पूनः ॥ सास्वथे
मियदेश्याग्रअग्नीसामानूवे पृथक् । प्रसीदमियनमान्मासूमलोकानजीवधे कृ । कुम्भकनगताग्रीलिषतक
नसमाषिका । प्रकाशानियदावाशिवादव यक्षनूलमं । नामूवब्रह्मालिनास्वयन्तुब्रक्षव्यापिपुवाजन ॥ अग्न्यासा
दस्यनियतं पन्मासात्स्थूलमूअते । उंकाशरुवणक्रियथयदवगुणिये पृथक् ॥ कपालिनः प्रवीदवि कनुवीजम
नः पनं । कुलस्थप्रकुलस्वैनदि लिकिनियदा पृथक् ॥ विविनिविनियदो यूः क्षालिजयञ्चद्विधा पूनः ॥ अग्रेधाय
गङ्गमोकोवज स्निनस्कंसिन पूनः ॥ मादिनवधिनपूर्वं जरुयेवयूनः पूनः । पवनमवगुणियप्वा ॐगीप्रभा
नमवे पूनः ॥ सूपब्रजादसपूदामदाकुष्या तथा पूनः । रुगैयत्नं शक्तिमगायूक्ञानमस्त्वाणलवाषपू ॥ स
ॐ ५ ३१५

ॐ१

क्षसम्कनिवर्ल्लबागिस्वादम्रामहावल्ल। दियङ्गीलो सदायाञ्जाचर्यार्थि नामकन्यका॥ॐ कानास्वगर्किश्वसीम्

श्री यालिमनथपने स्गवसांल्य ब्रह्मादि महामानिस्नूनथपने॥ म्ब्राल्य देवकानामकनकुनयदोदिया। सवस्मि

४७ यग्रकीजादियाप्रस्कनडु दयूक्ष॥ स्वीमत्रयमालाजि महामाथयूनथक्रमाठ। मयग्नविसन्हूत्वविम्नु ४७

क्षदसमूथन॥ कटाक्षजिप्रयदयाडूथनकयथयत्रय। ठदनिग्वयदयूकस्तानयनिवगयठ॥ नयेग्व

र्यनगक्षक्रिविम्बत्रयनदयनथ। कलिनम्स्वस्यम्ब्रक्षयकुल्यविसमूपुयेणाम्नुम्हाविल्योयावनाल्यानदलब्रवीन

नायवी। दतासत्र्वठमम्रस्त्रानान्नटियाथ्यनूस्मयठ॥ हठयूषान्हर्ममनिनर्जनेयमदयनथ। वक्षमनीवेलम्प

षाविलिम्थनिक्षनयठायजेयक्षम्वनिम्बाभादीनदिनित्रययूनषानिथुलम्यकालांथूदस्वनणदकनायनथ।

यनयूम्यदियादलावमदल्यनर्जनेम्वनथ॥ सीनाम्तुल्योप्रवादेवक्षर्जनं यनतायनथ। म्निगद्दस्दल्यव

१५

ऊठगद्दननाग्रनथ॥ ॐ त्यकेनगनेपूर्ल्णवसावििगनकुयायिक॥ विल्स्वयानञवयोअवादनविलोत्सर्व

ठ। सक्षक्रिवज्रमध्यावेनावासीनान्तुसंघूदा॥ महागद्दकिवानम्वयक्ताललग्रयमकनथ। द्दिषवकायेलूक्

त्यम्नावादनम्नूयवस्मयठ॥ कूलजमयिल्तुववावलीनयसमूथनठ। वक्तुर्धनवकादेवेवज्रसावमूरवेस्लनेठ ॥

सर्वविनेमूरवाग्रस्लामक्षक्रिम्बेमूथनेठ। द्दिषाजदानिवकावकालिकालयदुद्वय॥ विश्वन्सनकवाकुत्यप्रम्यप्र

म्बमनूक्रनाठ॥ नर्जन कल्लयनेववडीवेक्रसंस्कृनं॥ म्ह्मयकोविस्वाकवीप्रीक्रमान्सीयाक्रयोजयठ। नवमनल

क्षूयकाधाग्रं विवानक नसंस्मयठ॥ वक्रानिल्लासनेयूकासीमाम्रुलनिवायिन। ॐ त्येयकववायावथलिस्वात्सीं

स्वात्सदायिनथ॥ याजयक्षजनागयथयानालाकागसिद्धय। द्दिषागठक्रुय दताप्रिषातुर्य्यनदयग॥ वज्रने

ऊल्वनाथुत्यमहागद्धाग्रगस्मयठ। विनगद्दे द्दिषादलावामंयदलमाकने॥ ज्ञलाद्दिमामहावोडु वायिकान

प्र
४८

भा२

लनः यद् ।द्विमउपनयये वकटै वदद्वबदि ॥ यानावानसम्भृत्यमदाधानियाजयेत् ।वाउवाम्निसम्
कृलप्रस नेव द्विपापून ॥ ।बलव्रवसम्भृत्यकथाबलायन्नवदि ।अनलानिलमध्ये विन्द्रगकिदूटेस्म
नेत ॥ ग्नन्यवाश्चनलानिलौ प्रद्रप्रप्रथमकः यनं ।आउजनसम्भृत्ययाजयलवमानिमं ॥ अयनः प्रवको
दलाकालास्न्तुसम्ब नेगक्ष्मेवासववादश्राम्ममाणलकयेः समं ॥ येथोवारवं मदाधानसर्वद्वकयं ४८
लनेषाअग्नानानिर्मयदवियथावदनुपूर्वशः ॥ विप्रगम्यधारवानसर्वतिसिद्दलप्रदं ॥ ॥ इति
नवक्रानसिजवद्भयुयामलतन्त्रीयसंख्ये लोकउामवादके संज्ञानः प्रथमपटलः ॥ ॥ ७ ॥ ॥ श्री
देव्युवाच ॥ अन्तुर्दं समाख्यादियजनसर्वकामदासाधनं वीनवीयम्भस्सू नाथमदेश्वरा ॥ ॥ श्रीईश्व
रउवाच ॥ अनः परंप्रवक्ष्यानिदव्यायजनमुत्तमं ।व्रकार्थनिर्जनयायम्मनातवारुयावद् ॥ दव्याघाने

त्रेधी२

नथादिद्यसगमवासनिद्वर ।विम्हक्वानागउवसागनस्यकटथवा ॥ अथावम्भन्यगदेवादिद्यवामात्
काल्यर्द ।यथावामाययाग्नलिंगादौउवणाउेर ॥ कस्यामनः स्नादस्कार्ददवदेवीयजन्नगादेव्यायंद
प्रग्दिनक्षावानूनासनमन्त्वरवः ॥ गाधुयडुनिविवनप्रयायजनगंक्रमा ।दादनगाकियाउवाकिश्चास
स्मक्रियकना ॥ नत्येदक्षादमिल्लाउउनु ।नक्किनन्दिरं ।व्रकदस्कदिदरंवावकुनक्षीयथायिवा ।द
क्षोः वउगदात्रिंशः कामनावायरधकृया ।सूदृटवकुलंदिवं दिद्यानानसमुद्धुर्द ।सूल्लक्लसूसनदि
पंदिद्यवागसमृद्धवं ।सूमल्लस्समं स्निग्धसत्र कलालिरवयनं ॥ वजे दिवंः समैः मुर्डः सिनयानाकणाद्वि
नेः ।वउनश्रं वकुद्धानिधं टायानवत्रुबितं ॥ यनाकादशक्कत्राद्य सविकानस्नानवणं ।नानाक्रसुमस्त्रस्नद
आलिरवनादिवालमं ॥ नन्मनाच्ध्रयथयादकृदवनाय्यं ।न्यस्थमनलामननथादकथयामिनं ॥ स्निग्धां
ग्र मलमं

कुलिशं कूलविग्रहं ३

क

श्री ४९

जनसमाकारं ज्वालामालासुसीवर्णं । दयनाकूलसंस्थाप्य तन्मध्ये नूतमालिखेत ॥ मूलस्थाने लिखेद्वज्रं सनातन
त्रिगाविस्फुरं नादमध्ये खवाग्निसहस्रं तवसंहतानविक्रमं ॥ तन्मध्ये कुलिशं चक्रं पूर्णमाकारविग्रहं । नेपाले यस
हृगं कूलरूपेनवविग्रहं ॥ सूक्ष्मास्त्र कुन्तकानेकं कालस्यावकवर्द्धसं । कूलरूपेनवगोत्रं मध्ये दर्पाविस्फुरितं ॥ कं
र्षकावकिंकिनीत्ताद्यं नानालंकारनवीत्रिलं । लिखेद्विन्दुं त्रीजनामानं धीमवज्रास्त्रवाक्रुक ॥ वामववज्रंल दिव्यं वामांके
सास्त्रनप्रदं । मदावीर्यं वेग्यसहीतं सास्त्रवामे लिखेत्पूर्वं ॥ जाम्बूनदसमाकारं नूजकावनविग्रहं । वज्रलेखन
कोवाक्रुवायेग्यपूर्वमालिखेत् ॥ तन्मध्ये कुन्तस्कावायूगं ततुन्ननना । डामयकीवायूगदं लिखेद्धृक्किः सर्वे
प्रास्ति ॥ तन्मध्ये सद्धक्रुं समक्षमायात्मा कीनसमविग्रहा । नूनवर्ण्यकूलसंस्थिन्नानानामस्त्रादिनापूर्वा ॥ द्वारे वज्रसूक्ष्मकोण
मूडयकालनकनामिमू । लोकस्य वर्णसूर्यविन्यस्ताविन्यसं द्वन्मिकीकवांग ॥ पूर्ववस्त्र उयानस्कुकृत्वा सद्दोणकनक ।

४९

थि

यस्थानवदंदानिसमरूयस्ल कर्णा ॥ ग्दीत्वाननसं कूर्वेद मगकूनथाविवा । ज्ञालिखलतन्त्रयानिनज
नश्चगंक्रवाविवा ॥ ज्ञानायेननथानस्यनत्वरुदंदनवेष्टथकू । विन्यासाक्रुनयीजकेनत्यन्तुचव्रवीनित ॥ शिवि
लिःप्रनयस्यांकेस्त्रस्त्रास्यूप्रवकाः समाः । वाजयित्वायथान्यास्य सक्कमा । विनिर्दयजं ॥ नानायनीमक्षानिस्वांया
न्कसा सें दलकर्ना । मादम्ववीवज्रयां अम्नलरूदीमहावला ॥ मूलस्थाने अन्नेषमध्ये क्रमेण कूलदेवता । मात
ङ्गीनथाग्नयीवोडीकूर कूष्मसंज्ञिता ॥ मूलस्थाने ननाचक्रं अपानं त्रिंशस्थानूनं । विद्याद्वादशमस्कृत्वा विग्र
हात्रिंशसंयुक्तं विन्यसदेवतान्मकं ॥ सक्कुकिंग्वसमूहत्यध्यानसीमोसनं स्वयं । ज्ञायान्मूर्द्धसमंतस्त्राविन्दू
वज्रसमंयूनः ॥ स्यानूलाद्यं कालसमस्यादसस्त्रविग्रहं । सरीमला पूर्वं वाक्रयूक्ता नजनवक्रमात् ॥ अग्रास्त
कमस्यूक्ता सर्ववितूसमाःपूना । चक्रेस्थान्त्रे नानायनीसर्वधीमिनथापूनः ॥ नौद्रीवेवननथासीनीत्रं

ला ४

श्री
७०

ज्वालानलविग्रहा। सप्तमी कुलवागीशी नन्दा श्रीमहाबला॥ मूलदीना॥ पञ्चालार्कपंचदीर्घषष्ठपृथक्पृथक्स्तीम
कालामृतमध्यस्था द्वात्रिंशत्कुलसंस्थिता। अष्टदासादनदनार्कं खलं मदकोटवा। दनना दामलिस्त्रप्रज्ञागिनीयि
लिङ्किका॥ मांसादनी पञ्चवसा सूक्ष्मी वचकुर्दशी मूर्ध्नि मासप्रमावात्यान्तनूदीस्वदुमलुका॥ शिवनाथीस
त्रपी कुलवागीशी विमला। महीयवर्मनिजीवचानदीवज्ञस्वदा॥ वक्रागीवक्रवक्त्रा यक्कलिकाक्षकिल
सिनी। विघ्नज्वाला विघ्नमूल महाकूष्मा महादेवी॥ वक्रात्यमन्दिरार्के वे कुलवाक्ला क्रनूक्रमा०। मत्त
त्रयसमाक्षनान्यसद्द्वात्रिंशत्सङ्कुला॥ श्रीयादथ ब्रह्मनाथका लम्बोदरी मलात्मकः। ऊर्जनी स्वधवरन्ध्रे वमा
त्पन्नः सर्सङ्किताः॥ इति दासे नवानवासिं दसीमा दृदासकाः। मार्त्तण्डमथवानादालीप्राणाद्रूक्षव
मकिः। ब्रगानादि मूकाललमूला पन्यस्य मूनुक्रमान्। मत्त्वत्रय विलेदनविन्यसे इह नवात्मकं॥ कलीक

७०

१ ६५॥ ३

गां कारार्के मूत्रकमप्रणवं पूनः। सविन्दुमातृकाय स्वाङ्गन्यसं कूष्मास्वनाक्षिसा०॥ वामार्के वक्त्रयः साक्ष
त्पूर्णवयंकथा पूनः। अमयीवीरुद्रजाङ्गुवागिश्वादिविधात्मिका॥ शाक्तादक्रजमध्यवेपवमादिर्नपूस
कः। वर्जितनूतनास्वाङ्गयाजयद्विन्दुनानथा॥ शाम्भवं श्रीवनिकमयदवानूक्षादल्युपि। निरां कंगद्धस्वन्यसद्वी
नाभूसास्वयं॥ स्वनाभ्यं नपूंसकदीनास्वनाः क्रोधः प्रसाधयेत्। सूक्ष्मानियाजयद्विद्वान्गतस्तुचथाक्रमं॥ दत्त
स्थक्षलिवासम्यविलवृत्तान्नक्षत्रवसः। अद्रीयगुयतिक्षोमस्कन्धावेनीललादितः॥ विश्वादकौदनिदनोकयावे
त्तनविग्रहा विवतुर्थस्वनसं यूक्तावट्वयनत्यष्ठथक्पृथक्॥ लंपना विमलाक्रना कवटाचवन्नथिनी। महादेवा महाका
यावायसी शिवकाकिला। दनिलादनिलासहाउकूष्मामूलमूर्त्तिका। दसम्वनीमेघनादा वृक्षा वाध्याग लम्बरी॥
श्रीमाकामालिनीदेवकंकटावमदालटा। कीलादत्तीरत्नतासानयम्याकंडुनखला॥ अघ्नादिशिवकाय्यांकस्ववर्ग्यः
अङ्कुशकादशचूडालिनगरूदगवीनिणः। चूडकाया— इति समाधानानित्यवाय्यात्मकयङ्गुलीयलोवन्दिसव्यचकश्मान्ता विन्दुवियरा ३
५मा १

श्री
३७

यविकीर्त्तिता॥ सम्पसम्पविसागन्तमार्क्षिकीवसागव॥नानावत्तक्षीनस्त्रीसमामारक्तवर्णाकिंगायऊ॥वि
मूकारीमलनेवत्तयवंचविसर्गजा॥ऊवक्रमनादिधिवउयूम्मंयूमसमूयवउ।अक्सविदगार्केकार्कालीका
लगर्वरी॥क्षित्रावीनक्रयानिक्षामेनवला मूसन्तायुधा।उत्तूरवलीनवलितुजाविकुआचित्रविउत्रिका॥दलदालावृव
दनाविस्त्रावाक्वेदंसिका।सवसाकक्रसाक्रम्मादककाम्माविजेक्रिका॥कत्तूर्याकलिके वाव कक्रताम्निजावर
नाक्षिंउवर्थाविचित्रकः॥कृयपाक्तक्तुजरूथा॥मेरवमालाद्दवनवाक्षुयिवालुवनीक्रमयत्र।प्रसावर्गारुद्रवर्ग
कवाटीवीनलनवना॥म्माभालिरवाद्यावादीकेकर्माकालमरवला।यघ्रयाल मम्माःएविनवल्नुयाक्रनकथा॥
यदूवाद्देलिकेउलरूवक्ष्यादिमनार्थवा।ऊकथाक्रनवाली॥लीनजमक्ष्यनिधायर्यउ॥स्वर्घदिलक्रियूक्रा
याजयद्वेपूनाक्षथक्।कर्दमोनक्रथानाव वाव॥कालनवनः॥क्ष्ऊर्द्धविक्षिवरर्लिवेउिकक्रम्मेर

श्री

याग्निवासूग्निवावग्निवाकूनीकालकूनीनथपूनः॥यक्तार्थवक्षीगीदार्थाय वत्तार्थविकुर्क्रीकयाः॥नन्दिनस्पवकी
लाक्ष क्षथक्षावमूसर्वत्न॥वकाक्षनास्त्रविन्क्षत्तामक्ष्यद्वायमूदनयथामक्षमाकावीजास्त्रीअक्रु वउकालना
क्षवाउ॥अस्तुग्रामाल्दलयानियानवक्षथक्षमवेउ।उिग्नलयद्दिगरवक्षरवक्षांगयागसक्षदा॥कयालक्षोटकाय
मेदलायवगुदर्थ्यर्लो।गरवंथवकथावक्रीयन्तूर्भूजमसिक्षथा॥वक्रयागुयनाम्त्रवयिनाकेवानिसासूनं।अस्त्र
वीजाम्निमथ्यस्त्रामायाविक्षुवलंकना॥माज्याक्षुलसमायूकाअस्त्रमूघानूसंरवथया।यर्गाघ्यायूक्षवीजानित्रिदग
ल्क्लोनियजयाजयउ॥कालाविक्षूसमायूकं लाकयालायूकेस्मवउामाहकाञ्ययवर्मनामायाउलतसमन्विता॥ऊ
मनउयथान्यायंसमक्षअनाक्षवउायदानिकास्थादानियक्रमासाक्तुवक्षवा॥अकवीअयनल्थवसंरथा।का
लायसवर्वी॥उन्मनाक्षेनवासिद्घाग्रुनज्ञेवस्त्रनूक्षना॥यकनक्षा॥सिःगावाम्वविघ्नावेगक्षकेनाः॥यनगायर्द्धी
क्रि

नादीयाः सविलासागवाक्षभा। सर्वतोवर्यौयानुकाम्यसमस्तामातृकान्विका॥ अथ आदिसेकवान्मादेवकुलभ्रात्स्यवाक्रमः
श्री लावण्यसागरस्याङ्कपूजये सर्वकामदा॥ कालसुताकालरुक्किर्वे ययास्वावेवदादिका प्रवीर्यवायमर्थीयत्रवनीवीचन १२
१२ सकगादयत्रावीनथासिद्धानकाम्गुष्काकयासुला। कालनाडीमदामायासरवयोसफनिद्रका॥ श्रीक्रमासामान्ताग
किः प्राणास्वाध्यानसंक्रिकाउर्द्ध वक्राङ्कयायास्याप्रतीतमातृकाम्बिका॥ विश्वरूपादित्रववेयकुवीकेर्यथाक्र
मं। अनुजमलाविमिवत समस्तभवनानिमू॥ पूजयस्व क्रनाग्नोदिग्गुह्यडाकने। सद। मत्स्य स्वकाग्रस्पर्शके वाक्रु
यागस्नसावकाः॥ अक्षाग्रस्यांकवीच्याग्रमतंगवानुपूर्वशः॥ कलादयं नरं युक्तं भाग्दशायान्यसक्रमात॥ अव
मन्त्रार्णं वं दिवयस्यादवग्रदमूना। अनुक्रमेण तुर्दश विन्यसन्मूलदेवता॥ मत्स्योग्रियाद्दासस्या अक्षाग्रस्या
नव पृथक्। अथ यकसंकनिस्नास्वाविद्याग्रक्षान्तु दीयिता॥ ययान्नायवियोगनकलकयविनिश्चित। विन्यासा

गद्दवाग्निस्नातग्रन्थं ध्रुववदामिद्। कुलजाधूनदाकायास्तूर्यकोटिसमप्रभा॥ नानाग्न्वर्यान्याकानना नानादन्नगला
माला। नानादर्मावनवनादमवक्त्रगणाद्वना॥ दिमाङ्कु कलगदस्कादि मक्यूननिस्वना। नवसीमक नविगानीलकोटि
कुजा॥ सुदीर्घविलिंगनलानूक्कमालागगदाह्वला। नवप्रालयदगनासस्मिकेन्दुषनानना॥ यूगनेत्र घनादेवी मूक्षा
दास्नमक्षगा। सुमर्दनामनलानां कलाकुमुनयौवनी॥ पूजयेदेवतावान दिव्यकामसुलाभ्य। अदानिस्तालिश्चात्र दा
मूद्दाशगिदिग्क्रमे॥ सैनवादकिलांदद्याध्यायकजगमत्रयिका। दगलीवर्णिकतुजीसदत्रस्तनसोस्त्र॥ गरव
क्रगदायालिपद्मग्मनासियादय। अलीवमूगलाक्षीटाकिलीकमलायियेः॥ दलःकमण्डलुः पाणा द्यालागकि
धनूषयाः॥ सूर्याभून्यूटग्भायानवप्रालेयवर्दृसा॥ नवनेत्रादिकल्पश्चगंकनस्तुसत्रयिन॥ सिंदस्तकनसंकि
न्नं दृष्टनस्यार्द्धवाजिन। अवदसंश्वद्दासात्स्वाविश्वकर्त्रीयिनाकनः। स्वासनासनमासीनासूर्यकोटिसमप्रभा॥ स्य

श्री
१३ रूमाश्च सदाश्राय ज्यैनवाह्मैन यम्बन॥ अदृदासत्रियामत्य संकानिल्ली मदाप्रस्॥ वर्मामाम्मार्ल्ल यामुक्रादवी
उक्रान्तु विश्वदो। दीकाकालसदामायठ त्रियासैनव मध्यगा॥ अर्वाकालजयदामवर्यामिलसंवनं। संकनिम्बा
थपस्राय दहृदासप्रियाक्ष्पक्षा॥ ज्ञीन्मायाम्रकिमास्रीलियंसाक्ष्दशसफमा। स्मूगश्यादुष्पाविम्यान्माविम्वत्र्पा १३
माविम्वत्र्पास्त्रयादश॥ मष्टीखत्रुर्थानवम्यामकादशयूगद्वया। विम्वत्र्पाश्रकंपूर्वं व्रकवम्यकुण्याउगः॥
क्र त्ववंप्रक्तिसात्ग नविम्रानवमनूलमं। सालमः प्रकृनिर्दवदिस दाकाविकाविमू॥ मगार्घपाघ नेवर्ष आवा
मप्ताययाक्रमं। भाज्ञानि सर्वद्दर्वावाप्तसा युज्जकसंत्रमं॥ सयनंनत्रसंयालं प्तनस्यासूकर्णकपा। यीठमावाद
नवैवनत्रमक्रुणकानयठ॥ प्रदणयमणवैवनयांभिथाप्रवर्ग। कर्लवंपभ्रनालनभायान्थिलाल्लुदादिना॥
पवित्रमष्टयर्क्वंवसृहिथकंयनः आमात्। कृत्नक्रुणतुकर्लवनेवग्र मूलविम्रपया। सांग्वयर्णीजवनेवनाम

गत्रप्रकीर्तनं। अक्षगुह्लिजमल्लेवद्दक्किनाक्रियंथाक्रमं॥ कम्लकायमयैः पात्रै र्नानाकारविकारिंभू। निवुद
यथनैवर्ष ग्रम्मिलयनस्रुयणां॥ गखगुक्ष्मार्यवाद्रवैयानयाउरूथाष्टयक्ग। कल्पात्रावर्त्तिदीयाम्ब्रवत्रार्घ्यवदि
गाष्टस्र॥ नानाद्रव्यललाट्दानिसनालानिकर्षावृजा॥ निवदयनथस्मानिसमस्तावरूर्थकक्षा॥ नानामांसप्रका
नानिनानायाकम्मनकंपा। लक्षथाम्भान्यनकानिमन्यानिर्विविधानिव॥ मूयानिमदपाक्कानियूष्यालंकावकानि
वामदमजास्क्थ कानिसमस्तानिनिवंदयठ॥ व्रवदश्रासूपीभक्ष पूजायित्वास्तविस्तरं। प्रदक्षिणनतः कृत्वांज
न्मानंवनिवठ॥ अनार्ध्यदभिकन्त्रुणसर्वापापिपनिक्षुकं। संकिसान्नक्षलानिसं निश्चरुत्रप्रवग्यग॥ कृतायवास
स्तामाघीनवक्षुणसंकृतः। मोनीभ्रानयनावीनावीनाचार्यानिकनः॥ अस्रुणास्कृकयैलिम्बा ह्लक्लियैस्तुनथाप्य
यक्ष। सिध्येत्रुद्रूपयत्नूस्थैननैवत्रुवष्यययठ॥ पवलनत्रुवस्त्रुणयीनकाश्लनवायूना। नत्रुमक्रविषाननवेद्र

श्री

७४ र्या द्वावाकर्येनत्र ॥ नानापुष्पैस्स्वानत्तैरु संलेप्रववेस्तथा । प्राङ्मुखाद मुद्रीवायिशिखा पूर्वं क्रियावयउ
॥ यस्मिं पूर्वालिदिवाकरुगन्धकेयक्रिनित्र । नदं कितं नदनाम गक्षरुनस्वदामयउ ॥ पुष्पास्ववस्तुंन त्र
स्त्रांचूजयद्देवनापृथक् । मधूपक्कदिविधिनायथाकामप्रकामनः ॥ कृत्वापि प्रदक्षिण दद्यालिरुलनुचूनास ७४
दा ॥ श्रावयलमयां यन्त्रो ददायूषियथाक्रमं ॥ रूयः प्रदक्षिणं कृत्वायस्तुं निवेदयउ । तदर्घमभ्यूयकें लमि
प्यादवाजयलूनः ॥ तत्कालवादिनाकाम्यिप्रदिसक्षानिसवउ । साधितो वन्नाक्षासंद्धि ॥ लेविका मदउ ॥
अन्तृक्ष मकूलाल्य नत्सूरुकं दूर्विवद्धितं । दत्त सन्ध्यां नैयायहुं तत्कुलास्वितस्यानि ॥ तस्माद्धुक दाकाष्या वि
प्रायां गवूदवतां । पुरु तलस्य सततं दस्कक्षा सर्वसिद्धयः ॥ सप्तदायज्ञमवेदं यः सनायरतेनवः ॥ तस्यद
स्तगतासिद्धिः लौकिकीकौसिद्धिदा ॥ मासेमेकं यत्र प्रत्नुरुवन्नस्व उन्नप्रियः । निसाविद्यस्तदाशिक्षाजायते
वा से ।

नत्र संशयः ॥ द्वितीयः साधकः सिद्धासिद्धवद्धिवर्यत्नदी ॥ तृतीयं वक्रुवतीस्याउ वाजवाजश्चरः ॥ चतुर्थनास्तुनास्ति
गांगुक्षकानंतुर्य यम ॥ गणाधिपत्यं षष्ठं तु सप्तमं तु समीरुवउ । अष्टमं ब्रह्म तुल्यासौ रुद्रध्यानादिक्रमः ॥ नूतक
ल्यस्तु नवमं दशमं विश्वविग्रहः ॥ एकादशं सामकी याशिद्धीरादकादशं कृत ॥ द्वादशं साधकीयाकिश्रीश्वरस्य यदं
गुरुः यदा मत्रीलयं प्राप्ताविद्यायाः गतश्रीश्वरः ॥ सर्वदवस्तदामूको सुवदप्राप्तासत्वलमं । प्रदर्पूज्यप्रदानेयुंद
त्रैलायामतः ॥ पूजा प्रथमतः शिखायज्यास्त्रिगवलनयउ । यज्ञस्य दक्षिणेगप्रवधस्वीलिवंधेवा ॥ तत्रागिष्येरु
नादामं कर्तव्यं सर्वदेवतां । प्राज्ञविद्याजनं सायं नानातत्वाजवीनिलं ॥ कृत्वा त्रिपूजा संलेयद्याक्षिप्यं विज्ञाय
यताये वामतं निलं कृत्वा संस्कृत्वाजानदेवदर्णी ॥ अन्तःस्थनतः शिखायूजासम्यक् प्रणावयउ । स्वप्रस्त्राद्रतस्य
तस्या द्वयत्नोकानलक्षणान् ॥ वोमद्वानणाम्यणं कृत्वा ब्रह्मानिवेद्यनउ । अस्यां शुद्धिः धारावादायूर्यस्व काविरा ॥

श्री
३३

धर्न ।शिवाख्ख्यदःपाणपादं कुलगोवलमवव ॥ग्रनामनियोगवकत्वगुरितविलयन ॥कलामत्यानियत्मोध्व
प्रकृतिःपूनुयाध्यसिः ।।स्कूलसंकूआमधिदिर्यूष्ठयथध्वजुवनाध्वसिः ।मूक्तानियाजयहूयाक्रीगूवागर्दपूर्व ॥
त्रवनध्यानयोगनक्रमगंस्वनवालमं ।मत्वाध्वगुरुमक्ताणींविम्भासिद्धतुजेकर्न ॥शिष्यैर्वर्दितुतूर्णानिचूक्रा ३३
गदमयवला ।स्वृतिधेकानदानेस्मादानध्यादूदलंदनि ॥तदःकगुकलानस्तोगक्तिःसकलविग्रदा ।सयकुदम
यावाधिगत्यदानूमयाध्यवा ॥त्रकानूर्लिधवाःसर्वापूर्ण दानग्रियाकर्न ।यथावद्ध्वजवावलावाचनाविश्वविग्रदः ॥
प्रागुक्कौकनलंदिवंमतुवाजेःस्वपूनिमं ।नानातीर्थदिकैदिवंनानागर्ध्येस्तुवासितं ॥त्रकलवक्कृतिःपूर्वोसय
वासेःसूसीमर्थयं ।सूययधक्रसिद्धुधेस्कथागत्वेःस्नुवासयेद ॥यूक्तौर्वकलगवर्वयकूस्याक्रवादिभूदःलिस्रा
स्विधकरयायाम्भीयथाक्तिविश्वसखेला ॥तदासंप्रभजावायांनस्थदांक्लागुतूःपूनः ।लुग्रानूक्तायथविमिवल
नागमंजवरदिव्येःकलतेवानूतुयथहूजवं ज्ञानमयंमायंयत्वा ।हालविनतु ।दानवीमूर्हदिव्यान्कतथा ।गन्धयुगमूलावे ॥

श्री२

नायकूंसनायर्नयायपूवायकूवनामध्यालदाजर्धंसमादधुः ॥उन्मलास्त्वाप्रदवर्धप्रजमूदूनकाथवा ।साग्र
सवस्त्रंवलानकायोगप्रकल्पयेत् ॥सूयथानजनवाध्यानानाकानुविकानिलं ।सांमूलनालवायोवानानापूर्ध्याव
वालमं ॥सस्वनावापयक्राग्मूस्वनूर्लक्षणाल्पल ।समसयूगनेत्राद्याविषमकण्याः ॥यथासर्वस्विवार्थदेसद
नवलंवन ।वक्तुर्ध्वक्रायूनर्दर्कस्थानंतद्वदलदग्गानना ॥पूर्वयग्मिमवक्त्रास्यादिवक्राद्वमथवा ।समस्ता त्रव
याकृध्यानत्रदयकिद्रूवणा ॥त्रवमूद्धूनकानानप्रतःत्रैलोक्यविक्रमः ।उन्मलकाक्कवमवनानाकलंवनाल्व
नागदागक्तियनावीशानदानक्कालकौःसदा ।वननाप्रकनायाल्यामौनीदंदंनक्षुयकः ॥पदार्कदवकाक्कलावे
धानूर्लियवायतः ।कलागनसलाजनूजयनूकाकूर्कीपूर्ना ॥पूक्कवाध्यवायूनाझौक्वल्यायवामूर्ननिर्व ।नयात्र
सौक्नोदियानाख्यापूल्लन्दानंकूनं ॥प्रनार्कयपूनर्ध्योगपूर्वाक्कादिविधानतः ।स्नाजासाक्कसदस्त्रंतक्रला

श्री
३८

श्रि२ मू२

कर्म्मसु याजयग ॥ एवं कृत्वा जयन्ति संग्रामे गणाग्रिवक्त्रं स्वदनावगम्यामनद्री कर्वम्यवस्कवेसदा ॥ यत्स्मात्वे
मत्तु वनीययथावानमनायनः ॥ साधयसर्वसिद्धीनां आम्नायाक्रायपक्रमं ॥ कलाणकसमुत्स्कूलेजयन्तु कास्त्रवंपू
ना ॥ ॥ कृद्धिसेनवलश्रीनसिजयद्रथयामलतन्त्रीयवद्ध यागादिविधिःसमाप्तःपटलः ॥ ॥ ० ॥ ॥ श्रीभैर
वउवाद ॥ कनःमत्लुश्रियस्समकुसर्वदेवनमस्कृतं ॥ सिद्धयन्तु प्रवक्ष्यामिप्रगल्भाकुलबालवाः ॥ त्रीलिरिवृ
क्षनाम्नानियवयाश्रमृतानिव तत्क्षणाजायते ज्ञानिः सर्वग्रहविमर्दनी ॥ श्रीकिलदुष्कनाम्ननवुक्ताकुलद
ग्रंक्तन ० ॥ श्रीयूसाधयजमर्ज्रीमदाकवनविक्रमात ॥ आत्मनीवमहादेवसुरेलअदितन्त्र ना ॥ निर्जीवयदिदेसा
निसहश्रवदनाकनी ॥ सर्वनन्तसवाकल्यामृतविग्रादिसंपुटा ॥ दूवयक्षिपिनकूपसमादनायग किंन ॥ वि
आपूर्दवप्राकुद्रवालिविनाद्रमवन्तवः । संवालवन्तस्तन्त्राणांसदव्ररावनकुर्गां ॥ दीक्षावक्तकनलीना

३८

विद्यानत्वाकनानन्दं । कपालनाजिनाकस्को सूक्ष्यनान्यसंलिरव० ॥ नित्यनकारवंग्यांसर्वनत्यविमुच्यते । संग्राम
जयमप्नोतिसस्नानाननिर्जितः ॥ नवश्वयात्र यस्त्राक्तनयागादिकर्पणं । नद्रस्थवदनसर्वप्रतिष्ठावाकुमावि
क ॥ तत्वैववक्ररवद्वांगाख्यानदीयागतानल । तकपालांगुष्ठांनस्काउनाक्षंवदनेत्स्वयं ॥ एवंकर्म्मविलदनसन
स्मारतलकणां । सब्धदस्कासूनाटक मन्त्रपं प्रवदामिते ॥ यदंगाविग्वन्तयदिर्यवकुास्वाविद्रन । श्रीन्तायां
कनविधिनाप्ययावक्रांतयखितुं ॥ नदग्रस्कांजयकूर्यालिखडनवनाकनं । वीनासनअजंशीनाउक्षवर्धनवर्ल
नः ॥ ननःस्थानकिसानाप्यां०समनलाक्षास्मकांचनः । सत्यक्तानसमाविष्टासाकंकालगन्तकुलं ॥ ताकांधजल
वक्ष्यागक्रिकादलस्ससवा ॥ अक्रमालादिनयवकृत्वानित्यंसदासमवं० ॥ ध्यानयाक्राचक्रांमयजयंस्नानंवन
र्पणं । नियतं निमयंअवदिवानात्रीसमावनं० ॥ उत्तंकावकनाथस्यांवत्वार्यूर्वं यत्स्थादिनं । साधकालीलयास

श्री
३१

र्ययदसीर्म्न नदाचून ।लाकासिद्धिसदश्रा।णिवीनसिद्धिमनानिय॥श्रुनक्रुभाणुमायश्रा ॥ष्ट्रमःसैमनंलस्॰

नयक्तुकुपनाषानामन्मासंयायकनवा॥यन्त्रकृस्राथषायूक्रामन्त्रीलाकीलनंलरुंव॰।यावृवर्त्यःपलमनंकू

सायतलमनप्रानि॥सफमामत्रकादाथामणुलाकंनुकनं।नथश्रीपलदवनायूक्कवाअत्रिकनव॥कत्र ३१

पालानिदियानिंजूत्राञ्चवमूनंकष।कलाप्रलायूनसादस्रसाक्कादूनिसपम्प्रेषि॥पश्यसर्वसत्त्वीकन्यांकिंकवी

वाल्किकामिता।नदाक्षनयिणाचीवायक्षिणींकिंनवीथवा॥आस्नवीपादद्दीनेवगणकन्याथवादवं॰।वलवाक्कत्रा

न्यंनकलावावाहूसदूत्र्वकं॥प्रनिवृद्धिःणमयकेभूनावृद्धिरुलाक्कनिः।यासूत्रणामनावृद्धिमेघवानाणानिस्कथ

॥वक्कनयंव वृद्धिर्व पर्वणि पर्वनाय नि॥।दर्णनाभयजानानिस्वर्णद्वियक्कनकृसा॥मक्रक्षालीलयादर्नितेसा

दानवयन्नगा॥।मापर्मिणयवृक्कावेन्यःश्राधादादर्सकट॥कलात्रिपूक्कनेलर्कंभ्रम्याकदूदिगीसुवं॰।म्म

मानपर्वनावासीजयसंवत्सनःपनः।मूर्द्धदीःप्रथकानावयाक्रूलवत्रियूक्कनं॥विसीनकादनिर्यक्कदाम्रा

व्रक्कनाक्कस्रे॥पम्भनसाधकानिलंजम्नालकाम्रुकंनिणि॥मस्वविक्रमया॥मनदवलसाधकालुरुं॰।प्रायवक्ष

र्द्गनस्यावेदिग्वासादलुस्यण॥॥कोटिसंजपंमनुंकक्कोपादोत्रियूक्करे।उक्कःयलणनाभ्यवपूर्वक्रिःपलस

व्यया॥देवकृतेलसेमनुंविद्याविक्रमसादसा॰।नफमानूत्रयामद्रीकामावाक्ष्मानेपूक्कला॥उंलाकंतुवनं

मन्त्रीकामंवाक्ष्मानियूक्कनं।मन्त्रीनूत्राक्कवृक्कावे श्रीवृक्काजिनपूलुथ॥कालागर्कसमाश्रकांणक्कायूकीमदानयः॥

ह्राँसिंवत्सरपक्षकालिमानूक्कांलिंषाकण॥यूक्कनेक्कलयेदर्मिजयास्वर्णसूयावकं।मधमन्त्रवशायूक्कायूथैःमदत्र

जेन॥अग्निमध्ये।क्रियासाक्का॰दर्णन सूस्वर्वासुवं॰।कुक्रमानत्रियासागांजीदद्रावकुनानकं॥मदामाया।त्र

यर्यश्रवंपम्बा॰यानिंयःवनविग्रदं।मूर्दवदवतीनादेसमादायपलायूनं॥कालयदःणलक्कानेमादकानां

श्री

यथाक्रमं। वदवीकुलमाननन्कृत्वापवार्गकं नितं ॥ त्रियुक्तवर्णविधिवत्सम्पूज्यकौ सर्वतो। मन्दाक्रान्ता उक्तं मन्त्री
दंपनीकुलिकाननं ॥ सर्व्वकोटिंजयदिग्मा दिग्वासा रुलसुषणं। मानीरुवनमाधानानकवाग्य वायदाकृतं ॥ पूज
७८ यचकिपूथ्थणकनथनावयालमं। पूर्व्ववद्धिस्वविलात्माम ज्ञावावणविस्तरं ॥ स्तवानूखस्तदात्मासायनाम ७८
त्मनकन॥ रुणाद्भालुदणां मृतां ज्ञ मूला मूलनं ज्ञय ॥ मैथूनापवयाधानमयिमैथूनं। यिज्ञाच्छिनसवगात्मास
त्मनकन॥ रुणाद्रालुदणां मृतांज्ञ मूलामूलनंज्ञय ॥ मैथुनापवयाधानमयिमैथूनं। यिज्ञाच्छिन सवगात्मास
वचेलु॥ स्वरनक॥ ॥ यागंपूको निचूकात्माजत्मानीजयनंसदा। उक्तमानानवृक्ष्यंवरुलंवाकालवादिनं ॥ प
कः॥ पयापूनंभाग्यं सूत्यावायिदिनानिपढे। आददानलुदामन्त्री ननाचूर्कदृदासर्क ॥ विधिज्ञायंसलास्वानं
वक्रा मूर्द्धवक्रुर्म्मन्द। त्रयंवृजयनाधीना मन्त्रिणक्तिसमन्वितः॥ जयवकुायणं वैवयनद्भयंपवलक्रार्क। त्रि
पक्षनं॥ पर्वनितं संपूज्यालयपर्वनि ॥ कृत्वासर्फुरुदालक्रं विनियागार्थ्दुक्रुरुवं। ननलामसमयंस्वर्ज्ञ

कत्वासंश्रामसरुवं ॥ सुदयनेवत्तुवनासमरूैयत्रयर्वतो। मात्मं संदनितं पूर्व्वपूज्याडाग्लुक्तविहूरं ॥ नियमत्रक
मकतुकृत्वायूध्वीग्यवारुवं। सव्रवंस्वज्ञमादायकृत्वार्द्धं दायणमद। कृत्वाविद्धीनरणकानांमूब्यमूत्वानयजूनंतत्वा
ग्निमध्याद्दित्यंगायकमूर्लियवाध्ययं॥ निर्गलसाधकोद्भ्यथापूर्ष्यरुवदयं॥ कितुवं पादन्लात्रंमथात्मत्रा
धमिगयो ॥ ब्रह्मनकवर्णलस्यनपासकृनिर्किकवो। गह्वापलंपर्वनवपूर्कपर्वनिलनदि। स्वअस्कार्द्धपटंकल्लाल
र्द्धनिनिक्षानयं। नमोद्दालामदाया नासिद्धविग्रयनक्रियः॥ नागस्कदवनंगत्वागद्दालाणितपूक्षवो। सर्वयासेवर्वे
पूक्षायाजयमान्रुनकुं ॥ कृष्वादिग्दकिणानस्नावात्रायणपवायणं॥ लकानेकन्नाविद्वांअस्यादाप्नोमदाद्रुम॥
ननोध्यायलयूनलंशक्तिनक्रास्नूमक्रितं। वावाक्रोश्रत्रनियूकोध्यानावमवमात्मकं ॥ सात्मकंवक्रनथ्यस्कागलना
उत्रयकूरुं। स्वासनाडिगनाथनाज्ञ वार्याविग्यवादिनी॥ वादस्यनाडियकस्यासमायूनौसवार्णवे। नस्वास्वाल्लवे

श्री ३९

रक्ष सर्वज्ञानमूर्तंजलं ॥ कन्यामात्यसनयनोमज्ञानादसक्षीमनं । ददर्शं बद्रुयदानासांकाडुप्यामदत्स्वनैः ॥ ननः
खभ्रं दिवकाग्रासस्यस्क्ष पटलस्य खनं । निर्जलनागस्रवनं सं विन्ध्यवननौजनैः ॥ ननः सुभिवनकुस्यसंस्पृदं नागक
न्यका । नसं नसायनं नवभ्रं ज्ञादानं जनपादृकां ॥ प्रग्वी नायठ्दा बीजानं थामलि वर्णगिवान्न । सर्वसंवासमाद्द लसस्व ३९
नान्तु निवासयथ ॥ साधका वनकन्यासिर्युक्तास्तोडिमूसिक्रमः । नागवंश्य वसलित्यं जीवदुक्तार्क जनकाः ॥ नामना
मनवालाक्ष जह्वामकुान्कनंक्रियः । नस्या गंखादिवैनागासाधयक्रियःप्रमितं ॥ सनिन्नृशीनगञ्छिंडौविम्रांगांनं
नयाजिनाः ॥ वृष्टिंगक्षिः गक्षिवादांनखिन्ना गाक्षिदनसः ॥ स्रुत्वा त्रंजयदिव्यामथमावस्त्रवाधिक । वस्त्रला वाक्
मायन्त्री उरुमाकागस्रासवः ॥ उदयार्कसमाकाना द्रुमर्क्तं क्रूरवक्र वः । दृष्ट्वै वैद्रुं कुदावस्त्रां स्नानिमादिश्रुनलि
रुः ॥ नथवज्रवादियक्षनियुक्ता दाउदक्षं । निष्कलायनिमन्त्रान्मावक्षदि कृतनप्रहः ॥ गूलौंदूवक्रदथास्तुवा

गु १

३१

गक्षिक्षिवर्णं । नानाक्षालासदस्त्राध्या कांचनाडिसमप्रभः ॥ मूलार्धं दवक्त्रवधा अनादिकविरूपर्णं । ना
नाक्षालासदस्राध्य कांचनाडिसमप्रभं ॥ सदन्नाग निर्संवाद्वृंविद्युन्मालागन्धाल्वर्णं । यनसनांक्षावथर्वअन्मना
गवनंथवा ॥ सदन्नविद्युथस्य मदानयस्यवारुणं । नानावक्रिमूर्त्र्छविधास्त्रागक्षिप्रदारुवः ॥ अग्निल
पनमादावक्त्रजनमधायनं । रुविनारावनायस्य दत्वानानेवर्णोवर्णाः ॥ जयवामेषुनाधयान्नृधानाधये
सायकः । कणनागयक्षाक्षंगथमाग्रायशालिनं ॥ संवर्त वज्रराजाना कृत्वायागनिशाकृतं । आत्मातुद्द
कुदासंनाक्रनंनाक्रूरवक्रवः ॥ प्रस्फुनाग्निशिखाकानास्फु नदिवास्फुसास्फुरं । विश्वगक्षादिविश्वानांदीक्षा
नध्यान्नवांक्षकः ॥ त्रिशूलनाडिमध्यस्थादगवलक्ष्यनाग्रेतु । नियुक्तो वाक्षमवंतु वक्षुब्रह्माणुकेवथं ॥ ध्या
लवयम्रव्वक्षामनिलेः यूस्कनमिश्रितं । कृत्वायूनं यथाकामं कृनलक्ष्मीकृतिं क्रमात् ॥ प्रवंकृतेन नरस्त्रसा

गु २

श्री

६० षंकस्य वनाक्रयं । ड्रत्प्रेर्कं वर्ल्किदं ध्यायालग्गी वज्रमण्डलं ॥ हृक्कायोः गन्धर्वी वर्ज्रं पूर्व्वंयनय्यथाक्रमं । कश्चित्

स्फ म्नमन्त्रीस्थयवीर्णां यदि ई॑ र्षं च ॥ महाकुजं ष्मासानिनाजिनस्कं यत्नाग्रहः । क्रत्वा इवांदिनं द्रव्यं मन्याश्रैः

क्षान्स्मयावक ॥ ब्रक्तोक यंनग्रासाश्लो ब्रतिमासां पवासर्कं । नत्लावयं जयनिर्त्यं । निर्यायोजानयं दर्सं ॥ पञ्चानावा ६०

करंयावत्त विषर्क ध्यामयावकं । संपूयूकमार्सं स्नक्षनिर्विघ्नासुविकूरं ॥ सू(अयानन्नस्कस्मांत्रमकं कोन

थागवत्त स्नूर्येवं यावकं मूषसोषूम्नास्य बलनव ॥ ड्रामयंलाकपानलोकालायूमकानिमुडिः । निर्वदक्षनिसं

थानस्खधामारुानिषू नयत्त । नमथवं पूनड्रायत्त यक्रास्यं वाक्रु जीवकं प्रवसमानयदग्धं द्वियदवबजुष्य

दं ॥ नलसिद्धियककन्यानागविश्राधनाक्रिया । साधकस्वयनायाक्ति दवकन्यान्नारुथा ॥ ज्वर्झगर्व्वर्यनं ज्ञं वं

स्कं ववामृसमयकं । समक्तान्मूत्वलं विघ्नाद्यक्रयूस्कनविकूरं ॥ गंगस्कं नवगन्धाग्निनानाकाठनसीषणं । सनाद

स्रं

स्वा५ त्रि१

मृक्स्सं विघ्नाक्वलं यास्य क्रुमण्डलं । समाकूप्याःक्षग्निमिस्वाग्रियार्ध्वागामिरुास्कवौ ॥ कनवानर्कसरुाख स्वानय

दग्नावलात्तादवत्तुदयिकास्त्वेवरुणिवाजगिं यारुथा ॥ क्ष्मनयंन्मूनदयिकां विध्वगादिमहाप्ररुा । लकेवन

वं कलासानं सकलस्त्राग्निनाकनं ॥ मस्राम्नमूयवं वांक्तियावदरूकसूं ष्ठवं । सध्यात्ववब्रजगिवंमूक्षाश्रेवा

लवाननं ॥ वज्रानलवार्द्वमूयंस्प्यावक्र्मूलस्वलं । धनषमार्घ्यं कसं स्रौसंड्रमनमहावलो ॥ ड्रामयंलाकनि

र्माणि यिस्वाद्रुवक्रूं रुवत्त । नाक्रसदृशाकानाग्निलहादिमहाधना ॥ नक्रयभ्मारवनिवयागदमायाक्तिसाधकं

कृत्वाङ्गायलं नालाग्रानिकमसनस्थिता ॥ ग्रोसंपूटं महाविद्यावर्त्तु शग्नारुलाल्लमं । सन्यक्रजयदश्लकानि

विषिवान्नायणाग्रया ॥ साग्नाग्निपूस्था यंलकं कृत्वानोग्राधनान्वितः ॥ मनाग्निमध्यादथंशीवक्रदृध्यायनायणः ॥

साधकायम्बंसाक्रात्त यूगयल्लाग्नियासदा । कमक्षप्रकृतिग्रीयूत्रानानानत्नमनाग्वनः ॥ साधकानुजगसागाय

५४

कृ२

श्री ८१ वदस्तमिसंभ्रवं । स्वत्येवं वचन स्नानविद्याब्रह्माणिरवीलखं ॥ नियम्ब्रासंस्नं वाव्वं मात्खन्कं णकलामृतं । अत्राम
गवामेवकनार्थं हुतगुदागतं ॥ अनुस्वयः स्वयं मन्त्रीसाक्षात्कृतम्र वणः पनः ॥ त्रियादृदासमयस्कारालार्थं
सकलाहुतं ॥ ॐ डासम्भृन्नास्याताद्वसमेवः णदमरवला । सकलात्यंणद्वबद्धं णकसमववाद्धसत् ॥ संभृतयं ८१
स्तनीतणदमायाकचाकवं । द्रुसाद्दृशौदिसंप्राथ्यवानक्रियमत्कनतु ॥ सामनस्मेवविदांवासर्वस्तानत्वदःपनः
णद्वनत्ववविध्रणी सकलात्येसम्भूद्ववतु ॥ ॐ डासम्भृन्नासयाक्षयद्दृदासौ त्रियासद स्वतुकलं वकालाद्वस्तना
वेदायसात्मकं ॥ यूक्तादिस्न दायद्विद्यां विसर्गं नो दवाकनः ॥ प्राणायाननियकुंणसमानध्याननमांत्रिं णा ॥ उस्ता
नार्द्धगमेकृत्वादित्वाकालालनंस्मृथ । अननासासयांगनध्यातायावदमथाष्विकं ॥ स्वितुः पूवकमर्त्रीं यवस्त
दाशिवपदं सदाशिवपदं स्त्रित्वा ब्रजनं सन्निवात्मकं ॥ सणिवाद्यसमुदीर्य ब्रजञ्जुनं शिवाकनं । प्रवं मावद

यथ्यातावयस्तुर्थदिनं ब्रतं । लक्षत्रियपूक्ष्यक्रुतपूर्ववद्यकनाञ्चतु । क्रतायाग वनं दिव्यं ज्ञादनस्थूर्वमादकाः ॥
पूर्वसंख्यासूसंख्यासूसंकल्पसावयद्धिधिपूक्ष्यः ॥ मद्रीकृत्वाद्यमायनेसविद्धकौकमकनं ॥ कृत्वं वाणाक्षयूक्ष्य
ननतकलस्नवविद्धनं । उक्तां वनपठस्याप्रयजक्षैसाकदंपनी ॥ दपनीश्च प्रसान्त्वा स नर्द्वर्धे विना विना । नाला
दयादिमायन्ना ॐ म्वनाकुरुवानत ॥ स्तुवावानसभूताद्वमतं मयवानवणध्यानसद्य भूसवनं दम्पतौ । णवा
कृतं ॥ नत्येवविद्धवासी नास्मृताद्दानिवद्धसौ । विद्रुयस्यापिलिङ्काणीस्तु लम्कलष्कणमनः ॥ कसां बुद्दलवाच्या
दौ यावस्तागतुववस्तुत । ततः संस्तः णवःसाक्षादद्दुदासमर्वाविना ॥ संकानिश्चवस्पर्धं नासाक्षात्प्रयानिसाद्य
कः यथाक्रन नयावाक्यविश्वविप्रदः ॥ नद्धिप्रदासमायानिसक्षावावियस्थालनं । यत्नूसर्व्वायणकुवं विनिया
गलकायं ॥ यस्म वज्रं त्रिवक्त्रां यक्रमतो वतुसाभयं । वक्त्रान्नायविशमेणसम्यक् ज्ञात्वाविलम्बनं ॥ साभय

कृ२

५३

श्री कोसूत्रं लसद्वीरसंग्रामव्यकुलगं । ब्रह्मवक्त्रान्वयजक्रौंविभवक्रं कृकरकवं ॥ स्वरस्त्रवनविलसबलविलसनय
थपूनः । यथाहं कौलहृदयिस्थामिसर्वमेनायौकुलकुलं ॥ महामायामहाकल्पे महामायाकुलमार्गं । ब्रह्मास्यं नसूत्रं
८२ नाथीनब्रह्मशक्तिसानाथिवासिन्कावाकुलकालि जय प्रकृयहमग्रकः । प्रियपूर्वक्ने यद्वसिलप्राकुदक्विषिनायूनं ॥ ८२
जयपादकृदलाहृकमन्त्रहुक्षयत्थादिनं । दिव्यवर्णंपलयूनसप्हकुविश्वैनाजिका ॥ महाश्रीनसमलाश्चमनेलं
सर्वपजिन्त्रिसिः । उद्गौमलसद्ग्रेणद्विगुणनत्तुकुजनं ॥ स्पंदनं नादनं चैव कीलनं सदनं तथा । मानवर्णादि
गुणंचैव तथा वाकर्षणं स्मरं ॥ मूळ्ब्रणं मकूलनं वया । गनाम्कूडणं कथा । कृकृयाग्गोथ वामंशाहृदयं नं
तुमानसं ॥ शाक्तिदं मग्रनववीगस्थुश्रो । गम्बनीकुलं प्रवृयितायपशक्तिः । शस्तृशु कनयूनिम ॥ प्रविशाथा
गिनां । गदंप० कामाविविग्रदं । तनः । लिङ्गयालग्नीहक्षसाधकपुंगवः ॥ स्वयमूर्ध्वेः शक्तिपूज्यालिनादपि

कु४ ता१

श्रा१

ताउ साधकः । उत्तमार्थयोजयत्नंतं पूजकमाग्राम्नते । सदा नार्थयन्तियागाष्कसकानिम्मातुयागिनी । कुद्भ
कुसजः । शक्तिं उग्निरंनीनस्वादनं ॥ ग्रामक्रमान्यकं पूजनेशक्त्या । यूकस्तुसाधकः । तस्मिन्लोकवचादिव्यस्वशक्ति
सानयिः । यत्थ्रकं रासमूर्नंशुक्षापवं शिवपदं ब्रजे ० । शिवशक्तिसमाक्षानाधानयस्माग्दत्थवा ॥ शक्तार्थपूजय
नावेशकैः । शक्तिशिवसमं । आसनं शक्तिथा । गनशक्तियागनयाजयत् ॥ जयनम्ब्यूः पवाकालीस्वच्छचक्र
जनेशिवं । शिवावालू शक्तार्थनामूयशव्यमूयादिश ० ॥ शक्तिनव्वकलाश्रीनासकलाज्ञानमूर्जिवं । वस्त्रातुसं
दिकौमूद्रासमायन्नुविलासिनी ॥ पूजनं नादयश्चयशिवाग्निनिशिय पर्क । विग्रदं संकनिम्मातुस्त्राथवनादिसू
स्वरं ॥ प० नार्थदिशास्नाग्नसत्वस्थानायमूलनं । सांकाद्याशिकुलं दिव्यं साधकीयम्प्रकवला ० ॥ मूर्धीनाब्रह्मन
कस्यविम्बमघसदानूनं । हृक्षासमाक्रयत्वशक्तिस्कन्ते पूज्या शिवाद्वन० ॥ पूज्याउलिंयागशिनयूक्ताखिमनं

श्री ५३ लसंउ। वनयङ्के समावर्त्यक्षाम्भार्ल्के दनमन्दिर ॥श्रीकयालंद गोनसनामनालिखयपूखावेः।आनवम्ननिलझ्य
मान्द संक्षविग्रामनन्दनः॥ नियूक्तानूस वज्रकासर्वायश्री विमूधुर्त । हलिनाजयूर्वचामिलीलयाकादमुलव ॥ स
सूनासूनसंत्रामसवक्षमाजयलसंउ। कथ्यैवान्दकपालाके सविमूर्दिमिनाक्विखउ॥पूजयसुसवेः सर्वद्रुर्धन्तुग ५३
गिसास्कनौ। पूजयक्षुक्किवूम्पालपूर्वक्ष्ययनक्ष्ययउ॥ य०ठुविग्रर्दद ब्राउस्वनादेननिलुनं। दवनागक्कि
दंधवैसं विग्ध्यवगनेः गनेः॥ सिंदनादं नदंउद्यानंतुर्द्वमूरुसनतुगं। गक्कागांपजयक्षुयानानाक्षवपलासं
वेः॥ नानास्तोत्रैर्जयगवें र्नूनायूथैः रुनैः गुरुषैः॥ मर्दयक्लवमालुसिः यिनुयाम्रुहमुजयेउ॥ व्रवंकूनदादं
वंजकिायिनुआंकनस्त्रिजःः अ्रे कालवावावदनदर्ग यज्ञाक्रमन्तुल ॥सब्वन्ताावदनसर्वकालसंक्वलजंयथा। दूष्यामं
मूक्ष्मिवम्भाके दयादजा वयग्रगाः॥ दूजनवदनसर्वमूलतुगामूगलाकिगाः। उकवाननकत्याधमूलतुमागम

वाकनं। कलावाकगनावाणीसर्वंवदनिहजनं ॥ दूजनं दक्ष सर्व कालग्गिवयाकालन्तुर्लिमिवाक्षसन्नं। सकलं हृकु
दांनदउ दक्षामन्त्रीश्रितंलसंउ॥ हृदयावनगाविग्राहृदयहृदयश्वरं। यूक्ताम्यकंसमाकानामनाकायक्षनावयो॥
जयकनिसनडाग्री कांसंवकं वनाखग॥ स्वंनालूसकलानन्दं कूसकाकूसवरूदं॥ दूक्ष्मंडुमन्दकालेनसंयक्षहृदया
स्यदं। नस्लियूक्तासस क्षावमिक्षयाश्रमननसा॥ पंववानालूविलक्ष्मापार्थिवाके कलाकृनं। दक्षानिवक्ष्ययलउस्व
लोकलयाकानं॥ यिवक्तानूदननागां कूडन्यामनभा। अकीसाधुमिननसानम्यदूकणमवायूनो॥ अ्यपेवंग्नसाग्रे
वल्मानपांग्वकलात्मकाः। यतुचप्रकावं कूर्प्यालिग्रे वंलुलनकाय॥ वक्षकवाउ ब्रह्मनङ्कहृदयवघ्नवषनगाम
वूनाल्ग्राम्बूलवब्रह्मनङ्कुविनाकुयं॥ श्रमन्कमयियायक्तीविकयडयवजवउ।सर्वगः कूसिवजंवहृद्
गाघ्नन्तुना॥ मस्त्राकार्वनहृदयहृदयहृदयावनिः स्वसंउ।ब्रह्माणी ब्रह्मन्लाकादायादकलमस्तकं॥ आकर्ष

श्री ५४ नीन्द्रियग्रामाग्राममर्म्मलमर्म्मितं । इत्थं सलु स्वदीयनमसो नर्त्तुः पनं प्रजंउ ॥ अप्येवंसदिदं यान्ना कृता ब्रह्म
गुर्वीमदातुं । वाणानामाविसंहावाकाग्रयंनन्दनं वलाउ ॥ कलान्तमसमीपानाहृदयहृदयाकवेः । याजमिता
दिदेवमीमर्दामृत्याः पनं प्रजंउ ॥ आकृष्या कृष्णनर्त्तनं नकुनर्त्ता त्वनकनं । सानं नब्रह्म नवानं मूलाग्रा वाक ५४
लम्बनं ॥ विकलं कलयानध्वं सनद्यार्थं विनाविना । विस्तब्धस्यात्दयस्य सर्वगुर्जापिञ्जाजिदिविनं ॥ ब्रवं वचावमन्
लादिन्यस्त्वायार्थवमनुलं । सर्वत्काजायदर्पास्यां रूपः कोणकृदयवा ॥ मामंनजकवाटस्यां मादिपनां वस पू
ट । कायसं यूटिमंनगुंस्वर्जं कनकसपूटं ॥ मंकाहृकमध्येवदिसर्वन्नाद्यादिनिपूरा । मलंमवादिकुण्ड नलि
वनयनना न्मना ॥ क्षननेवयल्याकनविधिवर्य्यास्तु याजनान् । नलस्त्विनवनं यादिमर्त्तायिगुनसादसाउ ॥ लीला
श्रूसमवर्म्मस्यगन्धानंगवसं विध्याकीसीवूनास्वन्धान्मादिग्याकसमधूनान्रवः ॥ कृउमूसलनवान्मामृक्राान

नस्मिन्स्वनुर्म्मद्भीतमावनुत्वातमगीयजंगु ॥ ८
उनवान्मगयजंर्भृदयहृदयान्मासनन्दार्थं कलावना ॥ सावनार्थकलान्नमान्नलवकुयार्थं । कलाग्न
नमृदाउवंसादानस्माकलान्मकं ॥ विकलंसकलापार्वंसकलाविकलान्मकः । नदान्मकमथान्मानं स्वस्वसार्वं वि
धिनः ॥ विपवर्ल्लवनदसासोदानः सफलंद्रव । कृतान्माजावयव्रास्यश्रविवार्यगनागमं ॥ ग्रजमयाघमधूय
र्को व्रकाद्विधूनगंकृना । नून्यकायकं धनांनाधंन्गाजीवमूयासकु ॥ दिव्याक्नलयंनस्वायायनां नानिवियरं
वलिमूयाकुग्रामारीं व्रकाकीनयजीवकः ॥ श्वकुं गच्छिकस्नेयावकुनविमूनं । नदानयदसुत्रदायाल
नुस्यायिमनुनः ॥ संस्तुवाहृदयांगनर्ध्मगीश्रुत्यवयद्धय उ । ननस्मस्मिंयजमध्यनानान्नर्लिसिनाकृतं ॥ इ
म्यंनाशुनसंध्यानं मादयमोस्नास्नवान् । ननर्ध्यिननगहार्यसवामालंयचनसा ॥ इव्याथसुननस्तुवामका
कृनेवसूपयंउ । कृजयायियथाकामं गकैदस्रा विनिकिपेउ ॥ नं नवान्तमवसं नयावनीयस्मनामुसीं । सम्य

वथकूर

क्रयश्रक्रनरत्नौवज्रुर्द्धवानलकवलं ।उकोशक्तमयपात्रमात्रमक्षाननं क्रनं ॥मूर्द्धउत्र्यनापविष्टं दिग्वास
नसलक्तिना।ज्ञाक्तानंयापिकर्लवंवीनवर्णागिनिर्किंकनं॥समकार्ल्लाच्चे॰समूक्ष्वार्थप्रमकाराप्रंयेकृका।स्वथ
वद्विधिसाग।नसतामयनियत्रलाः।अथकस्मिंदमाकालंऋता।उन्ध्यमन्त्रर्मं ।अवन्यमलकंयान्तिनः॥के ६२
तुान्क्वचिनस्तुल।।अपनंधनावायानिवावदावलकनविग।स्वयमवदिनलर्वनिर्वाध्याशक्तियालिना॥लि
दायगिताग क्रीयवीनायवसूस्नेनवान्न।केउदिधागिनीनांयध्यानालांकामदवना।।त्रवंवियाकाविधिवलसात्र
कानभूयकेः।अयनासाजयक्तक्रि॰लिवारवोनिस्वयंपूनः॥यद्यम्लयवंतुक्षावाक्वुत्सकूमंपूनः।अवल्यद
वनायान्निकस्याक्राक्रवनकथा॥संप्राप्क्तानंकथानग्रदवनानानन्द्रश्रमान्।दत्तार्घ्यंरवनंतुक्षानेःसर्वं द्रज
नन्स्ं॥ॐलक्ष्मीशक्तनानंयःधाक्तनायिनक्तानं।ॐदेवासोस्नेनवान्मास्निनर्यिडागिवरु्वे॥अस्मशक्तिवि

ख्२

स्-३

घासूशक्तिडाकानदक्तिाल।संप्राप्यवत्नुनध्यानंसकलेन्द्रपरान्तरं॥वास्यंपित्न्वनंनित्यंवत्नुनथाऊपावकः
संग्रलातुवनदस्नौस्त्रिकार्थविवनस्तूनं॥दत्वामूंठमनंत्रिकोदत्तादीपात्रसंपूटं।सस्नीनिवत्नुकायाक्षाग्री
यनांयम्नमत्नुलं॥ॐस्मृक्षाप्रयथनत्रविलग्नुवनस्नून॰।प्रमयाबेप्रमकानयीउमन्त्रंवदनंदुर्गे॥स्नेनवा
दंशक्तनाजास्नेनवीशक्तिमालिनी।नियजायागिनीवज्रडालाग्निनर्घ्ययाम्नित्रा॥प्रदंप्रवदनस्नत्रपद्मपादाचिनं
क्षविग।सदनेनतुमन्कवाकवलंनाथवादिग्यो।प्रवंकुननदानत्रशक्तनायिउवियदं।हनध्यामान्कवसंक
शां हक्तानाडीविस्दयग।अमायसक्षासक्षामनमर्थंसक्षापसध्यक।कवलान्नशक्तवाजावाक्तीपदासमूक्तस
न॥साक्तुसंनमूदामनयूक्तंक्षनसंपूट।विविवक्तानयजंउामक्राहौंरवलसंपूट॥नत्येवाकीशक्तनाजा
कालतुविलवकं।डामयर्कं यथाकामसाम्नि॰प्रयम्नदादनः॥त्रवंमन्त्रिवरं कुर्द्धविधिवद्धुनानाग्नकं।
का

लूर

श्री
५८
वृ

हैनवासै वान्मकं हैनच्छलिसैनवैनाथितत्रहैनवसैरवं ।हैनवीसहैनवसहैसैनवं कूलसंसदं ।संपूज्यासैरवा
भैनमाप्यवैसैनवासैवं ॥ यकुपकलकलासानं हसाकुसकलासनं ।शिवस्यैवमत्स्यापूर्वेश्रायस्त्रावार्दसैनूर्न
॥शिवशक्त्यासमावेश्यशक्तिः शिवकनूरुवा ।समूलनालंश्रात्वायज्यतसमापसपकं ॥स्वविसितागिनिवास
टुंकानामांश्चतुवंकनं ।कृत्वातु मध्येशिवयाशिवावीनाग्रगाहवं ॥सोदद सत्ववानेनस्व दानावग्रमग्र
नःतुला श्चाजामन्तनतंशिवावीनाग्रयाहवं ॥पत्येपत्रिकालतालग्नसास्कवादं दपिण्डगः ।तस्मिंश्रुस
यसश्चौनिपूजं सघसञ्जना ।उतवालनमावेश्यकललिकाललकणं ।सनूकणनसमूखं नियूजं ओविकं
स्थनं ॥श्रीनवाक्रकदाक्राखावजवंश्यनवधर्यं ।तत्कुणामत्यीपिंडनमत्येविजणिपूष्करं ॥गुणाष्टकसमा
यथायोगिनीकुलदीपकं पुज मानानसवदाः कुयांद्रजजैसिद्धं ॥शिवशक्त्याविनस्त्रायाविद्यावक्रादयेस्व ५८

यीयाजयकुलमूखवनानाविशत्नाविनवाधिनं ॥पुष्पासव्रभ्राक्रमण व्रसपकोनानतिरकरं ।यागिन्यांतंत्रमकोलयाजय
निःशिवावर्यनं ॥ततःसायदिस्त्वान्याशिवशक्तिसमादया ।शक्तिवक्रं वर्त्यीयत्वावीरस्यादिनूखं व्रजं ॥
तस्मै दत्वा न मकुलं हूमकं जर्णपत्यूनः ।तस्याप्रदंशयात्मनमन्त्रीसैनतां उजं ॥ कृकुलसप्त
नकौत्रं जाश्रादस्थ्नौमदस्वनं ।पूर्णक्रमिसना कृत्य सकुं विश्रानुसारिणः ।हृदयं नपूजा विश्राव
के कुल्यानवकशान ।नाकेश्रायपूवविपूणीसकुलानां मूसासुना ॥दत्रो लीलादवं दीपकं सर्वकं करलालु
नं ।इमन्त्रः कुसैवश्रवमार्थिवीस्तुर्गयकं ॥पूनः पूनववेश्रायं श्रनकेनयवक्रावं ।श्रायातिदवना
सर्वक्रियालाभ्यतकथा ॥तेषां मनं यथाकामं दत्वाश्रविधिवश्रथा ।तद्भक्तं संइसंतुश्रामावंजवलाव
यं ॥तस्याविभ्रन्ववीयूक्रादवनामतपूजयं ।ततः कुलेः कुलदेवेरुथोवकुलसैनवेः ॥सकविमलं

श्री

५७

श्रू॰ व॰ या१

ततः पूर्ववत् बंधनार्कवीथिना ॥ वज्रस्वभावात्मकोऽहं ततः पश्चात् पद्माङ्कनादमध्यगं ॥ वाक्ययाशालनं प्राप्य तस्माद्

उत्तोलनं । तस्मात् सार्द्धं तत्ताम्रश्री जितकालशमनिवं ब्रूजं ॥ विवर्याद्ध पश्चदं वा कृत्वा यूगं विविक्तयं ॥ निर्दद्यं

विवर्यं वनं स्यात् योगिभ्यन्ते ब्रजं ॥ तस्मिं सर्वपदासार्द्ध पूजनाथं चण्डमूर्तुं । कृत्वा घवायूदं मन्त्रानुसरण का

निम्न स्वसनवं ॥ तत्राग्निरुचस तत्कालिवावविवर्णां कृत्वं । दैत्यकन्यावीरं नात्थ यार्थयित्वामनादृत्नं ॥ तस्य कि

नितलं यात्कि दैत्य कन्यामनादरं । श्रद्धावा साधकस्त्रावविघ्नाकेजवलोकात् ॥ तस्यासनं मणिवर्यैर्नानागुर्व्यनि

दर्शनि । ददाम् ततं समं यानं यायत्कि दिसाखिकान् ॥ सर्वं स्वर्गं दग्नमुलपूजा साधकपूरगवः । नानावीनु

गतान्तरा ॥ कृत्वाब्रजनेमिवं ॥ सं कविश्री सिना गतयाजयित्वा यथाक्रमं । सूर्यकिं विद्विषिक्तवाणां कालनं

वस्त्रनां ब्रजं ॥ शिरशिगतं कृत्वा सव्किवाङ्गरिः यदे । याजयित्वा जयदिग्या कृत्वा वसकलासनं ॥ विन

रू२

का१

दंतादमठलं याववात्तालनालनं । सत्याजसाग्निवलार्द्धयावज्रायत्वविन्दुकं ॥ संजानं विन्दुचित्यान्मावूजयं

पार्थिवाकरं । तदत्यपियतत्का इर्षं वावत्यद्विवं ॥ विकन्नायः सत्वं स्वादतूया श्री पर्वमाश्रितं । चीत्वाहृतं

कालशिनं स्वकन्दाशिवबब्रुजं ॥ नवकोशाकको विद्यानवद्वानालनालनं । स्वतंत्रर्ल्लतुसंकाशं जलस्वजाद्

मल्लितं ॥ सार्विभ्यं ध्यानमूदर विक्रयध्यामम्ललं । तक्षणं पूर्वतं यामीयाशसिद्धं नतं ब्रुजं ॥ द्वितीयनवा

ऋर्वसादानग्वश्रामूर्छसनं । आत्मनस्यय नत्वं वदानदावसवज्रनादू ॥ स्वर्गुयाः कालसंदीकाकूलर्दे नवला

सूवं । संकतिश्र्यासत्यदनसं वोध्यासकलानियं ॥ गतयन्त्रादनाधानं धानाशतण्णात्वनं । विवर्कं साध्यं जीवा

ग्रस्त्राम्मनात्मनः कृत्यः ॥ यावत्ताश्वास्त्रदवनं तावयज्ञात्मनात्मनि । तावद्वयसदश्रातिनीर्थाशिवपूर्वं ब्र

जं ॥ अवमवहृनीयं नानिमूक्तात्मानमात्मनि । ध्याय दवर्ण्णमाषर्ववज्रनाकनजांविनं ॥ इथकृइथकृ

५७

श्री

५८

र निवृक्षायजयत्का लहूत्यादाईमसीमजं। अनुत्रात्मासाक्रमर्थवेगल्लंगत्तंसम्भकहृ० संमाव्याकम्पगनकौसाकर्वं चदृथवे
दैहान्तूरोमूलवंयगनानन। ष्क्ष्क्रिगासूयनिमायारायाकगमाल्लगं॥सोल्लगं यवाऽवद्वदूक नसमूक्षय थकु॥२
न्रांज्ञमात॰गुङ्कं मजमदावामाक्लिसायूमालिम॥लक्षाशाल्लमाप्रकानिहृगाकासविकानिग॥ कथमिना
र्यत्तवस्यवथक्वेसाकृग ननें॥सान्कव्यास्तानयंसुर्वस्वयानस्वासूगासयं०।त्रवकुननदानत्रषन्मासास्वकने ५८
लादि॥गनसवाम्नत्रिनाभायत्यवद्वग॰गासुवं०।प्रतिप्रतिहिषन्मासंषिवक्लियवमाम्नन॥ग्न्कयासीसमन्त
सानविलस्लनमगिव।यनसस नासाहत्याहूवननद॥कार्यवकुर्यनवदा दिवाहृ०वजमूलनं।स्कुनकं
पावकंमूयसाध्यग्रीनूयदी॥पूजप्रागुकवक्रास्यांसमथओड्ंकविद्रिविज्ञानास्याजआदयलारंवीवाहुं
गंक्लिगक्लिना॥रचागवद्गूगक्तग्रअक्रगक्लिसवंनद०।यवमानद्भमावगसोदानंयूननकसग॥जोवं
गक्लकनयूक्सानर्सीरववनगौल्व०।कनादियंचदूनूकाविद्यानवकयंयमा॥विकानकंडलानदाग्र

धा२

नक्लादियूनंपृथक्।नाजानाजग्रियासर्वमकुयूक्लायवानूद॥यथयाहक्तनूर्स दानूर्स दनोर्थनवकंवलाव।कथान
दावदर्दयवज्ञाक्लेसाकानिर्मुमं॥गक्लिनज्ञासमूर्च्छ्यपिगुंकुयायन्नूलक॥स्वपिस्तुवंयथाकानंयिवन्कनृनमू
लुमं॥सस्मवं स्कलविद्वर्दगाकविद्याद्वानूग॥जिज्ञाम्नलमूपासञ्जायगुनकुलियवृनं॥संटनकुवृनत्सू
ऐग्रादयित्यमु दिकृकयाव।योयवं मायान्कंकाविग्रीवक्लमादिमू॥अन्नलवोडसाबावेसावयंकूगमलका
।मूलमवाम्मनपसिक्लासाम्भजीवानूसाविका॥सावयद्वर्भयूनानिसंबीक्षागिवमाम्नूने।षड्वसंमहिनानीम
द्वषक्लुत्तकलाशर्षं॥मर्ल्कवकाह्रसावात्प्रसकविष्क्लं कूगल्यूग।वद्धाद्वैबनिवृत्यगगाकविम्नाकृस
मादयं॥सादयाकंअकिस्लावेद्विषद्भकालसंकालं।नावाईमिश्वसदृगअर्क्लिन्नासाथ्यविग्रदं॥आत्काषम
षमाख्वनसार्द्धसंवस्त्रयाषकं।यवयद्भूल्यलस्नवंश्रनककुंउद्वझकं॥कौसंयिखान्नकं ग्रक्षयनकीन

श्री ६९ गर्न्तस्मरेउ । नासाग्रे वा वमूर्द्ध मन्मूलं मूलवञ्चादेत् ॥ स्मरेत् बालवाक्रुणाग्रं स्मरेन्मकत्रकावर्णं । एवं वि॰ मौजीक्व
क्रीं शमजीव नजीवमां ॥ मन्त्रीरुद्र वनमाँ याम्किदित्वा कालो लिव ठउं । एवमवाक्याकास्यु ण्क्विवक्रोलसा
ना ॥ नथर्क्रीर्सं वज्राहृनेउ कूसर्नसफ्लेनिवाट् । कलसं कलसावनी मधूनायमथमायेन ॥ आदनेनसमाद्ध ६९
त्यम्र्हष्या हथ्यनेजसा । उद्धानयनर्थानेनेत्रमञ्जाभासूतं यद ॥ ए कयिनुसमूक्तिम्यत्रक्तानीजाग्रसंस्म
रेत् । कामुकः कण्ठ हृदय नासिमूग्मस्ट्यूग्मध ॥ सप्काल्लसं नयूस्वाग्नूदान्नुजं विषवकर्णं । अक्रजीवीयजं
वान्मासर्वमानिन्द्रियायन ॥ नियुक्ताकर्षयचिन्तं ब्रह्मनीजाग्रमूक्तिनं । नवकः सप्कमयायविद्याँ कृत्वाकर्यान
रं ॥ आहृत्ययम्नुचिन्तुवेग त्र यथविधानवित । नयमित्वामाढनीर्वीनरूं नवसाहृरं ॥ मन्त्री कृत्वाः यन
याँ किनिः साधविवरेत्नरू । संकनिम्नाहनवकं यूक्तायदपनान्मर्कं ॥ एकत्रमन्त्रुचित्वाद्गण्क्विवज्राद्व

स्नु
श्री मानासर्वद्वावालिलाँ त्येत् । जत्तं शार्द्धं थविश्वावमसामायान्ववयश्विनं ॥ संस्मृत्य दाकिनी कालं वन्तुवह्नु
ल्यवन्हरं । एवं वक्रविसर्दनस्सर्वकामी भूयाभिनः ॥ संकनिम्नाध्यायमानोलीन्यासिनन्दं वनेत् । एवं
७० हृदयगोमसे सं काषिनी त्वम रवलेः ॥ ध्यायमानं समस्तं वै द्वानां त्यवविधारयेत् । एनिवान घानस्त्रौवदि
भष्मं वद्धस ॥ त्रिरिवर्त्स्यां क्रनात्यरुक्तसं यिवर्नमृनं दूनं । मिदामरुाणु क्रजीवीयर्क्लि विश्वां गिकोलमं ॥ ७०
णाक्रिनालस्कवाक्रं वसूवृन्नावानसर्वथा । जयन्तीप्रेवकः प्रध्याग्रसं दानाक्रमन्तुलं ॥ संप्राप्ताकनयूदं
सत्त्वसावालनं गना । नियुक्ताथाजयद्रूयौं त्वस्कूलाकनिरूमणा ॥ विकनालामहाध्यानां उत्प्रक्रन्नीस्वन
यगी । वक्रवक्रोकवक्रावाक्रयाञ्यवेवधूनयनूं ॥ यूनः यूनः यम्नुयिन्तं उक्तिध्याक्तियम वालयेत् । य
गुंदावमयं यूक्ता यूर्ववयजुयाजना ॥ स्वासनस्त्रौथसानाय्या ब्रकाग्र वनसंस्मनेत् । ध्वांग्ध्वरान्मामानलो
म

उक्रोर

ग्यास्मरेत । सानुराग्रादयादीर्घनेत्रसैयवनग ॥ शूलनालं ऊर्ध्वायार्थ माधार्य मानयेद्भुवं । नानावनादिवन
दाकन्दकपामृताकिनि ॥ सदीकध्यामकेन स्वभूक्तासानुविग्रदं । मान्नतांशुगन्धाभाधाभाताग्निवधादय
नू । प्रविश्याद्वानम्नवरं हृदं गत्वगगनीवितं सर्वक्रियासूत्र दर्शीमास्त्वणविनाटयेत ॥ महादत्वार्थका
लान्त्र आधार्न वसमादरेत । दत्वा ग्रा क्राधनवाद स्वसार्वसावनासद ॥ नाग्रानाक्षिसमादृत्य पूनकं ना
मकं स्मरेत । नसनानसमूलाश्री मगकस्याभ्यंर नयेत ॥ तस्मिंगाकवदं कृत्वा विद्यासार्व नसावयज्ञनि
धूलिः प्रतिवयायूकेउत्पन्नो सेनितं नूदे ॥ कृत्वाजुसमनसार्ग मान्नयर्कस्वाकयः । यूक्रनानामन्त्रम
न्माश्रादनं वासूसंग्रदं ॥ मन्त्री मन्त्रूः पनं यानि ॐ कृयावभ्यरं ब्रुके । नवमनवकं विद्यायदानामनूस्वग्रन ॥
ध्यानं ध्यानं पृथक्त्य यूक्ष्मानवद्यानानिलाटयेत । सर्कनिष्ठ वज्रमन्त्रहृत्यग्रादनसपूर्णं ॥ विनिर्वार्ताभाय

वा४ वा३

उग्रक्षायै वगवाक्वानि । ज्ञाथयूक्षाम्ह्गवनं नयसावस्वसावन ॥ विद्यादनः यगुवनां स्वाप्यक्षाग्रमूल
नं । स्वग्रिलयस्तु वनदिद्युक्षाद्दन्त्वालियंगुनायकं ॥ सकनिष्ठ स्वस्कवंगा यूक्ष्मासंनाकविग्रदां । त्रिसंध्यं सद्
गक्षावं सर्व्यगाकुं मृनयिदं ॥ अक्षालन यगु वक्षासीमकालान्त्रं संपूर्ण । संनूदगं त्रियागनक्तूलसे
नववाक्षिनं ॥ नूडकालाललनं यूक्षासंकूला ॥ वग्रवाक्षिनं । माद्ययित्वा स्वर्जननमायास्त्रणदिगायर्य ॥ यत्ये
कुंगायपयित्वा कुनतु गक्षानूसोवर्य । मूडयित्वा वज्रमुद्रा विवरं नमदीनलं ॥ कृत्वा नयवियर्यासासक्त
क्षाग्रक्षराजित । संपुक्षकामत्रे नूयसानान्याययसंक्रम ॥ लक्षालनयथायोग्यंसम्यकृदक्षायगुः
यगु नेनथायिसमस्त वान्यस्वावायसमूद्धन ॥ सनरुस्वबर्वेस्थानं पिलुत्वाकर्मणंमथा । सावकादन
र्यायाहकू गूयतानिकुर्दी निहा ॥ वदनाकी श्रात्र भ्राणानीनिलिंगांगु वत्क्षया । मदामक्षा गुजर्जा वीमा
ना ।

सना मालिन्मालिनं । स्नायु प्रकृतिस्तानि विकारं द्रागयादवः ॥ ययादिगत्यवग्राकाया मजीवचजीवनाय
नेयां तुलकणं द्रुक्रस्त्रानरदांस्तजीवनं ॥ नवरु दडसदनसमर्थं प्रवृवीम्सा । कालान्तुणाक्रिणीजम्नि
ददत्यासीमगकूना ॥ सीजवास्यं भ्रागग्रग्रो सठ्ठक्षानास्हिमन्तुलं । नर्जननानयान्तिगजया लवूलयादनं
० ॥ लवायाग्राक्रमायंथ्यं मर्द वरुवणक्रिना । प्रनादनानयन्मजास्मिगुर्क्तं समादनं० ॥ माप्राप्त्रलोम्रनं० ७२
जीवंमांसाजीवादयादनं० । अथप्रक्ष्मसीमयागस्वालिनालिनः सर्वणक्रिना ॥ मत्स्याप्रकृतिश्च क्वाश्ववर्या
गोन्द्रियालितु । सर्वागानियवप्रमादाशनदवामदणक्रिना ॥ प्रमादनानयन्मजापीमलादनिनतथा । याज
यतस्थक्षावं विवयायक्रियाजना ॥ मूरवानिलनिसायाकाप्ानवासर्वयीनका । विकावादनिनाग्रक्रास्तक
क्षास्त्रवमयना ॥ सजापनाग्निदेलविव्रवमवस्थक्वया । मादनं नयथाकामं सयज्ञास्नूयदंदनं ॥ याज

यनयथायाद्दक्गुदस्वमूर्क्लिमासनं । विद्धवंतुवनक्लंवं मदायन्तुधरालमं ॥ संस्थलवमालग्यद्वनालं
विद्युतवलं० । अन्नंवास्याथवीजनयाजयत्यगुनायकं ॥ लवावलमूर्तमयलासारुलमवाप्नुनं । अथास्ये
स्येवसत्यगाक्रुवापूक्नमोदकं ॥ अयूननताजिक्षासमाक्रमावियिकयं० । नमवसंग्यदीवागुकृत
न्यासम्तुसायकः ॥ वीनविद्यापनालोकसुविश्वसजनामनः । सव्रवागिवना:थनविद्याक्रतिसस्पृटं ॥ यथा
कामं याजयनउत्पलं सल्यप्रस्करें: । उमाउलं सपयां:गयाजयिह्याकउत्रयं ॥ गुगुलनलकायाश्च स
प्राकाः पयय यव । ॐ त्यमसद्रवी मूरवा यववििभाधिकानिमा ॥ मादकः पवानृनाग्वासाजयं सलगालु
मासृत्येवं साजकवनासाजयितासमदागुयः ॥ नक्रणा० स्वयूथं लरुमदायवृतसनिरुं । सत्रयमभूना
सिंवस्नूनचावागिवांवूना ॥ अयवं मार्जनावर्धयितु प्रजानिवेदिथा । सरितायगुयितुवे कान्नानादं सूर्ये
पगुर

. २७

श्री नव ॥ निर्मलस्तिभिक्षुकचक्रानामार्यकतुकायदं । कतुयादाक्षनमक्रं विश्वावस्तनव ॥ त्रिलोकसूविनंतु
१२ कारित्रनाकालाभिर्वज्रजं । अत्येवयंवपबाणाखब्जदं कुलटीहिलाः ॥ कामुम्यानाथमाजदीयवागे
नुदियाजयजगभायस्वाजागनं वासः स्वयाकुसम्यतुनूक्ता ॥ अदयं यूम्मवजानिअजीवनसदेव
तुल्यालितेवीजिनायक्षानन्तश्रीमनुसंपूर्ण ॥ मकोलिविवद्धतुआसिवक्तनिश्चयय । व्रकदिगादेम
वंवेगतर्दवाधिवासुना ॥ ज्यास्यभूमवंस्वविक्रयमोक्षरंवना । अधिवासरदेवमस्यन्नयकृयन १२
मामयु ॥ संकनिष्ठागतीवणपालय । त्रिसर्वभूयवाजनगदमक्षाधिकंजय ॥ ज्यागयसाव्रवनं
आतनेवायवर्द्धय । गकिवज्रगलनाजग्यतुर्दिनवालनेः ॥ ज्ञामययवन्द्रधुस्थसमन्तात्सकलाद
नागवाकृतिःयाव्रगते नयव्रतास्तिसमूलवलेः ॥ म्यापृययकृयवनं मध्यपातुं निनजनः प्रवंद्वादश

सिन्मसिंविधिदृष्टनकर्म्मणा । उत्पन्नब्रह्मचक्रावेनद्वत्पानीकृकीयनः ॥ निर्वधकाष्ठादिन्वासागनार्थ
तुजस्तास्त्रं । गकयाजनविस्कीस्यजनायकमूर्छ्नकं ॥ सदश्रमायावोजान्मानिलायादयत्रायूपं । वतु
ष्यादशनमूरवविनयाक्षारवनखवः ॥ स्वधूमानलसंकाशासाक्षसंतानलंमूरव । दलमालासदत्राद्या
सौदामलिननाकूलं ॥ दंष्ट्राकरालवदनानानामघनाकूलं । नानामायासदत्राद्यं नानाविभूगनायुधं
॥ सवज्रचन्द्रचक्रश्रीहनन्यासनमकृिणा । संकल्पयित्वाग्रयाथीगर्क्षजन्तुदिवोवासं ॥ प्रत्येवब्रह्मक्षन
कलगुधासवकयूगवः । देवाधियते त्रियत गिलालाकत्रयवला ॥ तुक्षान्तुत्रिदिवंदिशसंहत्वा व्र
ह्मचक्रसं । सदाशिवयनं नन्दीलीलयोव्रवगकृति ॥ गिरवाच्यकामदामानीपूजयित्वाज्ञातलमं । व्राति
माव्रवचस्यार्थकृणादानयकनूविः ॥ क्षुजनीक्षन्नयानीतुलमूबाधवयनं । ज्ञादयसोस्यदंष्ट्या

ल ५ (षु २ म २

श्री सम्यक्जप्ता निर्योजितः। गत्वा मन्त्री समादेश्य विज्ञाव गमूयानयेत्॥ गोसदृशसदीजन वमांको त्रपया
ययन्। कनयित्रा कीनरूल अवद्य। वगमानयेत्॥ नवाभ्येर्थं सं नाम्ना बन्धुर्या पथ्य पानलं। गनवश्मा
१३ कृतिः पूर्वमवप्यानसि विहूनं॥ अनूसाया विपर्यासत नूत्वं सत्र मदुर्मं। देवाल्पाष नानहृयवयय १३
ग्निगिस्वाकृती॥ सूस यदं स्वासूना स्वास्वराया स्वानूसावयेत्। रायक्रोष्ठ संकाद्र साकृयक्रिविधं पन्तु
॥ एवं मन्त्राः यन्तु गतं समायाशिखयासह। मन्त्री निर्बलमाल्पानितु काल्पाशागायत्ये स्मिकान्। एवमेव
क्रमतो वश्यान्नायाक क्रियास्तु तं। याजयावं शिखा दध्यास् संकानिप्पान्तु सिध्यति॥ यथा नीलनाथमदिया
नलनतु जं रूपयेत्। प्राकर्मयति नकूनदवपयवीतकं नन्तु॥ मानयसं जनाकानाथ प्रवर्ष्य तु तायय
जाथनाम संदं मनिस्रा यूपछ्रुं थदि मवश्वसि॥ यं याद्विप्रा सद्दमासा तुपयर्ष्यति दमता। सहक्रोकनस

कारथमायातगमतात्वणं। विक्रयं त्वस्वसावृन्दं देवी वामीकनश्रम॥ एवं मन्त्रासयगनमन्त्री साक्षाद्भुनं
श्वनष्ठा एवमान्माकीकनदनवयाकेयवश्वसं॥ संकनिप्पान्तिधाननसाकृतिः पितुलक्षणं। ववर्षक
नकवर्सं संस्ववाविन्द्रकोटनान्॥ स्वपदं देवताकानंसमक्षावपूवासनं। विक्रयं ग्रामसंकाणं धानाग
तगभालवनं॥ आपूर्यसाध्यमन्त्रान्माध्याय कृत्यात् जयं सदा। एवंविध प्रकुर्वाणो विधिना बहुस्वाल
नं॥ सदाल्साति भथावी सकोदी सनसासदेव। गरूर्यायूनहाशमननथां जनसूजी वकः॥ नित्यं नि
गायाजयगाध्यायमानात्र लक्षणं। सेवलूरणविधिवद्धन्त्रपृप्रामूयाबिकः॥ यांगश्वनवमन्त्रा
तुजकुत्तुविवायनः। मानत्यक्र सुवश्चो वस्त्रासनाधाईसंपूट॥ कीनारं सदसां नायसं ग्रहसादसं
ग्रहं। अस्त्राकनाक्रणं गदं विप्रासंन्ध विग्रहा॥ यूक्राजयनसनतं अथलंबाम्हतं निता। कृतुवा
क्षा२

श्री
१४ भुयणाधीनारुतमलासनाथवा ॥ लक्ष्मीमाधवनामतीजपरेवयकुर्युत । साक्षाद्वक्ष्यनिर्लोकवाग्मीस
र्वदिवोकसां ॥ एवंयकेयनासासा० सर्वापन्नप्राविमुच्यते । नस्यक्षेमावयः सर्वाजनयानाऽस्त्वय
के ॥ यागिन्येमलकंलज्जास्वकृयाकृजतेऽजिदं । युक्त्वानेउवयणाथसकनिर्वृमदावला ॥ एकाक्षेजक
मासीनापूर्वकृतयनायण ॥ स्त्रिया०धविय यं ज्ञमेसयाधनानूधावयत् ॥ यथालक्ष्मसमग्रंमानगाय्य
तकमावन । त्रियाउक्त्वायाउत्सीजीयतजयाजीकमालिन ॥ सत्याजयात्रिका०धूयावजायतेज्ञायनिणि । मधू
पर्कंतपव्रनयुक्तं यथाशक्तनेनतु ॥ कृत्वागंजमादान्तोयाउत्क्वायूर्णमाकर्णा । न०थेनजसदं विप्रा
जयसंधामधामय० । प्रानयमक्षणाधानेकृत्रयालंरवगासने । सदनेनयूनेयागवर्ल्यसक्तिसंक्लिन
। सत्यगुः प्राक्षयेलउक्तलनाजेनसास्वमा । जेनापियूधानयनो यथावद्विधियाजना ॥ याजयित्वानूनं १४

मर
नेवकूत स्पूर्णाकृतिंयथा । तथाप्रत्यकुमायाति यावत्साकलदेवता ॥ तेमानर्ध्यवयाप्रेवतथावस्तुर्वक
त्यना । याजयित्वायजुः०णवर्थे० सार्द्धविवनं० नर्द ॥ यूमाकवानेकुक्वाः क्वयाणिवमापूर्ने । एवं विसी
तकस्या०धान्य०त्रा०धक्षीवयादयः ॥ सीमवृकंकिंशुका०धावर्धतेरुकुनोय्यथा । तथापर्वतमूवक्षी
यजवविधिकुर्वनः ॥ प्रान्नायाक्कनविधिनाप्रतिप्रतियग्रत्तमं । नियूक्ताणक्रियागार्दे यग्यकेसेनवा
प्रर्वं ॥ नेः सार्द्ध वियनयूक्ताप्रकेवप्रविणं०जिद । एवंवसाज्ञनाथनेनदीक्षनवक्तुध्य०थ ॥ मातामा
नवदिना०वज्रयालिं०णथवान्मकं । विद्धवविधिनाकुर्वन्नूणा क्वाः यणुनियाजकः ॥ रुद्रकृत्यविलय
तामूक्षेवीनालियग्यणि । एवं विधवि०णवणनियूक्तामनुनायर्का ॥ जयग्धवणामायान्मासर्वकामास
मग्नूके । यदसीव्याकृतवमूदिमाक्षयसासद ॥ कृत्वासदत्र मासार्द्धं कल्यायूनिदनदला० । त्रिकद्र

श्री कास्त्रिं वमेव व्रकतुं यन्तंगतं । निसि कृत्वाद्रिसंस्थवे मास्नानयते नृपान् ॥ यक्षः यिगावगनवर्द

नागविमाधना स्मना । मासान्त रनानयमिथागयागमूरवाहन ॥ यथान्तर्गुमुलुनदिवानायदिसंरव

२१ यास्कान्या कन्यामानयते नार्यालोकानिस्तु जमि ॥ सत्र ना यागमूरवगसीमवर्यानूवारकः । यथन्यकाद १३

ग नृ आङ्क मा केवानन्ता सूत्र ॥ नूवर्यदिदिमास नरव वर्या मासवफ कं । स कलास्व कूलायेवसय

त्न्दि तु यन्यमि ॥ अथाशो वसवस्र ना यनि ना यनि ना थवा । स नियाका थुष्ट ध्यावसालकाः सविकानि

णः । अनुवितं जिताकावनं संताविकप्राप्तं । मदाकंत्र नयात्रस्थ सरवसास्नाकूसं मनवं । तन्मंसविं

मवत्रयास्थे गाकं वायान मूद्र नं । मदा यामलयक्रूयासानाकोथवायजं ॥ तस्मि नृगन्धियूथ्यालि

मदायप्रक्रता निव । वतुर्था श्री कृ वामास्ता नकचार स्वयानिजा ॥ अ क्लादिसदसंदामुंउवेदिय

दमूश्च वं । मदान्पय श्यमनाद्यामयथूर्वसं प्रदं ॥ दिक्कालेस्तु मदाक्रूनमर्क्कसस्रूकां क्रं नंजन

नात्रिपूक्ष्मनत्नोवसर्वामिवकलाद्रनः ॥ क्रूनद्वये यलयूनं प्रकीर्दिद्याल मयदनः । सात्रवेवगनंपूर्या

वानूत्पमलवाक्रूनं ॥ सेववसे नवीयूक्ता कत्वासेनवविग्रदं । वलूसेनवुमूद्रास्य मदानवसर्सेरवं

॥ सासयकोदिसेरथ्या न वत्से नवसेवं । सेरवीयश्यनतुनंथ्यास्वेवं क्रूमसे नवं । जवनस्यकनेदक्ष

वाक्षमनूनत्मालनं । निर्लठं यक्तीसत्सामूक्षानादसूसनवं ॥ नेजयक्तीयनंनाथफ़्लायूनगतानु

सनू । संकोरु यन्कोवूनियोथ्यानयन्कोनेरस्थलं ॥ मदानायानदाकानीसंकनिष्ठीसूमरवता । साधकस्या

त्रमेवानिसंयूक्तासरविकिं कनः ॥ सिन्नाजनसमाकाना [illegible] दधिनिर्वना । मदोकल्याम्यकसमाद

क्राविधूंगताङ्गला ॥ संप्रलमाधुर्यो स्थ विग्रदाङ्ग ॥ स्वमस्य नङ्गास्वकं वामागमूत्राग्रनक्र क्रेनगत

संकृ १५४२

श्री

दयं॥ पूर्वमित्वार्थसंहृत्य क्रमेण सदयं कृत्वा॥ कालसंकलिताधर्मं मधुपर्कं बलिं तथा॥ निवेद्य वयथा
कामं यथागमं तत्त्वविस्तरं। महादेवं पञ्चसिद्धं सार्घ्यं कृत्वा सम्यक् निवेदनं॥ नवैवस्वामहाकाली संकविस्नु
७५ गुविग्रहा भुग्ध्यसाधकी यादिसैनिकी नाम नायमा॥ कृपयावामयन्त्रं तु सवालाकालं यत्ययक्षया॥ निवेद्य
यानियनं कृपयावादलायुधं॥ संयाग्रास्तु न कामाय स्त्रिकृदजपनं सदा॥ सन्तुष्टा सिद्धिमन्त्रे मन्त्रीं कृ ७५
कृपया पिविश्नीकृद्विद॥ स्वार्कजो योद्रदिनयाम्यवानूलवामदे। पर्यदि सत्य भावी जात्वा पूर्वपदं गच्छ॥
यथा प्राप्य तथा क्षय नमत्रसंसंगमागमात॥ नियुक्ता नाथमितानु शवदयपूर्वकं नन्वासूनिकेतमूर्ख॥
कासंप्रविश्यावकर्तं मूढ। भ्रात्वाभवित्वाननयतं नकुलेन दिलीनया॥ नियुक्ता गंकृपयालगनगुणमानयके व
लागमसमसंदीसाश्रवसमस्तं वानुमन्तुतं॥ नदुद्भूतंम्बगानाम्नोयुक्तानदुल्लनासद। संनाथ्याम्र

ल्यो३

वयतत्सक्षादकृतं बलात॥ समाकृष्टा यसीनाम्य सम्भाव कथ्यमानं॥ श्रीनन्दनदनं नूनं आविर्भवयथ कंवा।
नत्साम्यकोतवल्लीकमृदुदर्वकुलाय नदु॥ विकृतं नखबानेक्षुगिनबीलंनकानयत। कृपया पूजय
लगेदं नदुश्चनतुथयच॥ ऊग्रादाम्नोनिनिगतं ब्रूक्षयाय नयवदा। कायय वप्रिसधावेजातयं
वगतं गतौ॥ संकृपानीयकदर्वदवग्रासार्यायासक। नगुकीयययसाकूनरुविनं॥ कृलानवागि
गुणिरं निवस्के वसं कृया। नत्नानकर्दमलिकाग्रस्तमार्यानिनगिरवे॥ गजकयनदुकृतं नाव
यकोजयं निशि। नलिंगवाथवामतु कृत्वागक्रमहायुधं॥ विन्यस्तं निवयशांकं निर्मलत्रयपूवा
यिनं। ब्रवमग्वक्तविलाकं यस्के किंशुकमालमलं॥ जरुयनसंसुयतमादयक्रमयलथा। क
वलेवधयसनसीम्बकृतगसंवृतं॥ जायायत्यादिमतंयज्ञामयतमदीययातृ। कदुंगुसौच

श्री
११

प्रयागतिलकस्य वंतुर्दगी। ब्राह्मणेंद नियालांश्च केत्रवालांश्च साधयेत्॥ मादिनिश्चा ग्रदेव नानूसर्व
पासि लिलेः सद। साधृथद्विवरदिव्यं स्वर्गदगगु णो दर्च॥ अ्प्यैवं सदसाक्षीनगुग्नुतनत्रिधास
दा कृवासतुधेःसार्धं नागलोकवलोर्ध्वनेन्नूगरुर्यगुग्नुलेःसर्वं त्रवमवक्रनननः। साकाद्वागीश्व
वामन्त्रीसं नाय्याश्च नसीग्रर्ष॥ मथ्वमनसमं नाच्यामावलांन्यगवाकूलो। नियक्राद्धीश्चवाह्यावभ्राय
मानाशिपक्षकर॥ मथ्वमदवनाकारगगर्गगनीसस्सर्व। मासनाशैर्मे कृयाने विवृधानूदर्कगिरो॥
दूदयवाधरवभ्रवा अ्यचादर्णजलावर। ऊेलाकं वदनदेवीविधर्णीस्वप्नगानथा॥ सिदग्नुडामूर्वं
नाओदलवकेग्नन्यमन्दिवे। जयं कदंश्चानयने श्रामिन्यांगुक्रमानवः॥ वटास्वक्ले पूकवग्या न्यत्रा
आकीवकिंशुकं। दंयनिस्सांमक्रवको पिणावास्तनमानयेत्॥ विश्वायवरुणीक्रालिशङ्खं विधिपूर्वं ११

गगवाच्चन्केक्कवसाक्कवंवगमानयदवलोत। यूझात्रुमन्तुविश्वग्भारुनेवासेवेवंग्रर्ष॥ कृत्वायागकृने
उकंसमूयाष्यदिवस्तरं। सथद्विकांखनाग्रस्क्रासूधाबग्श्चापिध्यामयन्॥ निधाम्यसफसफार्णं सूर्क्षं
मंविग्रदाग्निकं। यूक्काञ्जूलिग्नुरवेकेत्रवज्ञयनसूधामयान्॥ यागयावरणमार्वश्यक्नीश्चवाक्कनिसानसं
विरुक्कायथसनाय्याञ्जर्ज्यनाक्ातिपूष्कर॥ यश्वदेवगनूढाविसनम्नासाकलेसद। कैसावदियथा
कामंकानयानायवश्रयान्॥ कुह्नूयावकामवव्लाकेनु श्रारागाविवत्रजे। दवकाद्विःसदक्काल
विश्रासम्यक्विधाजिग॥ भ्राप्नोत्यसिमनाकानाग्नूहुयेकाग्रयाजिग। कूलकामकांविश्वग्ण्यायाजयित्वाग्र
मनः॥ गक्कान्यमग्रगावाजंवाजकन्यासमग्रर्ष। विदिधंनव्रयर्यर्कसमकाषंनूनंनूदन॥ समीवर्णकर्म
भ्रायेत्समोनीयस्तुकांकयं। विधायपूर्वक्रोष्ठा अ्रस्वववक्राविवानगं॥ सपितुमपिवन्मासायागसि

श्री द्वादिषानय० । संक्रु लेयय धा काम ब्रकें कामपियाजक ॥ जय नयां वंक्रुं स्कुस्व व आर्द्धनन त्राव । सिंदवा
सुप्रम्नवनं अधिसि । सम्नर्द्ध व ॥ युक्त्वागनवीध्यसाध्यान्नाया गवी ध्याप्रस त्राधं । नियान्मानमान्मवम
१८ स्तुगन्धादयमुस्तुं ॥ नियूद्धानवयाप्राप्त समाकृष्यकनिन्दव० प्रवमवनिगासागंक्षेद्याग्रयूनसंमूर्व ॥ सं
प्राप्तनवयाप्रावंयागनाउं नमूजय० । अपुवेमस्यीयिन्ताम्मांगंर्वलानामकुंत्रिका ॥ साधयास्कन्धमायाप्र १८
सत्यमू नयरुकणा० । नयकिनवसर्याणां स्मिगंचर्यदानवा ॥ कन्याधीगंणनकत्वक्ष्मप्र्यीगन्तमुव
सूनं । म्रत्येवस्नेनवकालसेनवीत्राष ॥ नियाक्रयाव नवक्रार्द्ध त्रायर्का वाचूसे रवाते । स: कालयान
लमूरवंस्वमूरवमूरवसमूरवं ॥ मूरवस्त्री दियासनक्षासकलाकनमकारं । थानाचूकनिन सातु सबात
रवमया कृतिः ॥ यवा कूनिस्वशामुम्प्रासस्कासिउं विनासद । सम्वूंभाकं वविआ जयाकेरसे नव॥ प्र
पि: श्रेपव३

यक ॥ यिवयय यवनियनं पूर्वदवत्तु यमु वेलाव नर्ययि० संकायिश्रारवया याजन्य वेनसछिवं ॥ मिवं
प्रयाणिविद्वांसाग्रस्ना कालमन्ध्यछया । कुदंअयिवक्रावर्वे जयमाचीन्मूरवान्मूरवान ॥ रुं वे वनिमादिला
स नदन्त्रत्वमवाम्नते । महावीनायवर्या विनं दियासनद्धवं ॥ सामानः सविधांकत्तं सान्नास्त नसंत्राव । काल
दुग्निसद्भ्रण ड्रामयन्देउमंड्रमं ॥ जयवाकमयत्नूमंअयानं नायनाउना । समानयन्मूरवमूरवं माम्
रवंगमत्सावना । यिवस्वनसं मन्त्रीमन्तीश्रामवचोस्वंजासकलस्तलजानं नं ध्रुन्कस्कं यूनन्धसन्नास
स्नूडेजद्विधानिनि नूध्याककोदना० ॥ कलसानकलासानउलवानीमसावयन ॥ सावनासावनानन्तुसक
नीनूडुमगुल । हृक्षायभावस्तनस्कंउकीकालमिरं वग ॥ मुणाक्ष कवलाधयाकं कृयाक्रमं नमिवं । मं
क्षार्घमधूपकंनानिवंगकिमिवास्ते ॥ नर्यायिययिवाक्रनं शक्तियामनियागछगास्तेनमक्षासिध्र
भू४

श्री

१९

यंवेष्ठनं सकलक्लिसापकः ॥ शक्तिमांसशक्तिवीजात्मा शिवःशक्तिः शिवायुर्य । कलेऽस्य कलदं यस्मिंश्च शाउपगः
यतस्माकंका ॥ संनिरूद्धं यमाश्च वोर सावयस्यात्मनिवादयत ॥ संप्रमोहदयश्चक्रवन्नूर्धार्नवज्ञमनूक्ष्मसन्न ॥
वायपूर्वादिसाध्यस्य वायव्यं नाविश्वमक्कयो । वमक्रराकाशस्थकोष्ठमंसम्भान्तयनन्तं ॥ संप्रवहदयेश्च
वन्नूर्धार्नवज्ञमनूक्ष्मसन्न ॥ पूर्ववन्नूड्यमितावुसवस्मं विधिनानयेत् । ज्यं ॥ ये वयंतुंचिन्तु नकता यक्ष्मनूलमं
सकृद्ध्यानं स्ववनीवज्रा पूजयेत्विधिवत् पृथक् ॥ तदर्वज्रं स्ववक्रं वज्रमनूक्ष्मसन्न ॥ सुसमसंनिरूपावयस्थंके
वमास्यात । कृत्वानुस्ववर्वीसम्यं आत्मीयं विधिवत्सतं ॥ सार्धं प्रयातिगमनंसद्यमासंहत्तुमाशिवं । अव
सवदिक्षुवर्याबकवक्रेण संवतन्नू ॥ यनंवनक्रादिभिः वसंवुनंवनकशिवं । समायाश्चात्पवर्णादि स्वप्रत्नं
दानविभ्रदः ॥ जयंतमन्त्रविधर्माकृताशंसूदं यथा । तथा सर्वत्र स्वेण क्वात्तुभिदूक्षा धर्मार्थकः ॥ शिवांकु

ग्र

१९

ग्र

नायथाकामवस्यायूक्तातुपूक्ष्वारं । क्रनंतलपादवेष्टसर्व्यक्तिविधेयथा ॥ तथाक्रसावटवक्रे स्मायेयस
सप्तदपूनः । तस्मिंस्तूयागवंपूज्यसंयामायंवनेतुरुं ॥ क्रनं सायसदस्रंवेसमार्पूर्णमाकृतिं । तत
वदात्सनकनिर्मायकवाजानदावलः ॥ निदलसाधकतुस्य यदापूर्य्यसुवेद्वशः ॥ तु वमिनुमन्यश्राधकिस्त
नकदनीनकः ॥ यवकाशनिवावज्रमीनविलसशीड्रमो । त्रिसर्वयत्रिवाद्धवा पूर्वतोऽस्त्रसंतद ॥ यवास्
नीशिववपूर्व्यअस्तनंवज्रिपूक्तवं । अस्तसंयदर्पं ॥ स्या ॥ एवयथत्रियाहले ॥ श्रीब्रह्मा श्राक्रकीनल
दामयहायनीसद । दामायश्रिक्ष्ठताश्चलकयादयदगतः ॥ ततनुक्रकगवर्दयकवाकासदानवा ।
क्षीत्रयालामदह्रुनादवकाकांत्रियातथा ॥ याहगच्छीथत्रवाकीसमासाप्रमदावलः ॥ ताहक्वार्यलसंय
नाथनायूक्ष्मनसाधकः ॥ तुश्रमानो यथाकामं स्रागानदमनंक्षिमान् । मन्त्रीसलोकमायान्तिशिववर्मार्कि

श्री
८० शिवद्भूमा॥अथैवमर्दक्रन्त्रा॥दवदाका नसास्तनवाश्वायन्नास्त्रविर्वेदक्षायवनमन्वनगधिकतः॥म
र्मात्र्थयथाकामेसायस्तवदमकृया।त्तुस्राणुकृदरदिग्रयदमादाशिवंत्रुअ॥यित्सविर्त्रिंश
स्तुस्त्रायाम्यनौवदधावना।त्तुत्त्ववक्कसिदयक्ताद्वाया।गत्त्वणक्तना॥समत्त्वर्थयथाशकियत्रयाः
सेपूतत्रदः।पर्वटेवस्थाशवावा।याणक्किकामवनाधना॥यथत्राधिनधापा।यरुरनाम्पार्यत्तुस
त्रदा।साकास्यविधिया।गनस्त्वसावंशुनिवन्दर॥सान्दरवदगादारधाम्योधमथमायिना।रुनिया
त्रवाधयिन्नाधाजयन्ननवनत्तु॥स्वनिष्ठत्तुसर्वत्राफासदधिव्याकरंधूत।।घायत्रविस्ना सन
याविद्यानूत्राणुमूत्रया॥नराधर्वस्मयलत्रशक्षाकाशविस्तूयणं।मायनाथयथाकानेलंलया॥
स्रणक्रणक्रियाग।त्रविद्यादिन्दवनान्मकाः।निर्माकेः त्रियूक्ष्वंरेत्तुउमान्दिग्विदिग्वरं॥वेवा ८०
सेग-हान्त थ ~ ५३

खा ~
घाविकष्टकात्रि त्रियूक्ष्वरेस्र पूक्षनाशायाजायिर्षितिलाक्रमादमौक्षिनिगक्ष॥दिगीश्वयार्थ
लक्षार्धवास्मिस्वालादवाधयथ।त्रक्स्रवाक्रगायूक्षासंनाथ्यासूत्तस्यर्द॥सगद्धयर्धमानायिस्रा
यथदिग्विदीग्ववान्न॥सवमिथमांश्राश्रिकातस्याक्ष॥शिवत्रुअं॥ त्रकेकयाणुव मूजविधासंया॥
क्षयर्दविगप्रतिष्ठयगक्तूवदंत्रुकमकवमकया॥नियाजनत्तुमंवक्रो॥क्षाक्त्यमवाविरत्तावम
यमात्रर्धतूर्ष्ण क्षावांयक्रो मनान्दर॥भालपानाग्रमयक्रमंदवीयमलूवलं।त्रुमंधन्याकना।धनत्रु
क्षानीतमिमं शर्ष॥पूनर्ग्रस्त्वानित्वक्षासंगवसनायानुमत्तुलं।ववमानयतेयित्तुयूर्वदक्षाक्षसत्रर्द॥
त्रावान्तानधाणुक्रसंपूर्तयाक्षणस्वका।त्रर्दवाल्॥शिवत्तुक्षा॥शिवत्रजनियक्कया॥सकरेर्दवनास्
क्षयथाविरुवायथक।त्रिपूक्षरेस्रिलसमंयूक्षात्रुधादयावक॥वामवाधावामांक मन्तुनिर्भा
क्षानें४

श्री कृतं॥ वयमद्य वीतद्रु समास्वपास्तादग्नियाजिनं। ... त्रान्तयन्ते गुनलरु दसीभयन्तुरिः॥ लिखद
८१ दं नथावग्यकृतास्वतिम्निगकं। स्कंरुनं गमवतुर्लनब्रक्किरिस्तु जनरुवं०॥ सादनं वनितेषुक
लेवर्द्धनं कृष्णवेन्नुस्विः॥ कीलनं वदवेलसां मन्तुविल्वसगं तुषेः॥ मदाश्रमेनपृष्ठेनगतक्रियो
क्षुन्नित्याजयतं। विगन्धमन्यिवंयेवदीपिनांस्त्रुवम्नं॥ कांकिमासनाक्षिवर्षगष्टुमासनमादनं।
वांम्पुक्षुदवनां० मावर्णविभवाजिकां॥ स्तुनदर्ल्यामदाञनसिद्धार्थविलदर्शनं। यक्कलारु चावति
नविमावर्षगस्त्राकया॥ कैत्रयालांक्षिवदनान् गदर्शिब्रह्मवाकर। प्रदेपूर्वक्रिमाणांच अधीकाल
ययकमः॥ साधयंनद्वयकांनां पिनांवक्रप्रकिनवान्। सिद्धगन्धर्वनागानां यसुनककयायनान्॥
मानयंकंनगंष्ठकंतुन्यादेसानां दिवौकसां। अथाप्ययायथाकामंदुदिदिंपूर्णेब्रुनक्रियां॥ सवत्सनीवर्वा पु ८१
गोत्र

८३
लोर्त्तर्क्षमघ्नेः सूताद्दिनैः॥ जयैर्वक्षेत्रद्दवनां० विप्रासख्रिसमादयान्॥ दर्शयंसिम्ब लम्भोनसर्वलो
कानिर्तुजनि। कीनद्धकसमिकृत्स्तुप्रसंनादगबायथा॥ यम्यनेवयथाविग्रवस्वयंनायादगमिनं॥
स्वविर्नयत्सनवानिबनाकर्षमिनकृषा॥ लीलयाकृत्रर्मसत्रीस्वसावनाननायवं। यथाविस्वक्षाद
गधापदवं विविधादिनं॥ मूक्ष्मिदक्षो निरुदनेयिवलर्वजलंधानं। स्नावयक्षा सावनादिक्षन
यित्वायथाक्रमं॥ त्रियूकानंनिर्तंमूक्षाक्रमायादागोकपाकवंलकाद्भुनंदियानां लंपर्वाकं सावकं
लस्तु०॥ नवेतुत्वंदिनीयायावंवयवर्तक्नलीयथा। यदुर्धर्मामयिवीयग्यायक्षुत्तुर्दयपमं॥ स्तवयंखुं
सुवक्षावेकिंनवत्तोयवालवं०। सफर्मायगुननायत्तं सूक्ष्मांवीननायवं॥ नयौवर्वे वांस्यमनुतगा
मनास्तिगवकृतो॥ पूननर्वं मायमूर्वकतासस्त्तक्रिकावचो॥ व्यस्तोमाग्रेनथाकालाकालयकाल

म्म प्रमं नव४ प्र३

श्री नैसमं । यास्यनन्तुलमध्यस्था विविधं नायमि स्थन ॥ ध्यायञ्जीउ सदम्राणि अवनीवमूलत्ववलो सं

८२ नयन्तीनलम्बव क्तनुनन्निन्नगा वलाग ॥ विकास्य पकयानेन कोकय दार्क्व वलात मानवनि

र्क दद नसाकाल्काग निलासूनं ॥ उस्यस्तनसनास्यां ववमवसदस्त्र था । वाम्यनास्यां नथास्वग्न क्वर्व्रक्म

दयादयाउ ॥ कथ्येवमाग्र्य निर्मा ग्रादीभितद्रियदीविनि ॥ वष कं नाम्तनंशुक्रं कानवंविग्रदं ॥ विस ८२

क्ान्मानमान्मे वस्त्ववर्ग क्वन्न नजगउ । नथ्येवजमगं क्रमसाधयन्कोनथपूवाउ ॥ नन्कत्यावसमाया

त्रिनी स्वाकालगिवंडुजेउ । उदीव्यनासिक्कदनात्यावर्कक्लसम्कसिं ॥ ब्रकदानं सयं वाजेनजीव

जः ब्रदीययउ । ब्रकनन्तुकूलाः सम्कअगकोनवक्तिडुकं ॥ निर्गनाक्ष विजनान्तु म्नवप्रकंसूलाव

यउ । सधागनास्कथाग्राक्ष यीज गसस्मूदाकरं ॥ वक्कनायप्र संपूटजावयिन्तु समाक्तयंउ । नेत्र्यां

ध्का

र्थचेव

वियाजयक्त्रामाक्षगासाधयउ ॥ विद्यासं मूर्त्न वकोडु । नक्का न दक्किना क्रको विमायनसभादयं ॥

वार्दम्राकंदंनदिनीलप्तमंदुदिनस्तुलिः ॥ नम्भिस्त्वविकलायानं स्वक पार्गीनमश्चर्नं ॥ चेतु कृला

सनोवाप्यनःयेववूनरुास्वनं । सम्यक यूकः क्तुवादस्कु ग्रमन्कोयदर्वयो ॥ मर्नोकृतं पिवतूवं

मृत्युमूक्ताम्नुनीस्वंउ । वक्नाकरणविद्याकं नियुक्ता दर्वसंनवया ॥ जयइद्यात्यम्नवाम्नीवउर्धचेउ

वश्रेमं । पूजयिवानकूदस्तो स्पदस्वर्वं ॥ कद्रक्रिस्नाकूववयदवश्य । दिसंक्रया । आर्दवनादरन

स्यां यदजनविमंनर्दि ॥ गिमिवर्णा न्लिविवर्वं नस्ताकाःसदादयं ॥ नलार्दमनसंलियाकउान्यं

स्मैस्तुवंधयउ ॥ नदंगवययनाथवं विद्याकालिननोगनं । उनिक्षवंवं ग्राग्र थयथउ यन्नदंगिकः ॥

नस्मिनग्निध्यउर्दिक्न्त यूक्तासं पग्रयात्यलेः । विक्तकदूवं गमित्रिः यांगुमस्ववयाउयं ॥ जययद्भे

स्वगरुल४३

श्री ८३

मविदद विनियाग्नार्ये॥समः॥जप्त्वा सदग्र गिर्य्यं प्रागादिर्दक्षिणामूर्त्व॥अर्द्धचात्र गनवबाप्रौलि
लीलयान्दे०। अथर्ववदिनकुस्यवक्त्रेत्वाक्वासमस्तक॥प्रथकार्यं नना॥यथाविधि यार्ड्ववन्दुग॥
नुवस्ते रवो ग्राक्का सर्मागं वन्दे रवं॥विरक्वाद्याद यक्ष्का॥पूर्वयेना रुवं कुदं०। सर्वाधर्वमथान्य
वमर्वहस्ते विविग्रदे॥ध्यायन्ते वर्णमूर्त्वं प्राक्क विद्यासदास्मन०। भाप्नीत्यक्षगं कूमूरवा० यावदास
सहगं॥समिवालमयवर्म अनूलूयाम्रनस्रवं०। पश्चिमवक्तृबधाविद्या यक्काम्रूगामनां॥ध्यायेज
यलथाग्रानं ज्ञजत्रीदत्रियूक्षनं। त्रियत्रयूके यावस्का कू्का न्यो यत्थ्यकृया॥यावेमक्कोनरं नूलगवे
यास्तं वबन्मूर्व। यत्तुवक्षावगस्तूया सत्तुर्यनी नविग्रदं॥यथवन्मनत्त्वाप्रक्ष येवयं मास्तितीयथ।
नथो गुत्रु ज्ञपित्वादयात्तम्नलमनेकधा॥ध्यात्वा त्वस्त्रीम्नितान्कं प्राप्नः पश्चात्तिदलमा।उन्कवाल्य॥ ८३

सफकवं यूक्का ध्यात्वाय यात्तमं। गंक्रवादमा सप्त कू्का न्यं यथानथा॥नथा सन्नीत्यनयनं कू स्वयोय
श्च्यत्यरस्य रे। यथाक्रयालिविनर्क देयनी स्वाक्तः सम्यग॥ यत्तुवक्तीतर्कवक्षा त्रकमर्क दितंदि
नं। संपुटं ग्रस्त्र कायानैस्तुनत्यूवणमध्युनि॥नित्यमेव यथावाप्य सर्के गम्नत्मूलमं।मन्त्रीमग्वरमं
याम्रिदक्षात्संनाप्यसत्यथं॥ऊर्द्ध्ववक्त्रं मूर्द्धगमादित्येकात्तुयत्थ्यकृया।पूजाजयकविधिनावक्त्रान्करवि
धानतः॥तथाग्नर्कन्द्रयूने भूद्या योग्ये पुरुषःथादये।पूजात्थ्यूलतुदेय वनयाननमादयं॥सप्तत्र
नंनमः यंबे नूलयष्टस्तु मकुमं। ज्वालायूनसदश्चाग्रानि नो नाननलंद्रः सदं॥स्वकांगलंयूनक्त्रु नद्धिगुलं
कूत्स्वकं नत्तु। त्रिगुणंयचयंदूर्द्ध सानिदिदत्संदश्वभृ॥यमाद्रुमेनसं नायना नामन्तस्त्रोवक्त्रं।ज्ञमा
मचीयातालदद वं यजिपूमकनं॥प्रक्षिन्नम्रलनान्नर्द्ध साक्कासध्या मयावल्ला।ध्यायन्कं मत्सं विगदंमु
श्४ सू३

सु ४ ष १

श्री ८४ सिद्धीलयावर्णे ॥ तनग्धावक्रमिवसर्वयोगनियोजना । समानायामिसिद्धानांगुरुबीजादिविग्रहं ॥ विमाना
यथाकामं सिद्धसिद्धान्तलोलमं । मस्याम्रितत्वमाप्नोति कुण्डलायनमंग्रहं ॥ गोकीनसद्दशादेवी विश्वविद्य
८४ दकालर्सि । योजयित्वातुसकलान्कलाकलाग्रगा ॥ त्रिपूरूनमंत्र्यालिकां समस्के द्विसिमा तिला । ८४
गोकुंजयं० पूनस्तांगुवक्तुनग्र्याघेर्जा ॥ सवान्नयकुलाभनाभावाणतनशङ्कातुणा । वर्ज्जनीगंक्रिवाजा
थर्विकायसिमतप्रदा ॥ मयार्थयदगुसादत्यानकीयापूर्विवर्द्धने । वनाकृष्णोदमनिराजनो यागकि
कर्म्मलि ॥ उनवास्यतनवक्रीसंत्कावारवामनकपा । वक्तुभूतंप्याघंजयन्मतुसदत्वयम् ॥ उक्तौदृप्राद
नद्रुत्रीवक्षावेकूर्द्धलिंगिकौजयेमानानिशामन्यस्यानकौलिदंकुलं ॥ तन्मनोपर्वयागनयोत्मल
नसमादयं । मृत्युर्याजियवंमत्री पृक्कयातजयीम्बवं ॥ कालंवर्षामसेनिगमनर्सनिवाग्रम । गंक्का
स्यत्रयक्तुलद्र्द्धलिंगंगमाकूणी ॥ निवयाक्लवयागाग्रसंमत्रस्त्वदर्द्धवर्म्मु । अंकजनानृताभ्यानि
का

आ

यत्तः स्ववर्यासवं० । वनन्यानयत्ययोगीज्ञकृणाकृणसादयात् ॥ हृष्टानृणंबीकृत्ननगत्नावद्गुउ
नुम्नवं० । ब्रवनाग्रमसदंनविग्रणान्नदमविना ॥ गुरौनक्लामालिंयंदरुयकंतथापुनः । नानाभा
वादिविकृतौनानान्नयविकानितः ॥ वक्लासितसत्त्वलिप्तं अंजिनाकौशभंकर्णा । पंचमुद्रासफतुसा
कौलनूडादशाम्रदृक । शक्तिवाविशक्तिभवास्वशक्तिशक्तिलभव । मूर्द्धिस्वद्धागष्टे नभौनिमधियंथ
द्रुमाभूतं ॥ ब्रह्मवाविविसिंन्नानांवदस्थानांसमादया० । नेह्निवानांयथाभथायविभजालिंगिना ॥ तथाव
क्लामिसंक्यां सर्वयामवुतंतथा । पूर्वोक्तविधिनापूर्वब्रनयाभ्यविग्रहं ॥ नग्नयादौमूक्तानिस्वौसउ
कर्णाक्लवाससी । शक्तिकन्दलमालाश्चान्यगस्त्रीथदिथदः ॥ प्रसादनूयदंस्यकासिकासिकौज्ञना
तिमं । जलसस्नेनयास्नायौत्रिस्नायौवाक्रमयोगः ॥ दिवारात्रौजयद्विष्यांवनस्त्रिकार्थस्त्वकितं । तान्नुदं

श्री २

प्र२

श्री गम्नसं स्तूक्तेना त्नुजिह्वाग्रयस्तूक्तिनं । दन्तजिह्वाग्रविश्रामी नाम काली विमूच्यते ॥ महार्ककालनको
वायमहाकाली महाबला । जयं तसंकरिष्ये वै काली कालनस्थाल मा ॥ त्रकादानिवर्त्तउग्रा नायेव
८७ सप्तादशोपूर्ने । मासं षड्मासत्रिपक्षं पश्चमासं नदिसंवह ॥ वस्त्र गन्धक कार्य वैसाधमनवबत्तवम
थ्या बन्तुनः सर्वकालाविव कुर्विक्रमद्भद ॥ तस्मै यत्यत्प काव देवामृत्यिन्पादिना । डाकदोषय ८७
धावाकाश्ववर्वीयाल्कथा विख्यो ॥ स्वच्छाङ्गार्द्ध गन्धजे वाकपालयन्त्रस्फुमिता । मूलासनसमानुरावीके
मीवालुवादिनं ॥ तस्मे दक्षिणनादवंवृपव मौलिवीयेका । लखयतेस्त्र न्नृयल अष्टदासोउविग्रहा ॥ प
न्तावानननसंयूक्ता विमानादर्गस्फुमिता । नानामासाणिनाद वैरु नवाधानविघ्ना ॥ दक्षनासोउ धुंवता
सर्वगात्रस्फुर्ति याजिता । उपविद्यच्चसदाया नाना कार्यसर्लक्ष्म ॥ संत्पसंवादकाष्ठार्कनाम कायूथमान

वा२

यः ॥ माद्दत्रयसमाना क्लाकार्स वचायजे ॥ अस्तिर्मदास्वगतेन्त्वयगासनमान्निने ॥ अष्टहास समहा
कालीयललाम्नः समयजे ॥ वूजुरस्थवत्रदृष्ट्या वैश्ववैवायाविर्न कायिः । क्लिष्टवैवस्त्रविश्रामें श्रमवि
श्रामस्वश्रम ॥ तस्थानुवं डाण मासासमादवैतनाघ्वर ॥ मलागस्फुदाक्र धादासूप्रशलनगतरोद
॥ स्वक्तिन्नमयसर्तेन डुवाँ यत्रजीवनं । निर्वयनदिवावाजोन्मा प्रपर्चविनिग्रहं ॥ व्रवमवदहू
पंत्रदंना त्यलमिश्रितं । जपमापांगु विधिनाविग्रहार्थे समूवनत ॥ अन्तउगायातस्त्रावावादनसं
कार्य । प्रालाग्निविधिनानित्यं यत्नान्नोजावनंजयेत् ॥ निवाय्यवनाषण वनूवैसाविघ्नेनउ । देव
नास्यां सम्रूदिस्वक्षिप्तदर्वक्षं निर्दृते ॥ निवासस्थाक्रयात्रेवाम्प्रकसकाणस्फुत्तनं । तेनेवाम्नाकूतां
कलाजां नाम्नोक्तनंम्नुनः ॥ कुलेम्तुडाकयोस्त्रमिश्रासनः कलदेवता । संकूले पात्रमालस्य

रु३

श्री ८५

ऽमत्म श्री वस्तु मान वकुर्षीः मर्तः भूमा ।कृणत क्षिनष गुमो पानं पूर्णकलाम् गं ॥ एवंपाग्यः स्वता च निम्राणमानिचुनं श्रीवं
ऊनेवोच्चावमघवयं ० ।मेदावीयैः पनामा श्रेष्ठचरववचयावित्रदेः ॥ आदयत्यचिवायलनुडस्वेव
उवसिंवयं ० ।नृड्राप्रेक्तुदेणायाल ।गयमोत्रकिविग्रदेः ॥ यत्त्वेनं मनसासर्वं सविवस्थिताव
णाकर्तृः ॥ श्रुवादियं ववकुर्तिनत्सं क्षामर्वसं क्षन्या ॥ श्रीकेत्याच कमवं दिकन्वानं प्रुजनेश्रुणा
।उक्तांवे वसविस्थिन्न जा० नीज० शीकृसन ॥ ध्यात्वा सार्ग्रं अर्थयमयः प्रास्यन्तीसंवदवना ।कृत्वा
यत्नं तथा वाश्रुत्वा सम्यग्नलनन्तु ।मांग्निःक्षीते पूनर्दृत्वास्त्रयव्रवनिगाजयं ० ।यक्षाम्यक्षेनूपू
वगाणागवस्त्रवध्यातमाः ॥ वस्त्रमानं वस्त्रस्क्षालनवंदिरणालयं ।ध्रुवाक्षा चनितयाविश्वय
र्णा मदास्वनां ॥ स्वनायमीस्तनमामासदनत्वादिनिर्दृचा ।श्रांकुयादवस्वेदनवविस्थिन्नादर्णपूक्
नं ॥ संकायारुयमाधावयवउक्तलंतयं ।सोदनादयसंस्तुयास्त्वयत्रवसमादयं ॥ भूयूक्कौद्धि
मां

सदं त्वं वन्दं तुसायवमकानः ।संनियाक्ष्यनियात्वनसक्तुनूच्यनदानूदं ॥ याप्रथमषमारानत्व
विघ्रास्वान्नसायया ।नियादयपूनर्दृक्षास्वविद्यास्त्राकुरुं स्वयं ० ॥ त्पादवस्क्षामूलीयंतुयमान
नमूलमं ।सारूवंतुयदंदक्षागपदनाम्यूदयादयं ॥ तस्मिं वक्षुरवयाविरवक्षानींतमत्थालवं
संकरिम्ना यथाज्ञानं मन्तुक्षीयपानत्स्वयं ॥ दीप्यमानाग्नियोसाग्नि मदाहृदातविहारिता ।पोवन्
योनदायी उसोम्याप्रदसिनानना ॥ रुचः श्रीहूं यथायागसम्यकूहालासविकरं ।मूर्येयद्धवकाचि
लुयिन्दुनवतुवन्दयं ० ॥ द० कामानियिण्डं वमका काली मेस्वला ।सावेकीअंकनायाअमूसीद्ध
धर्मिर्मवयं ० ॥ अस्मिविक्षायथान्यार्थ्यं क्षातादिवं नवावलं ० ।वृडसे नवदवानां पतित्वमूययं
सो ॥ उनवामाविमुवनेनुकृतागाननकथे ।कालालनयदंतुक्षादंवायूकमिदंत्रउं ० ॥ वव ८५

श्री श्रीडिप्रसादवीथ्यावातेलोकाभानवा।पदानुगतिघोषेणनप्रतिबन्धकावस्कंदनात्॥यदासस्कंदयंस्तम्भ
का।यदावक्रविस्तारेणनवीरादिनाप्रयुज्यते॥कदायदानीयदिश्चापूर्वसूक्तासमासतः।चतुर्थवाग
८७ दविकंगतमासामयातव॥कत्रमेष्वदवदवीनाप्रवावचनस्थिता।मतानप्रथमंचक्रंयावज्जावमतावदि ८७
तदक्रुयातजानंस्यात्चतुर्विंशानवनतः।द्वात्रिंशदलवंगस्मात्तन्तुविस्तुतंस्मृतं॥प्रवंवधुक्रवि
व्यासंयदस्कंदनंस्थितं।अनूलाम्यगतायत्रपदप्राप्तिविसर्गतः॥प्रतिदवविस्कंदनयजेतेला
कतामरं।प्रवंस्वामिविस्कंदनस्थानस्वानस्कंदनः॥यतावचनंवीनावस्कंदानांतत्वमाप्नुयात्।प्रथ
मस्याप्रमधुदायत्वावनंलयागतः॥द्वादशैवद्विनीयस्यकृतीयस्यतदाम्रका।चतुर्विंशानकास्मै
ववेत्रर्द्धिर्ष्णेनिकीर्तिताः॥द्वात्रिंशदनकस्यात्रचतुःषष्टिन्नदाहृता।यवस्कंदनस्त्वान्तिकदा
मः२

श्री ८८
हृदयस्कंदनात्।चतुःषष्ट्यानवक्रयवक्रस्कंदास्तावत्कीर्तिताः॥प्रवंस्कंदानिविज्ञायपश्चात्स्व
क्राविनिःक्रमात्।प्रतिप्राधान्ययोगेनलीलावचनस्कंदनः॥अनन्तकत्वमूयायानिदवदवीकृता
दनी।सदप्रयत्नवक्राणांअक्षरैर्यूतनूतनं॥ज्ञानवंतुनूनानिहंचवक्रोत्सिविग्वतामरं।प्रके
वयवनमाकानिस्कंदानकविसर्ज्जिता॥यावत्स्कंदजातानिदवदव्याकरणादनी।तावक्रं.कासमा
स्थानाक्रियास्कंदाद्विस्तुत्कते॥कृतौनास्तिस्कंदात्रप्रकवीनायकःप्रिय।समस्तावर्धव्यस्तासा
यदकंवायस्तुनदनि॥सेवंउत्समिदाक्रयकतुनाजंक्रयद्रव्य।निवंगावाद्यसंगावानामदवीप्र
यत्नतः॥स्वनस्वत्याप्रकृष्टननवनानावत्लाम्बायि।वसिष्ठत्स्ववस्तुश्रान्तिनाय्यानृतवः।प्रियाप्र
प्रवीर्यसमायतासनदत्याप्रकीर्तिताः।उला क्रौडामनावासयप्रक्रमणनीर्मक्षकृती॥सर्ववि
९२४ समाद्र

॥ यदासद्दय सन्य

श्री ज्ञानसंप्राप्तिर्जायते साधकात्मनः । जपादस्याः स्वयं शानिवन्मां सात्त्वतस्तगस्य ॥ महापीगप्र
८८ दासिद्धा महास्वर्यगतप्रदा । धनधान्यकरी नित्या नानासंपत्प्रदायिका ॥ नानासिद्धिप्रदा देवी त ८८
सर्वसम्पत्करुणावहा । धीनासुर्वा नावत्का यारागमा कारुलप्रदा ॥ पापकापापितृवी वश्यावश्यकाय
कर्षकर्ता । महासमयदा सर्पोद्भूतदाविद्रावतनी ॥ महामायाविदलनी सर्वकर्मकरी शिवा ॥ प्रव
दीरं चक्रं व्याख्यातं समग्रसिद्धिदं सारं ॥ गुरूं सर्वनदस्य वचा । अमोघं प्रदं पुंसां । किमपरं म
पुनावक्रं वदयक्रं यत्सिद्धिर्जायते । निर्विकल्पवद्ध्वलेशं संवदत्यं साधकं शानि ॥ ॥ इति
श्रीवं श्रीनृसिंहविद्याबीजं । अमिनवदजयदथ यामले महातन्त्रे चतुर्थे शक्तिसादश्रे तृतीयच
क्रे त्रैलोक्यजमवायक्रे साधनविधिनवमः पटलः ॥ ॥ ७ ॥ ॥ प्रवदक्रूलादवरदेवी विष्ण

मा२ म.ति.

दारिपवाक्रमाः । पुनश्चावाचदवर्ग सिद्धनाजार्थिनासी ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ ज्ञानं सर्वालसारं नदस्य
पर्यंकुर्ने । यं श्रुत्वा तत्त्वयचवादं ह्य्यामि वपुनः पुनः ॥ अधुनाऽऽश्रोतुमिच्छामि दोसाष्टयोगसाधना । स
र्वसंकटदीपघ्नी सर्वसंग्रावचादिनी ॥ महामानी कीर्तिनाम्ना महाशान्तिकरी प्रिया । सर्वयन्त्रमर्दलनी
नामाख्याति यथार्थकः ॥ ॥ श्रीरुद्र उवाच ॥ शृणु वक्ष्यामि श्रुत्वा श्रीलितदवस्य पापनाशनं । भव्यं गिनावि
धिं याचं इष्टविभ्रमर्दनीः । अस्याकाल्यासुवं शानिसप्तासप्ततिकोदयः । मन्त्राणां दकृजां सर्वास्त्रनेष
मन्त्रनाजिवा ॥ गन्त्रामि निवनीयानां गुरुं शिष्यसमन्वितः । वन्दनां गुरुं दुर्गा शामदि चानन्दनं दिकः
प्रस्तरं न्यसकी तत्र यथा विरुदक्रजिनी तंतः । सनुद्धरे दिव्यां पादशाकार्यन्नायमा ॥ ङाद्वय लत्रण वंध
र्वदलसमग्निसमन्वितं । विन्दुच वरसंयुक्तं पिंडं सर्वालमालमं ॥ विन्दुत्रिपूद मृत्युपधिजिर्कासेन

ए२

श्री

८६

वं नकः ॥ विउ लानुसमानरं यिचुत्त्वर्याध्वनापर्म ॥ दत्त श्रीनिधिसंवर विद्वनासमलेखनं । कानुतं व
ह्निसंवरं वह्निकयागिना किनं ॥ विद्वनासाजिनं कृतायचर्म वर्नमूलमं । यर्तुकेवलमहत्यदत्तद्वि
त्वनसंयूनं ॥ पूनः यर्तु नदाक्रान्तं वायूनने वस्तुषिनं । पूनस्तु केवलं कालं वायुमग्निकयाकिनं ॥ वनू
णान्तं सप्रणवं चायान्तं त्रिस्वनां किनं । सन्धान्तं पूर्णकृत्याङ्गान्तं वायाग्रं वह्निसंयुतं ॥ मक्षाग्रं त्रिस्वनाक्रा
न्तं वनूणान्तं नदं किनं वायाग्रं वह्निसंयुतं । मक्षाग्रं त्रिस्वनाक्रान्तं वनूणान्तं नदं किनं । पवनाग्रं त्रिस्व
नाकं वनूणान्तं वकं वलं ॥ निषधेद वदव ॥ त्रिसूर्यायिनिस्तुषिनं । यर्तु केवलमहत्यदत्तं द्विस्वनस्त
विनं ॥ मक्षाग्रमग्निसंवरं सकम नकिन्नु षिनं । अर्कृणारर्थपवैमाग्रं सामं केवलमूह्नं ॥ पूनूष दिस्व
नाक्रान्तं वह्निवक्षयूर्ण पूनः । घृणार्थं वह्निवंभ्यांकं स्वकानं केपसं पूनः ॥ अन्तं नं वानूणान्तं मदाकृण

विविवित्रिनं ॥ वाय्यवाग्रसमानरं यानिपूर्वं पूनर्दर्दं । मक्षाग्रं दिस्वनाक्रान्तं मदन्तु केवलं पूनः ॥ अस्म
पूर्वं पूनर्दद्यात् वनूणान्तं वकं वलं । पूनूष श्रीनिधिस्कंस्यात् गत्णान्दनदां किनं ॥ वह्निदत्तं केवलं
नं साममं कृणसंयूनं । निरात्रिकालरविनं सामं केवलिनपूनः ॥ वह्निं वनूणसंवरं वायूकेवलमूह्नं ।
निषधमकृणवह्नि दानूणावाउयिलिनं ॥ अर्धं त्रिसूर्यरविनं कृत्तु लाकान्तमूह्नं । सेवकान्तं द्विजिह्वास्त
यदमनद्विधाकृनु ॥ पूनूषं केवलस्तथा वापवसाणं पूनः । द्विनस्यस्तं यदं कुर्यात् पूनः यझासनादिमं ॥ व
भ्ययं कुनं कुर्याद् द्विह्निवंभ्यस्तिनं पूनः । यकानं केवलं दयं यदमनद्विधाकृनु । यदमनद्विनस्यस्तं सर्व
यकु विदानणं । वायूप्रणवसंयुक्तं सामं कालसमन्वितं ॥ मूखदानूणयायूक्तं निषधं दलवादनं । दनूणं
स्तं कुनं कुर्याद् द्विह्निकयसमन्वितं ॥ अमृताग्रं सत्नीयं चतुस्कानयलनः । केवलं पवनं दयं सेव

श्री
९०

वाकेवलयूका ॥ वन्नणकेवलदयपवनं विन्नलोक्किन दक्तुरं वन्नणाम्बरं स्तीयस्वरस्तुपिनं ॥ अन्त
मार्थ्यं परगुरु स्यात्सर्वमाग्रवकेवलं । स्मरन्तं वायूसुवरं वन्नणकेवलं पूनः ॥ वापमक्षेणसंपूकं वा
पूकेवलमुद्रुरं ० । सेनवास्त्रं त्रिशूल्लहस्तवाक्निसायसमन्वितं ॥ यथाविद्यामदाप्सावानाम्नाव्रह्मगिना
गुरा । सर्वसिद्धप्यदात्रीयासर्वयन्त्रप्रमाथिनी ॥ सर्वाशिवावदलनी सर्वदृष्टकृतनाशनी । नानयासह ९०
शीविद्यामन्त्रवज्रप्रकाशिता ॥ यदाख्यानन्दमामन्त्राद्यजादीनोस्मथर्जिनः । नदाशपक्तिनमन्त्रास्तवन्नेर्ने
स्मनत्सदा ॥ प्रत्यंगिरानिर्दृ० स्वानियन्त्रान्यासिवनालिव प्रत्यंगिरानदात्र्या यामदायाग्मवनीशिवा ॥
पैलाक्षद्रन्नसाग्मोविनकुवास्मिंप्रकाशिता । नवत्यर्क्ष समान्धानासर्वपापनिसूदनी ॥ स्वविद्युसन
मध्यस्था कालीकालान्तकान्तिका । यक्षाविघ्नमध्यस्था कालीकालान्तकान्तिका ॥ यक्षाविघ्नमनध्ये स्थिते

लाख्याद्भुतडामना ॥ ध्याये कल्याणकालाग्निलक्षप्रतिमसीघणां । कालालिकाकिलादीनां निसकान्तिसूर्सेन
वां ॥ यडर्डुजामकवीनां नत्रप्रिनयदसूनां । महाभ्रकृसनानूदां पाप्रवन्नागमाविलीं ॥ वाणनूक्ष नूदरों तांव
सानूषिनलं यदां । महादन्त्रां महासीनां कायनानूननि० स्तना ॥ वदविधीयन्दुनाश । हस्माख्वाखादमर्द्दन ।
विकयत्स्वनमानां अलिवान प्रनर्द्दनं सुष्कांगुष्यानननां यनां ॥ वक्ष्यदाडिमपूष्यासां कूंकुमादकसन्नि
सां ॥ जिनार्द्ध डलक प्रख्यां कर्वणे विकयस्तदा ॥ सूर्स्यनेत्रायूषप्रख्यांस्मरे मनकलायमां । जलनदनसद्य
शां दादकलाकलाकलायनां ॥ उब्राट धूमसदृशां मानलकृष्णपिंगलां । आभूत्यादकर्दूननां मादनमु
कपित्थवन ॥ काककोकिलवर्ण्णसंमलायार्थ विविशनयं । विवकारमवोडनूवां पावकावृद्दिसंनिशां ॥ स्व
गन्धपूर्वन्त्रयासां मातृगुढन्नू रपिणीं । स्ताद्यनयवनां ध्याय यथाविद्यामलिंशिवां ॥ सूक्ष्मुपर्गनूम
तां २ ता १

श्री

६१

रुवाच उद्धवीं कृष्णादेवी॥ तत्राश्च उलकपद्मं कवादभिकसलम॥ वकुर्दविसमंगुस्त्र ॐ ज्ञानजवि
स्मृथिनं॥ तत्र मध्य यजर्देवीं पूर्वोक्तध्यानगारिकिनी। नानावस्तुपदार्थैश्च नानासवविक्षणमलं॥ ना
नागन्धसुगन्धैश्च नानापुष्पगणैर्नृपि। नानाधूपवर्धैश्चित्रै नानाबाद्यनवेस्तथा॥ पथा किस्रवनाप्रज्ञा
पञ्चाग्नमसमावयं। यथाविनूकैकं तु वंदी नकार्यं धनावृत॥ वीनानलं तु शक्तयाग्रेथा कम्मानु
नयनः॥ पूर्वंवदं यथाब्राह्मासंस्कारार्थं तथाग्रच॥ कृत्वा ग्रादन्मदानान्तमथान्यद्वासमादितः॥
त्रयं कृत्वानतः पूर्वं प्रवर्द्धं विजानतः॥ गुविदकं बीनावानाहितं। मर्दनं तु सांजलिकं ब्राकेयू
थ्यकयांचयं॥ एकवीनामदाया। नमूत्रांगादिविवर्जितं। यश्चिदग्निसमीयन्तु दीकर्थं सर्वं वधथा॥
त्रवस्य दीकयदनपश्चाल ममलि धवयं॥ स्त्रिमिकीज्ञनक्रानीयश्चात्साधनमावरतं॥ उलमस्तुत

मा२ · शि३ शिरोनुर्द्धं सनन्दि २ गत्वा गिरिवरो धानं सर्वदृवविन

संयुक्तं दानाकादग्निमध्यतः॥ समूदनिमहालक्ष्मीसाधकोद्धुहरतत्रतं॥ तयासार्द्धं ब्रजस्तावैयगदवा
कवंकिला। तत्कजायनसरूरुग्यानालंतस्य सिद्धति॥ महामलायमन्विरुं लदाक्रयादियविधिः॥
गत्वायितयतं सीमप्रग्नक्षगवमूलमं॥ त्वालंकृतं प्रसन्नात्मा वदिस्तं कारयेत्सदा। तत्स्थानं रत्न
वासीजयदिव्यामसीनवरु॥ गतोद्यानादवदवीसमागक्षकिस्त्रतं। तासामर्थं प्रदानर्थं स्त्रिवाव
मांममात्मनः॥ मतत्राः सिद्धिदाः सर्वसाधकायमहात्मने। अमूनं ववियानं नवमालं साधयेत्सदा॥
मत्स्यकंलधदिग्यागवदिस्तं गवमालरुग॥ ततउलिखतं किप्रवतालध्यानदर्शनं॥ वज्राद्वदासस
हनं मूक्तादास्यं ब्रवीत्यसो। किमाक्रनीत्मिवीनद्र बुद्धि किंकरवानितं॥ यत्र विश्रांतं सर्वकानिकं
चित्रारत्नान्यनेकानि गृह्यतां मनसीप्सितं॥ तु क्रीस्तलानकिं विद्धे कामयन्तसमादितः॥ दत्वानस्वा

यन्नागहवो२

श्री
८२

दयेद्देवीं निर्विकल्पेन चेतसा । ब्रह्मापूर्वं ततो मन्त्री मांसस्यास्य प्रदक्षिणां ॥ सा निमा दिव्यलोर्य्यूर्कामदाव
लयनाक्रमः ॥ अक्षयः कामगामी व्रजेन्निर्वाणमाप्नुयात् ॥ अजप्राकृतेन सर्व्वं समान्यसाधनं सदा ।
पूर्वोक्तदेवदेवीगणात्वात्म मानवान्विके ॥ यदा मनसि यासौ नन्दत्व वत्साधयथ्य वलां त्रके तन्त्रयंकृत
मिदं गदितं यथार्थवदेव्याविधानमखिलागमसारकं । सिद्धिप्रदं गुह्यं नदस्यकं मंदिवान्यतत्र
त्वं गिनाविधिस्तुनन्दगुणासितामं ॥ ॥ इति श्रीदेवक्रमकसिवि आपीठ गिनस्कं दजयहृदयाम
ले यतुर्विंशतिसाहस्र्यतनोयमध्ये ब्रह्मे गिनाविधिर्न्नवमः पटलः ॥ ॥ ७ ॥ ॥ श्रीदेव उवा
च ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि विधानमिदमनुत्तमं । सर्वसिद्धिप्रदं सारं नाम्ना त्रैलोक्यसाधनं ॥ यत्र म
न्त्रन्यासकरणं कृत्वा सर्वार्थदायकं । त्रैलोक्यगिना महाकाली सर्वसंपत्प्रदायिका ॥ मन्त्रदानविकार ८२

नी सर्वमन्त्रेश्वरी परा । गलापिन्दु वनं सीमनाज्ञो विप्रासमूद्वनं ॥ वीथ्याप्रवुचेन सदामाक्षंया
प्रकोसप्रकं । प्राग्दत्तमन्त्रमुक्तं पवनं पुरस्कृतं ॥ नानदा प्राक्पूर्वं दन्तसयुग्मं मयोक्तं
गाम्नि मन्त्रि सहितं पुनः द्वीर्घयुगद्वयं ॥ द्वितीयं केवलं तु यावत्तत्काले नवमं ॥ कालदित्त
संयुक्तदसौ त्रिलवन्तसुविन्दं ॥ पदं मन्द्रिधा कार्य सामकं वलमूर्द्धनं । वह्निवाणूस गुह्यमुदूवे
केवलं पूनः ॥ निखध्ये यद्वसाध्यस्कं वह्निविन्दुविभूषितं । मूरवदानूणपाक्रान्तं वह्निस्कं गलन्धनं ॥
सामकं वलमुद्धृत्य पदमन्त्रद्विधा कृतं । प्रथमं केवलं तु यावद्वह्नि केवलमुद्धनं ॥ यानि पूर्वं सन्त्रमस्कं य
वमाद्यं सदानूनं । पवनस्कं स्नगानिकान्तां वेवसदानणं ॥ तमेव वह्नि संदीप्त प्रणवं ॥ नवविभूषि
तं । प्रुकं केवलमुद्धृत्य च वृतं त्रिलवांकितं ॥ उकुनं वनूनान्तरं अग्निवन्यसमन्वितं । चायामध्येकेव

श्री.
२३
ततस्तथा वर्णं केवलं पुनः ॥ तदन्ते वायुसंयुक्तं मुखवदानुलयायुतं ॥ योनिपूर्वं सचतुर्थं वह्निकृत्संयु
क्तं ततः ॥ स्तु केवलमुच्चत्य वर्णं त्रिस्वरांकितं ॥ दन्तुरं वर्णं ततः अग्निवर्ण समन्वितं । कूर्सं केव
लमुच्चत्य पूर्वं दिस्वरांकितं ॥ वह्निकेवलितं तथा सर्वसंपूर्णं पुनः । वस्तु सान्तस्थितं कार्यं तं मु
खवदानुण मायुतं ॥ वस्तु केवलमवस्था निर्मं धैवाकूलोदरं । दन्तुरं त्रिस्वराक्रान्तं योनिपूर्वं सवि
न्दुकं ॥ ग्रंथी दानुणा मुक्ते वर्णान्ते तु केवलं । वायुकेवलमुच्चत्य यदनन्त द्विधा कृतं ॥ दन्तमग्नि
उं वर्णं यथिलं विद्विनिशि मितं । कुण्डलं वह्नियुक्तं च कालान्तं सविन्दुकं ॥ पुनः कुण्डलमवस्तु वह्नि
कं तत्क्रियांकितं । विन्दुनालं कला पुनः कुण्डलमुद्धरेत् ॥ वह्निकालाग्निसंयुक्तं विन्दुप्रवसम्बि
तं । पुनः कुण्डलं वस्तु श्रीमिथसं समुद्धरेत् ॥ सविसर्ग महावीजं द्वियादि विसमुद्धरेत् । ताव
२३

वह्निसमायुक्तं विसर्गेन समन्वितं । श्रीमगं पदमन्द्विधा कृतं ॥ नमस्कारान्तसहितं म
न्त्रं मन्त्रप्रकाशनं । सर्वसत्वप्रदारवाक्त नान्नाप्र संगिवा लता ॥ महापापप्रशमनी ब्रह्मवीनाप्रवीच्च वा
न । सर्वसंपत्प्रदा रवाठा । दत्ता यत्नात् विश्वं ब्राह्मणोः पवित्रितं ॥ कामना यिमहादेवि नसयाय नालि
पतं ॥ लिंगाद्यादिका पायां तु न दायि तमा लता ॥ गुह्यं तं स्मरणाद् देवि त्रिवादि अर्थ वगवी । यत्नय
तुष्ट दलनी पत्रयन्तुभ्रकणी ॥ पत्र शिवा न समनी पत्र द्वकालेनाशनी । चतुर्व्यध्य क वा विद्या मन्त्राणा
मपियायन्तं ॥ किमन्यत्कथयिष्यामि पन्नासनार्चितं । नवात्या सदृशी विद्या महापातकनाशनी ॥
विद्यां गीयवरमस्मानि दितन्त्र कथयामि च । यत्त्वं देवि यदर्थाय सूत्रं कथयन्त्र दोलम ॥ यावत्कालं तु वन्द्या
दिव्यदिव्यस्य सूत्रं । तत्र मध्ये न्यसद्देवी श्रीमां मन्त्र प्रकर्णी ॥ कालानलोपूतन्तिसंब्रह्माणु वं ला

श्री
२४

अता।नदिकयकानविर्गांमहादिं हृतमखला॥कयनीनदनिर्ग्यादिध्यानवावी द्नासदा।गक्षध्वजाधून
संस्थाल्पानासरुवलोर्हृतिं॥ननाद्रभ्वनिजमूरवां नडितुको ग्रायूनप्रसा।सिंदस्त्रवनवक्त्राणिसुयस्पाविं
कयेसदा॥स्वगुरुकाकोटवांक्षी गंरुयास्यापिरुयानका।काककोकिलकालालिदनवकण्ठनिसायना॥दी
र्घकर्णी दीर्घदंष्ट्रा दीर्घजिह्वाक्षवलम्बिनी।प्रकाशघनजुआदामायववक्त्रा मदानवा॥सदासुधमवा
दीर्घा विश्वनूपा विविक्तयं।कपालखट्वांगधर्यासी [illegible]॥ नवमुण्डोपशो
लिना॥द्रदवजधवावीज्ञा स्वक्ष्मवहानिकाग्रगा।तुंवृवीनावाधवरहागजवर्मकवाग्रगा॥स्थूलदक
धरासीमां ध्यासाहृद्धालिनाशयं।उदवाता नसनंधुदवदयां हृत्ना दनी॥सर्ववीशापवावेलप
स्थाला पनिप्रजयं॥मदामांसा संदेदिवि स्तुनग्रेम्मीनसंरुवे॥पिणिनेर्वक्रसिद्दवेः पक्वे नाम्नेश्व २४

प्रजयं।स्वनामश्रनना लादिनी धूनक्षासवादिनि॥सनर्ध्यदिवदवदनीनानाश्वक्रगवश्रूपनेः।
सायिकाणरवुवर्धादिकके र्वनाविद्वेस्त्रथा॥सप्रजयस्तूनगानां विलगाणु विवर्जिताः।पश्वा
दामंग्रकर्वीजमांसेजंगिलज्ञाद्भवेः॥दत्वापूर्णाङ्कनं पश्चाललिखं दविग्रवगेयं।सुविनीतंवद्धन
र्उवीनावारननंसदा॥प्रध्यांक्रियोम्यदेवंन्वकंरुस्तानमकानयं।नयसूर्वक्रया।गनागम्पंतंदा
धायंगुनूः॥नतास्त्रिवयरस्राग्वसर्वनाजायवारवोः।लक्षाङ्गःसाधकवनःपश्चात्साधनमारुं
॥गिर्यन्त्रवानदीर्मांवक्रमावासविधिकमः।कदायविन्ध्यप्रयनः कलाधनादिका कलां॥विद्रुम
दण्डसंकाशांविकयंवज्ररुदकीं।कन्मध्यगजयमन्त्रं नक्षे आन्मन्यवस्थितः॥लकात्रयं मदेसा
गजाङ्कयातनकूष्मांड्सं।दणाजिननताविद्भ्म मध्यादवीरुयानका॥समूदनिमदादविनयास्

श्री

र्द्धं त्रुअं दसौ ॥ तल्लुजकास्कंउसदासाधकत्रीरुविस्यानि स्युधगत्वामिनिवृष्ठ विवरं यत्रविरूर्न ॥
कत्रक्षू वतुर्दस्या मद्दायात्र मूपाधिनः। कालयदु क्रिकृष्ठं ङ अरुयालउसाधका ॥ उस्मुलूं
२१ मृनसंयूक्तं यावदस्प्रसदस्त्रकं। नदागु कायकस्तुमिं सर्जेलवनकाननं ॥ निर्गस्तुकिनः २१
कालाग्नी नूदासामभावनो। नानानृपधवाः सर्वासिर्वरुवणमुखिनः॥ मल जरगामिन्यः
थातउगाद्वसनाः सदा ॥ विधूवंशप्रालिसंपादाः योनान्नुनय योषवाः ॥ प्रलमोर्वपनानास्का
स्माधकस्यायगा भृत्य। विज्ञायप्यात्कितंसीताः सावकदेववर्जितः ॥ प्रक्कादिवीरतास्थगपामालं
लागसागरं। सदास्माकं रमस्यातु यावदत्तुमिसंपूर्व ॥ त्वमर्द्धिगणउलीगुध्वसात्विकयन
मूलमं। पिवत्वनत्रवीरतुद्भ्यस्ताच्यमूवाकिला ॥ एवंश्रेत्वानमस्कासांसार्धं नतविज्ञत्तानाः।

व

१

मद्दाकिन्द्रतिसंयुक्ता विमानैः कांचनैस्थिनः। कत्रार्वयित्वा दवतुं द्रादकगं मदंम्बरं ॥ पीत्वा तुस
त्विकं यानं रमदावतुमानवं। कल्पावसानेस्मृत्वविज्ञनामेश्वरं नतूं ॥ प्रथमलापसं सिद्धपूर्वं
वङ्गिनियाजयः। पूर्ववलिङ्गिमात्रानिविनगयोनविधीयत ॥ कृत्या त्यादनमत्यूमं गलू वीरंतुवन्दि
तामिदत्वा पित्वनं सीमंध्यां नसं सा नसंस्कृतः॥ मदागृलाहूकं गुरुक्रदिग्विजार्थविकल्पयः। पसुपि
गुत्रयस्मानितस्थवप्रविलवयः ॥ मध्यनूगुहूकं दत्वा मदानैनूयवीनकं। मदागुत्तुयनिस्याग्नी
गवनिर्लत्युषितं ॥ विकामिनिश्चयथनमध्यकृतार्थैः गवयध्वनः। उद्वेर्मर्त्रीज्ञदेलउमदामानं
कदूर्यर्कं ॥ गोकं यावत्रादलावल्यं यनेसर्वमदिनी। द्वितीयदिग्विदिग्दाक्षाकीलादलनवीमहानू ॥
विभूतिर्यानिर्याबालनीयसं प्रवलतैः। ततान्निमध्यात्सदसाध्यानवृपासयानका॥ समुदतिमद

श्री कृत्वा विदार्यास्यं संस्थैवं । वदत्येवं साधकेन्द्र किं कार्यं विकथां मिश्र ॥ चूर्णयामि भवानृस्मां समयामि म
८४ दार्णवान् । दत्त्वयामथ पातालं मक्रां संचूर्णयामि किं ॥ मर्त्यामि मनदंका पाश्रम वा कालमेव वा केन्द्रं न्द्रम
मन्त्रं वा वायुमग्निमथापि वा ॥ वदत्त्वा कान्तयग्ना नाम्नाः किं नाशयामदं । ब्रह्माण मानयाम्यवदं किं कव
वामित ॥ किमर्थमदनाक्रूनावदवी नन्द्रनिर्दयं । मनसः स्थाः प्रकल्पथं यथा मनसि यावित ॥ न्दविप्र ८७
नसां सर्व साधकायं प्रयच्छति । एवं कृत्वा मदाशिष्य यथा वत्स प्रकाशिता ॥ असाधि नामदा विद्या सर्वसौस
त्वदास्मृता एवं मन्त्रायि संसाम्य पवनकानिदन्दनी ॥ पवासिवाव दमनी सकृत्वं संस्मृत्य सृदवि सर्का
मतनयादवी स्मृत्वा श्रीसाम्य दास्मृता ॥ वस्त्रधानाप्रयागनन्दादन्ताक विवृर्णनाः । धनधान्यप्रदा द्या
साधकस्य महात्मनः ॥ कन्दवज्रा विनिर्याता नम्निद्यादगसंयुता । कालसौरी मदाधानाविद्यूदघ्नात

यागता ॥ यात यत्सिद्धकं दानिद विनात्म्यत्र संगयः । एवं विधा सामदायं कलाभाजगसंयुता ॥ आप्याय
लिविश्वसम्मनसंजीवनी यदा । कामवज्रा विकाशन नतधापा । कौस्तम न्तु ॥ वसीकवा तिसकलंजग
देत द्धरावन । वातवज्रान्दनगता द्रमद्रु मनयागतः ॥ वालयत्पर्वताग्रस्था नाः । कियूनः गत्र वादिनी । व
ऋयातनिसां वौद्रा कालवक्रादिना पदा ॥ मानयदृथूसंधानं मीक्ष्म संखसमोत्वणा । गाकियूथिवगाकर्थत्व
सावदुवनादिना ॥ खसावदासा क्रिस वेदुवना वृ रत्नादिना । विकयित्वासर्वकुवी दवदवी कृत्तादवी ॥
दकुलदवदवश्या सिद्धिप्रयांगिय गुरुः । साधयं निरिकाम्पालि वित्रस्थानी दयानिव ॥ यथादेवी सदज्ञानं
ब्रह्मत्याग वृक्षाविली । यथा सानन्त्रवक्रा गीयथाल कौशवीयता ॥ सदज्ञानमानास्तान्तदव दत प्रवाकिंत ॥
प्रत्यगिनाम्नूनवेतः सर्वसिद्धिप्रदं गुरुं । यथार्थमस्तवारवार्तं किंस्तुयः यत्रिदृदृसि ॥ ॥ श्रीति

श्री ७

ग्रन्थप्रथमग्रन्थसर्वश्रीमच्छ्रीमत्यां सिवानिसिदशमः पटलः ॥ ॥ ७ ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ देवदेव महा
वादा सर्वकारणवन्दित ॥ त्रिस्रोतं प्रथनसामान्यं कथ्यतां नुग्रहं कुरु ॥ भैरव उवाच ॥ देवी सदाशिवं नमालि
वादा सर्वकारणवन्दितः ॥ त्रिस्रोतं प्रथनसामान्यं कस्मान्नु ग्रहकत्यव ॥ भैरवश्च गम्भीरदेवी सदाशिवं नमालि
मा तथा लकम्बरीनाथ सदाशिवं नमोऽस्तु ते ॥ श्रुति माय बमगान नानान्यादिप्रसादनः । यथा नदस्य
याग नयूकासाधनसंयुतः ॥ प्रसादाद्देवदेवस्य बुद्धिमत्रिपूजनादिक । एवमाकर्ण्य देवेशा श्रागम्य पंचा
मनोवदं ॥ विकाम्बवीर्य सद्भावं प्रकाश्य कालिनीकुले । महाकालिकुलानन्दः साध्यतां सम्यगच्छ ॥ ॥
श्रीसंवर्त्तवाच ॥ श्रुत्वा यत्नेन वागानि यथा दशवादिकम्नया । महानदस्य पंचमप्रकाशं कृपया कानेकौक
लादावशकवर्णकावतनुविलायकं । विधानं मदनमत्युं श्रुत्वा पश्चा नरस्य कर्णं ॥ कालिद्रः समूहनथन
ॐ स्वपट्टवयाधनः । सर्वसाराग्वदसार मदाभाया प्रसन्नकथा ॥ दर्शाविधानमण्डलं गत्वा संकथना ८१

श्री

भूता । यनिःस्पर्श्लन्यगाकुस्य प्रवस्या स्वयगालिनः ॥ निलपरकस्य मुत्रस्य प्रमत्तं नैर्वर्जितस्य च । व्यायक
स्यय पानन्दविप्रहासेरवान्मनः ॥ यदा लासविकासाधासा केनावीर्य रूपिणी । सदाश्रमन्ति नवविका
सदाश्रविस्तुमालिनी ॥ सदाश्रगक्तिवक्रेशी सदाशाघानसूचना । सदाश्रयिस्तु मथनी स्मर्त्तिलकाविना
जिता ॥ पंचपानमहान्तसदाश्रया महीषणा । यचनत्वविकासाद्यायचवरत्नेश्वरेश्वरी ॥ यं यत्पदक
नीलामायवक्त्रे धिविपाटनी । पवार्थदायवदनी नामकीकुलमालिनी ॥ वैदसम्यकसनान्तागसद
आकवसासुना । मनेश्वरीमनानन्दावस्तुकायालिकालिका ॥ वकुर्जविन्विखरदनवक्रासाक्रमयो
गतः ॥ यनाप्रथमगर्कोल्लासोल्लासानन्दनिर्भरा ॥ सर्वप्रपंचवन्दिता निस्कन्नगानिनाकुला । ततः प
श्चात्त्रयणत्रिशक्तिमनिमण्डिता ॥ स्वर्वार्हतत्रयं तत्रं ॐ ह्रां ह्रीं नक्रियान्मकं । निर्द्विशागस्थि

श्री ७८

तं यस्मा॰ ज्ञानासि कं तु किंचन ॥ तदा वश्यन्ति न्यासां गीता देवी कुलेश्वरी । ॐ ह्रां ज्ञान दयाद्रिका
विविक्ता मध्यमा दिसा ॥ वागुदत्तिसूत्रं गानि तस्या व्यक्ति प्ररुदत ॥ ॐ ह्रां ज्ञान क्रियाद्रिका यदा स
वयनाकवा ॥ विरवनत्वमिवाय न्नाक्षा टारबावेरवी दिसा । यदा वतुर्ल्के संघट्ट पूर्ववीर्यकिलाक वं ॥ ७८
प्रकाशानन्दकं चक्र वनिता निविवियित्रिं । मुत्रसानूसम्भसानूसकत्र व तु वकस्य कं ॥ कत्र त्रयं त्रय
स्यानकस्य नित्यं विवाजते । सख्या मकत वं व्योम व्याप्ति कत्र विरहते ॥ त्रवं कत्र व कत्रस्या वी
गत्रवां कथं यदा । कृदा विकृं कतं यक्रीं मन्त्रारव्यमनल धूनि ॥ सन्त्रा कतं सं [illegible] दं सदछ्रं वम्भि
विवाच्यं सदभ्रन्नविवाजितं ॥ सदभ्रकालवक्री ना सांविसृति पृथक् पृथक् । यं व भाग लितं
कत्र यं वस्थानं निपातितं ॥ यं वार्थक्दवा कदं यं व नत्रे श्वयं श्वरं । तं (१ नविमालिन । २१ मनु

४२ सदभ्रनविमालितं

मकलं धा तं मालीयूकरु कावं । तस्या ध्यानमदं वक्ष्ये [illegible] नवसांविनि ॥ गत्वा पितृवनसीमं मा त्व
गदमथा पिवा । गुरुं गदमदर्शानि दृतियुक्ता॰ प्रसन्नधी॰ ॥ स्वालं कृतां तु तां शलावन्दना गुनूयद्भि
तां । यलालिकनितो धौतु कोसयक्तां तु भालकौ ॥ विद्राअभ्यालकं कत्र कृतं चतनूमध्यम । कलंग
क्र मदागवां मूरवनतनूमध्यम ॥ तद्व कागं तत॰ कृत्वा पुन॰ कृत्वा स्वबक्रागं । पात्रं निन्यय लेन
मशल्यां बूविमित्रितं ॥ तेनार्घ्य पात्रं कृत्वा ति सर्व सिद्धिफलप्रदं । तता यजेन्महादेवीं मातृकामे कु
मातनं ॥ अवक्ष्य तूर्कूलानि ता वा नयुदस्थित॰ । प्रक्षेपे न्मातृकां मन्त्री वर्णसिद्धिकयून॰ सतान ॥ सं
पूअगं ध पूष्पाद्यै नानेवल्यापदानकै॰ । तत॰ सनूद्ध त द्विर्धा मतयक्रा श्वरीं यतां ॥ तानकां पर्वमू
द्रल मदानानायतां ततः । पूनू वं दसमूद्ध त्यमूनवदानतायामूतं ॥ द्वितीयार्घं स्वत्रयत जूर्ध्वमूस

श्री ९९

लसंस्थितं । वायुं प्रणवसंयुक्तं गगनेनाभिनन्दितं ॥ वरुणाकं वकेदरं वह्नित्रिस्वरलांछितं । द
शार्णं पदमन्तरद्दिं सर्वकामफलावहं ॥ द्विजिह्वं वरुणारूढं शक्रं त्रिस्वरलांछितं । पंचमाद्यं स्वरू
पत्रायूनूषं श्रीनिधिस्थितं । गगनेनाद्यं त्रिविद्याद्यं पदं पंचार्णमूलकं । द्वितीयं कालिकिं वतउन्
नीयं गृहनूसांप्रतं ॥ द्विजिह्वं वरुणारूढं कृशक्रान्तमस्तकं । शक्रमेकगसंयुक्तं जिह्वलं त्रिस्व
रांकितं ॥ दन्तं वरुणसंवरप्रणवनाभिशीकितं । वायाद्यं केवलं दद्यं वह्नित्रिस्वरभूषणं ॥ षष्ठ
वर्णं पदमुद्दिष्टं सर्वसिद्धिदलक्षणं । प्रकाशयस्यान्तमुद्धृत्य मदासीदसमन्वितं ॥ चतुर्थमन्तिकं
वायंतं चतुर्थद्विकनं पदं । पूनर्षकेवलं दद्याद्दन्तसदानेनयान्वितं ॥ आद्यमध्यं पदस्याद्यं द्वि
तीयं गन्धरूपकं । कालाद्यं मादनाक्रान्तं शामाद्यं केवलं ददेत् । अन्त्यत्रिस्वरसंस्थितं सप्तार्णं ९९

पंचमं पदं । ॐ चन्द्रं केवलमुद्धृत्य पूर्वं वकवादनं ॥ प्रणवेन समायुक्तं वायाद्यं केवलं ददेत् ।
दवाद्यं त्रिस्वरांकितं स्यात् शब्दमुत्कीर्तनं पदं ॥ पूनर्वरुणमुद्धृत्य त्रिस्वरांकिमदावलं । वरुणाकं व
कदूरं मुखदानेनयान्वितं ॥ निषधं पंचमाधिस्थं यानिमूर्द्ध त्रिबिन्दुयुक्तं । सप्तमं पदमन्तद्धिव
उनेकनसंयुतं ॥ यानिमूर्द्धं द्विस्वरांकं शक्रं केवलमुद्धृतं । गगनेन वह्निसंचरं द्विस्वराक्रान्त
मस्तकं । अनन्तं केवलं दद्यात्त्रिषष्ठं द्विस्वरान्वितं । पंचार्णमष्टमं ह्रूं यं पदमनन्मदार्थदं ॥ पून
र्वर्णं द्वयं मूर्द्धं पदस्यास्य समुद्धृतं । निषधं त्रिस्वराक्रान्तं अनन्तं मध्यसंस्थितं ॥ वायाद्यं केवलं
दद्यं निषधं त्रिस्वरांकितं । षट्कर्णस्यान्नवमं पदमनन्मदावलं ॥ चतुर्थं दन्तमुद्धृत्य मूनव
दानेनयान्वितं । अनन्तं वनिषधं वाग्रस्थं यं नाविवित्रिनी ॥ प्रवर्णं दशमं च्लेयं पदमेसूल

मालमं । पूर्ववत् केवलं दयं दत्वं द्वित्वनस्थमं ॥ कालाग्नेस्वराकं वह्निके वलमुद्ध यं ।
श्री वर्तुलं त्रिस्वयायनं यं वार्णं यदमूलमं ॥ अकादनं नवारव्यानं यथा यत्न दुनस्थमं । पूर्ववत्केव
१०० लं दयं दत्वं द्वित्वनसंयुतं ॥ वर्तुलानं कालवृत्तं तं नमवधिस्वरांकितं । निषेधकेवलं दयं पा
लाग्रं यवविन्दुयुक्तं ॥ पुनःकालं केवलं स्याद् वर्तुलं द्वित्वरांकितं । अनन्तं यनिषेधयं यदावधि १००
स्वरांकितो ॥ दत्वाकावं यादन्तं स्यात् यदमेतन्मतार्थदं । वक्तुस्कालमनादयं तलायाग्रं पुन
दत्वं ॥ अग्रे मन्त्रसमाचरेत् कालं श्रीनिधिसंयुतं । कालं त्रित्वनमृदं नि यवार्णं यदमूलनं ॥
तयादनं निदं सिद्धे लाक्षाकर्षकानकं । पूर्ववत्पुनर्वृत्तं प्राणं द्वित्वस्थावितं ॥ तृतीयाग्रं पुनर्द
यं अग्रे मन्त्रसमर्दकं । वर्तुलानं ववर्तुलं यित्तुलं संयुतं ॥ वह्नि त्रिस्वनमृदं नि वर्ण वकनो

द्धयं । वह्निस्तनकं वह्निं वत्तं वचनं निवादनं ॥ विंदुनालं क्लिनं कान्तावायत्तु याग्निसंयुतं । पूर्वप्रमय
तदितं सीनमांकं वयं वधा ॥ मातृकाकानमेतद्वि यदं सर्वालमालमं । यत्तुर्दनं समारव्यानं तेलाकानं क
णाकरं ॥ यदस्यास्यैवया पूर्ववन्नीचोतत्र समुद्ध यं । दत्वं संतुकेवलं दयं यवान्द्र स्वान्तस्थितं ददं ॥ काल
अंकेवलं दयं वह्निं श्रीनिधिसंयुतं । वान्द्र यित्तु स्थितं दयं त्रिस्वरांत्रा कमूर्धजं ॥ सकाकानिदं द
यं यदपंचदलं प्रियं । अस्य पूर्ववर्णं कूर्मा पुनरयत्र दायवं ॥ वा कूनोदानं सविंदु वा तूलं यनि
षधकं । त्रिस्वनालं कानोत्तुयवार्णं यदमूलनं ॥ मातृणं यदमेतत्स्या द्राविलीवक्रनाविलं । प्राणं
विंदुसमायुक्तं अमृतं यनिषेधकं ॥ त्रिस्वनालं कानीनो त्रकानं यदमूलमं । सकादनं दवदविम
थप्राणप्रकाशकं ॥ गर्जतं दं दवर्वज्ञस्तं मूलवदावरणयावितं । दत्वं निषेधमवास्यं त्रिस्वनालं कानोत्तानं ॥

श्री
१०१

ॐ

मूर्वर्णमब्रदगंमपदमंतस्यकीर्तितं ।यर्णुदावनलयायुक्तं वर्दिकं केवलमुद्भवं ॥ पूर्वं त्रिस्वनसंयुक्तं
तुर्नीविसृंयदालमं ।अकरं यमणानिसर्वविश्वकमाकरं ॥ पुनः पर्णु सब्रणवदंसंकेवलमुद्भ्य
ग निर्यमंत्रिस्वनाक्रान्तं मूर्वर्णं विंशमंपदं ॥ वज्रकालसमक्षत्वादिजिह्वं दीर्घस्वरयुक्तं ।पुनर्विसर्ग १०१
संयुक्तं अकनैयदनुत्तमं ॥ गणेशाग्रे दीर्घयुक्तं दसं त्रिस्वनस्वभूषितं ।वक्तव्यं द्विधादर्यवज्रवर्ण
कार्विंशमं ॥ वायुर्णं त्रिस्वनाक्रान्तं वायाग्नं वह्निया जितं ।मूर्धदानूणवायुक्तं वायुर्णं केवलं पुनः ॥ अ
र्णं त्रिसर्गमूर्ध्वानि वज्रवर्णं यदालमं ।द्वाविंशति समाख्यातं सर्वदुःखवानकावनकं ॥ द्विजिह्वं सवि
सर्गं वद्विधादयस्तत्रावन ।पुनर्दीर्घसमायुक्तं दसं द्विस्वनस्वरं ॥ द्विधावर्णं द्वर्णं वर्णं मज्जकान
निर्दयपदं ।त्रयोविंशतिमं ॥ यण क्रुवंशनिकृन्तनं ।पुनर्वह्निपुटितं विन्दुबवनभूषितं ।पूनू

र्भा २

वज्रण॰

यंकेवलंदयं दसद्विस्वनवर्ह्निनं ।कालाग्रमब्रमाक्रान्तं वह्निं केवलमुद्भवं ॥ प्रणवाक्रान्तं पंयनाग्रंस
वज्रकं ।गुलाकंगजसंभूतं वायुर्णं वा कूर्मादनं ॥ अनन्तंयनिग्रर्थंयद्वौ त्रिस्वनविस्तुभितौ ।वर्णकाद
गसंयुक्तं यज्ञद्विंशतिमंपदं ॥ पूर्वंयाग्रं वक्त्रयादसंद्विस्वनस्वरूपणं ।दानवाविन्दुसंयुक्तं पुनः पू
र्वमुद्भवं ॥ अनन्तं दानूणाक्रान्तं वनूणान्तं यकेवलं ।निर्यं त्रिस्वनाक्रान्तं मज्जवर्णं पंयविंशमं ॥ यद
मनन्मदाशौर्यसख्यामलायतिद्विदं ।निर्यमपंचमान्त्रं दंवायाग्नं केवलं पुनः ॥ द्विभायदमिदं कार्यं
वज्रनकानस्वभूषितं ।षड्विंशतिकमंतद्विसर्वकामफलप्रदं ॥ पंचमाग्रवह्निपूरं श्रीकिधिस्वं ततः कु
नू ।वज्रकेवलमुद्भ्य द्विधावर्णं स्थितं कृतं ॥ वर्णसंख्या पूर्ववज्रसप्तविंशतिमंपदं ।द्विधादन्तं
सप्तमांकं पूनूर्यं केवलं ततः ॥ मूर्धदानलायायुक्तं केवलं दन्तमुद्भवं ।नालागतं मतासीमंमथा
तघोन्यादिमूर्धन्यशाक्रो त्रिस्वनभूषितं ॥ मज्जर्णमज्जलंज्ञेयमष्टाविंशतिमंपदं ।स्वरानवापञ्चकुत्पत्तद्धीयपुनरुक्तवेत ॥ १

श्री

१०२

तुवन्नत्रूपिता॥ वह्निर्वित्रसमायुक्ताथयिष्टा॥ सप्तव्ययुक्तायमा॥ यस्याम्त्रिस्वराक्रान्तवत्तूर्णान्तवकीव
लं॥ वायाग्नेकेवलं दयदत्तमर्मस्थितं पूनः॥ वायम क्रमसयुक्तं वह्निदयमथोचयेत॥ त्रिस्वरालंकृ
तौ तौ तु दशार्णयदमूलम।एवमनेत्रिंशंत्रिंशतिमं क्रमयवक्रतागवराबद॥ गलशाग्ने सप्तेण वेवा
क्रवत्तूर्णस्थितं। द्विस्वरालंकृतो मूर्धवह्नि त्रिस्वरत्रुयितं॥ अकारयदमेगद्वित्रिंशमं यनिकीर्ति
तं। कालंस्वत्रयतादयप्राणं द्विस्वरमलितं॥ तनेवमलितं वालं वह्नित्रिस्वरन्यमितं। अकारयदम १०२
नत्रित्रिंशमं यनिकीर्तितं॥ कालंस्वत्रयतदयप्राणंद्विस्वरमलितं। तनेवमलितं कालंवह्नित्रिस्व
रत्रयितं॥ एकत्रिंशतिमं क्रमयं चतुरर्णयदालमं। कृतुलानं वह्नियुतं प्राणं कालस्थितं युनः॥ द्वि
स्वरालं दत्तं कत्वादयं त्रिस्वरत्रयितं। द्वात्रिंशं अकारमिदं यदमयूलमालमं॥ मूर्खदावर्णयायुक्त

।वह्नि ~ वा२

कालं दत्तं सप्तमं। वत्तूर्णान्तं यतद्वयं त्रिस्वरमलितं॥ त्रयत्रिंशतिमं वर्णैश्चतुर्भिः युदमूलमं।
त्रियदेन समाक्रान्तं यानियूर्वं समन्वयं॥ मूर्खदानयायुक्तं युनः कालं मदंश्वनि। त्रिस्वरालं त्रिस्वरा
क्रान्तं चतुर्स्त्रिंशयदालमं॥ अकारं सर्ववालानां शाकिदयनमश्वनि। वात्तूर्णं वासमाक्रान्तं क्रमाय
दयस्थितं॥ त्रिस्वर्यत्रयितं वासंयवत्रिंशतिमयदं। त्रिवर्णविप्रितं अस्तं सर्वलक्षितनिरुदनं॥
वात्तूर्णं वैवबाङ्गवमूर्खदात्तूर्णयायुतौ। दत्तं त्रिस्वर्यत्रयितं अकारयनमं यदं॥ षट्त्रिंशलत्यदकद्वि
यनलंकवकीर्तितं। वायग्नं द्विस्वराक्रान्तं कालं नस्यस्थितं युनः॥ सप्तमाक्रान्तमर्धानि त्रीयाग्नंपू
नर्ददेत।अग्नंवमर्मस्थितं तस्त्रया कालश्राकिधसंस्थितं कान्तं त्रिस्वर्यत्रयितं चतुर्णयदमूलमं। सप्त
त्रिंशतिमं क्रमयं सर्वसंदर्शं तु कयं कनं॥ अस्मान्तं युनत्रूश्यं गणेशं वनियथकं। सप्तमाक्रान्तशि

श्री

१०३ नसं वायव्यं त्रिखनाकिनं ॥ स्कूत्रिंशति मं श्लोकं यद्यकारं पदमूलम् । आरंस दिखनाक्रान्तं वाक्यं अग्नि
पितृयितं ॥ दय त्रिखनसयूक्तं अकारं पदमूलं । चत्वारिंशतम कदीनं देवसम्यक् प्रकाशितं ॥ वनु
लं दिखनाक्रान्तं वायव्यं केवलं पुनः । वानूणं वायूसं नव सफ माक्राकं मस्वर्ग ॥ चत्वारिंशतिमं श्लो
यं अल्पं पदमिदं मद० । यानि मूर्द्धं दिखनाकं गक्रो केवलं मूर्द्धनं० ॥ कालं ग्रामिथिसं नव वाक्यं त्रि १०३
खनदृ्शितं । चत्वारिंशैकसदिनं वक्तुं वर्णं यदा लम् ॥ तृतीयाग्रं पूनर्दय मंथ मन्त्र स्थितं कृत्।
प्रणवं नस माक्रान्तं वायव्यं यत्र मंग्ध्वनि ॥ सफमाक्राकं मूर्द्धनि गलेन्द्रं पुनरूद्ध नं० । वदूनान्तं नास्ति
नं व वाक्यं त्रिखनमण्डितं ॥ षटक नयदमिदं द्वाचत्वारिंशमं स्कनं । पूनर्यन्तं केवलं स्था० वर्गं दि
खनदृ्शितं ॥ यानि मूर्द्धं वयक्षाय्रं नं नव प्रविलां स्थितं । गक्रो निषधं वकता त्रिखनाक्राकमो

लिनो । त्रिचत्वारिंशमं श्लोकं षडर्णं यदमूलम् ॥ वायव्यं कालं पूरूवं गूलं त्रिनयमूर्द्धनं० । मदवाम
लिनो । त्रिचत्वारिंशमं श्लोकं षडर्णं यदमूलम् ॥ वायव्यं कालं पूरूवं गूलं त्रिनयमूर्द्धनं० । मदवाम
नृनसं नव यानि मूर्द्धं चक्रं वलं ॥ वाक्यं दिखनमूर्द्धनि गक्रो यं वनिषधकं । त्रिखनालं छलो नो तु व
खर्णं यदमूलम् ॥ चतुश्चत्वारिंशातिमं तवो रथातं मथार्थनः । कालाग्रमक्षमाक्रान्तं वाक्यं केवल
मूर्द्धनं० ॥ वानूनं सफमाक्राकं नं दर्कनं यपिलिनं । वाक्यं त्रितूर्य मूर्द्धनि चत्वारिंशसयवक्रं ॥ यं
वार्णं यदम दाक्षमदाश्वेन वसिद्धिदं । तृतीया ग्रं नथामद्य मन्त्र स्थं यनमंग्ध्वनि ॥ पूनस्नम वदूगलं
किंतं लं सफमाकिनं । वनूनस्थं नदाग्रं यक्ष वोलं त्रिखनाकिनं ॥ षटकनं यदं श्लोकं यं षट्चत्वारिंश
मं मया पूनः कालं नथा दन्तं मूरवदानणयान्वितं ॥ कालाग्रं केवलं स्थया वाक्यं कालानलस्थितं ।
वदु त्रिसूर्य मूर्द्धनि चत्वारिंशसप्तकनं ॥ यदार्णं यदमनु द्विसवसिद्धि प्रदं मद० । कालाग्रं क्रो

श्री
१०४ कालं केवलमूहूत्यदन्तं दिस्वनयाजितं । पूनवेन यदं दत्वासदृस्कं यानिमूर्द्धकं ॥ पंचमाद्यं दि
स्वनांकं निषधं नहिकृतं पूनः ॥ कालाद्यंतुवनंगचमंद्यं त्रिस्वनहारितं ॥ दशाकनं वत्वाधिकंच
लोविंशंयदालमं अमृतवाङ्मनं० हृत्यावत्रूणस्कं कृशानूजं ॥ वायूश्रुणवसयूक्तं गगनांशं त्रिस्वन १०४
दन्तं । सयंववित्रूकं मघंदन्तं सफस्वनस्थितं ॥ निषधं केवलं दयन्त वायाद्यस्थितं पूनः ॥ यानिवृद्धं
पूनर्द्धयं वाक्षं त्रिस्वनत्राषितं ॥ द्वादशाकेनमंत्रद्वि सर्वसिद्धिफलप्रदं । एकानयं वाणकिमं यदमे
नद्रदाहृतं ॥ द्विजिक्रमं कृशाक्रान्तं वत्रूणस्थं मदन्यचि । शक्रमेकृगसयूक्तं पूननाद्यनितं कृशा
॥ शक्रं त्रिस्वर्य्यमन्त्रनिं यचमाद्यं वकेवलं । वत्रूणं त्रिस्वनाक्रान्तं गगनं वह्निसंस्थितं ॥ दससकमन्त्र
वर्निअक्षार्द्धं यदनूलमं । पंचाणमसदाक्षयं सर्वसम्पत्सुखावहं ॥ वकुस्कलं त्रिधादयं कायवं
ध्रु २

क्रियूदं नथा । विन्दुं उन्वनसंयूक्तं पंचधासीनमं कूशं ॥ एकादशाकनं दीर्घं त्रकवंवाणमं यदा । वायाद्यं
केवलंस्तृयावायद्यं द्विस्वनान्वितं ॥ कालं पूनः केवलं स्या० दन्तं दिस्वनसासूनं । निषधं केवलं दयं
वाक्षं दिस्वनमौलिनं ॥ निषधं यचमाद्यस्कं वक्षान्तरं मदावलं । नतीयाद्यं केवलिन याक्षं कालं च
शांकूशं ॥ वत्रूणं केवलंस्तृयानिषधं केवलं पूनः । वायाद्यं वेववायं वधिस्तुस्थं सफमांकितं ॥ दशान्तं
यदमनहिद्धिवंचासमसंक्रितं । पूनः कालं केवलं स्या० दन्तं दिस्वनमौलिनं ॥ कूक्तुलं सफनांकंच
यानिद्धवंसायिस्तुतं । अकाशनादनं मूर्द्धकिं वलवह्निजं पूनः ॥ नमंकूशनसंयूक्तं वत्रूणं वनिषधं
नं । त्रिस्वनाक्रान्तमन्त्रनिं यदमक्षाकनंगुरुं ॥ लुपंवाणमम्मनद्वि सर्वमंत्रायकाधिकं । दन्तं निषधव
वर्नि वह्निसाकूर्या न्मदन्यचि ॥ वकुनर्द्धं यदंवन०वकुध्यंवाणमंप्रिय । मदाक्रोधं नथामम्मकालं

श्री
१०३

सर्वसंयद्धसिद्धिदं । द्विजि
श्रीकिथिसयूक । कानेउिस्तर्यक्ष्न्निवकुरर्न्लयदालम ॥ यवयवागमंक्रुयसर्वसंयद्धसिद्धिदं । द्विजि
श्रीकिथिसयूक । कान्कउिस्तर्यक्ष्न्निवकुरर्न्लयदालम ॥ यवयवागमंक्रूयसर्वसंयद्धसिद्धिदं । द्विजि
क्षंवाय्ययिज्ञीरूनं समूवर्ष ॥ गक्रमक्रूगसंयूक्षं निधवंकवलन्धृ । निथर्यस्त्वर्यत्रन्निं वकुरर्न्ल
पदालमं ॥ यघ्रेवागनमगद्विसर्वसंदादलक्रण । यानिप्रवं पूनर्दयकालवकसयचमं ॥ गल्लनु
वक्रिसंत्रदउवयलगियादनं । वन्नूणंसयक्राकंसफयंवागमयदं ॥ वकुनर्न्ल मदादीकरे लाक्षेग्व
र्यदायकं । वान्नूणं वायूसंनूदं गिनसंक्रूगरुदिनं ॥ गक्रू कवलनूद्धल्ययानिपर्वसससकमं । य
वनाय्रकं वलिनं यानिप्रवं सथंवमं ॥ मयनन्मस्क्रिन्नूयागक्रं सफंनरुविनं । कालाय्रंकुर्य्यन्रर्ष्नि का
नं क्रूयसफार्न्लं यदन्नूलमं ॥ पूनः कालसमूद्ध्लदसंद्विसनरुमिनं । कालाय्रकुर्य्यन्रर्ष्नि का
नं क्रूयसफार्न्लं यदनूलमं ॥ पूनः कालसनूद्धलदसं द्विसनरुमिनं । असं वयदनाजस्य प्रर्वर्न्लउयंय
लसफमगागस्तिनं ॥ वकुनर्न्लं पदेश्रीक्रू मक्रूमकानेसक्रिनं ।

१०३

पूननवत्र
नः ॥ कालंगांक्रूगमूद्धयनूलान्कगुणसंक्रिनं । वायाय्रंसफमाक्रांकं मकुर्न्लं वक्षिमयदं ॥ पूननवत्र
यवाय्रं पूनः कालवलवलं । यानिप्रवं सवक्रिं यव्रणवं नगिनादनं ॥ जीवं कवल मूद्धस श्रीकिथि
स्तंनथान्कर्क । कान्कसफमनूर्वनि अक्षार्न्ल यदनूलमं ॥ त्रकयक्षिनमदयिनवसम्मक्रप्रकागिनं ।
द्विजिद्धं वन्नूणानूरगक्रू ग्रिस्यनगास्तिनं ॥ यवनाय्रंकवलिनं वन्नूणाकं ग्रिस्तर्य्यपूक्र । वाक्रंसप्र
णवयेवनवश्रीकिथिसंयूनं ॥ वान्नूणकवलरूयायानिप्रवंससफमं । यवमाय्रंस्क्रिनं कालावक्रिस्ठं
कानयक्रनः ॥ द्विवस्नंपदवविअक्षार्न्लं सर्वसिद्धिदं । पूनः कालसमूद्धयप्राणंदिसनगास्ति
नं ॥ हनीयाय्रंकवलिनंमयमर्मस्क्रिनं । क्रूक्रूगांजाकमन्नूर्नि हनीयाय्रं पूनर्ददंग ॥ कानंश्रीकिथि
संत्ररदयमर्मस्क्रिनं पूनः । सफनाक्रांकं मूर्न्नि सफार्न्लं यदेमूलमं ॥ हयक्षिम मदाकोर मनं

कूरू२

श्री
१०४

कामर्थसिद्धिदं ।अस्मे वदवियत्पूर्वं वर्णानां वक्तुमूर्य ॥ तमूर्त्यं वक्तुर्थंतु मूरवदावूणपाक्षितं ।पू
ॠतु स्वर्य मूर्द्धा पवार्ण्यपदमूतलमं ॥ वक्तुध्यक्षि तनं क्ष्म्यं सर्वसानिध्यावर्क ।यानि पूर्वं त्रिसूर्या
कंवाक्मं क्वाणसंयूतं ॥ पंयमायंस प्रणवं तनीयाग्नेसर्पितिकौ ।श्रीभिथिस्त्रैतत्तः वार्थों कालरू १०४
मन्तादिम ॥ आनियूर्वं हिस्ववाकं वाक्रुभर्यततावबं ७ ।उिस्त्रर्यरवविकोकौतु पंयमस्थितमं पदं ॥
मूखाकवं मदादीपं स्तरवसोलाग्यसिद्धिदं ।दत्तं सामं पूनदत्तं पूनः सामं समूद्धवं ७ ॥ मधूरूवं
मक्षि ममं तुर्यार्णं पदनूलमं ।निधधं समानूरं पंयमाअस्वयिलितुनं ॥ पदमं ताद्धि कार्यं वक्तुवर्ण
तुपूर्वव ७ ।सपमक्षि ममं तक्षि तवर्यविपूकाशितं ॥ पूनः कालं कवलितं प्राणमक्रणं ।शासितं ।पू
नः कालं कवलितं प्राणमक्वाणं ।शासितं ॥ पंयमायं वह्नि त्रूरं प्रणवां अविस्तृमितं ।ॐ तु सप्र

प्रणवस्तुर्याया नि पूर्वं सवायूकं ।पंयसायं सवह्निं वमूरवदानलयायूकं ॥ अमृतं यनिधंधनयानि
पूर्वं ततौ धूवं ७ ।वाक्नि त्रिस्वनक्षूनि दशार्णं चाद्यमक्षितं ॥ पदमं तत्मकाशाग्नतं ध्याकं सर्वकानदं ।
अस्यपूर्वं वर्णयूगं पूनर्द्धविसमूद्भवं ७ ॥ वह्निं श्रीग्यदसंत्ररवायंत्रिस्वरसंयूतं ।वह्निं ववलूणंदं
त्रिपूथक्रकं कवलितं पूनः ।अमृतं शां कृणं तु यासामं सपमसंस्थितं ।कालाग्नं रुं गतो शानं प्रण
वाक्राकमरूपं ॥ हिजिह्वकवलं दयं निधंधं त्रिस्वनादतं ।त्रकादशार्णं पवनं पमकानंसदमं ॥
मखाग्नं त्रिस्वनायीतं वनूणं कवलं पूनः ।पदमत ७ दिवाकार्पूरः तुर्यार्णं सपमं गुरुं ॥ पूनर्ववूण
मूदूरयकालं पूनरपिद्धिय ।प्रतद्दिवासमूद्भवं तुर्यार्णं यंवकसपमति ॥ शरलमं क्रणं संयूक्तं पव
माग्नंतु कवलं ।वायूकं वमूद्धस्य पदमत ७ दिवाक्रान्त ॥ वासपमतिममं ताद्धि वतुर्णं पदनूलनं

श्री दत्तं सफमनवृष्ठनिपूनस्तदत्रिय कृत्र। पूनर्वकूगसंयूक्तं द्विधादविसंवूर्वं०॥ त्रिसफनिमं

गतुवकुनर्ल्लयदालमं। कालं श्री ग्दसंवृद्गनैवाक्राकमूर्द्धजं॥ कृतीयार्घं कवलिनपदनम

१०९ द्विधाकृत्र। चतुर्थवक्रानमनकृष्टिवकुःसफतिमयद॥ वनूर्णं कवलं दंयं न्डु गलयाकिस्थितं। १०९

द्विधायदमिदकार्य्यं यंवसफतिमंयदं॥ वकुनकूनमनं त्याउत्रुनाकाकवगाजन। अन्तन्तप्रनवा

क्रान्तवकृतुलस्थंसमृवयं०॥ कीवलवक्रमूर्ध्वसादिधायदमिदं कृत्र। पूसफतिनमनद्विवकुवनकानकं

यदं॥ गलतुंकवलं दत्वाद्विजिकस्थंदगानूजं। यदमनद्विधाकार्य्यं तुर्य्यार्ल्लसफसफिनं॥ गतं ब

कृत्वत्वाधनं मर्घं वक्रिलिगनाकिनं। यदमनद्विधाकार्य्यं तुर्य्यार्ल्लं वासफतिम॥ वालं कवलमू

दूत्त्वंदंसनादसमन्वितं। पूनः कवलिनकालं वाधार्धं प्रनवाचिनं॥ नियथबालसंवृदंदीर्घ

नगिनसान्वितं। पूनग्यायादिनंदंयं नियर्धं त्रिस्वनादनं॥ एकोनगीतिमंकूयंसफार्ल्लं यदनूलमं।

वनूर्णान्तं कालनरंतमंयाक्रूगसंयूतं॥ त्र्यधीशंकवलं कृयावनूर्णयाक्रूगादतं। पून्नतं चनिर्थ

धयत्रिस्वनाक्राकमौलिनं॥ अशीतिनेयदंकूयंपतर्ल्लं सर्वेसिद्धिदं। पूनः कालं समूर्ध्वत्स्याणमंक्र

गलृचितं। स्वद्वाग्रमग्निसंवृदं अग्निवालगिनांकितं। यंवनायसांक्रूगस्याद्नन्तंवायूसंस्थितं॥

याकयायान्सूवक्रिंचग्लांकदास्यसंस्थितं। त्रिस्वनाक्राकमूर्द्धनिमंघनं वस्तुचितं। एकाशीति

प्रसंरवानंनवार्ल्लं गादनंयदं। दत्तं यन्त्रं पूनर्दत्तं पूनश्चन्तुसमूद्वनं०॥ द्वाशीतिचतुर्नल्लंस्या०

यदमार्धंगकानकं। वनूर्णान्तं यंनमस्कं क्रूंसंखाधूस्थितं कृत्र॥ कालश्रीतिथिसंवृदंकान्तं सफम

संस्थितं। त्र्याशीतिचतुर्नल्लंस्या०यदमनन्मदार्थदं॥ अन्तनं पूनर्नूर्ध्वं वक्रिमाग्रंयसांक्रूगं।

श्री श्रीनिधिस्कंमहावानवायकेवलमूयेत। हमेवाकृगसंयुक्तं प्राक् त्रिस्वनरूपिन॥अनंतनेवसहितं
सम्यक्‌चार्य्यपदमूलमं। वस्तुवागौ जिमंदविसर्वसंयस्यवलकं॥केवलेकालमूद्धलप्राणमेकृगमलिु
१०८ नं।मनंमनेनेवसहितंकालंकेवलमूयेत॥त्रिस्वनालंकृतंवाक्‌पंचातिमर्मंयदं।पंचार्थंदवयंवं
शिमहाजामनवसिद्धिदं॥श्रीनिधिंकेवलदयंवस्कंगाज्ञमूयेत।आनिपूर्वंकेवलिनंतृतीयाघा
द्वितीयकं॥पंचमार्थंवक्रिवृंदंसम्यकमनांकितंनमः।सज्ञानीजिनमंक्षयंपदकामनवालिकं॥क्रमु
लानंसम्यकमस्कंप्राणंकेवलमूयेत।वायाग्रमल्लूनादिस्कं श्रीनिधिस्कंनमःकृतं॥द्विजिदंसम्यक
मांकंस्याजतुर्य्यवर्ज्यपदालमं।सम्यगीजिनमंक्षयंसर्वदिव्यामस्तासकं॥पुनःकालंमहाश्र
लंसूक्ष्मगादनमस्कृकं।वनूणंवायूसहितंद्वितीयस्वनमौलिनं।लनेवाकंतथागाज्ञं श्रीनिधिस्कं १०८

समीवणं।केवलंवायमूर्च्छलयकालंकेवलमूयेत॥मध्यमनर्मस्थितंकृत्वानूर्य्यणशिवसादनं।पंचमा
र्थंकेवलिनंवनूणार्कंयर्केवलं॥वाक्‌द्विधासमूर्च्छलप्रथमतुर्य्यदीयितं।द्वितीयंसम्यकमोज्ञार्कंश्रुभा
गानियपदालमं॥द्वादशार्ज्यमहाबोधंकलनागेन्द्रसकारकं।नायायणंसमूर्च्छलनिर्वर्थंसम्यकनादनं
॥यानिपूर्वंपूनर्दयंवनूणंकेवलंपूनःयानिपूर्वंपूष्पवृद्धिवक्रिवृंदंससम्यकमी॥यवार्थंभकानेव
नंयदमल्लूलमालमं।वनूणंवायूवज्रास्कंप्रणवंनशिवादनं॥पूनूवंदिस्वनाक्रान्तंशामंयकेवलमू
ठुवंणाग्रन्धीशंत्रिस्वनाक्रान्तंतुर्य्यार्थ्यपदमूलमं॥श्रमूनवनिमंक्षयंविद्यामनप्रविकाशकं।श्रस्य
पूर्वःकिनंक्षयायदस्येवसनूयेत॥कालंकेवलमूर्च्छलवनूणार्कंवर्केवलं।वाक्‌तुर्य्याकिंनंमहत्पूनः
केवलमूयेत॥तृतीयाग्रंशाकृगंस्याधग्नित्रिस्वनसासुतं।मध्यंननांचितंरूपंअश्वार्थ्यपदमूलमं॥

श्री
१०९

यं कंद कानतं सम्यग्वीर्णीकीर्लिनं । कालसम्बध्वंकृयाप्राणमकृणालाक्रिनं ॥ अन्तनं विन्दुसंयुक्तं
हनीयस्वनस्त्रविनं । अप्रमयूर्द्धयूनर्द्धयं सूधासावयेकेवलं ॥ अन्त्नीर्ण त्रिस्वराक्रान्तं मउर्द्धं यदमूलं
मं प्रमद्यानवंकिमसंघदादचमक्षगं ॥ अस्त्रीवयदनाजसप्रवर्ण्णं दयं यूनः । वायाग्यं विन्दुसंक्रिनं
कालावान्यमत्थाभ्रवंउ ॥ सामायमंकूणाक्रान्तं वक्रुक्तुयांकूणंक्तिनं । यानियूर्द्धं कंवलिनवाक्रंदिस्व
रास्वनं ॥ गाक्री सयनमूर्द्धनिं सक्रार्ण्णं यदमूकुनं । अधिकनवमं दंवियक्रीणत्वप्रसिद्धदं ॥ द्विजि
क्रं ययूणात्रुद गिवसांकूणत्नुचिकं । कुनुनंनवसदिनंसामंवायूक्तिनंयूनः ॥ कंवलं यनूणात्रया
यानियूर्द्धमत्थांकूणं । वक्रिनेदं सफनांकं वकुनवंतिमयदं ॥ पयार्ण्णं स्त्रसल्गरचामंगिवासिद्धिप्रदा
यकं । यूनयान्यादिमंदययूनवंक्रिवकवलं ॥ यूनः अत्तां क्रिमधावियानियूर्द्धं स्क्रिनंददंउ । यूनः कालं

यंवमस्त्रं कान्तं त्रिस्वनस्त्रास्तुनं । ययार्ण्णं यंयनवकंयदमकद्वदाहुनं ॥ गल्लान्नं कंवलस्त्रयानग्रस्त्रंदंविका
नयंउ वायाग्यं नक्रिनंकालायूनवक्रिक्रिनंकूनं ॥ वक्रिसप्रणवक्रंलाबमक्ताग्यंवकंवलं । मघांत्रिस्वन
मूर्द्धानिं यदवर्ण्णवेनंस्त्रवंउ ॥ ययार्ण्णं घानवपूवंत्रे लाक्रासादनकामं । दंस सक्रमसुनुदं वायाग्यंकंव
लंयूनः ॥ वायग्यंमंक्रणाक्रान्तं मदाकालवकंनथा । प्रकत्र कलादयागभाद्वनं दर्ण्णनायकं ॥ द्विजिदंकं
वलंस्त्रयानकीयाग्यंवर्णाकूणं । वक्रिमध्यात्रिस्वनांकीयदमक्तार्ण्णमूलमं ॥ सफनवकिमंदविद्वलप्रघवि
कागकां । यूनघान्तनमूघस्यवक्रिंवनूणसंक्तिनं ॥ कालाग्यंबध्वसंक्रियंयमाग्यंचकंवलं । वायाग्यंचनथ
कालंत्रन्त्नीण त्रिस्वनांकिनं ॥ साकार्ण्णमहृनवकंयदमनेस्त्रकीर्लिनं । यूनः प्राणवग्रन्त्नीण । द्विध
यंनस्यदंकूनं ॥ वकुनर्ण्णमिदं घानं नवानवकिमं यदं । मदाकूणुलकूःणु गात्रिधादविसम्बध्वनंउ ॥

१०९

मदाकुणानूपूर्टिन विन्दुत । नैनरूपितं । वतुष्कलं दनास्तुयंवधाद्दीमर्गी कुणं ॥ नवाकनं पदमिदं गनं
श्री मयनिकीर्त्तितं । सर्व्वमत्रालमं सानं संकदावंगकानकं ॥ यत्तु पूनः समूह्वलभाणमंकुणस्त यूतं ।
११७ यानियूर्व्वं पूनर्दयं षद्वायंवाकुणादनं । येनुनं नाकितंस्तुयां अकृतं कवलं पूनः । नियमं कवलं ११०
दयसीमविन्दुसमन्वितं ॥ नंगवानवसंन्नदं त्रिस्वनाक्राके मूर्द्धजं । पूल्पद्दिसयमा कदवंवा
नूवउकलं । हीमर्ग कूतिनूई ७ द्वादशार्ण्णं पदालमं । एकाधिकं गतमिदं यदानां नवकीर्त्तितं ॥
अर्णेवयदनाजल्मयी दूर्वाको समूह्वनं ७ । प्रणवं वनूलं वायु यिणीलताः समूह्वनं ७ ॥ कालं
मंकूणस्तयूकं कालंविन्दुसयंवमं । गक्कं कवलमूह्वल्त संकुणं वाजमूह्वनं ७ ॥ ननत्तुं उत्व
वाक्रांनं वक्तिस्थं वाद्धनलनः । वतुष्कलं हीमगकूं यदस्याके समूह्वनं ७ ॥ अक्षार्ण्णं अधिकं

श्राकं पदानां गननूलमं । वनूणाकं त्रिस्वनांकं वनूणं कवलं पूनः ॥ नियमं कवलं दूपांसविन्दुम
मूतं पूनः । अमूतं त्रिस्वनाकं । ययायंवसगिर्य स्थितं ॥ यंवमार्थं यस्मांकं यू नर्दयं वतुष्क
लं । हीमर्ग कूसमायूकं दशत्रीण्यकनालितु ॥ अधिकं वगनं श्राकं यदानां नवनाननं । पूनः
मूर्द्धवर्ण्णं यूगं यानियूर्व्वं वणाकुणं ॥ गजकवमूह्वल्मणाकूणं वाक्रमूह्वनं ७ । ननं त्रित्रिस्वनाक्रा
नं वक्तिस्थं वाद्धनलनः ॥ वतुष्कलं हीमर्ण कू यदस्याके समूह्वनं ७ । अक्षाद्धं अधिकं श्राकं यदा
नागनमूलमं ॥ वनूण्यनं त्रिस्वनांकं वनूणं कवलं पूनः । वायार्थं सकमाक्रांनं भार्णं कवलमू
दूनं ७ ॥ किंत्वकूणसमायूकं वोयूकं वाक्रमूह्वनं ७ । वायदिस्वनमूर्द्धानं वक्तिमर्ध्यो त्रिस्तुय्य
णो ॥ प्रवनिमावस्मदविपर्य्यके याजयेलकु ७ । दशार्ण्णं यदमेतद्धि वतुर्दिनविकंशतं ॥
त्निर

श्री

१११ पंवषा नादमूहुस्य सक्रम नगिवांकिनं । वायाघ्र त्रिसृवाज्ञा नं प्रक्कीर्ण कवलं दर्घत ॥ यानियू
र्वंनयावाङ्गं दसंसार्द्रं हृपक्क स्थितनाथ। अहनं वह्निसंन्नरं वन्नणं कवलं पूनः ॥ षड्ष्ठा
धश्रीनिथिस्कं स्यादनृनार्धं सस्फमें । सर्वाङ्गो पूनरर्घ्यं नो यदस्यास्य प्रकल्पयेत ॥ सप्ताद १११
शार्ण्लं विरवार्नयदभ नत्सदार्थदा । पवाषिकमिदं श्राक्कणनम नसमासनः ॥ हृतीयपद्ध्वं दवगि
पूनरध्यत्र दायचेत । वायाग्रस्कं निषर्षवव क्षात्रर्द पूनः क्कनू ॥ यानियूर्वं सप्रेण वं वाङ्गं वायू
क्तिनं पूनथ श्रीनिथिस्कं मतावानं पंचमाङ्गंचसांक्कणं ॥ विन्दुनालं ह्रनं हलावन्नणीकं
सर्यवमं । प्रक्कीर्णं त्रिस्ववाक्रां कं वर्जिकानक्किवं पूनः ॥ लक्ष सफमसंलिनुंयुवाको पून
र्वदि । द्वादशार्णं यदमिदं गनमनः षट्दलनं । स्पेनयानं नवदद्वगि सर्वाघ्याय कनं यनं । कार्तवीर्ज

केवलनं नादं नादसमन्वितं । षक्षाग्रं वह्निसंन्नरं गजं कवलमूघ्यंत ॥ वायूमक्कणसं यूक्कं गत्लां इ्न्द्र
क्किसंक्किनं । हृतीयस्वनमन्त्रकूर्न्निक्क्याावनूणमूधनंत ॥ वक्षाग्रं श्रीनिथिस्कंस्यादनृनार्धं सस्फकं । म
वक्कीयूनरध्यकं यदस्यास्य समूद्धरेत । एकादशार्णमूध्विस्य यदस्यफ । विकंगनं । पंवमस्कं पंचमाध्य
नस्कं वाङ्गं समूद्धरेत ॥ द्विधावर्णं दवयं हलायूनराद्याक्किमो क्कनू । यदस्यांक मदशानिषडर्णकं यद
मूलमं ॥ अक्षाषिकंगनमिदं नवारथ्याक यथार्थनः । षक्ष्याग्रं वह्निसदिनं अनहनं क्कणु तस्क्किनं ॥ श्रीनि
स्कंनन्तद्धावाह्निकेवलमूद्धरेत । द्विधायदमिदं कार्यं यूनः प्रेत्नादि द्विधाकनू ॥ वह्निसंपूदिनं
दविसक्षान्नरं सविन्दुकां । न्नणुलं वह्निपूटिकं सविसर्गं समूद्धरेत ॥ ह्रीं मसंक्कं त्रिभाग्राकं यदमल

र्थदानूगं ।ज्यादशाक्रनंदीर्यं नवाधिकशनंस्मृतं ॥ केवलंकालमूर्ध्नस्यनादंनादसमन्वितं ।ऋतुंरनं
पंच मायुक्तं वह्निनास्यायनिस्थितं ॥ वाद्यं द्वित्वनमस्तूनं द्विजिह्वं सचमांकितं । वनूर्णवा नूणान्तंय
यिन्तुश्रोत्रोसमूर्द्ध्नं ॥ वह्नित्रित्वनमस्तूनं सोमगंकं द्विधायुनः । ७।३

दशार्णंपदमनन्तं दशार्णंनशनंस्मृतं । पुनः कालसचमांकं गलंकेवलमूर्ध्नं ॥ कालद्वित्वनमस्तूनंगं
शसचमलं स्थितं । पुनःकालकेवलं स्यान्नादनादसमन्वितं ॥ यक्षमलेन्दुवज्रवसीमगंक्रमस्वनं । द
शार्णंपदमनन्तं द्विशनमकादशाधिकं ॥ नवारव्यानं सुक्रनंनसमन्वितं यद्कोनंकं । पुनःकालनादस्ति
र्यूसचमस्थितं ॥ वनूर्णयनदर्ककयांयंकूश्रोननः कृनू । वह्निवेवनूर्णवेदत्रित्वनालं कूर्मोयुनः ॥ वामाक्षि
वायूसंन्नरं श्रीनिधिस्थं कृत्येवव । पंचनाद्यंयानिस्वर्दंयिन्तुश्रोसमूर्द्धनी ॥ ऋतुंरनंदीर्घसहितं ऋतंसचमा
दशा । षड्वर्णोयुननन्त्यन्त्यशोयदस्यास्यनथाकूनं ॥ एकादशार्णंमनुलंद्वादशार्णंदविकंशनं । कोल्लिनं केवलं वेभि
पेदमनन्मदावलं ॥ ऋतुनं पुनरन्मूर्ध्न्यमक्षाक्षकेवलं युनः । पुनर्वायूकेवलंस्याद्वायाद्यं श्रीनिधिस्थितं ॥ त्रित्व
नालंद्यनं वह्निपंचनाद्यंवर्णाक्रमं । विन्दुसिनंननः कालादर्वाक्पुनर्नूर्ध्नं ॥ ज्यादशाधिकशनमक्षार्णं पं

श्री
१११

सं२

दमरुकंठाकालाग्रयूनर्यवर्दन्तुर्यांकीदविदायय७॥सप्कमांकेयगुरुयानादवायूससप्कनं।नादत्रिस्वर
संयूक्तं अूस्याग्रयूनस्रूयर७॥यूनर्नादत्रिस्वरांकंदवरूयावकुस्थल।यानिमुर्वंवह्निन्रदयूनः॥यवूस्थितं
कूत्र॥विद्वलितं मकारवीजंऊँसीमणंक्रीत्रिधायूनः।एकादशार्ल्लमारयानत्रयोदशयूनशनं॥पवनान्वं वदव
त्रवकतंनवसांप्रनं।अूनन्त्याग्रवह्निन्रदविन्दूर्वयलांछितं॥कालंकेवलसूक्ष्मनादनादसमन्वितं।क
नीयमुर्ध्वदवगिदलाग्रयसप्कनं७॥मर्मान्त्ररन्धवदांवयायुप्रलवशासितं।गलोष्मंवह्निवंश्यांक वनूनं
ग्रवर्णनयूक्त॥वह्निंत्रिस्वरसंहितंदयरूयावकुस्थलं।यदयांसीमगंक्रयवयूर्नादवयकुस्थलं॥वा
शाकनमेतद्विमदमस्यूलमालमं।वकुर्दशाधिकशनंनवास्थानयथार्थतः॥यूनकालंसमूदू.सदस
नादसमन्वितं।कालाग्रंकेवलंरूयासोमकालांछितंयूनः॥प्रलवाक्रान्त्यन्नूर्मूर्त्रिवायाग्रंवायाग्रवायसंहि १११

सं३

त।कालाग्निवह्निसंन्नरशक्रांत्रिस्वरसंयूतं॥पवनाग्रंकेवलंस्यादबूनार्णयकेवलं।वह्निस्वनाक्रान्तंयू
त॥यव
नरंकूर्मसंयूतं॥एकादशार्ल्लमूर्द्धिष्टं शनंयवदशाधिकं।यदमेतत्समारव्यातंसर्वसंयल्लदायकं॥यव
र्णवह्निसंदितंएकाराक्रान्तमस्तकं।ऊर्दूप्रलवसंयुक्तयानिमूर्द्धसवायूक्त॥मर्मनंकूर्मसंयूक्तंकेवलंका
लमूदृशनं७।वह्निंसप्कमसंयूक्तवनूनस्थितंदादिमं॥त्रिस्वरालंकृतंकार्यंवह्निस्वनवनार्चितं।अश्वाक्रांतयदं
दीक्षशनंकेयाजशाधिकं॥यूनःकालंकेवातिनंनादनादसमन्वितं।ग्रन्थीशंवेववह्निवयानिमूर्द्धवकेवलं
॥यद्याग्रमकुशाक्रान्तंनद्वद्विकूसमूद्भवं७॥निश्चयंयवमाप्लवंवह्निवक्राथनिहितं॥यश्वाग्रयश्वसंदितं
वह्निंत्रिस्वरशासितं।केवलंयवमार्गस्यादनकंनरवनद्वदिः॥द्विजिह्वमंकुशाक्रान्तंसामयवनूर्णस्थेय
कूं।यूनःयद्यादिमंयंचसप्कमान्त्ररमूद्भवं७॥सप्कमांकमदावानंमदमस्थूलमालमं।अष्टादशार्ल्लमकुलं

श्री ११२ सप्ताधिकशतभागं ॥ अस्मात्तदाद्विमीयं अदाय्यं मस्मात्तु यं पुनः ।
शान्तु बह्नि संयुतं साक्रांश दविभाव्य नं ० ॥ केवल वान्हतन्तुया पुनः ॥ उष्णं वेदवदव शिख्ललिं यदवयंगुरु ॥ ग
त्रिस्वनलास्वनं । अष्टार्द्ध पदमन्तु गतमष्टादशाहुनं ॥ पुनः कालंकृ वलिनं नाद त्रिस्वनलास्वनं । अष्टं कालसंयुतं वह्नि
धं सांक्रांश स्यादन्तं तं व निश्चयकं ॥ आनिषूर्वं श्रीतिथिस्तं कालं मत्पूर्वसंस्थितं । तुर्यं कितं महाबीजं शांक्रांश
नाग्रं वन्दुन्नंदं वनूनांकं वक्रवल्लं । वान्तुतुर्यत्व नाज्ञानं तं यसप्तमसंयुतं ॥ दशपदाकं वनिदंशतमीकान
विंशम । आख्यानं यदनाजानं मदावलय नाक्रांतं ॥ पुनः कालं समंकूय नादं नादसमन्वितं । नानावर्णं युत
दर्थं शष्टलं प्रणवस्संयुतं ॥ सप्तनाकं महावह्नि वनूनं यान्तरावितं । पुनर्दह्निलं गोयाकं सप्तकनामिदं यदं ॥

विंशाधिकशतनिदं तं आख्यानं यथार्थतः । पवाग्रं वनूनात्रं ददं विन्दुनादतमस्तकं ॥ निश्चयं तुर्यमग्नर्मनि शत्रीकं
वलमूष्ठ यं ० । वनूनं केवलं दशवाक्रमं कृशस्रु । दितं ॥ दशसप्तमसंयुक्तं भतर्ष्णं यदमूष्ठ नं ० । एकविंशाधिक
शतं यदानां तवकीर्तितं ॥ यष्टुं समंकृत नद्भुया नादं नादनर्दु दितं । अष्टल प्रणवसंस्थितं वह्नि केवलमूष्ठ यं ० ॥
यायाग्रं विन्दुसंहितं अन्तनाम्नु वशांक्रांशं । वजाग्नितयं कार्यं तथा निषूर्वं वकीवलं ॥ सांक्रांशं वह्निमूष्ठलय
शाजांकेवलमूष्ठ यं ० । वनूनांथं वदायाग्रप्राध्यवलौ वलंतः ॥ निश्चयं सप्तमाक्रांतं दादशांलं मिदं यदं ।
द्वाविंशालनभतत्या ० शतं स्तुतवनार्थितं ॥ पुनर्नादं कं दलिनं वायू प्रणव संयुतं । केवलं गणनाज्ञानं
द्विजिह्वं केवलं तथा ॥ वह्निशांकृशमूष्ठलय सामं केवलमूष्ठ नं ० । कालाग्रनक्रांशा ज्ञानं निश्चयं याद्विः खाद्भुतं
० ॥ अष्टकितं त्रिस्वनाज्ञानं नवार्णं यदमष्टकं । शतं त्रयाविंशतिसि युक्तं भक्तदादशं ॥ पुनः कालं समंकृ

श्री

११४ लं नादं नादसमन्वितं । षष्ठार्घं त्रिस्वराक्रान्तं नान्तं वह्निना सितं ॥ संकृष्णं प्रथमाद्यं स्यादमृतं केवलं पु ११४
नः । पुनर्बिन्दुं मूर्ध्नि कालं केवलं तत्पुनः ॥ पञ्चमाद्यं पिण्डरूपं सप्तमस्वरमोलितं । नवार्णं पदमेतत्
स्यात् चतुर्विंशतिसंयुतं ॥ दशसंनिधिं मूर्ध्नि पुनर्बद्धिधाकृतं । चक्रं रक्तं यमं तत्त्वं त्रिविंशाधिकं श
तं ॥ पदानां च वदवाशं नवाख्यातं यथार्थतः । चतुष्कलं पुनर्बिन्दुं तृतीयाद्यं पुनस्तथा ॥ मध्यमम्बरसंहितं
कृत्स्नान्तं प्रथमस्वरभूषितं । तृतीयाद्यं स्वर्ग्यं पञ्चवार्णं पदमुत्तमं ॥ षड्दिशं तिमिमनन्दिगता लवमूर्दोद्द
तं । पुनश्चतुर्दवर्दं विदार्कं वह्निना संस्थितं ॥ वायुं सप्रणवं दत्त्वा अग्निकायान्तयुक् । वह्निनान्तं
संस्थितं स्यात् वह्निं त्रिस्वरसास्तरं ॥ षतक्कनमिदं कृत्स्नं संस्कारविंशत्तालकं । पदं मतासिद्धिदं वसाङ्गमशाक
लपदं ॥ पुनः कालं दवदविनादबिन्दुसमन्वितं । कालं तं नवसंदिग्धं नयुक्तं समीरणं ॥ प्रणवं नचू

तं मूलं वह्निं केवलमूर्ध्वगं । तथषष्ठं पुनस्तुर्यावद्धार्घं त्रिस्वराचितं ॥ मध्यं तं नवसंदिग्धं नवार्णं पदमू
लमं । अष्टाविंशाधिकशतं तवद विभ्रकाशितं ॥ ॐ वरं पुनर्मूर्ध्नि कालं केवलमूर्ध्वगं । नादं नादं नस
दितं त्रिस्वरं पुनर्मूर्ध्वगं ॥ मध्यमर्मस्थितं दयं वायुं प्रणवरूपितं । गतलगमग्निवङ्मांकं वह्निनान्तकं
स्थितं ॥ अग्निं त्रिविन्दुनवचितं कलानरमथोर्ध्वगं । सूर्यथायं तमवात्रसगनं त्रितयं पुनः ॥ विन्दुं वनव
क्रौसिक्तविकं तत्कुन्त्रप्रिय । पञ्चवधासीमगाकुंचदयंपनमयुक्तिं ॥ एकानविंशत्यधिकं पदानां तन्मू
लतं । सप्तादशार्णं यनमप्रभातं पदमूलमं ॥ सामाद्यं प्रणवाक्रान्तं मर्मकेवलमूर्ध्वगं । वह्निनान्तं स
मूर्ध्नि स्थानियत्र बर्चकेवलं ॥ ॐ दुर्मकृशं संयुक्तं निबधं यचमादिगं । वह्निनं नादसंदितं सामं त्रिस्वन
सासूर्वं ॥ नियथं त्रिस्वराक्रान्तं नवार्णं पदमूलमं । त्रिंशाधिकशतं तन्निदं तवद विद्योतितं ॥ दशकव

को२

श्री
११४
११२

लमृष्ठत्यपानिपूर्वयसांकृग। वर्द्धिकनैवसदिकवायस्त्र वद्धिमूष्ठयं७॥ गिवसांकृगसद्धिनंकवलंयूनवू
द्वयं७ानमीयाधंगांकृगंस्या७ वर्द्धिंत्रिस्वनरासूच॥ स्नूंयंननैवसंयूकं अम्बार्कयदमूष्ठ नं। त्रकादिग
विकगनंयदानां नवकीर्तिनं॥ वनूगत्रिस्ववाज्ञाकं नस्कुनस्याकमूष्ठयं७॥ निधयंत्रिस्ववाज्ञाकंगत्रांकं
वलमूष्ठयं७॥ सप्तमार्कमाद्यावायू वर्ल्लयवकत्वविनं। त्रात्रिंगदयकंत्राकंगनमनवलक्षीलमं॥ पूनर्वनूगमू
ष्ठत्यत्रिस्ववाज्ञाकमौलिनं। वनूगस्त्रयनस्याकवर्ल्लमूष्ठयं७॥ गगंनुवद्धिसद्धिनंस्नुकूगनागिवाद्कं स्नूम
नंवायूमाज्ञाकयानिपूर्वसमूष्ठयं७॥ त्रिगूलंकवलंदयंसामं कालस्थिनं पूनः त्रिस्ववाकं मदावर्द्धि अम्ब्राक
नमिदंयद॥ त्रयस्त्रिंगाविकगनंयदानामिदमूष्ठनं। वक्तुव्यमिर्ममूष्ठत्यकालवाद्वयकवलौ॥ मून्ववदावग
वायूकं वनूगभाष्वंयलनः वायाग्वायूसंगूदं अद्याय सप्तनस्थिनं॥ सप्तमांकं मदावानं दगार्ल्लयद

११२
११२

जवर्णदवि ४

२५४

मूलमं। चतुर्विंग॥ विकगनंसर्वालमभिदंगुरु॥ कीवलं वालनूष्ठत्यदनंद्विसनस्वविनं॥ यानिपूर्वकया
मूलमं। चतुर्विंग॥ विकगनंसर्वालमभिदंगुरु॥ कीवलं वालनूष्ठत्यदनंद्विसनस्वविनं। यानिपूर्वकनया
गाकृनंनवाकंसनूष्ठयं७॥ स्नूमृनंविनूनववितंयानिपूर्ववकवलं अम्बकायस्थिनंवद्धिमयत्रिस्वनरासूनं॥ स्न
सार्ल्लमदमनद्धियवत्रिंगाविकगनं। यदानांनववास्यानंसर्वसम्यक्कुलप्रद॥ पूनश्चक्रं समूष्ठत्यवनूगस्कं
कूगांर्लूकं। वनूगत्रिस्ववाज्ञाकंवायाग्वायूसंस्थिनं॥ स्नूकूगनागिवाज्ञाकं निधयंत्रिस्ववांदिनं॥ कुनूं
कीवलमूष्ठत्यवायूसप्तमलूविनं॥ सप्ताकनयदमिदंमद्विंगदयिकगनं। सर्वविद्यायंगत्राकंमदमनत्मदाव
लं॥ सर्वाग्यूनत्कुत्यकालप्रगवसंयूनं। ग्नूलसप्तमसंयूकं अकनंयदमूष्ठयं७॥ सप्तत्रिंगाविकगनंनमवा
स्वानंयथार्थनः॥ सर्वादिमयूनर्वयं अद्यायंकवलंयूनः॥ स्नूकूगाज्ञाकमूष्ठनंवर्द्धिंदविसमूष्ठयं७॥ द्विजिदकं
त्रिस्ववाज्ञाकंयवमायंससप्तकं॥ ययाकृनयदमिदंअवात्रिंगायिकगनं। नवास्यानेसूवंगानिसर्वकानरु

क्रा १

श्री
११८
११८

लप्रदं ॥अमृतं केवलं तथा पक्ष्मिं वन्तसं क्षिनं । कालमंकुणसंयुक्तं पंचाग्रं सक्तनाक्षिनं ॥ कालं श्री त्रिध
संन्नरं कान्तं सक्तमरुविंनं । षडक्षरयदमिदं चत्वारिं जौकहीनकं ॥ गनमनत्समाख्या सर्वमोग्रागच्
जिनं । कालं केवलमूर्ध्वं सक्तमंकुणसंयुतं ॥ निर्थवं केवलं देयनं वर्वायांयसंक्षिनं । द्विजिद्वा केवल
देयं निर्थवं केवलं पूनः ॥ नं हृदीयस्ववाज्ञानं सक्तकवमिदं यदं । चत्वारिंशाधिकं गनं सर्वसिद्धिरु
लादयौ ॥ सर्वपूर्वं पूनर्द्वयं कालं सक्तमसंक्षिनं । पंचमाग्रं गां कुणं स्या हि निर्थवं केवलं पूनः ॥ नेवायो
पक्षिनं तथा सामं वक्ष्निनं पूनः । वन्तं सक्तमज्ञानं सक्तकवमिदं गुरु ॥ चत्वारिं शौकसंयुक्तं गन
मनद्भुदाहृनं । निर्थवं त्रिस्ववाज्ञानं यं वमाग्रं सवायुकं ॥ सक्तमनागवाज्ञानं अक्षरं यदमूर्ध्वनं । द्वय
त्वारिंशदधिकं यदमनत्समूर्ध्वनं ॥ निर्थवं त्रिस्ववां कं स्यात् पंचमाग्रं सवायुकं । कालाग्रं प्रनवांकं वग

११८

लगं केवलं पूनः । पंचनाग्रं सक्तमसुं वायुं सक्तमरुविंनं ॥ षडक्षरयदमिदं त्रिचत्वारिंशनिर्यूनं ।
गनमनत्समाख्यानं सर्वकामरुलप्रदं ॥ उन्ववयूनर्न्नूर्ध्व स्वकामगं पूनर्न्नूर्ध्वं । द्विजिद्वा सौरवान्वदंन
जसासं दृटीकृतं ॥ विन्दू उन्ववसंयुक्तं पिण्डं तथा यूनीयमं ॥ पूनर्न्नं वक्ष्निपूटितं कालाग्निस्थं सविन्दुकं ॥
कालाग्निपूटितं सूजीवकदिसं क्षिनं । पूनस्कंसं मगांकं चचक्षुदिपूदायय ॥ अन्तं वन्तं न्नरजं कु
गाज्ञानमलकं । नादं नादं नसंक्षिनं वर्ण्णमिनं तेनूर्ध्वं वं । प्रकादगान्ने दंवगायदमनन्नदार्थदं । सर्वसि
द्धिप्रदं सारं मदामलायनिर्ज्जिदं ॥ गनमनत्समनोख्यानं यदानावनवर्ण्णितं । चत्वारिंशत्समधिकं वक्तुर्सि
द्धमदंष्वनि ॥ षष्ठा क्षिप्रासमाख्या नायदानंविनवर्ण्णितं । चत्वारिंशत्समधिकं पंयसिद्धं गनमनं ॥ विश्व
देवदेवशिदीयनाग्रं यदं ददं ॥ ननानूत्रायसद्विव्रणवाग्रमदावलं ॥ प्रवं विश्वासमाख्याना अक्षनानां

श्री सदस्रकी ।समस्तनवयंगानिनाधिक नेवछु नकं ।प्रबाविंघ्रासमारवाना मनयवक्रुग्ववीयवा ।सर्वयाय
११८ प्रगंनर्नी सर्वदुःखदनागनी ॥सर्वापदप्रगमनीइचिकोयनिकृनकनी ।सर्वमनुग्ववनगा नी सर्वमानग
११९ नार्थिना ॥सर्वसैनवयक्रोगी सर्वमृग्गलंग्ववी ।सर्वदुःखप्रदलनीनृनवनालमर्दनी ॥सर्वमलायवक्रगी
सर्वनिंयप्रदायिका ।सर्वविघ्नापदलनी सर्वनागप्रसकरणी ॥सर्वसिंयानदर्ध्यम्री सर्वदक्रविकागिनी ।स ११८
र्वनाउीमुरवानकुल्कालुत्यम्रदिकागिनी ॥सर्व वृमालनमिनासर्वयोगिनिवन्दिता ।दृत्वावज्ञांडुमारिव ११९
लं ब्रह्मणः यविधूनिनं ॥नसपायनलिय्मनयस्नेमोहदयक्तिना ।गुनूतामानृसायवेवडूलदायिहत्यान
कः ॥सकृदावर्न्यगुर्थ नविघ्नोघानयवाक्रमा ।लिंम्नायानादिकान्यायान्नागयतुम्पवे ०डु ॥सकृदावर्त
विघ्नगो सर्वपापविगुध्यते ।अदीक्विनादाक्ति नस्मादसमयीनथा ॥अनन्ति सिकां गिंयिक्तः ॥ग्र०
(ळांन-

श्री श्रीदेव्युवाच ॥कृनकृत्यास्मिवीरेन्द्र श्रुत्वाविघ्नोद्भवासदा ।अधूनाश्रोतुमिच्छामिध्यानमस्यसदेशवदि ।य
११७ थावायनिवागस्यास्कथामदूर्तिसेनव ।यननिसंगयाजविदध्याविध्योदन ॥कथवाघ्नकिमायानि ध्यानास
यकसल्लमे ॥ध्रकासनीकथात्ययोवदर्शिस्नननायक ॥सर्वमिनदश्ंयंणसर्वसुनसूवार्दिने ॥ ॥श्री ११८
सेनवउवाच ॥निर्द्वन्द्वस्कानमासाय्यष्टदविल ॥सनादिन ॥सूरवासनो यविष्ठनुमदिचानन्दनन्दितः ॥इ
निपूकतः प्रसन्नान्मा सर्वसिनणरूपिकः ॥स्वधयिकः सुनांशूलीवीवावा नयनः सदा ॥कुनुगालोचम
ध्येवमस्थानम्भाकृदवयसं ।नत्यंचनतसं यकंकृत्वे वनन्नमश्चन ॥डाय्यवीचा मदाशीगांकिमहकि
वियदः ॥हत्कुलेसयमध्यको वाध्यकोयवत्रयिणीः ॥यकः ध्यायलदायवीजग हृास्मेकदस्भवी ।काक
कांकिलवर्ग्सांश्रीकल्पमलसंनिता ॥कांसीनमदिमान्नगंडुजाद्मादगामाकुमी ।पंचवदक्री उर्ध्ववक्रो

लक्ष्मी ४

सर्वमङ्गलमध्यन्त। सर्वयीर्ल्लब्रमाद विसाधकेन्द्राख्वत्यसो ॥ ननदक्षिनयाप्तिद्ध ७ विग्रग्धर्या ॥ प्र
सादनपोमङ्गलक्ष्मी किशब्धने ॥ चक्रगलक्ष्मी विद्ध्यामूद्रालक्ष्मीनथास्मृता । मङ्गलाख्यानथालक्ष्मी न
यस्येनवलक्ष्मिका ॥ सिद्धलक्ष्मीदेवलक्ष्मी लक्ष्मीविद्याधरश्वरी । महास्वयंभूलक्ष्मीवनथागावनलक्ष्मि
का ॥ महालक्ष्मीसमाख्यानान्ध्रलक्ष्मीप्रकीर्तिता । आदिमार्गमहालक्ष्मी कुलक्ष्मी सप्रकीर्तिता ॥ कोलम्ब
वीयकीलक्ष्मी निम्नालक्ष्मीजयप्रदा । दिग्वलक्ष्मीसमाख्याताविद्याध्यानप्रक्रमा । प्रकवीनागेनादिकामदा
मन्त्रविवर्जिता । नास्याः शक्तापिदेवानिवकुं शक्तदन्वदा ॥ सादाख्येवसवगकेचक्राणामयूकैचयि ॥ ॥
ॐ ख्यातानासदग्रनसर्वगासिया । ऋग्वक्रयचिद्रांनाकिमयवमिदनेवदास्यास्मृ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ॐ ह्रीं
वश्यानसिनिमार्या ०ग्निनदुर्दजयद्रथयामलन्त्वीगबद्ध मनवक्रेश्वरीविंशोमन्त्राज्ञानप्रथमः पद लः ॥ ७ ॥

विद्यावर्णु २

विन्ध्याक्षी सर्व्वल्पा नासमप्तिका । प्रकवक्त्रा किंणालाक्षिकूर्णधारकवालिनी ॥ क्रयवक्त्रांडर्ध्ववक्त्रं गजवक्त्रं वृ
दक्षिण । नासरारथ्येस्यन्दवामश्राक्षुवकृचयास्थिमं ॥ ध्यानमानन्दनिर्ज्जादेवाविनो विनयलपा ॥ निनानुवृ
दक्षिणा । नासरारथ्येस्य लैवामश्राक्षुवकृचयास्थिमं ॥ ध्यावनावदनिर्जादेवाविनो विनयलसा ॥ मिनानुवृ
विक्रयकयितावर्षेदकाला ॥ सर्वायूधकनवाम्रयावदर्शनसासूता । रवज्रखड्गकारवम्रागलयादि अ
वानिणी ॥ पाणाकूणकयालासघण्टवादनकयवा । मृत्युयम्मम्हावीणावादनकाविनोदिनी ॥ जगड्रकासवा
न्मलयावनाक्षुवद्वःसदा । सर्वलोकेश्वरेशानानिशिवावविनलारक्ना ॥ कस्वेश्वरानियाध्वरूववणाग्रस्तु
कला । कावलम्बनवकोलकनर्याजास्यानवा ॥ कुलालीवमसंश्रानकूनयायीजरूपणी । ध्याननावमदा
नावविव्रासिनरुवाणुका ॥ कल्यकचनदावक्तिध्युकनाशीगनालवणा । ब्रह्माकीदलस्य ७ कीजकन्दकी । का
विनोदिनी ॥ मसीनक्षोकदाकारविटकीकनर्दि नजा । लमदोत्ररूनिरूपावविषवर्द्धनालं यदा जग

श्री ११८

न्माद्रसनकालि विराजितकटीतटा ।ध्यायोत्तकमहाकुञ्जकानिलीयानदकुर्ना ॥ तनवनालसंध्यामण्डलाल
गनाकुला ॥विस्कुरत्ध्यानिनिर्मिंगनप्रकाण्डविराजिता ॥ वमत्कल्याकध्यानाग्निज्वालाजटिलविग्रहा ॥सूवा
सूनमहानासंवर्त्तलोकंकवाग्रमा ॥सर्वार्थतमहासिद्ध सर्वकर्म्मवसंविनी ।कायमालिङ्गुलकोयसत्तूना
सूवर्विग्रहा ॥सिद्धिगोलासमवकुध्यायस्कनावित्तविनीणनचजदनिकमूर्खा कलिगोगानिमहिकी ॥सि
महाविन्दुगुद्ध्राज्ञूनूयानविविकयेत् ।गिनयभ्रासननगनात्तिमस्वन्दामहासूना ॥विश्वन्नुयाकिणानुमा
सर्वसिनणसूविनी ।महाभूनसमान्नुहाभूनकत्तुजमालुगी ।श्रुन नवनवणकुलाभूनकसूनसिद्धोध
वन्दिनीवीनमालिनी ।यथास्तिसनेनूयावाविकयस्येवमैश्वरीगात्रवविषोगान्किकर्ना तथाधूदूकराड्गु
हा ।जालिद्धिगुलकप्रग्रमावक्ष्याकार्थविविकयेत् ॥मोनलोकम्लवधूषाध्याननीहात्स्मसन्निसी ।ध्रुमवर्ण्णी ११८

११८

तथासं

मदन्यानि विकयेत्सदा ।स्तंकनेत्रकदमासास्मसननक्षम्निका ॥सादनगुरुकायिक्ताहांविदधयाम
सन्निसी ।अकर्म्मनिहृर्वथ्रुयासर्वकर्म्मकरागुरु ॥ त्रवेश्यानंसमारवानेत्रकवीनां विरवोसदायंभा
नेवलोवलिसीसायेजन्कवीरत्नो ॥ऋथदब्रा ॐ मांसडंनजूयाध्कत्नूसांभ्रन ॥यथासूर्यस्यनक्षत्रोध
मविस्तिन्नविराजते ॥नद्धद्वास्तिन्नमवात्रदेवनावृन्दमाक्तिनं ॥चूडामणीयनथायज्ञानथान्यान्नालिन
नना ।ज्वालाजिह्वोदयावान्याहीमान्यायचिकीर्तिता ॥महाहोंवणसंज्ञान्याचन्थालवाहवीनिव ।विश्वक
वीनथायान्याकालध्यासननायवा ॥कालसूदनिनानान्योहाहाहानिकनायना ।महारौचवनामावश्म
नवसनायवा ॥नथावकुमूरवीवान्यावनुयाजगध्वीयना ॐ ज्ञानिनीनदाघीनानथैकहूरुनूटिका ॥
महानाविनिनामायहस्नीयनथायचा ।श्रादिनीमाविनीवोन्यःसादनीचथायवा ॥खादिकावनथाय

द २

श्री ११९ १२० न्याविजवणिनथपवा। क्रादिकावायवाश्राकारैनवास्रगवासिनी ॥ मदामांसनाचाम्मानन्ददनीवनथाप
वा॥ वा॥ ढनींवनथावाम्या मदाकालीनथापवा ॥ पागदल्गुवनीयाम्यारवर्वनीवायनास्कमा। मदामावी
नथावान्याग्रक्षाणीवमर्दस्वर्वी ॥ कोमारीवैष्णवीवैष्ववावाहीयमदल्गुनी। आग्नेयीवानूणीवैवबायथा
कालवक्रिका ॥ याजग्वरीनथावाम्यामदाकापालिनीपवा। यनयण्वारुनवीरवल्गुणीयनटिया ॥ क ११९ १२०
नान्दस्कणीवाम्याद्वदयानन्दिनीपवा। क्रोलाक्रलिनजनाम्यारूं कार्वीवायनास्कमा ॥ नर्वात्रशलिनावा
म्यानथास्लानवाविणी। दननीकूडवक्राथक्रालाननिनथायवा ॥ कंबूश्रीवानथावाम्याश्चालथल्गुलम
ल्गुना। मदासीमानथावाम्यामदासीमांगदापवा ॥ सोमकोथमूरवावाम्याभियाकलिनवक्रिका। वामूल्गु
वैववाल्गुर्लीकिवालीकृष्णकाविणी ॥ दसनांटकनीवाम्याश्रेतावत्रासनीपवा। वृषिवासरवसासाजीयिव

नीवमनीनथा। घाननीमूवनीवाम्यावन्मनीरुढनीनथा ॥ गर्जनीघुर्णनीवाम्यामदान्मादनिकापवा। म्ला
नवाणिनी। वाम्यामदाश्रनवार्वीकिणी ॥ स्मदासोकणवस्रावसर्वमूर्धवीनथा। मदाउमनिकावाम्याउल्लक
ध्वनिनीपवा ॥ रुदजुजाव्रक्वयालाश्चनेकाननिकापवा। धामासनाधानदेशामदासिंतानननीपवा ॥ मदा
दंक्षुाथकालास्याकनथामूर्विकापवा। गप्रवामणिकावाम्यारुदयावूजवाविणी ॥ सर्वस्वनदयावाम्याद
वक्रमाविनीस्तथा। कयालासनसंस्थानाम्यामदाश्मांवूजासना ॥ कालवणीनथावाम्याशिवदेदाईभाविनी
सदवववपूवःवाम्यावक्रुकोग्रायूनश्रसा ॥ प्रलयाग्निवैश्वान्या उ नृत्यानथापवा। प्रसकूवाथमदाद्वावाम्म
कुवोजस्वरीपवा ॥ मेघमालामदामायानथाविद्युल्लतानिका। दूविनकूयणीवान्यानधासीमकार्वीकिणी ॥
वल्गुणीरसस्मगजावनथाऐलाक्षकामना। नक्कासवप्रियावाम्याऊंला क्रगाम घस्मना ॥ मदिपासनास्थि

श्री
१२१ नादात्मकायै शर्व्वरीयै नमः । तथा नीलवर्णायै कपालवदनायै नमः ॥ दयाननायै गजस्यावकथाम्बायै मसान
नाकोकुवक्रामदाघ्रायै यिनिनासवमर्दिकायै ॥ कुकुवक्रायै गमनागमदायै नमः नृत्यपिनी । वकुयायै शर्व्वरी
वायै भगात्मकुलात्मकायै ॥ दकावर्द्धवनात्मायै विश्वेश्वनिलयायै नमः । विश्वगात्रे कारसिकाकथाजमनुषाजि १२१
नी ॥ कालसर्पणीध्यानासर्व्वविमालयायै नमः । भ्रमायोपू यनात्मनाकथात्मायायै नाजिमा ॥ सर्व्वमायकनुस्वाया
न्यामृतानन्दकर्यै नमः । सुमानन्दभ्रवाचात्मानिस्यानित्यादिकायै नमः ॥ वकादश्वऽस्नमास्थाना सर्व्वार्थसिद्धिमाः
सर्व्वकर्म्मकराः सर्व्वाग्रओवावर्णसंस्थिताः ॥ वकुकुजात्मेवावक्रामनुपद्मवनान्विताः । पद्मरवद्गांग
धाचित्यायाः कालाननायमाः ॥ दवीनृयधनाः सर्व्वाः सर्व्वाश्वामिमर्दयताः । यथेवेकात्मथासर्व्वाय
थासर्व्वास्तथैकिका ॥ सिन्नोसिन्नस्वरूपैणेध्यायाः सर्व्वाश्मदेवादि । त्रयंश्यानमिदं ख्यानंदयस्यामदेव

नि ॥ यथाशिमर्मसिद्धार्थसाधकानांदिमायद । सर्व्वसिद्धिप्रदंसनंसर्व्वयतनाशनं ॥ सर्व्वयस्माद्वसम
नंमृत्यूपद्रवनाशनं । उ लोकसाधनंपरंस्वपामालप्रसादनं ॥ नदाभूनायवदेविदिवक्ष्यामिसूनाद्विने ॥ ॥
॥ तिश्रीजयद्रथ यामलसारतान्त्रे यधर्म्म मनव श्यवीविमनथानयटलोहादगोनः ॥ ॥ ७ ॥ ॥श्रीद
वुवाच ॥ इदानीं श्रोतुमिच्छामिकथयाजामदावल । कथंन्यासस्तथादीक्षाश्रुद्धियकसाधना ॥ श्रनदवल
देवगणयद्धोत्यमन्नरुभ्वन ॥ ॥श्रीभैरवउवाच ॥ शृणुदविप्रवक्ष्यामित्वमाकासिद्धकेथुना । मन्त्राणिविव
वनव्यसलानवास्तसिद्धिदं ॥ उदरेवर्तकउवमय्युवोग्यदमथायिवा । मान्मग्रदमदंगानियमवावाचक
गुशोः ॥ तानावीवनवनस्वेत्रमताद्वृनिसिद्धूनमः । यत्नालिखेत्फः सूरुः शावन्दनागुरुवर्द्धितः ॥ सप्धपिनःस
नाद्भुलाप्राग्भ्यर्यवान्तनतथा । प्रकवीनाविंशो मन्त्रमत्कुलैकानयत्सम ॥ यदुदरसमसर्व्वमन्वेवक्रादिस

श्री षितं । वाजी यत्र मयं वज्रं नरान निमिषदाव्रतं ॥ वार्ताग दलपौ यदि पद्मगर्भस्तु गासनं । नंयाउगदलाय
१२१ नंबक्री नयजसोद्दत ॥ त्रयं स लिखसूत्रेण नांवण दर्भसुषित । वितानापवित्रसकुन्न यताका ध्वजलक्षितं । प्र
नि दिक्षु अमनूयात्रत वयस्थसमादितः । मुदासाण कलशानकापावेदा ॥ सदिवन्धोसपूज्या
यह यक्षणं बक्षितान् । अन्नयातामूकणु वसर्व लक्षणलक्षितं ॥ त्रिप्रवलवकुलवधानिंवाग्वल्युयत्र
व० । स्वमत्रप्रकूर्वाग समयवसंदेवादि ॥ प्रवनिध्यायमत्रस्थव्यासादिकमिरावस० । पर्यंकयदद्वा
ऊनमुद्रय: पवकारयें० ॥ स्थानमुद्रिंडवमुद्रिप्रानमुद्रे कथायवो । मन्त्रमुद्रिस्वमिमुद्रिकावयत
विवक्तणः ॥ दिग्बन्धमत्रास्थानस्यमुद्रनगसद्भिमध्यति । द्रव्यमस्यकण०मुद्रयागार्घ्यपत्रकल्पितं ॥ १२१
आत्मनोमुद्रिवदुलं मुद्रपञ्चदसकृणं । विवद्मामूनंदत्तीअमुद्रयाणवहितं ॥ सप्तायूनस्कंदोवा ।

निवादगाकगनं कनः । विकयं० योदगदलं वद्रकल्पिनकल्पितं ॥ पद्म गियमयं मुद्रं प्रवकमस्य
नंवक्र: । कलाश्रमण मस्थानां०पूनसंप्रस्ददपूजं ॥ मत्रद्रवस्यकमध्यस्कमानान्र्यस्वरायितं । वल
वयवसंपल्लंयकंमुद्रकलवर्द्ध ॥ दियाकयदर्वीयूकं दिव्यसकनणंाहृत । विविन्यस्यंयादवर्गांप्रा
काद्नानूलामनः ॥ विलामनायूनर्नस्युयगयल्लसकलामस० । ननोविवितयदद्दंदयाकानमनन्यवीः ॥
आन्नमुद्रियिं वाकासर्वमियानिवर्दनी । यकः यवं मन्त्रमुद्रिंमुलवीनवद्धिनं ॥ सप्तायूसावमउ
लंवक्रानि: प्रियनांयवो । नद्दलासविकागास्यां मध्यस्नकसमायूमा० ॥ विद्यकिवाकवंवक्रमालंवान्
वसाम्यता । नदानन्तुंसनदविनमुद्रुमुद्रविये यवा ॥ अूयवाच प्रवक्ष्यामि मूलूयायंभिकवकः । कानकु
मुलिर्नस्थाना०मुद्रवक्रक्रमणव ॥ उल्लाम्यमध्यमंवांमिनत्रविध्याकिसंश्रया० । पवमानन्दसंविक

श्री मन्त्रीमन्त्रमनुस्मरेत् ॥ तदा सा जायते शुद्धिर्मन्त्रचक्रस्य सेविते । पञ्चमं वर्णसंदर्भनयूनः शुद्धिं ग्लुप्रिय ॥
१२२ हल्लेखसंपुटं जायते सर्वा प्रविष्टे सत्ये अंशुर्धिच्छ नात्र जायते शुद्धिरग्निमदोवलः ॥ नव शाकिनिवारय
विल्वक्षालितं कमकतेः । तत्यन्दयत्रामथ्यस्कोस्मरन्मन्त्रमदाक्रुत ॥ ॐ यः सादं वद वशि मन्त्रशुद्धिः
पराययनाः । पुनरन्यं प्रवक्ष्यामि मन्त्रशुद्धिमदेश्वरि ॥ आदिकेसाक्षरे यावत् विन्मन्त्रैः प्राक्प्रयोगतः । १२२
हादशाक्ष यदि यावत् तावन्मन्त्रमनुस्मरेत् ॥ अनेन सर्ववीबक्र प्रसुनास्वकृतविद्यात् । पुनरेवङ्गलुप्ता
न्यं मन्त्रशुद्धिमदार्थदा ॥ तत्स्नानादस्य शुद्ध्यते यावदाधानकुशुतीः । वक्त्रादयनस्त्रजंसर्वत्यालना
यकः ॥ स्त्रीविधानामन्त्रयमन्त्रशुद्धिः प्रकाशिता । पूतनात्यस्य दनमन्त्रशुद्धिवदामिते ॥ यत्रस्कुत्र
कामेश्वस्त्रे विनतुयुगमंत्रं । कलावलिनसर्वाङ्गपयवकारणनायकं ॥ तस्य विलप्रस्यदनस्मरेन्मन्त्रं
वे१

य२

प्रसन्नम् । सर्वसिद्धिप्रदं जायते मन्त्रमन्त्रतिनिया जितं ॥ ॐ यं शुद्धिः समान्तवामामाक्रीस्तवववार्द्धिनि । म
दनीयन सासक्रोदयासम्मकस्मृदि ॥ दानान्नवकमाक्षिसादान्तवल्लवाद्भुतं । अतः यन्त्रमिशुद्धि
गल्लूयार्वकिस्तभ्रनं ॥ अनिमनपदवैवधानकालावलीभूना । दम्भाकालाग्नियर्धनकमलदान्नायपत्यलनः ॥
पीस्त्रवनसर्स्याज्ञयद्वाकारवमवदि । विद्याकवासि यौंशक्तिमवृत्य्येकज मदत् ॥ तत्रायनिकथान्मानं
क्वानशुद्धिनियत्रिय । यंचयंवयदर्वसमाख्यानाशुद्ध्यो यर्वमान्नर्ज । अयंकलानतोदविद्दत्यस्य यागमा
वलेत् । तत्रकर्दमथानाद स्त्रवादयानमवद ॥ पुनः यन्त्रं कृत्तुसान्तं कसीनमदिवकथा । कलर्कविन्य
सित्वापुनर्दवीमथाप्रिय ॥ प्राणनेनसनायनासदंद्रवोः प्रपद्ज्ययेत् । मर्कीविद्धिम्नं वसुजगत्सिन्
स्त्रवांविते ॥ मदनेनमन्त्रसाध्यप्तजयंत्यनमेश्वरी । नास्तिक्तन्त्रादवंदामकूर्माणि वीजेजन्माद्भवेत् ॥
गु२

श्री अर्वदत्वाकनाद विमलुलोकेप्रपूजयत ॥ मध्येनिवेशयद्देवी प्राणप्राक्कवियिता ॥ देयानाम्नि प्रवा
दनमावामृपा विविक्तयेत ॥ त्रिवद्धुर्दवादनुमध्यावनणयागन ॥ अथ स्वदविसागनयर्यकाकनि
१२७ वेशयेत ॥ कौत्रेणगन नाथ्यालौ यक्षावायुगणायज्ञे ॥ कालस्थाग्वदिगुत्थं वस्त्रेजयतये नमस्वनि ॥ गंगा
१२४ कालिंदिके द्वं तुद्धा याद्वरात्प्रपूजयेत ॥ मूर्द्धन्यानसमायतो देवं देवस्य पूजयेत ॥ प्रकटुनाविक्षेपद १२५
विदेवा कर्ना निसा ॥ सदा ॥ मध्ये यज्ञ ततो देवी सुवामा सासवादिकं ॥ नानावाद्य लायदानेशू लायिका
र्पयिके ॥ श्रुते ॥ निलसक्राणुकास्निर्धेण खवलिलियवव ॥ मोदकं विविध्येयितु ड्राकारवणुकानेवासु ॥
मूकमासा कृवेश्वानेजाजवं नं ॥ यायसैसकथा ॥ मामासेन्वनानेशुभजा ॥ वाकुसर्वे सकथा ॥ जलजे ॥
रवव रश्वाय मासे नानाविधे ॥ श्रुते ॥ संकर्पयेत स्वनत्रुदे देवदेवं कनकेतणे ॥ सुध्र्स्नानकथा ॥

श्री ॥ वणालाभ्रवव ॥ यंवान्तनमस्कृ येवयानानिविविधानिय ॥ निवेशानिमरुगानिर्देवदआ
मनर्पयेत ॥ एवंप्रतर्पयित्वा यरुकानुके मर्दयेनें ॥ ततः प्रवणयक्तिव्यं वीर वीरहर ब्रत ॥ व
कुन्तन्तं साजलीकं प्राक्तिनालश्चविमर्द ॥ संतोति ततो देविणकिंदरुं नरगाधिनं ॥ प्रवण्यकासु
मे ॥ मूलमंजलिं प्रक्रियायथ ॥ ततडघाटयतत्र मणुतसंप्रदर्शयेत ॥ ततो गच्छेद्दवाणवह्नि
कुणुसमीपतः ॥ तत्र दक्षिणदिग्भागे शिष्यं प्रद्कं निधायये ॥ ततः कुणुस्यदवणियर्पते नयद नादि ॥
संस्कारालि प्रक्र्वीत आदिमध्ये तदवदि ॥ तद्वद्यमदाहालगृ कुणु वीयनिरणाययेत ॥ तद्वदग्नित
आणिवं दीक्षय त्वनुमध्यमं ॥ मन्त्रध्यान प्रदाध्यानं तत्वारवंजुवनाद्धिषं ॥ कलाध्यानकुवर्णरवीमत
प्रविशागण ॥ यनयनाथनामंत्रीशिष्यसंकर्तुमिच्छति ॥ तमूयस्काध्यनतस्कं तद्क ॥ यथार्साव

श्री यं॰ ।सृष्ट्यादिपयकर्म्माणि तत्र तत्र प्रकल्पयेत् ॥यथा सर्व्वं समाख्यातं आदिसिद्धमहेश्वरि ।तथा सर्व्व
प्रकुर्वीत विस्तारान्नेदकीर्त्तिते ॥याजयेत् शक्तिसंस्कानं शिष्यं सर्व्वात्मना गुरुः ।मन्त्राकिलाद्गिवलने
१२४ नकष्ट मर्द्दिषं वयेत् ।कलशानविधिप्रेण सक्रदामन्त्रितं नदि ।अस्मिविप्र तत्त्वस्य मन्त्रं देविसम १२४
१२५ र्थयेत् ॥आज्ञा मस्मै रुधदेवि मन्त्रसाधनकर्म्मणि ।एवं प्राप्य ततः श्रेष्ठा जन्मन्यास्मिन यातिश्रम ॥काम १२५
यमन्तुर्न्नयत्यां यन्तये नसक्तु यानि ।तत्रदयमदाहारं निर्व्विकल्पेन धीमता ॥लेखानुक्तं कथावीवा
मन्त्रसाधनमावरेत् ।अत्र क्रते सर्व्वमाख्यातं तदस्यं परमाद्भुतं ॥अनन्त्र वसरं प्राप्य मन्त्रसाधनमिच्य
ते ॥ ॥इति जुवद्रथ वामले [illegible] वीयसाद्ध [illegible] विधानं दोकाक्षिपिकायदलन्त्रयादशमः
॥ ॥ ॥श्री [illegible] नाय ॥अथातः संप्रवक्ष्यामि कक्षसाधनवर्जितं ।दया साधनमवाज्यं तक

स्यविदीतिनं ॥मलामिविवशादशगर्भगानं वाद्दट ब्रुतः ।तत्रवीनब्रुत धथासाधकन्तुः प्रसन्नधीः ॥ज
यतपूर्व्वविधिनामन्त्री वीर्य्ये कत्पत्यवः ।अयूकेवांदेवदवी सदन्त्रं कृत्याल नः ॥पर्व्वत्तु ननमासस्य क्ष्मा
आलस्याथवाप्रिय ।गुरु लांगुलिकावाथ अकाद्दविशद्दलकः ॥एवंदामावसानन्तु साकाद्देवीकनं किणी ।
उदतिवह्निमध्यात्साधकायवनप्रदा ॥यथेष्टं भुवनं तस्मै ददात्यमानसंशयः ।वज्रं वज्रांगवनर्त्तवाम्भ
न्म साध्याक्रमंवदा ॥प्रयक्तुनिनसं ददं सादवीवास्यसर्व्वथा ।सदश्रयं यकाज्ञायाद्देवदवीकु र्गादनी
॥तिलगु नुलूदामाक्षयाकालं समयिष्यति ।यतयतक्रु विदःग यत्स्वादिष्यास्तन् गिनिः ॥तत्रतत्र विल
वानं साधकस्यालमं रुवं ।आयान्तिरुयस्तीतास्तु कन्यकामदविह्वला ॥साधकस्य वशास्सर्व्वाक्षिप्रं स्यमि
तवर्न्नुसः ।मासायतिवसोदविनानाणामिदयन्त्रमा ॥रुयद्यनसदद्योववह्नाविनत्यमम ।मदाकल्पं तत्र

जीवत्राणवर्धमानसंगयः ॥ अथ यः साधनादीनत्साधनमूत्यगं । लब्धान्नुक्षादीपत्रवे जयदिग्यां जवाखि
श्री नग ॥ श्रीमूरवाल्य्र महाराणायावत्गनमकाडिकथ ॥ नत्तुप्रयिगलत्रस्वगच्छवदिनिर्णयः ॥ पूर्वविसि
१२५ द्धिनत्रसाद्विगाथा नेदृउवयनं । गवमक्तनमानीयकृतानं सर्वसूत्रिनं ॥ वदिमध्यावर्तिकुयनसदसमे
१२८ वहूरसं । दक्षिणं दवदवागि दाक्षिणानमहामतिः ॥ आवल्यंयलगादवी' सदब्राकनमातिनां । त्रिवावल्ली १२७
द्ववदविगवासीभ्रवलिष्यति ॥ यं वावल्लिविद्दासंवजागनिनिर्गं नदा । मृयनं नत्रसंददस्कनउ
क्कायनत्यति ॥ नस्मस्का वगतं दस्कृकृत्वावीनवनस्यय । नूलनमदिनानन्दानक्ति नौनौयनस्यन ॥ यत्ला
स्मगतिवौ नसमर्थयानार्थमादद । नयीत्वा उस्त्रवासौ कृयविग्यवद्धलदा ॥ अत्राजातिनमनादि
श्रावास्यामिदसांभ्रनं । वदकिंकनवान्यमवीरनाथायमाचितं ॥ नसं नसायनं धाउ नियानमथयालमं ।

विवनयमहासिद्धिंगच्छाणलवं यत्थस्मिनं ॥ एवं ग्रंथानतस्त्रं विमावावल्यंयलदा । नमावदत्यसौ नस्य
वदिमल्ल्स्म मानू द ॥ यावत्नक्षाणु क्रदर्थ यत्कानंनवथौयत्नं । नं नयामिमहासत्वाकिं कवीदं नवस्कि
नः ॥ विवनस्जग सर्व अजगां क्रमनः सदा । त्र निविन्नः स्नूनः सिद्धौ विमासिद्धस्त्वमवदि ॥ एवमाकर्ण्य
सदसा नत्यरसमाधवादानि । विवनसर्व भुवनं व्यथादनिदवीस्वय ॥ महावलीमहात्मासौ हा महाकल्या
कनस्थितिः । अथवा मनवर्धसा विथ्यौ मक्तानमालसं ॥ वाहंगति यूनावीरं महासादसिद्धि वर्धः ।
गस्कुद्धनाकरयानं ह्रस्वं दक्षिणनाकुलं ॥ यानिस्वार्थ वतुमध्धि दसागथवतु रत्ननः । आकारं दायथमत्र
यथकागि वनस्यति ॥ नत्र मध्यनगावदि ह्रात्रिंशत्रियमलमे । कल्यपद्धवदवागि वकुर्सिजीनि
स्त्रिस्कनः ॥ अस्त्रौ धमासौ दथगि प्रविजानौ द्वयद्वयं । अस्त्रावण्वामहस्रवना मश्वौ मादिमजानयः ॥ एनांद

वग्धनीयागेकृत्वादव निर्भ्योदनेत। कृष्टयत्वभकृत्वाउस्कुद्रकंश्रादयलनः॥ मदावज्रकटादान्तस्त्र
श्री वत्कीर्णविनिर्मितयत। नत्वानितत्रसर्वाणिमज्ञाभदावसामिषं॥ यन्तुमासेमहाथदिकालामध्येनिवे
१२८ शयत। मन्त्रानमत्रमध्यस्कं महाग्रलंदलाविनं॥ पुसिर्षवविनयानं मूर्तुग्रन्दाममाण्डिनं। कटका १२७
दिस्तुवद्रुनतकालासंपूजयेन्नादि॥ देवदेवीपूजनयानामूर्यांकर्थ्यानमाक्लिनः। कृतः कैशक्तनंतत्र स्त्र १२७
१२७ यन्त्रयनिवद्धिनं॥ जनसवक्र्यनतुमध्यानं सकलाप्रियं। तनावावाक्कंकृत्वमान्वानुग्धखुयादिनं॥
मदिकंचदेवशिदक्रियार्गमाग्रयत। ग्वकृम्भ्रजउजपूर्णानाविनावाममाग्रयत॥ तनानिर्मथयर्ध
गाध्येथामन्त्रान ... कुंवव। त्रिनावलद्धियदाविगणेलवनयाननं॥ कंपनं पृथिवीसर्वा विभूतिर्भ
नस्कटा। उत्ताशनसदप्राणियनंनिर्यादिगोदणं॥ दादानाव महाथ्यानं महावटवजनव। उर्द

श्री ३

ह्रीं ५ ग्रं ५

त्रिसहस्रानत्ध्यानगूयस्यानकं॥ कालाक्रियदिगासवौगिवानावसमाकूलं। उर्द्धकिसहस्रान
स्मात कालकूटमहाविषं॥ ध्यानं कुनवसकाशक्तिलाकृतकयकानकं। वकाणनतयक्तवेध्यानं
विश्वामनुस्मनन्॥ तदाविनश्यनंनेकृतस्याम लूनमानरत। ततउक्तसन्दवासाकाकृतवना
यक॥ वदत्वयंतदार्दविसाधकानांमहात्मनां। गृहाणर्ध्यं वनानंदेवी दाम्यामसनसंगयः॥ वक्र
त्वमथविकृत्वंतूड्रलं हाटकंगना। क्षेत्रवलं वदास्यामिग्रहाणत्वंनयोलमा॥ यस्मान्महायानतनंरुव
द्धि कर्म क्षेत्रवं। साधुस्त्रः साधुसोस्मात गृहाणर्ध्यंनयोलमा॥ त्रवमाकण्ठनवचनः कंकानवदि
नोविनः। यथ्यदक्षी क्रियन्तु भूजयगर्द्ध मूर्ध्नमूर्धः॥ वदक्रिसर्वत्रवेनेसाधकायमहात्मने। इक्षाद
वंचजयनमहाक्षेत्रवविग्रदं॥ नयायनवनं किंविन्मनागयिस्तुमध्यम। तनाकर्ध्वानमायानिदवता॥

ह्रीं ४

सैनवस्वयं ॥ सप्तमाहनि याः नसाक्षादेवी ह्यणादना । समुदेलियनन्नक्षा तावदा चन्द्रनिर्मला ॥ द्वात्रिंशति
श्री स्कनीदेवी कलसा विद्रुती कर्नेः । मदाम्नने नसंवर्ण्ण दान्त शतिस्तवन्धनि ॥ नंदहस्ताद्यवदेवणीः सदप्राभण
१२८ मन्तूपः । पूजा वामाम्नने नैवमाह्न वसा निसा यतः ॥ ड यत्कृत साधकानां भत्यक स्यस्कनं स्कनं । कलशं ह
स्कगं कषा ददाल्यमनसं शयः । यीलास्कनवनं देव्या दृष्ट्वा यमकणान्महिः । भ्रग्न्यक्रु कलशं दविय वमः
मुनि निर्झरं ॥ तत्सूत्रदं समायाति साधकादिमतामया ॥ यावद्देवी महादेवी उज्जानाव सर्वं व्ययति दि ॥ कद्दे
वैवदत्ल्वं यत्याडेव्यास्कल्ये वदि स्कवल्य वनसदह साधमानां महान्मनां ॥ ब्रह्मा विष्णु कथा त्रुद्र श्रीगन्धवगन्धस
मांसिवः । मदासैनवगन्ध यवान्यैसैन व नवगन्धवाः ॥ तेषा मन्त्र वमाप्नोति साधकं त्रुसम्यक्पृथक् । किं वाय १२८
नं प्रवक्ष्यामि श्रृणु यव मन नादि ॥ साधनं देवदेवासि कृत विल्यानि कीर्लि नं ॥ श्रृणु यव प्रवक्ष्यामि यथाक

ग्रक्रकं २

लाघसिद्धाणि । गलायितुं वनं स्त्रीम यागोक्तं नाकि सोवचि ॥ प्रक्षाल्यकुक्तु कात्र गन्धलकाद्धदिनानलैः । त
त्तान्मांसं तद्भ्रया — स्तनवक्त्राक्षिनि ॥ श्मशानं दृश्लि समालक्ष्य साधकेन्द्रः प्रसन्नधीः । दशांक्षु
त्वायावदेव शद्भुतं साधकेश्वरः ॥ तावत्सर्वं यतं तुभि सजलं वनकानना । ततुजलि दृश्तं वेगादम्नि
मध्याद्वनासदा ॥ चिद्वनास्या महाध्यानां कृत्यां वनमदानूणां । वदत्यवं साधकेन्द्रा किं कुनो मितवाध्नुना ॥
यातालं दानयाम्यद्य सूमेरुं चूर्णयामि किं । पिबामि सागरं सर्वं नाशयामि यमालयं । ब्रह्मांडं वा भुवनं सर्वं
नाशयाम्यथवा वद । नेषं तत्तु तथा वह्निं वरुणं वायुमेव च ॥ कुबेरमथ चेशानं नाशयाम्यथवा व
द । कृत्स्नाण्डमथ कालाग्निं वदनि त्रासयामि किं ॥ ब्रह्माणमथ विष्णुं वा ब्रह्मांडं चूर्णयामि किं । वद
स्वामीश्वरीवेंतु यत्के ननासि वा विभो ॥ उवं ग्र लासाधकेन वक्तव्यं मनसीप्सितं । ततः सर्वं कृत्स्नं

श्री साम्प्रीकैकनतं यवस्थिता ॥ अयसाधयितुं वर्द्धु स्वस्थवगनन्नलमे । नदाकन्यासमानीयसर्वलक्षण
लक्षिता ॥ आसननो अकिञ्चाय्यसगुरुकवरमादिश । नककृष्णवनधर्मानककृष्णकाश्चलोक्षिता ॥
१२९ गुसासनस्थाकाकर्थात्सलालियनियमिता ॥ अविछिन्नं दद्धु अथ विग्रानावलम्बनतः ॥ नदासांकथ
नकन्याश्रुत्वानं दसनं पूनथ । यत्तं भवाद यत्तत्र मदामनु विधोक्तितः ॥ नतस्याविश्वनं दूर्ल वद
दवीकृष्णादनी । त्यक्त्वा त्वमिं निद्धनं सा नदासाप्रणतः प्रमात्र ॥ नत्यर्थयित्स नर्मगानी नानावली
यदानतः । नदासाधकमूलवायवदनमनसद्भितं ॥ तुनं सर्वं रुविघ्नं यकालत्र यमथाविले १२९
कृष्णान्तादनगावानां साधकायवदत्यसी ॥ त्रवसनथ्रनं दवींस्वक्षाप्रयदमानसाः । प्रलम्यनां
विसर्जनं दवदवीं कृष्णादनीं ॥ अथवक्ष्यानि सूत्राणि कर्म्मन्यासनिर्के गुरुं । इर्वसवार्थम

कन्यार सूर

उत्तीगतं विद्यानूदादनत ॥ यस्याः कर्म्मणि युंजीत प्रसन्नास्य सुमध्यमे । जल दीपकृतान्वद्भिर्यद्
स्त्र्यैनसौकर ॥ उत्थानं तु कथासु ... सुनिर्मले । मदायार्थवादविसर्सनामक
तानयः ॥ अवलोक्ति रत्नातु शिवरुत्माथवा प्रिये । तेन सं मार्ग वामकापवदवीं कृष्णाद
नी ॥ संपूजयद्वित्यसप्त जयेद्देवीं महार्थदा । नदासादर्शयलत्र भूतीनानागतं प्रिये ॥ वर्तमानं
वस्तुरूपं कन्यायुष्यत्वसंशयं । साधकोतु प्रयत्नेन यदासादप्रजापकः ॥ एतन्न्यासनिर्के कर्म्म
नवारव्यातं यथार्थनः । अधुना स्वप्नकथनविधानमिदमुच्यते ॥ गोवर्नमतातु मर्त्य यचितासुरा
रुनी । अलिनाद वदवणि कृतमत्र यत्निस्खद ॥ शिवादेशेन देवदेवीकलशस्थां प्रपूजयेत् नाना
विधोपचारैश्च न्यासैर्वद्धलि सत्कथा ॥ संपूज्यदेवदेवीं विकृत्य यदिदमाजपात् ॥ कलनाममि
लि ३

बाकालष्ठकर्पदीविद्यावस्थितः। कथं मयावर्जितव्या कासिद्धिर्मम्सदविद्याभूति ॥ कोऽतुमा ग्रयाम्यकां कां

श्री सद्भार्यसमाश्रय। कदि कोलनसिद्धिर्भ। किंकुलावासर्वतुष्ट ॥ कांकिवर्मालिजीवामि कादिवाभ १३०

१३७ यनिकुद। जीविष्यति मदाडीविरुयंवाकस्यकीदृशं ॥ सार्द्धजयाजयंकीदृक कस्यदविद्यवस्थितं १३७

१२० सूरिकां अथद्दर्शिकं यामिवकिस्यदानूनं ॥ वाक्यवाकानिवर्मालिवाक्यजीविनमेवबा। यथान्यतं

ममस्वयं वदस्वैनवनत्वन ॥ कुत्रक्षादवदवाप्रस्वयंदिव्यामूदादनत् । नदायग्र्यत्यसौ स्वयं

यद्यज्ञावनकस्यवै ॥ अथवर्ग्मार्थमकुत यथादेवीनियोजयेत् । तथान्तेसं प्रवक्ष्यामि गच्छयावर्ति

नत्वनः ॥ साध्यस्ययादेवांगुवेसमाकुलप्रयतनः। नक्तारावनयामिश्रां कृत्वाविद्यासमालिखेत्

॥ हूर्जयतु मदासाग रूपनामसमाश्रितं। सतिरयदमसरुग्मसवनक्षायवानः ॥ प्रकृतिं का

नयत्यग्र्यान्मदननमदग्ग्वनि। तांतद्वविनिवस्थान यानिकांनक्षानुष्ठिता ॥ ततार्द्धयात्रसमयनाय

यत्रखदिनानतं। विद्यामावर्त्यद्ध विनद्दिमालिमूरवस्थितः ॥ एवं सक्षाद माऽतन यदिसाक्षा

सूनन्दनं। उर्द्धगीयाश्रूदत्यावावर्णयत्तात्रसगयः ॥ अथ वाक्यान यान्नयागांकृतनियोज

नात्। नक्षानूलनध्यानविलविलनियोजयेत् ॥ यंयकंयंयकंनेवसमाकुलप्रयागनः। एकीकृ

वर्णं वार्थं सकादादुग्गमानयेत् ॥ अथविद्याजयंकदिसाध्यनामसमाचितं। नदावर्णयत्सर्वं

अग्रक्षस्वुवनांतिकं ॥ अथकर्षणमेवाम लगन्नूवीयंक्रवधिनं। अनन्तेवविधानेनप्रतिमांकानयेत्

नः ॥ स्वनक्षलिखितांनत्रनीविकां विनिवेशयेत्। तायर्थेत्खदिनाग्मींतं प्रतिमां नदनाद्रुवां ॥ ताव

तांप्राविलीयनतावदायात्यसौप्रियं। आगत्यगनवंगननियन्त्रायकाग्रनः ॥ अथाजनगतादि

श्री
१३१ विनमाकर्षति सूत्रं प्रवमाकर्षति प्रसमास्मिन्कृप्रकाशितं ॥ मादनं संप्रवक्ष्यामि यथावल्लक्ष्म
मास्तु कनकं समादाय कर्यादमथवा ध्रिय ॥ तेन नामं समालिख्य साध्यस्य पचिकल्पयेत् । विधूय
वर्तितं ज्वालं तथा प्रकुर्वीत मध्यतः ॥ कियत्कालं कविद्वानां कोविलौ स्मरसूदनि । यस्यैव क्रियते य
त्र सम्मूढः कार्यवद्भवेत् ॥ मादितो नाडिजानाति दग्धजातिं कृतं स्वयं ॥ अथ वैरीविकीलनं सा
ध्यस्य प्रकुर्वीत ततः ॥ अरिमल्लसफवाना क्व समानां विलेप्य भ्रजेत् ॥ प्रकियत्लत्रम[illegible]नाग्र्यं
क्रमगतं भ्रजेत् ॥ पुनर्वागसदयजिश्वादयन्नामगं कितः ॥ हातादिमक्त्रिणां द्वया नाकलासाध
कंठवनबायकुत्राद्वयनिसंक्रम्य स्फं मादयति कार्यकं ॥ मादितो नैवजानाति किं विदवक्षसि तदा
कामाध्यक्षियसम्यक्रा स्फं निष्ठीवनसंयुतं ॥ तेन यस्यैव तिलकं स्वनकाप्रविमिश्रितं । प्रकर्या १३१

साधकत्रासो मूढः किं कनत्तान्निया । अन्मानं वधनं दानं साधकाय स्फुति ॥ अथ कलागदाद्गायां
विनिकार्यसम्भवा । नत्रवृति क्षाय्य विषिवत् मृतकार्यं मुण्डितां ॥ नकसाग्रासमूढेन संलिप्य वदि
साधकः । दहलाक्षाणं नदग्रतनस्य कीरमस्तकं वयन् ॥ तेन संस्त्रायय कुर्याज्जय श्वासगतं ततः
ततः प्रस्तनि सा सिद्धामादयेत् गतुसैन्यकं ॥ प्रगन्धकनागदांशार्यादिवर्देवीलम्पत्सकृत् । गजा
श्वनथवेक्ष्स्के मनीकायान्त यश्वतः ॥ आश्वकयूसंना यध्यानमल्यकदानूर्णं । चूर्णयेयक्रवासो
सना ककुसमायादि ॥ संग्रामादतस्यैव गृतस्यात् कृत्यकन्दनां । तेन ध्वजं प्रकुर्वीत गणात्मयनि
मन्त्रितं ॥ तद्दृष्ट्वा गजवः सर्वे नाशं यान्ति यनामूरवाः । मादितो नैवजानाति स्वात्मानमपि वैरुणां ॥
एवं ज्ञानाविनाशेन समासाद्वयवर्णितं । स्तंभनं संप्रवक्ष्यामि ज्ञानसूदनितन्त्रतः ॥ यीतद्रवं नसं

श्री १३२

लिखस्तुथ्यविंगक्रनामकं ।विश्रायावनिर्नकत्वांगजमन्डुलमथ्यगं ॥ब्रवंसलिखस्तूकुंगनदेश्वयूठ
मथ्यगं ।स्कंरुयमदृणां भ्रूकं भ्रूयिसनांगनक्रनां॥ब्रवंविरधनर्युिधिनावायसंस्कंकमिथ्यातं ।गर्ङंशादेव
दवगिलकरुयत्वाउसंगयह॥ब्रवंस्कंरुहसमास्थानौग्रदकर्म्म्गन्धूव्रिय ।स्रदिमक्रागिमीगोन्वा ल
नांवादाउभाद्भवा ॥ग्रवंन्त्रासंनसंनश्रौग्रदृदर्स्तुं विताकयु ।विकयर्ङलिनं सर्व्व ब्रकाछुजुवनाद
वं ॥मथ्यंददगौनलंयञ्जान्मानं दविसन्निरुं ।ननश्रांगत्यसौस्तीनांग्रदामन्त्रुव्रयीतिकह॥जन्दनंयकनं
उस्ता भ्रादवें वनयारुगं ।मूंवामीनिवदह्ये वेगांयथित्वायानित्यञ ॥श्रुथा वस्मा वनांगार्थ विधानमिद
मूथ्येनं ।कुञ्चन्नूथमदासांगसनदत्यं मदाङुनं ॥ध्यावात्यायात्लमूथ्यनि नस्कवासोमदा वलह॥ मजादो
यायनांगायदवीमन्डुलदर्गनं ॥कर्ल्यंग्रदृदक्स्त्यनस्तुयानसं स्मरं ।वकुष्यादं वदवांगयां

१३२

ञुं विश्रानिवंगिनह॥श्रुथवानक्रुयांगननांगयकनूमथ्यमांगन्त्रादनस्मुगुरुंगंगठक्रनकं मदानकिः॥
विश्यामक्रिनंकत्वांनमक्याक्रिविकूकं ।सर्वगांउश्रूनस्माथभ्रूयस्मानादनस्सव ॥नदानस्मनंनस्तुय
वकुष्याककदावना॥श्रुथगांवकनंगठ्कयनयूकंस्नकुष्टिनं ॥नंनश्रूयं ब्रदानथ्यमयस्मानयूनस्सव ।
नस्यंकंननह यात्रं वकुष्याड्रयम्नकिनह॥कश्नस्सावनयस्थमदामजादिस्कंदव ।ब्रञ्चकनौलं काश्च
स्कं भ्रूजंनसाधयलदा ॥श्रुसिनश्रमदासांगनस्कवांगमनंसनि ।ब्रनंनं जिननश्रस्तु वकुष्याकनिनं
पूनह॥श्रुयग्वानस्यदवगिनत्तिकानां वकुस्तुयं ।सयकास्क्रियूनंत्वालावंस्तुमनूउंगयीवयु ॥श्रांगनाधं
ययलंनधयनयनमंगश्वनि ।नदासस्मवनंनेवनं यात्रं सकदावन ॥श्रुंथादवस्थगुरुंगयागमाकृत्यं
यत्तनह।संयूयर्दवदंवगीमञ्जकञ्डुब्रवचेयञा॥सस्तुयांस्मत्स्ययस्मावं यांगस्यात्थब्रसावकह॥

९४

अथ संक्राय क्षेत्रे न कस्यचित्या यकारिण॥ तदा यं विधिमाति तं कु श्र्वं नगान्मकं। वीन क्रमेण वा कृत्य

श्री मीनमर्कसंक्रीविते॥ तमर्वजनमवात्र संसाध्य यनमध्वी। तद्रस नसमालोग्न णालिकप्रुल पिण्डिका॥

९२ तस्क नस्यां गतस्य वर्ना विद्धी मूरवत क्रियं०। तल्ला लापनिससिक्तां नोकु यत्नु समादतं०॥ तं यस्मदीय १३२

तं विलाञ्जनं वदयनन्तु। तस्य संक्राम यद्दविक्र यस्मात् सूदानूणं॥ अथ संक्रामणः स्वानो अयस्मा तस्म

सुन्दरि। अथा तः संप्रवक्ष्यामि तस्यन कर्णमद्भुतं॥ विधानमिदमत्युग्रं क्रियावानविवर्जितं। कृत्वा वे

समयं मण्डलं विनायमकिदानूलं॥ द्वादशाङ्गुलमानं तु नमध्ये मारुप्रकेल्पयं०। तदङ्गुलीकज्ञासनद्वय

मन्यप्रकल्पयं०॥ चतुष्कि कास्यांशुं तुलास्यां० यत्नेन ववविविद्रिना। चतुर्विंशाङ्गुलं दत्तं भितायकाव

यं० तत्र॥ तदर्द्धमानविस्तारं सूत्राणामयनत्वकः। एवं निष्याप्र सूत्र लग्न मण्डलमतसूत्राद्रतं॥ यद्व

ग्र

नत्तसंसिक्तं सूत्री नञा नदिवर्ज्जितं। कृत्वा संन्नज यलन्निद्ध वदवी कृष्णादवी॥ यथा विस्तु ववि स्लावैः स

दव्याक्रवमालिना। भ्राणमण्डलणिखानूरंध्या ताविधां सूजाकृला॥ याजय कुलमत्योद्भुयम्नु लोयनि

पूजयं०। प्रक्रिमत्र अतकः मण्डलं णतं नाभ्याधिकं नत्तु। एवं प्रकिञ्छितं मण्डलं भयाणनिनिवानलं। निर्ग

त्यमण्डलं दविद्रमना त्यनिव कोति॥ मनसादं वदवणि विश्वास नाम नूस्मनन्। यावल्लुकं यथं दविः

सीनावन्धु कुमासनं॥ यथा सुक्रानय कुलं तावत्सं न कथियामि। ह कृतामण्डलवनं यावं अनको भाल्प

नीग्वनाः॥ साधक र्द्वेन संक्राम्य कं हृदयेस्तु टना कुनाः। यलायकि स्वनकं नमर्द्धमानाः सुविकलाः॥

यज्ञवावावत नस्यत्राम वाविषया पूनं। तद्धं उकासमायूकं विश्राम वसमनयदा॥ कृत्वैयात यन्न

र्यं अनिर्णयाद्रावासदा। अथ वाणि मिष्टकालौ णा स्वां समरि मक्रितां॥ कृत्वा मया गमकालं नकं यक्षुत

श्री
१३४

वाजनं ॥ सिकामस्मिन्मन्त्रो नऽ सङ्क्लसाधकयूगवे ॥ कुद्ध ॥ प्रकायपद्माम्निवकायज्वलनयोजनं । नागयन्त्र
घर्संयानं दूर्स्वर्याति दजौनायि ॥ शिवबूमथसंग्टक्ककौधाविघ्नस्यसाधक ॥ मन्त्रयित्वाक्रियद्याम्निकन्यौ
मघविनागनं ॥ वाजसर्पयमामन्त्र्य गगनो निक्रियमदा । नदा कुद्ध ॥ साधकं ज्ञानागमन्त्रमघर्संवयान
॥ कूं कावंणायद्यावंण अलमूद्राप्रयोगन ॥ । स्मवद्धिषां मदावोज्ञं नागयन्त्रघर्संवयान् ॥ कांक्षुं हंणं
नथा लाक्षुं शर्कनावासिमन्त्रिता । क्रुत्वा क्रियन्त्रघकूलनदानोनागयिष्यति ॥ हूं चौं वासंद्दरो क्वलाअग्नि
मन्त्रप्रदानचूक् । जदलास्मविदवेनागक्कमनोनातिनां ॥ कूनमधागमकातं यावड्रक्रित्तुमूअनः ।
नावसंनक्रमत्तम्यक्साधकानाज्रसंगय ॥ ववसंनक्रयद्धविसस्मंसाधकसलम ॥ अथ दानी अव
कामिनागनिग्रहमूलमं ॥ जम्नावाक्षसदप्रंठयूर्वसयाविजोनन ॥ आदावयेनवदिद्यं धनू ॥ सम्य

सु२

१३४

कप्रमन्त्रितां प्रकाविंशतिवेद्यावागवां ग्रासिविधायनां ॥ गत्वा तु नागकुण्डान्नं क्रुद्ध ॥ संनक्रलावन ॥ वं
वेयाद्विविसागानिगकुरि ॥ सर्पयेत्कथा ॥ नन ॥ प्रकालयलज्ञपूदीकजानवंदसं । शक्रमा कांडूनं
त्वाक्रां वाजसर्पयप्रवदि ॥ प्रकाविंशतिनाक्रत्य यावदेवशदास्यसो । नावत्क्रोरुसमाचानिक्रदं सा गेन
सन्निरं ॥ नऽउड क्वायुसदसावग्ग्टक्वधनूनलमं । प्रकेकं मन्त्रयित्वा तुशानमत्रविनिक्रियऽ ॥ नदासंयू
धाननीयरुयादायानियन्त्रगं । हीनविज्ञरुवयूघवयमानरुचाक्रलं ॥ साक्रादननं सूरुगंकिमू
जान्त्ररुणाम्बना ॥ किंकनखनवर्लक्रि सरुल्लेवलवादना ॥ नसेनसायनं रवक्षं याद्रकांशुदिकानिव । प्र
चक्कक्रिनसदद नाजन्त्रारुयविकुला ॥ प्रमयज्ञत्रवावावद्दलानंयन्त्र शम्बनं । एवमाख्यानमनघ
नागानां जाकिंठयन ॥ अथवक्कामिसूप्नालाविधनिनर्गानं मद्ऽ । अकिमन्त्रादर्क मन्त्रीदव्रूकंवा

श्री
१३ यितउमत॥अन्यत्स्नानान्प्रदानत्वं पिबन्तावाद्भिमन्त्रितं। तदासौ निर्विषा जायते कालदष्टापि या नरः॥तु
कं वायनदवगिगिनितावाद्यियः॥अथ। संक्षिप्य निर्विषा याति मन्त्रितं वृष्टपानतः॥अथवादवदर्व
शिवत्मनासादयाविषाः।अग्न्यर्कतयूनमाकः पूर्वन्यासनसंस्कृतः॥अस्तिमन्त्रादयं मात्रायथाग (१३)
नूतवाद्रस्वयं। दस्तु विमर्शनदीखातु यागां कृतविवाविनं॥दन्के नवाथन्स्यर्थमावये दानसंगयः।
नूतवाट्स्वयी। दस्कृविमर्शनदीखातु यागां कृतविवाविनं॥कायगं का विनिर्मूक्तः॥ ससं ग्रामचन्द्र विषं। जगत्साम्मि
विसर्जयस्वत्रयी वा वायकत्व यथा स्त्रिनः॥कायगं का विनिर्मूक्तः सर्वग्रामचन्द्रविषं। जगत्सामि
न्नमं दानागयदानसंगयः॥अथवा जलयाजनप्रम्लककनगं विषं। जालसंन्यूसया गनविषो
नाम्नाकिमन्त्रितं॥तदा संक्रमतेदर्शं विषं यस्य प्रवावतं। प्रवं क्रमत्रणदवगिसर्वे श्रीउ अस्य कु
या॥यागां कृतप्रयाग्नेनविषाग्रे लोकरामितिं। तदासं कर्षयन्तस्य यः प्रमयस्वविवयश्विकः॥मदाकूलु

तं ३
लवत्यनधायथस्वयन्यकृया। लादलिंगादिकं दवियत्स्वाकं विषमं विषं॥तदस्य कृतमात्रेण साधकं
कृपणागयः॥गोकाख्यं स्मरणादेवविषं निर्नागयिष्यति॥स्कावनंजगमस्वैवकालिमलादलिंगजं।
गंकाख्यं यं स्थायस्यनद्विषस्य विकिस्सितं॥मयानेकीलिर्विद्विषप्रपूनाग्नल्पमादनं। साध्यस्य प्रकाणिक
य्यग्निमामासूक्तविमिश्रितां॥क्लागनकं नवालाःश्रतुवांगावसमीकृतां। स्तनकर्यदकं नामविषास्यकूड
मवस्कथा॥साध्यस्य संलिखितातु विश्वयावनितं गतः। संलिखदक्षिणात्प्रकाकीर्तनमदानयं॥प्र
नितायां द्विदिनस्यस्यानाडिकानवावकं। प्रवं सप्रतिमास्तुयक्षस्नायये लक्षवानिशा॥गलायितवन
नप्रशालयजातवदर्श। ध्यानकाद्विबनदीकनायत्रलामत्वामूरवीं॥तत्तानिवशयल्पकां ज्ञाव
क्लिस्टरवाकर्। यावन्नादक्रूनदेविनावत्कठ्वं विनश्यति॥यदिसाकाद्भवदधविप्रकृतालाकयितामदः॥

नगरं मानयनिर्मूलं मानलं संप्रकाशितं ॥ विद्वेषणं प्रवक्ष्या
म्यहं सोमानयं सम्यक् यदि नास्ति ज्ञसंशयः । पत्तानयननिर्मूलं मानलं संप्रकाशितं ॥ विद्वेषणं प्रवक्ष्या
मि गुणं क्रियते यथा । द्विककोणिके यन्त्रकालिंग्मंत्रं मण्डकल्पयेत् ॥ प्रतिमायुगलं कृत्वा साध्यया धी
न वह्निकं । मद्विषाग्न्यभिषेकेन महाविषविनिर्मितं ॥ कारां हृदय मध्यस्थं कनामं किल पी निर्कां । नि
बध्य दबदवाणि नन्दसेऽधुपयग्रहणं ॥ विमृश्य तत्प्रकलोऽकृत्वा विद्याम्बुदा दनेः । विद्वेषितौ रुव
ब्रह्मपदवदवाणि नन्दसौ धुपययहणं ॥ विमूर्खो प्रकृत्तोकृत्वा विद्याम्भदा दन ७ । विद्वेषितौ रुव
नीतावच्यान्यौ नियुसं निध्यौ ॥ न नदक्षिनस विष्णो रवंकारौ सद्वदि ॥ अथ पाठनमत्यन्त्रं गजूनौ
वलयं दानं ॥ वायुमण्डलं नामकं चोद्धं नासृजालिख ७ ॥ काका सृजा यथ वाद विविधमिश्रेणवालि
खण्डालूर्जवज्रं यदवदवीं छियवायनियंक्षितं ॥ नभ्याननयूम वर्णं नमन्त्रं वायूदयकं । वायूकोणे
गतमन्त्री डाखाटयणियर्वतां ॥ अथान्यं संप्रवक्ष्यामि यूतूकारं मन्दलमं । यनविक्ष्म मातृणसाध

मनैर

कत्र प्रक्रमामियात् ॥ एकान्ते निर्जनं गत्वा वीनावा वनकः सूर्यः । मद्दिनानन्दबे कन्या विद्याकं दादवादि
नां ॥ मालयन्ती जगत्सर्वं सिंदूरारुणं स्फुलिंगकं । मद्दिना सानविंबसं दर्गं यत्नलनवं ववा ॥ ध्यावयन्ती
स्मरंद्र्वी मासमेकमतंड्रितः । तदा क्षोभं कितं सर्वजनाः सृजनिवासिनः ॥ साधस्याग्रमायोक्तियथा
मीर्थमन्त्रलमं । येन दानान्यथा न्मानं साधकाय ददाक्षिते ॥ वादामण्डलमेवान्यं साधकाय ददाक्षिदा । य
स्यस्यादि यडतन कलस्य ददात्यसौ ॥ पूनकी रुमिदन्ध्यानं लिपि सावनमूर्ध्नं । जह्वा सूगलिका वि
आयस्यां लमं समावरुत्त ॥ सित नक्षागिकां गत्या सपकत्यनिमान्त्रिता । साया ह्नसमय प्राप्य यत्र तं
कास्मध्यमं ॥ नत्रतां सावयन्मन्त्री ध्यात्वा नकतत्र यहन्यक । तदा प्रसन्नं समचयकी सुगारु वश्ञ नः ॥ गं
खवक्त्रादिविघ्नं नन् खविलं समादिशेत् ७ । वर्हि वाम्ञनमात्रां मदाने लक्ष्मून प्रियं ॥ कालार वक्त्रग्रं
१३९

श्री
१३१ जह्वायर्प्यटद्विनर्गकया।यत्रतायदर्गवार्लिरुङ्यंदप्रवेंमनं॥अथवान्वानिकाकार्यादस्याविधिनिदाय
कस्मादायलादसंस्तृनांस्वानिकांदस्मघ्नविनां॥मत्रसघ्नजयद्दविचयाविलान्नसानकः।नदानमत्र
यन्मत्रीसप्कार्विंगदिसंस्थया॥नदाविगदिसाग्रप्रन्मश्चाप्रगुणिसुखनं।मदाविधानसंस्थानंसर्वेवन १३१
सायनं॥श्रीमत्स्वंवालमं(प्रेश्रुसाधकायप्रदर्शयेत्॥कुत्रयालेमदाध्यानेर्विघ्नैर्वाधितदानूर्णः॥सानि
वारयितुंगणक्षाननकाविदिदग्ध्वींप्रवनालाक्रसंस्थानसीमावन्धप्रयोगदः॥वश्यमित्राजयलग्न
विद्यांध्यानयनाजमां।उनजाकर्मयद्दविनिधानमेंव्राकणं॥सयमूक्कसनंस्तम्भोदवदयाप्रसा
वकदः।यत्पेश्रूविनियोगात्कालधुःसाधकेनाचि०॥दानिद्रदमनंदविनत्रदंसंप्रकाशनं॥ॐदा
नीतंप्रवक्ष्यामियथाश्रीयत्तिनामिया०॥कृत्वापूर्वांक्तवध्यानकलशंमत्रराजनं॥नमास्मिमक्ति
ना३

कृत्वारुद्रयीः(भयवर्गिनं।अभिषेचयेदात्मानंसर्वनाशप्रचादकः।ततःप्रभृत्यसौदेवियथालक्ष्मीय
तिस्थथा।स्वस्त्ययनसंदेशावयश्रूविकथंमम॥त्वाम्याववशादमनक्षिन्नवाग्यानंसून(गोरुनं।यमवाप्यनचा
सर्वंदानिद्रामन्मदनारुयां०॥पन्न्यान्जिनसंदेशावयश्रूविकथंमम।अथसंयानिकांकर्मसमासालवक
ध्यनं॥न्तनवस्तुमक्तिद्रेयलद्वायायवनमश्वरी।कृतविज्ञायययद्देवीद्धर्वाकोध्यानसंस्थितां॥मदान्तजास्तूय
गानिश्रीमद्दनोडलिस्थ्ये०।मदाक्षिरुवसंस्थायेर्वक्रसांगरुवेस्कथा॥कस्याप्रनःप्रतिष्ठाप्या०सांशु
यथाविधिश्चावीनक्रयनदवगिज्जोंडिकामध्यस्यांशुकं॥यनिवेश्यंसमाकृत्यदेयाःत्रसंप्रतिष्ठये०।कद्द
लक्कूलसांशुकंवीनक्रयसमाकृत्नं।प्रतिष्ठयद्देवदेवीयूनम्यध्यतसांशुककं।नक्रसांशुकथादविनेल
सांशुकल्पेवच॥यक्कमासंमदासांशुनद्धदवसमाद्ये०।ॐक्रसांशुनद्धदवसमाकृत्यनगान्मजं॥

प्री
३८ देवानांप्रकितिद्वापयंपाकारि॰तयम्यति। पश्चा॰ जयंतत्रविद्यांस यात्रा वनवाजिका॥ ददिसर्वालिमदं विबज
नात्मकयानिव। यनादंनियतंयागमतत्वस्यांदेवात्रक॥ यर्वमासमविकिन्नजयं कार्यात्तमध्यम। ततः प्र
स्तुदिसर्वाणिमजनात्मयति द्वति॥ देवा॰ त्रसाधकस्यैवदर्गमद्धागजानिव। वीनयागसदा कार्यं तननिल
मदंश्यति॥ त्रकलवसमारव्यातं वीनयागमन्नलमं। अर्थमकयेय स्थलदाय विधिमावर॰॥ गतासु तादिस १३८
मूर्यदरवंम्समदन्त्रिकः। दत्राकतं समानीयपूवानंयगवालमं॥ ददविमध्यगं दुलासर्वालिं कानसुविन।
कंस्यवक्रामिसं न्नरंडुर्वादजयत्नतः॥ नावधा॰ वप्रकीय कतंशार्वयानतिश्चतं। जदावदत्यसौलब्धादिन
त्या पूवनायकगासादवमालताजानं किमाकृतं त्वयाविला। प्रवनाकर्न्यवी यत्रानं वदनस्तु विकलः॥ सकय
लंदमयासदासकृदत्रवदिं। पुनर्नर्वानितियतं स्ववत्स्यनसंगयः॥ तं तद्र्वानर्वनासासौवक्ष्मसोस्व
॰तिद्वस्वदंवदंद्यादत्राज्ञानवसंप्रनं॥ प्रवनाकल्प १

लनः॥ ययनत्रप्रकर्लर्थं क्लिवंगानिसदवादे॥ पूनर्नवानिनियतं स्ववत्स्यनसंगनः॥ तंनद्रवीनस्तु
गदीनानायांप्रनय्यर्थयं॰॥ वायांकृयतजागानिनानादेवकलानिव। कानर्यसकतं दवियागाविधिमानि
व॥ साधनानिविविधत्राणिकारयं तविवकणः॥ सययं नत्रकालं त्रं कृतवानश्यकं तदा॥ प्रवनकायनिश्च
लिद्रव्यसतवकीर्हितो। यामवाद्यनतः साधूरुवंदुग्रवत्नायनः॥ ययदायकंर्थाङ्कृतसंग्रामकालद
जय। स्मनणाद्धयदवंगीप्रकवाजिनसंगयः॥ पृथानः संप्रवक्ष्यामिगा क्रियनं ध्रियं। मूमकार्येन
गाकिस्यालथान्यनुसमध्यमं॥ कलगं वोद्यमानं यमशुकालादिवर्जितं। कीनार्तवननः कृत्वानत्रदेवी
कृत्यादेवीं॥ पूर्ववानसमीयतां नानदानसमन्वितां। पूजयित्वामदा सगसफादिंशतिमक्तिनां॥ क
लगवेदायपित्वामूर्तिक्षतस्यसमध्यमं। किञ्चतस्य रुवं कांकि मूमवानयिसर्वदा॥ योक्तिकं संप्रेक्ष्या
८१

श्री
१३९

मधु

मियभावलवसंयुतं । कंकुमं गोरोचनामिश्रं कुंकुमालक्तसंयुतं ॥ कृत्वानाम लिखेद्भूर्जे विधियावो
मंत्रं तया । अवर्ननामकंद्रे विक्षिप्यायययदेयूतं ॥ कीनस्तुविनिकिंवंतयेयं कीवचन
या । तनत्र्यानंदविरुवसाध्यस्य सर्वदा ॥ निर्मलतापूर्व देहोस्य गतकंत्रक्षनीतजः ॥ साध्य
स्वत्वसं दद ॐ हिंगाग्धेस्यानिर्लक्ष्यिषा ॥ वकदान्यायननयोन नेतुनाजं जयद्रथं । मत्रं ग्ववीम
दावक्रे यादेव्यापर्वमनूकः ॥ सर्वासांदेवतानां चकर्मकाणयदीति । तत्सामान्यं देवदेवियत्नः सर्वा ॥ समाहि
दे । व्रवविरुदतांदेविवक्ष्यदारुवक्रिदि । यावृक्तियदस्दानिकुथितानीदसंभवं ॥ ता वक्तुदयजातनिर्दे
वदेव्यास्मृतानिच । यत्थैकस्याविधानं तु सर्वासा तददेवदि ॥ एकैकामाकदाश्च यत्रकैकासर्वसिद्धिदा । त्रका
देवीसमोख्याता यदसं दवस्रुदत ॥ जलधारै वतर्थवदेवदेवीविनाजतं ॥ ॥ ॐ कि जयद्रथमिदं स

कलं मयानिगदितं तवयार्दनि सुन्दरि । मतविधानमिदं प्रवरं मदुः किमयवं प्रवदामिनवाधुना ॥ ७ ॥
ॐ कि जयद्रथयामले तृतीयषट्के मतसजं ग्वनीसाधनप्रकरणं नाम चतुर्दशमः पटलः ॥ ॥ समाप्त
मतवक्रं ग्वनीविधिः ॥ ॥ अथ देवी श्रुताद नवक्रा कालि सर्वसंयुत नवपिनदस्य कामाव्याउ निजग
ददेवदेवेश ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ श्रुतं मयादेवदेव नदसंपनमाकुतं । यनित्यकास्मिदवगनान्नं किंचि
प्रकाशय ॥ किंतु कौदर्तं देवकथसाकूंतुलग्वनी । यासर्वचक्रकालनीयाकंदक्रदनाम्रया ॥ याजगन्न
नीदेवीयाजगत्कालिकायवा । यस्याः श्रवणमात्रेण क्षत्ययाणयजरं ॥ यस्याध्यानं तनानाद्या विघ्नतेतुव
नादयं यासामाकर्षयेत्कौवत्रैलोक्यसवचाचरं ॥ तामायाद्यादिसूत्रेण नप्रसादान्ममस्तुत्र्य । एवमाकर्ण्य
देवतुउवाचयननमग्वर ॥ उमासमग्रजननी त्रैलोक्यग्रासनतत्परा ॥ ॥ श्रीभैरवउवाच ॥ श्रृणुदेवि

श्री

१४०

वीर्यन्त्रिविधानमिदमद्भुतं । सर्वसम्यक्त्वं ग्रन्थं सर्वसाधनसिद्धिदं ॥ सर्वसंकटदोषघ्नं सर्वपापहरं शुभं ।
यस्मान्नाम्नाग्रदादेयकस्मात्तद्भुवनोदनं ॥ यद्ध्यानेन मन्त्रेण योगिनी मलवर्जितं । याबाल्लासिनी शक्तिः प
नायनविलासगता ॥ ज्ञानक्रियानिलयनी कुण्डली विश्वक्रमधाम्नि । स्वच्छन्दनगनाल्पकाम्ना सत्वप्रकाम्ना संधि
नी ॥ स्पन्दनस्पन्दनवीरबाणा कृत्यकोदनमध्यगा । कन्दकुण्डलिनी नूतनप्रसूनकुञ्जलतापमा ॥ कलाकलापक
लिता सकलाकलरूपिणी ॥ जगद्विमानसंसारसंस्थाजगदीशशक्तिरूपमा ॥ सायकामकुन्दयणकुलतामदर्द
नदी ॥ तस्याः स्थानमर्दं वक्के गन्धयादिजितवदनः ॥ गत्वा वीरेन्द्र नित्यं वदनात्त्वं वर्धितः ॥ सदिनानन्दवेन
न्याप्यवन्तसमायितः ॥ प्रकृतं भा ज्ञकान्त्रसर्वदा ध्ययमानत्वं । वीनद्ध्यावतिष्ठायां तु विविधं वन्द्रव
न्दितः ॥ सं वृत्त्याविधिवेशोऽसौ स्तनामन्त्रसम्पन्नं त्वामदाम्नकं मन्त्रवादं जम्भकिंयविमन्दितं ॥ कदाविद्

कक्ष्यवन्द्रजनान्ययश्चसंपूर्णः ॥ तदन्यायाजयच्छिद्रं यानि कुण्डान्मदस्थयि ॥ स्वच्छाविंशतिमरुद्धं नादालयम
संस्थितं । हृद्ध्यानशिवसाहितं नृतिप्रणववर्जितं ॥ यितु मतन्मदस्थान सर्वमन्त्रावलीयतं । सर्वमन्त्रप्र
तं सारं सर्वमन्त्रप्रदीपकं ॥ सर्वसिद्धिनिधिकरणं सर्वसिद्धिरुयावदं । सागमाकप्रदं सानन्दं ध्यायितुं नन्द
लम ॥ यस्मादेवियदा सम्यग्ज्ञानं क्रियते सकृत् । तदाप्रकंपतं देदं सननाकं नसंशयः ॥ तद्बिन्दु
शिखावन्मेलावनाभ्रु विवर्जितं । ध्यानध्येयविनिर्मुक्तं विदाविलदमे ... ध्यगं ॥ स्पन्दमानाय नवयाम्नि
सर्वशक्तिकलालया । प्रकाशवज्रकारदनाः कजनाल्यनकुण्डला ॥ प्रवोध्य गुरुवक्त्रात्कौशल्यानानविवर्ण्य
गावद्दीनासदमतीनविषाउ ख्यगुसागतः ॥ निलीनाद्दालितनवनबिम्बद्वयसुमीलितं । तन्मूलंषडमी
बानियदावर्णप्रयोगतः ॥ यान्सालाप्रयोगेनयदासंज्ञालयक्रमतः तदा वृथे न्मदायितुं मीनावर्ण्णितं ॥ विवर्त्तेर
प्रकदन्तु वैकालिंगं प्रकमीनं तदारुद्धं । तदासादेवदवंशीश्वाविंशदद्यजवं ॥ मदानदमध्याचागीशक्ति

१४०

श्री

१८१

पिण्डस्कन्दासवेण प्रवर्क कुण्डलवक्रगी यिन्तुगी कालिकास्मृग ॥ न यिन्तुं यिन्तुकं क्रूर्ध्वात्मक कुण्डकुण्डलांक
गी कुण्डनं कुण्डनं कृत्वा यिण्डं तन्मध्यगं कान्तु ॥ तन्मध्ये प्रक्रियन्मीनं मीनावर्लगितं यकतं । तन्मीनप्रस्
नाक्कालासा क्कालाकुण्डलांकणा ॥ तदन्त गतमालकं स्थान वकुतकनप्रसास्वर्न प्रकलायिण्डविक्लानं क्रा
णुलगी मनःपुरं ॥ प्रवमाग्निरयसम्नुगयवानि व्रणिसारूवत्वं । यानयोसिं हृदानां यानयत्स्वरदान
वान् ॥ पयवामृतसमाकालिष्ठ क्रयया तापकावलान ॥ भूनं गत्येनयां दृष्टं वज्रासाधकसलनः ॥ भुसाद
नरणंगकाः स्यादसौ नप्रसंगयः । नमूर्जं सुप्रवक्ष्यामि नानाम्नावानगभ्यनवी ॥ क्वयद्या सनानन्तुस
मकावर्णिनावनः । विकगी नुस्कली मन्त्री दस्तौ जानु यनिक्रियः ॥ दार्क्षगदवनाकागीर्के विद्वद्या प्रस
यवगत्मध्यायनं देवगमायपयोसं नवीक्लिना ॥ नामूलाभ्यस्वमन्त्रेण जपयचायनिवानकः ॥ मूलस्थ

१८१

काप्रकर्वीनविकृत मीनवादकं । पूर्वक्रियागथा गनविरूपांगिकूनवं ॥ यवनान्तकसं सूर्यकलकं
गिवनक्रितं । कूयंसादवद वेगिमुद्रावानं गत्येनवी ॥ सर्वमुद्रालमाक्रमाद्रायिलीकारुणीयना । प्रेक
गिवनक्रितं । कूयंसादवद वेणिमुद्रावानं गत्येनवी ॥ सर्वमुद्रा लमाक्रमाद्राय्लिकारुणीयना । प्रेक
वज्रासनगानिष्ठत्रसाया दत्तसंगा ॥ स्त्री हृन्मध्यायद्यनांवयेयलनम्पनि । तदाडवकिनासवनु
दुग्वयाप्रसावकः ॥ त्रिगंक्राधस्तुमूजाणी पूनाग्रकामयादिया । नालंप्रवानस्तुपंयमदामुद्राववागध्वं
नी ॥ प्रनवांक्रोसनानानिवामेगयर्यः समकनः ॥ प्रकृत्यजालया गेनयस्तुसूरववार्डिनं । नत्रसम्य
मित्रवध्नीयात्प्रववनं मध्रसासवं । द्वितन्मत्रानलिंक्रानेध्यानत् स्वसिन्नी नवण ॥ साध्यमन्त्रेण नासादंन
नात्मानं प्रजयर्यमिष्ठ । प्रवसध्यामाराकुयणु नादरतवलान ॥ द्वितक्कलाप्रयानेनजालवद्धनं यस्तु
। मदाक्रूटनसूरुगेमदानं यानवियानि ॥ यदाधानाप्रयागनवामावायंणसूत्रण । तुकयदक्रि

श्री १४२

लायासेवामदकाप्ररदंदनघाग्नदादय्नंमहादेवं यंयमंतवलंसदा। महामूल नगुरुगवजयशक्तिविदा
नुणाउ॥सकृयण्डयूटान्दकुमाजमादानयलसो। गताविग्नाम्नापंनाओ दनावासमदग्धवि॥मदिवानन्द
वंकमाय्पूर्वयाःगक्रुनालयष्ठान्तमज्ञग्ववीम्ञावन्यथ ह्निदिमध्यगः॥कुलाधकाचिर्तजान्नवामादक्ता प्र
सानित।विदार्य्यवक्रुनआलिप्रूर्वमूडाक्लिकसृतः॥तियवीनकूनोदक्तोन्नवान्नःप्रविदानयजाकिंचि
तंलालयजिह्वाकृटगीमयसनदंउ॥गतांर्यावदवासोपावसवाग्धिदेवकाः।नानाव्रयाधिकानिल्यो
मणावादनकृत्यनाः॥दर्यान्नमहानन्दमयाःसमागच्छलिलकमा।वक्त्रनंसाधकंवीनजिह्वन्यनिकव
र्वसः॥ददक्तिवन्नकंकस्सासाधकस्यमहान्मनः।यनतासयनित्नवायथ्यासेन्नवग्वनः॥तथान्
वल्पसदहावक्त्रविनयंमम प्लूयवाय्यानवावाख्यानुजावक्त्रासवग्ववि॥मेतंनिमानवःसर्वन्न १४२

विकानाग्नलसदवीगसाधकंन्नःप्रस
गन्धमसमप्रियं।यललालिटकुःप्रक्षागच्छलियिलवनाक्रुमं॥दक्तिणंपादमाजन्यस्वगुदस्यावयवकउानजाय
नवीधनजायविग्नवीनश्रीपूर्वयागक्रमेनउ॥दक्तिणंपादमाजन्यस्व गुदस्यावयवकउानजाय
विग्यवीनश्रीपूर्वयागक्रमेनउ॥दक्षिणावनजंगाउदक्षिणंप्रत्रगंमनाकु।किंचिल्लवालयंलत्रवा
मनास्यंविदानयंउ॥स्रुकिलीकाटनकार्य्यजिह्वांसंलालयंसकृउ।कुर्द्ववक्त्रःभा ग्वनेन स्वनदेसाव
वनव।क्रीउग्ववीदवदवींप्रकृषादसिनेनव।यावनवाक्पूननमंत्वकानयंनतगान्मउ॥कं यसाधा
ननावारवामूढामलायसिद्धिदा।यावत्सुपमसूक्ष्मानाउप्रकवानीदसाधकः॥तावदायाक्तिनामाउाजधा
उमलिकासुधा।कृत्वाकलकलानादंसाधकस्यायमःप्रिय॥वन्दयित्वासाधकंन्नयथादेवीकरं।किणी।
वदक्तिसर्वप्रयंनासौसाधकनायकः॥विदवस्वसदास्माकंयत्रकथायक मनः।स्ववलंप्रकुवस्मा

श्री
१४३

कं यथासौ सैव वश्यन॥ एवं स्वाजनस्यास्य सिद्धावासगमात्मनः। देयमर्घ्यं दिवर्दापिकं उक्तवर्ष्या
दिमक्रिमं॥ दलधरस्तवमनासां यदिर्धवदसोक्षकः। वक्त्रंघवीमदानजा सर्ववीरस्वनार्चिकः॥ अथ
वीसांगिनिधृस्व विमानमिदमावदं। कथाथोनवर्णं मुद्रा सिद्धाभानकूलस्वयं॥ सिद्धामादमदाया
गंगव्क्र वक्त्रं द्वलनं। मुक्ति नदयद वंगियावग्रंगनवथथ॥ नावदायोक्ति यागिव्यसाधकस्य
ग्रहस्वद। मासां यनिवसीस्तलो मादनसं नववदि॥ अथानुग्रदकत्मजीवीनावावविसौनकथ। संसारा
र्दवसन्मग्नादहस्ताकाकानूकायदा॥ नदानेयां प्रकवीनदीका यागविनाशनीगनाम्नानिवृत्तिकां
सिद्धिसधः प्रलयकाविका॥ दिवर्ह्यमनंमीनदहस्तायानंनसम्दरि। नत्रगर्भ सिद्धिनावाप्यः क्लुनु
लाकानविग्रदा॥ येयवक्त्रामदाद्यावासांगिनीनुजगागनी। यावदायानयागेननगांसूक्ष्मान्यद

१४३

तनः॥ मावद्मजांधमायानिद्यानाविश्वकयाकुला। विदार्यवदनायवर्ययनार्थसमादरेण॥ उअङ्कं
कनः॥ मावद्मजाधमायानिद्यानाविश्वकयाकुला। विदार्यवदनाय वर्ययनार्थं समादरेण॥ तस्मादभ्र विनि
नियसंक्रुद्धा सांगिनी सागलंयदा॥ न्यायजयत्यर्थ ददंगक्रिमृलं समाश्रितः॥ तस्मादभ्रु विनि॥
क्रा कायूनः शिव्यगवीरगा। यावत्वहृदयंददिनकुंग समयमधेगां॥ नत्रनकुलसदिनां युन
थहादर्शानकं। विसर्नयमसंक्रान्तं यावलग्नयाजिनां॥ विचिदावनगां हलानदक्रं यावदवदि
। नावत्सवदिनादविकिंविदाकंयमायूयाः॥ वामांग मयूनस्याव वेयनं किं विदवदि। वस्थादान
नमवुलं स्वनयवाकिंदतुकं॥ किंविदेकातनाजायक्रं लवकलन्नलकणा। नदासमूकाः संसाराद्भव
त्यवकिमेद्भुतं॥ जवंदीक्षासनारव्ध नाक्रुतु मञ्ज नवक्रिना। सर्वसिद्धिप्रदासावाडुन्नसाउिदन्तेष्व
वि॥ एवं सैदीक्षिमायावेसरुवंद्भुनवः स्वयं॥ गायानुग्रदक्रुद्वीरादर्शनालक्षयेयदः॥ ७॥

श्री ५५

अथातः संप्रवक्ष्यामि यद्द्वतं नाम सेवितं । यमवाप्य सुसिद्धः स्यात् साधको मन्त्रविन्मुनिः ॥ अकामकृदेव
वां मुद्रां सवज्रां वज्रयज्ञ वा । संकोचकेन संयोगे क्रिया स्थलावलम्बनि स्थलनः ॥ आकंचयल तु ध्रुवकं वितस्य
दन्तोदननध्यगा । तुसंवालनं कृत्वा यूक्ष्मो भावस्पयीत यः ॥ तदा योगं विनश्यति क्रिया क्रिमायाक्रियं
तु यं । ननन्गाक्षि गिवारवं कक्षिं विघ्नं सामूदायिकं ॥ कं नत्र कोनस्र रूगसर्व सिद्धदतासर्वं । सर्व १५५
मन्दुग्ध वनस्वामी साधकन्द्रा सर्वलदा ॥ प्रकत यदृनमूदिष्ट स्वस्तंत्रयकं ॥ अथ नासं प्रवक्ष्यामि निर्दि
र्धं यनमस्तुनि ॥ यं नयक्षार्क यजाय मनसा श्रुतिनिबोधनं ॥ किंत्वा कूटध्वनी चक्रसर्वपूलि समन्वितः ।
र्धं यनमस्तुनि ॥ यं नयक्षार्क यजाय मनसा श्रुतिनिबोधनं ॥ ॐ गद्र ध्याटिनं कालं यत्रनौ सर्वदो क्रिमो । वितस्य नुय
स्र क्तितो नौ प्रकूतूनं वी यक्षा यूगथा गतः ॥ यदानन स्रदाजायेतनि
स्वतंत्रयात्माति वनूक्षावस्नाविनः ॥ अस्तत्रदप्रदत्यागी मध्यमन्त्रावर्तवकः ॥
हरे गवेदेवे ४

शार्वयनमात्मनि । अतः परं प्रवक्ष्यामि यथा संविलिलक्षणं । यनमात्मनि जायन्त साधकस्य महात्मनः ॥
क्रिनः कूटध्वनी चक्रप्रसन्नार्द्र कलाकुलं । नावश्याव दुर्द्ध वक्षे गद्ररम्भाय समायिनं ॥ यिन्तु संकोचयां
गेनयवमात्माप्रकाशनं । नत्वं त्रयस्व संविलिः स्वात्मनः प्रकियव्यति ॥ यवमात्मनि संविलि स्र
वयसंप्रकाशितं । तूज्ञानतु यदध्याक्रियनजाय तसद्रूवा ॥ सद्रूवं कौलिकान्नाय समासालव को
लितं । अथ अत्र यमका दवि गूलवक्ष्यामि सा प्रनं ॥ शिवः स्वस्व विगोपावेनसंस्थक स्त्रतानिति । ना
त्वाधकं कदा विश्वं मं सदा मा तद्भूर्वकं ॥ अतः सं तु न्यामि त्युकं दीयनिर्वाणर्वं नदि । यदास्वेनस्वत्र
यत्नायनियूर्णे नसर्वदा ॥ क्रिगकिया क्रियमात्मोकिष्ट त्यामि न वर्द्धसः ॥ तदा नूत्र्यामि वः प्राक्षीनतु यागा
नवक्षियय ॥ वीर्यप्रसन संकोचात्स्वात्मबल यात्तय । गक्रिमद्गयनानामक्रियदादेवः शिवाव्ययः ॥ तदान्न
६

श्री. ध्यतिविक्षयं सजसत्यदवर्ज्जना ॥ शक्तिप्रसवसंञ्चरानेनैवासौ क्रियावने ॥ अनुमण्डलदावेश्यसर्व्वदा
सानलिव्यते ॥ अनन्तरुद्रदिनात्वान्तत्वात्तत्वाशक्तिनूक्षने ॥ शून्यं नत्वनर्नदविसंविक्षुत्यनिगीयते ।
१४३ तत्त्व यां शक्ति नवतायदा शून्यानन्दादिसा ॥ प्रकृत्यादिपुर्लोर्द विकथ्यानः कनलानव ॥ विषय्ये रूपव १४३
लोय्यपलाकुलिनेः सदा ॥ नलिप्यकनदीयनन्दमन्दश्रीनूर्वपूः ॥ अनः शून्यर्यसन्तुमे नरमव
प्रकीर्तिते ॥ जवश्चैवज्रपदविनन्नशक्तिशिवात्मकं ॥ असिमित्रवनस्थातं प्राकिचनश्रन्नूप्रिय ॥ रूपस्म
कूदवानन्दं वित्वत्वयमनामयं ॥ तत्रवान्द्रकलाजालं यिवञ्चलिवदिक्षते ॥ सयदस्यूदनेवप्रया
ज्ञानेत्वनार्च्चिते ॥ नंदाननवात्वसत्वस्यस्वरूपशक्तिः स्तनयम ॥ नत्वत्वयसमायत्वासर्व्वसिद्धिगुणोदयः ॥
रूपवत्साधकनूरव्वस्यनातमप्रानसंगवः ॥ नातिवक्रम्वषादवियथास्तयांकते घूटि ॥ मध्यमात्मोदय

ता ।
स्थितिर्व्विश्रामयापि सुन्दरि ॥ तदाशक्तिदिनत्वन्तं प्रकटं जायते सदा ॥ तत्रान्तरः साधकोत्रादवक्तावृन्द
मूलमं ॥ नानात्वयथर्न्दविवगम्यत्वकानिवाचितं ॥ सर्व्वमितुक्रमेद विभ्रमुनावास्यजप्यते ॥ वषयाना
दिक्तूमलीयतेवादिसाधकः ॥ यन्नदप्रवंशादि तृतीवत्रस्दकः ॥ कनादिलीलयानन्दशक्तिमू
त्यनिषवना ॥ त्रयोङ्यसदत्रालिदवदविकनात्यसौ ॥ मन्त्रवज्रयस्य रुपविघ्नावर्जं समगुलं ॥ मूत्र
वज्रं यदवाशक्तिवक्रं दूरीकृतं ॥ सर्व्वं किंननयोगिसाधकस्य महात्मनः ॥ अव्यारुयात्मकशून्यं शि
वानदंयत्वकीर्तितं ॥ तस्यस्वनूर्यस्वरूपं शून्यवक्रानियादृशं ॥ अनन्तं यनिषूर्णं यसर्व्वतादिकरासूनं ॥
आदिमध्यान्तरहितं प्रमाणाद्येयवर्जितं ॥ उर्द्ध्वमध्यान्तनिर्म्मुक्तं क्रियागुणविवर्जितं ॥ कालवर्णादिवि
मुक्तं यत्तुसर्व्वलयाकृति ॥ दिग्देशकालरहितं विधानगुणवर्जितं ॥ वागतीतं परं धाम सन्नामयि

सदेवनी ॥ स्वसत्वयं स्वलावस्थं वियरं यस्य मग्धनं । सर्व्वप्रपंचवदितं प्रमाणातीतरूपावनं ॥ स्वसंवद्य
श्री स्वप्रकाशं बाधनिर्व्वाणमध्यगं । गुरुवक्त्रागमनैव लक्ष्यत्वं नयकलाननां ॥ स्ववय्यवस्तु सं सिद्धः सांकं
१४८ स्त्रीनसंशयः ॥ सर्व्वसिद्धिसुसंपूर्णः साधकश्री यथाशिवः ॥ प्रनलक्ष्म्यविज्ञानं समासात्ते प्रकाशि
तं ॥ स्वबुनासंप्रकाशमिनिस्तरं गंयनं प्रिय ॥ यं मविज्ञानमात्रेण सर्वसिद्धियुतां सुवं० । नक्षत्रराजमिदं १४८
सुखानान्यत्र प्रकाशिताविनं ॥ क्रमश्लेनमिदं ज्ञानं वक्त्राद्वक्त्र प्रतिष्ठितं । सर्वक्रियाविवर्जितं निरुत्तं
गमनापनं ॥ नकस्यचिन्मयप्राक्तं वं सूक्ष्मायनभ्युवि । यें ध्वम नत्स्यमार्गात् निरुत्तं गानुत्ताविनं ॥
अभिलक्षगुरुपूर्त्तं मतिहृत्पादयं मदृ० । करवाकरविलासं वदियसंतानवाधनं ॥ प्रकृत्वा सावसंल
कं महानन्दं मदत्रयं । कर्म्मांतं कर्म्मसावानं कर्म्मकारणसलम ॥ कर्म्मप्रसवसत्वं यं साकं यत्सदस

त्यद ।ॐ ह्रीं स्यकाकानयदं विश्वस्य प्रबाधनं ॥ वो नन्मैत्र्य मयमद्वैतं गंकारं तमनिर्दिष्टं । सादमये
वसानिलं नस्यातदं सादमवव ॥ ह्रीं क्षायंभुनि लाकायं मनमे वचनिकल्पितं । सर्व्वविस्फूर्तं मवेमां विव
वाम्यप्रकाशितं ॥ कल्पयात्मानमात्मानं स्वनक्षत्रे नैवदत्तुना । कल्पनाकल्पितं वक्त्रं यत्किंचित्सवनायनं ॥
सर्व्वस्तु नान्दनावस्कं तमाहीनमलं यकं । विश्वाकिनूचमात्मानं नददं सर्वदित्सदा ॥ अमत्रोनं नमज्ञाः
रवा मात्रासावान्कने स्थितः ॥ अनादि नवयाड्क्षा निर्गुणः सर्वनूपकः ॥ सत्वादिगुणस्तनं वूगाक्षेषू
ससमादिकः ॥ निरस्तं वं गादथिप्रख्यानददन्तिसप्तकधीः ॥ यं नन्यथा मविलक्षणस्तनेक्ष यिद्विद्वान
कणसं विलिख्यान्स्योजानासब्रह्मक्षूकिसांस्यद ॥ यत्किंचित्स्वसमाधिस्थो वूष्यादिगुणलक्षणैः ।
प्रलयायनाविन्दकिनस्ययानिवदं प्रभुः ॥ त्रमाथिर्धानथाहृणाशांक्षाहत्साथ्यमगुलं । अक्षरा

मविदीनान्मागुष्ठवृत्नमयोगिनाट् ॥ ॐइन्द्रियार्थमृन्द्वानानविनिर्क्ताक्विवारकः । योनियुक्तः सनि
श्री वर्त्तितकृतवृद्धिस्कदा विद्ध ॥ अकादिकन्सावनानिर्विकल्पनवत्सुरवं । यनयूजकिसद्रुक्तयू
१४७ जानस्यागिवःप्रस्तुः ॥ सार्थवृद्धियचः सार्थयदाविरुद्धकिमणुल ॥ निश्चानेनैवमार्णालवर्द्धप्र
नियश्रुरे ॥ वृश्युश्रकयदानन्दामनादकानव्रववानदायनमयागक्लाप्रविगाच्छिवमणुल ॥ सवि १४७
लियोगिवसावस्तनप्रलयागरुव ॥ अनादिवाधसंवृद्धिमदमवाविवारकः ॥ स्पंदनायासमूलयन्त्रात्व
संप्रुगक्तिमणुल । नित्यानन्दनेवदालीनास्वप्रतिष्ठलकदागिवः ॥ अमनीयामनीमस्तुसक्नुा वृद्धिगावे
रे । अतीन्द्रियमजोयकः स्वसवासावववर्जितः ॥ अनादिनस्यसावस्यनसावेनयत्पदं । सावयनस
सावान्मानदद सर्वदिकूसदा ॥ अव्यक्तस्यपदान्नानयक्तीस्तंयदासव । असावसर्वसावानांसावानीयू

४ प्रकृतिः ३

नूर्यप्रतिः । सैववान्धामदानकुनयाप्रानमिदजगत् । वन्यनीसर्वजन्तूनांमादुनीसववावरं ॥ अनन्धकु
धिनयकुं नानासावमयायनः । जाग्रनिस्वयनिश्रीषादवस्थाश्चावर्णादना ॥ सैनवान्धामदायावयकुं कु
दनस्द्विनं । यूनुषस्य यस्मान्नन्दनर्नवाविणी ॥ अनन्दा सर्वकुनानां वनोस्ननलकिंगा । वक्तिवाकीणविल
नां ब्रह्मसप्तसदायिनी ॥ अविकलानानमाज्ञाकां लोकनृत्यंखिमोगन । अब्धशामविनिःश्रान्तांवाभ्भवंयामदा
शला ॥ योगेनमयवावृद्धिभक्तः सर्वार्थदायिनी । इत्थंमाक्रयनाज्ञान्तावामदेवनयंगिवं ॥ गानात्वन्मा
यनोक्ताभिः यवनस्ववचानिणी । सर्वधर्मान्परित्यज्य यदाङ्गमासमाश्रित ॥ नदास्वविधिनिम्नुक्तानिव
दानित्यदः स्वविः । मदादनमयोगक्रिस्ववामिपनमार्थनः ॥ यस्मिंविलीयमेसावसत्वादिगुणसंगत
सपासवःयवानास्तिनक्तैवंयनमयदं ॥ कणनेकनस्तृगानांउत्पादासागसंकयं । नत्रौ साविन्दनसर्व

श्री १४८ नस्त्वैवयनमंयदी॥ यां कलाकालसंयुक्ता विकलाकालवर्जिता। साकलादर्शये कालं साकलाकालमेवच॥ वन्दुकादि
कलायस्या अस्वयतितामूर्ख। साकला सकिताय ननिष्कलः सनिगद्यते॥ सर्वज्ञ न मयाक्तान्याकस्येकल
नस्पृष्यते। स्वागाकलकनः सार्द्धं तु योऽस्ततानमुक्तिः॥ यदानुबुध्यते बुद्धिर्विषयार्थनकेनचित्। कदापतिर्वि
ष्याणोति स्वानन्दव्रतिवाधिना॥ आनन्दकल्पनाजाल धर्माधर्मक्रियादयः। नास्तितु किंचिदस्तीति निरूपणमशु १४८
निश्चयः॥ विज्ञानसंप्रलीनानां भावनाया सम्भूत्क्रिता। सन्दनायूल्ययायस्ता मायामनस्तलादयः॥ विद्यमाना
मनीवलिम्बिश्वमागलयोदयः। मयास्तु निश्चिते मनोमुक्तिः कनकलक्षितः॥ वामनमात्रादिनिः क्रान्ता आम
भास्त्रिस्तेचिता। यै कन्ययामवान्मानगम्भादीनानुगाचति॥ तनिया यनवाज्ञानार्थवानाविकल्पना। का
लवलयमद्वैतं निरूवंगमनुनिश्चय॥ यथास्तमद्वयस्ता वकास्तिप्रकटमागतं। विश्वं तद्रुदितं बुध्यानया

स्यस्थाविविक्तिता॥ त्यक्तधर्मस्थितिः संगेनिर्वाणे वृद्धिलक्षणं। अद्वैतप्यसंलीनका स्थितास्तवद्रः स्वयाः॥
विलयेधर्मकर्यधर्म्मयाधर्म्मस्यावलोकना। सुनिश्चितपदं शान्तं धर्म्मप्यग्यक्तियोगिनः॥ प्रवृत्त कल्पनाज
सन्तेज्ञानदृपनिवृत्ते। शिवादिमतं मन्यधर्माधर्मसूक्ताश्चता॥ कालावलयमध्यस्था वै तन्यज्ञानिनूतला
।भादनीसर्वज्ञगाना शिवस्यसदयुम्मिणी॥ तुले सर्वदा वैभूयायं तद्धामनूपिणी। यद्वाकाशवत्साध्यक्ति
तासाकम्र्मसाक्षिणी॥ अत्राक्कतम्मेवधस्यसर्वदा गत्वसस्थता। सान्मवधावसंसिद्धाशिवस्याक्षरिवोनिनी॥
ं:दामाश्रेणयनदसर्वत्रीतानकंकृतं। अकेयः सर्वज्ञमानांस्वयवीनः स्वयंप्रभुः॥ सर्वसावान्वयासा
वैयद्भावंसाविनमचा। तदद् नित्यसद्भावे निर्वाणकोविकल्पना॥ यदासस्यान्ते शान्तेसाक्षिजनाङ्
दाकवें। तदासान्यासनाक्तादं जीवतंदीदिनां स्थितं॥ सर्वज्ञः सर्वगः शान्तः कानानामयका किंणः। स

र्गुणः सदानन्दः तन्निर्विकल्पः निरुपद्रवः । यस्मिन्विश्वमिदं चित्रं विद्युद्वच्चलवर्जितं ॥ अजेन तु अजं क्रि
याद्युपायेन नार्थतः । गुणादिगुणसंवि   क्रियकस्य गुणकिं गावरं ॥ गुणाविनायद्यदायेन तादृशं परमा
र्थतः । निर्विलिप्तः सर्वद्रष्टा स्वानां गुणक्रियायां न संगयः ॥ अनन्तानन्दसंदोहः शिवः स्वद्बुधीचर्ते । नानारूप
त्वमद्वैतजातं तत्त्वं सर्वदा ॥ सर्वधामद्वयं गुणक्रियस्थैर्यं यनमार्थतः । आनन्दकर्थनीसक्ता यस्यक्रान्त्या
निनकवथाः सम्यक् सर्वविभ्येषाधर्मः यकस्वमादिना । अद्वैतं यथेन नास्ति निर्विकल्पकस्य काष्ठदा ॥ अदम
वयनं क्वचित् सर्वधामस्य निस्क्रितं । अमनीमकृष्णा देमकृष्णवादमकृतं ॥ अन्नानमान्मनाद्वन्द्वरूकस्तं वदि
वर्जितं । मसादे सर्वत्वमानां विकरं यथयिनामदं ॥ केवलविश्वस्यसंदर्शनं निर्मुक्तं यः स्वप्रतिष्ठितः । यत्रादिनमि
दविलं विमयत्रात्कमेयस्तनः ॥ सलनात्रयथाक्रान्तास्वयमेवात्मस्तयतं । प्रणयसुर्वकामानां यन्मस्वयंन

नक्तं ॥ सम्यक्स्तूनिवस्तृमितास समाधिसनाधिना । वृथादिगुणानिर्मुक्तानि सं गनात्कनान्मना ॥ येनव्ययद
मात्मायः समाधिः सततं क्षणः । वक्तः गना ननिर्मुक्तानिरूतं गङ्कस्य नाम ॥ अनादिवाधः सं वृत्तासास
माधिः समाविना । यस्मिन्विश्वमिदं जगत् याजायनि स नात्कनं ॥ तमानन्दमजं तन्मं सर्वधामनयिद्धृतं । जा
ग्रज्जाग्रतिरूपवानां स्वप्नं स्वप्नवनस्तयतः । जाग्रत्स्वप्नविनिर्मुक्तात्मकाजाग्रतियोगिनः । जाग्रत्स्वप्नं
यन्तु स्वप्नं निरानसदंत ॥ अजाय निद्रमस्वप्नं मृगस्मा विदितं लवा । सकोनदश्यतं जाग्रत्सकः स्वप्न
नदृश्यतं ॥ सकः यश्यतिसर्वार्थं जाग्रत्स्वप्नस्ययात्स्वदा । यकीक्तं यदजाग्रं स्वप्नजाग्रविद्वात्कितं ॥ वि
वानभूप्रगाक्तानां रूपयानां दिविधकनः । विश्वकवाधितं जाग्रत्स्वप्ननिद्राविवर्जितं ॥ अजानन्दमजाजात्मज
स्यायं विलीयतं । तत्त्वस्वरूपस्यतं स्वप्नं आत्मकतत्त्वनिकारितं ॥ ब्रह्मण्यालक्षुलकाणां नानारूपवस्त्रनंज